

๓๖๖/๒๕๖๖

ประกาศ พระราชบัญญัติ

พระราชกำหนดต่าง ๆ รวมที่ ๕

๑๖ ก.ค. ๖๐/๒๕๖๖

ป.ร.ค., ๓๒๓

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๓๐๐๐ ฉบับ

ราคาเล่มละ ๖ บาท

08/10/2566

สารบัญ

กฎหมายรัชกาลที่ ๕ ปี ร.ศ. ๑๒๑

พระราชบัญญัติ	ชากร การ พ้นปี ร.ศ. ๑๒๐	หน้า ๘
”	” คัดินา ข้า ราชการ ทหาร เรือ ร.ศ. ๑๒๑	” ๑๗
”	” เบี้ย บ้านาญ เพิ่ม เดิม ร.ศ. ๑๒๑	” ๔๖
”	” แก้ ใจ เพิ่ม เดิม ตักษณ มรดก ร.ศ. ๑๒๑	” ๕๘
”	” ขน บัตร	” ๖๘
”	” ตักษณ ปาครของ คณะ เภม	” ๗๕
”	” เพิ่ม เดิม พระราช บัญญัติ ฆ่า โศ กระบือ ตุกร ตาม หัว เมือง ร.ศ. ๑๑๘	” ๘๓
”	” สำหรับ เหยื่อ เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ ข้างเผือก แด มงกุฏ สยาม ร.ศ. ๑๒๑	” ๘๕
”	” รักษา ทำนบ	” ๑๒๘
”	” รักษา คชอง ร.ศ. ๑๒๑	” ๑๓๘
”	” เปลี่ยน แก่ พระราช บัญญัติ กรรมา กระดำบน ตีชักราร ร.ศ. ๑๒๑	” ๑๕๗
”	” เบี้ย บ้านาญ เพิ่ม เดิม	” ๑๖๑
”	” ออก ตรา ของ ที่ดิน ทั่ว ทั่ว	” ๑๖๖
ประกาศ	ตั้ง กรานต์ มี รัตน โกลสินทร ศัก ๑๒๑	” ๑
”	” ตั้ง โรง เรียน มหาเด็ก	” ๑๓
”	” กำหนด ใช้ พระราชบัญญัติ ชากร การ พ้นปี ในมณฑล ต่างๆ	” ๑๕

08/10/2566

๕๑๖

	ประกาศ	ตั้ง ผู้แทน เสนาบดี กระทรวง อุตสาหกรรม	หน้า	๒๐
X	„	„ ใช้ กฎเสนาบดี สำหรับ อากกร พหุโน มณฑล ชันใน	„	๒๑
	„	„ ให้ ใช้ พระราช บัญญัติ คำน้ ใน มณฑล ต่าง ๆ	„	๒๒
	„	„ ตั้ง บอนเบียมณฑลภูเก็จนครศรีธรรมราชสมพร ร.ศ. ๑๒๓	„	๒๓
	„	„ ให้ ใช้ พระราช บัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ ร.ศ. ๑๒๐	„	๒๕
	„	„ เพ็ญ เต็ม ความ ใน หมวด ที่ ๓ ของ พระราช บัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ ร.ศ. ๑๒๐	„	๒๖
	„	„ ให้ เก็บ เงิน ค่า โข อนุญาต ร่อนแร่	„	๓๗
	„	„ กำหนด ค่า อรรถนิยม การ ทำเหมืองแร่	„	๓๘
	„	„ ยก เว้น เก็บ คำน้ ใน อำเภอ พนัง นิคม	„	๔๒
	„	„ ให้ ยก เว้น การ พหุโน ใน เมือง น่าน	„	๔๓
	„	„ ตั้ง โฮตถ สภา	„	๔๔
	„	„ พระราช กฤษฎีกา ซื้อ ที่ดิน สร้าง ทาง รถไฟ ดายเหนือ	„	๕๓
	„	„ เพิ่ม เต็ม ให้ ใช้ พระราช บัญญัติ การ ทำเหมืองแร่		
		„ ใน มณฑล กรง เก้า ร.ศ. ๑๒๐	„	๕๗
	„	„ กำหนด วัน ห้ามไม่ให้ จับ ปลา ใน ที่ ปลา ใช้	„	๕๘
	„	„ กระทรวง โยธาธิการ ว่า ด้วย ข้อความ ค่า ค่า โจรเดช	„	๕๙
	„	„ ตั้ง การ บ้อง กั้น กาน้ำ โจร	„	๕๙
	„	„ ให้ บ้าง เหย็จ จับ ผู้ กระทำผิด ต่อการ ภาษี อากกร ร.ศ. ๑๒๓	„	๖๓
	„	„ เปลี่ยน อดีตราการ เก็บ เงิน ค่า รง เทยกถณช้ ใน เชียงใหม่	„	๖๕
	„	„ เว้น ภาษี ยาสูบ แสง นคร น่าน	„	๖๖
	„	„ ใช้ พระราช บัญญัติ ตักถณ ฆ่า โคกระบือ ตูกร มณฑลพายัพ	„	๖๖

08/10/2566

ประกาศ	เปลี่ยนชาติ ร.ศ. ๑๑๑	หน้า	๑๘
๑๑	๑๑	ใช้ พระราช บัญญัติ ลักษณะ บกครอง คณะ สังฆ	๑๑ ๑๐๓
๑๑	๑๑	ตั้ง พระราชาคณะเจ้าคณะ มณฑล	๑๑ ๑๐๓
๑๑	๑๑	ใช้ พระราช บัญญัติ บกครอง คณะ สังฆ ใน กรุง เทพ	
		แต่ตั้ง แขวง อำเภอ สุโขทัย	๑๑ ๓๐๕
๑๑	๑๑	ให้เล่น การพนัน ใน ๑ ชั่วโมง ได้	๑๑ ๓๐๗
๑๑	๑๑	ห้ามไม่ให้เล่น การพนัน ใน อำเภอ แม่สอด	๑๑ ๓๐๘
๑๑	๑๑	ยก เว้น อากศ ค่าน้ำ ใน ท้อง ที่กำหนด แลมห กรัด คลอง	
		ประทุมแต ท้อง ที่กำหนด ตำบล พรหมเมือง ทราย	๑๑ ๓๐๙
๑๑	๑๑	ยก อากศ ค่าน้ำใน ท้อง ที่อำเภอ ตำบล ซ้าย อำเภอ นคร	
		ไทย อำเภอ น้ำปาด มณฑล พิษณุโลก	๑๑ ๓๑๐
๑๑	๑๑	ห้ามไม่ให้เรียก อากศ ค่าน้ำ ใน อำเภอ พระพุทธบาท	๑๑ ๓๑๓
๑๑	๑๑	ให้เก็บอากศค่าน้ำในท้องที่ตั้งตราง อำเภอพระพุทธบาท	๑๑ ๓๑๕
๑๑	๑๑	กำหนดวัน ใช้ พระราช บัญญัติ รถ ตาก	๑๑ ๓๑๖
๑๑	๑๑	กระทรวง โยธาธิการ ว่าด้วย การ จัด ที่ดิน	
		ทำทางรถไฟสายเหนือ	๑๑ ๓๑๕
๑๑	๑๑	กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย แบ่ง แขวง เมือง นคร ตำบล	๑๑ ๓๑๗
๑๑	๑๑	ยก เว้น อากศ บำรุง เมือง จันทบุรี	๑๑ ๓๑๘
๑๑	๑๑	อัตราภาคหลวงแร่ดีบุก มณฑลภูเก็ต	๑๑ ๓๒๓
๑๑	๑๑	ว่าด้วย การ ออก ใช้ ชม บักร	๑๑ ๓๒๒
๑๑	๑๑	ไร ของ บงคภ อากศ ค่าน้ำ แขวง เมือง มินบุรี	๑๑ ๓๒๗

ประกาศ	พระราชบัญญัติ เรื่อง บัญชี กักไฟโรค ที่ให้เด็ก ตอน		
	พระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๓	หน้า	๓๓๓
X	” ”		
”	”		
	กระทรวงมหาดไทย ห้ามไม่ให้เดิน การ พนม เบี้ย โบก		
	ใน มณฑล นครราชสีมา	”	๓๓๕
”	”		
	เรื่องยกเว้น อากรค่าน้ำแหวงชงบุรี นครนายก ปราจีนบุรี	”	๓๓๖
”	”		
	กระทรวงโยธาธิการ ว่าด้วย เปลี่ยนอัตราค่าค่าโทรเลข	”	๔๕
”	”		
	กระทรวงมหาดไทย ห้ามไม่ให้เดิน เบี้ย โบก		
	ใน มณฑลเพชรบูรณ์	”	๓๓๖
”	”		
	กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วย จะไม่จำหน่าย		
	เงินบาท แลก เปลี่ยน กับ ทอง หรือ ทองแดง ที่ เป็น		
	ตราต่างประเทศ	”	๓๓๗
”	”		
	เพิ่มเติมประกาศ ออก โฉนดที่ดิน	”	๓๓๘
”	”		
	ตั้ง ข้าหลวง เกษตร ที่ ๒	”	๓๓๖
”	”		
	แก้ไข เก็บภาษี ไม้ ซ่อมเรือ ชำรุด มณฑล ชุมพร	”	๓๔๐
”	”		
	ชดเชยเก็บภาคหลวงดีบุกมณฑลชุมพรแดนนครคีรีธรรมราช	”	๓๔๓
”	”		
	ยกเลิก อากร ค่าน้ำ แดอกร สัมพัทธ์ แอกราชย์ ต่าง ๆ		
	มณฑลเพชรบูรณ์	”	๓๕๕
”	”		
	กระทรวงโยธาธิการ ว่าด้วย ส่ง ไปรษณีย์ โทรเลข		
	ชนาบดีร์ มณฑล อีสาน อุตฯ ปราจีน บุรพา	”	๓๕๘
”	”		
	กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วย กำหนด ราคา		
	แลก เงิน บาท	”	๓๕๘

ประกาศ	ยกเลิก อักษร คำนำ ทั้ง มณฑล เพชรบูรณ์	หน้า	๓๖๐
๑๑	๑๑	แก้ อักษร ภาษี น้ำ ค้าจอก ทวายแดง ภาษีใน ใน พระราชบัญญัติ ภาษี ภายใน ร.ศ. ๑๑๓	๑๑ ๓๖๐
๑๑	๑๑	แก้ อักษร ภาษี ภายใน ๆ มณฑล นคร ศรี นครราชสีมา ใน พระราชบัญญัติ ภาษี ภายใน ร.ศ. ๑๑๓	๑๑ ๓๖๒
๑๑	๑๑	เปลี่ยน ชาติ	๑๑ ๓๖๓
๑๑	๑๑	ใช้ พระราชบัญญัติ รักษา ศตของ ภาษี เจริญ	๑๑ ๓๖๕
๑๑	๑๑	พระราชทาน อำนาจ พิเศษ แก่ บวิษัท ทำเงิน เรดเว ก่าปนี ทุน จำกัด	๑๑ ๓๖๖
๑๑	๑๑	ยกเลิก ตราแดง ใบจอก ใบเหยียบย่ำ เต็ม ตำบล ล้อง ห้อง แขวง เมือง นนทบุรี	๑๑ ๓๖๗
๑๑	๑๑	แก้ไขเพิ่มเติม ความ หมวดที่ ๖ ของ พระราชบัญญัติ การทำเหมืองแร่ ร.ศ. ๑๒๐	๑๑ ๓๖๘
๑๑	๑๑	แก้ไขเพิ่มเติม ความ หมวดที่ ๘ ของ พระราชบัญญัติ การทำเหมืองแร่ ร.ศ. ๑๒๐	๑๑ ๓๖๙
๑๑	๑๑	ยกเลิก ตราแดง ใบจอก ใบเหยียบย่ำ เต็ม ตำบล ตาด เกร็ดม เมือง กงไค่	๑๑ ๓๗๒
๑๑	๑๑	แก้ไข ประกาศ ออกโฉนดที่ดิน ร.ศ. ๑๒๐	๑๑ ๓๗๓
๑๑	๑๑	กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ บอกล ยกเลิก ประกาศ ลงวันที่ ๓๕ ธันวาคม ร.ศ. ๑๒๑	๑๑ ๓๗๕
๑๑	๑๑	เด็ก เก็บ อักษร บำ ผัง มณฑล นครสวรรค์	๑๑ ๓๗๖

ประกาศ เด็กตราแดง ใบของใบเทียบยาเติมตลาดขวัญเมืองนนทบุรี หน้า	๒๑๗
” ” กระทรวง ขบวนการ ว่าด้วยให้ พระสงฆ์ ใช้ ศาติบัต ยศ ในการ พระราช กุศล ของ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช	” ๒๒๐
” ” กระทรวง โยธาธิการ ห้ามไม่ให้ เจ้า ของ ที่ ซึ่ง ถูก ทาง รถไฟ สายเหนือ	” ๒๒๐
” ” ใช้ พระราชบัญญัติ ออกรการ พนัน ใน มณฑล กรุงเทพ ฯ	” ๒๒๓
” ” ตั้ง ผู้บัญชาการ กรม ทหาร เวือ	” ๒๒๐
” ” เปลี่ยน อัตราเก็บ ค่า ตี ตรา ตีบุก ร.ศ. ๑๒๓	” ๒๒๑
” ” แก้ไข เพิ่มเติม ความ หมวดที่ ๖ ของ พระราชบัญญัติ การทำเหมืองแร่ ร.ศ. ๑๒๐	” ๒๒๐
” ” แก้ไข เพิ่มเติม ความ หมวดที่ ๘ ของ พระราชบัญญัติ การทำเหมืองแร่ ร.ศ. ๑๒๐	” ๒๒๒
” ” แก้ไข ความ ใน พระราช บัญญัติ ผลัก บังคับ	” ๒๒๘
” ” เพิ่มเติม ประกาศ ออก โฉนด ที่ ดิน	” ๒๕๓
” ” พระราช กฤษฎีกา เพิ่มเติม จัด ซื่อ ที่ ดิน สร้าง ทาง รถไฟ สายเหนือ	” ๒๕๖
” ” ใช้ พระราช บัญญัติ รักษา ท่านบ คดของ ภาษี เจริญ พาณิชย์ ท่านบ คดของ ภาษี เจริญ	” ๒๕๗ ” ๒๕๘
” ” กระทรวง มหาดไทย แก้ไข กฎ เสนาบดี ออกรการ พนัน ข้อที่ ๓๐	” ๒๖๐
” ” จัด การ บ้องกัน กฟ ไร่	” ๒๖๓
กฎ ข้อ บังคับ ออกร บ่อน เบี้ย เพิ่มเติม ร.ศ. ๑๒๓	” ๓๓๗
” ” สำหรับ ออก ตรา ของ ชั่ว คราว	” ๓๓๘

08/10/2566

	กฎเกณฑ์บังคับ อัตรารับเงิน อัตรากำหนด	หน้า ๒๖
	พิกัดเรียกค่าธรรมเนียบเครื่องมือจับสัตว์น้ำเค็ม	๖๖ ๓๓
	พิกัดเรียกค่าธรรมเนียบเครื่องมือจับสัตว์น้ำจืด	๖๖ ๓๔
๖๖	๖๖ แก้วใสถาวรพ่นไฟ	๖๖ ๔๗
๖๖	๖๖ กระทรวงนครบาลกำหนดรถลากที่ให้อัดกระเป๋ย แฉกระเบื้องหุ้มผู้ลากรถ	๖๖ ๓๓๔
๖๖	๖๖ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติว่าด้วยอัตราเงินเดือน ข้าราชการหัวเมือง ร.ศ. ๓๒๓	๖๖ ๓๔๒
๖๖	๖๖ กระทรวงยุติธรรมที่ ๓๖ ว่าด้วยยกเว้นกฎที่ ๕ ไม่ ให้ใช้ในศาลข้าหลวงพิเศษจัดการที่นา	๖๖ ๔๔๕
๖๖	๖๖ กระทรวงยุติธรรมที่ ๓๗ ว่าด้วยห้ามไม่ให้ตาม คู่ความว่าจะอุทธรณ์หรือไม่อุทธรณ์	๖๖ ๓๕๗
๖๖	๖๖ กระทรวงยุติธรรมว่าด้วยถ้าผู้ใดจะว่าความ ของ คน ฮนลา ถาต้องสำแดงก่อน	๖๖ ๒๓๕
๖๖	๖๖ กระทรวงยุติธรรมว่าด้วยไม่ให้ศาลล่างรับฎีกา ที่มีทุนทรัพย์ต่ำกว่า ๒ ชั่ง ถ้าจำขังต่ำกว่า ๖ เดือน	๖๖ ๒๓๗
๖๖	๖๖ สำหรับเกณฑ์การพ่น	๖๖ ๒๓๒
๖๖	๖๖ กระทรวงมหาดไทยที่ ๓ ว่าด้วยอธิบายตำแหน่งผู้ตรวจการ	๖๖ ๒๓๔
๖๖	๖๖ กระทรวงมหาดไทยที่ ๒ ว่าด้วยถึงอำเภอ	๖๖ ๒๓๖
๖๖	๖๖ สำหรับกรรมการตรวจผูกข้อมือขึ้นมณฑลกรุงเทพฯ	๖๖ ๒๓๓
๖๖	๖๖ กระทรวงยุติธรรมว่าด้วยถ้าผู้พิพากษาจะอุปถัมภ์ หรือมีกิจธุระต้องลาอธิบดีผู้พิพากษา	๖๖ ๒๕๕

08/10/2566

กฎเสนาบดี กระทรวงยุติธรรม ว่าด้วย ให้ศาลใหม่ มณฑลกรุงเทพฯ
ใช้กฎที่ ๓๐ ด้วย

หน้า ๒๕๐

ข้อบังคับเรื่อง เงิน ถัดไป

๖๕

แจ้งความ กระทรวง ต่าง ประเทศ ว่า ด้วย ประเทศ ศรีต เข้า ใน
สัญญา สังกด ไปรษณีย์

๖๕

๖๖ ๖๖ กระทรวง ต่าง ประเทศ ว่า ด้วย เมือง ขึ้น ของ ประเทศ
โปรตุเกส เข้า ด้วย สัญญา สังกด ไปรษณีย์

๖๖

๖๖ ๖๖ กระทรวง ต่าง ประเทศ ว่า ด้วย เมือง เครต ยอม เข้า ใน
สัญญา สังกด ไปรษณีย์

๖๖

๖๖ ๖๖ กระทรวง ต่าง ประเทศ ว่า ด้วย ยี่บุน เข้า ใน หนังสือ สัญญา
สังกด ไปรษณีย์

๖๖

๖๖ ๖๖ กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ นอก แก้ว กำเนิด

๖๖

๖๖ ๖๖ กระทรวง ต่าง ประเทศ ว่า ด้วย เรื่อง ประเทศ ธิเบต
อุรุกเว เข้า ใน สัญญา สังกด ไปรษณีย์

๖๖

ข้าราชการ บุค ที่ ซ้อ ชาย กัน เป็น หาบ แด เปน เงิน เหรียญ

๖๖

พระราช หัตถ์ เลขา ตั้ง กรรม การ ตรวจ เครื่อง วัด, ตวง, ชั่ง,

๖๖

ตั้ง เมือง ใหม่

๖๖

ประกาศสงกรานต์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

มี พระบรมราชโองการ ให้ประกาศไว้แก่ชนทั้งปวง บรรดา
ซึ่งนับถือ พระพุทธศาสนา แด่ธรรมเนียมวันขึ้นเดือนขึ้นอย่างเช่น ใช้
ในสยาม ทราบทั่วกันว่า ใน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ หรือปีขาด
จิตวาศนี โยชสุริยคติกาล เปนปรกติสุรทิน ส่วนจันทรคติกาลเปน
ปรกติมาศวาร ในบั้นวันอาทิตย์ที่ ๑๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑
เปนวันมหาสงกรานต์ พระอาทิตย์จะขึ้นสู่ราศีเมษ เวลาเช้า ๒ โมง
กับ ๔๘ นาที วันจันทรที่ ๑๔ เปนวันเนา วันอังคารที่ ๑๕
เดือนเมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เวลาเที่ยงแต่เช้ากับ ๓๗ นาที
กับ ๔๘ วินาที เปนวันเถลิงศกขึ้นจุลศักราชใหม่เป็น ๑๒๖๔

เพราะฉะนั้น ในบั้น การซึ่งจะทำบุญแด่เสนาบดีข้าราชการ
นั้น เปน ๓ วันคือ กำหนดตั้งแต่วันอาทิตย์ที่ ๑๓ เป็นต้นไป จนถึง
วันอังคารที่ ๑๕ เดือนเมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

ลักษณะซึ่งจดหมายวันขึ้นเดือนขึ้นนั้น ให้ใช้ดังทุกปีมาคือ ตั้งแต่
วันอังคารที่ ๑ เดือนเมษายน ให้จดหมายดังใช้ปีนั้นที่ซึ่งบวง

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ แต่ให้ตั้งเลข บน หลัง ศก นั้น ๙๕ อย่างนี้ ตาม มี
แผ่นดิน ไปกว่า จะเปลี่ยน ศก ใหม่ เทชญ

ถ้าจะจดหมาย วัน ขึ้น เดือนนี้ ตามวิธี จันทรคติ อย่างเก่า ให้ใช้ตั้งนี้
คือ ตั้งแต่ วัน อังคาร ที่ ๘ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
คือ เดือน ๕ ขึ้น ค่ำ ๑ ไปจนถึง วัน จันทร ที่ ๑๕ เดือน เมษายน รัตน
โกสินทร ศก ๑๒๑ คือ เดือน ๕ ขึ้น ๗ ค่ำ ให้ว่า ปี ชาติ ยังเป็น
ตรี ศก จุดศักราช ๑๒๖๓ แต่คง เลข บน หลัง ศก นั้น ๙๕ อยู่ก่อน คือ
เมื่อถึง กำหนด วัน อังคาร ที่ ๑๕ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑
คือ เดือน ๕ ขึ้น ๗ ค่ำ ตั้งแต่ วัน เดือน ศก ดัง แล้ว ไปให้ใช้ว่า ปี ชาติ
จุดศักราช ขึ้น จุดศักราช เป็น ๑๒๖๔ ให้เปลี่ยน เลข บน หลัง ศก นั้น เป็น
๙๕ ตาม มี ประจํา รัชกาล ไปกว่า จะเปลี่ยน ศก ใหม่

วัน พุทธศักราช ที่ ๓๐ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็น วัน
พระราชพิธีบรมสมโภช น้ำพระพิพัฒน์สัตยา เป็นปฐม ครั้ง หนึ่งวัน อังคาร
ที่ ๒๒ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ มี จันทรบุรุษ ครั้ง หนึ่ง
วันศุกรที่ ๑๖ เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็น วัน พระ
ราชพิธีจรด พระนังคัล

หนึ่ง วัน วิสาขบูชา ที่นิยม ใน คัมภีร์ พระอรพทเถรว่า เป็น วันประสูติ
แต่ ครัตวี พระปรีณิพพาน ของ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้น ใน
บันนักรัตตฤกษ์ วิสาขบูชา มี ตก ใน วัน พุทธศักราช ที่ ๒๒ เดือน พฤษภาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

08/10/2566

วันอาทิตย์ที่ ๒๐ เดือน กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็น วัน

เข้าปุริมะพรรษาวันอังคารที่ ๑๙ เดือนสิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑
แปดวันเข้าปัจฉิมพรรษา

อนึ่งวันฉลองพระชนมพรรษา ในรัตนโกสินทร ศก ๑๖๑ นี้
โดยฉัตรศกิกาด ตกในวันเสาร์ที่ ๒๐ เดือนกันยายน รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๑ เวลา ๒ ยามกับ ๔๘ นาที

วันเฉลิมพระชนมพรรษา ตรงในวันจันทร์ที่ ๒๒ เดือนกันยายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เวลา ๕ โมงเช้ากับ ๘ นาที กับ ๔๘ วินาที
โดยทางสุริยศกิกาด

วันจันทร์ที่ ๒๙ เดือนกันยายน เปนวันพระราชพิธีประชุมถือน้ำ
พระพิพัฒน์สัตยา เปนคราวครั้งที่ ๒

วันพระราชพิธีสารทนั้น ตกในวันจันทร์ที่ ๒๙ แดวันอังคาร
ที่ ๓๐ เดือนกันยายน แดวันพุธที่ ๑ เดือนตุลาคม ใน ๓ ราตรี
นี้ให้การเปนเสร็จ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒ เดือนตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ เดือนตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เปน
วันมหาบวระณาที่เรียกว่าออกพรรษา

พระราชพิธีฉัตรมงคล สมโภชพระมหาเศวตฉัตรคงทำในวันอาทิตย์
ที่ ๘ วันจันทร์ที่ ๓๐ วันอังคารที่ ๑๑ แดวันพุธที่ ๑๒ เดือน
พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ๑๒๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ เดือนพฤศจิกายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เปนวันพระราชพิธีจองเบี่ยงยก โคมไชย ให้
พระบรมวงษานุวงษ์ ข้าทูลฉลอง ข้าราชการ และราษฎร ทราบทั่วกัน

อนึ่งถว้กษัตริย์เฉลิมพระชนมพรรษา ซึ่งได้ตั้งไว้ใน
เดือนกันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ ดังเคยมานี้จะได้ทำวันเสาร์

ที่ ๑๕ แลวันอาทิตย์ที่ ๑๖ วันจันทร์ที่ ๑๗ เดือน พฤศจิกายน
เหมือน ศักดิ์ก่อน ให้พระบรมวงษานุวงษ์แต่ข้าทูลละอองธุลีพระบาท
แลราษฎรทั้งปวงบรรดาที่จรดกแต่งสถานที่ต่าง ๆ แม้มันน้ำใจจะจุด
ประทีปฉลองพระเดชพระคุณ แลเล่นนักชัศตฤกษ์ต่าง ๆ จึงทำใน
กำหนดทั้ง ๓ วันที่กล่าวมานี้

หนึ่งวันอาทิตย์ที่ ๑๖ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
เป็นวันประชุมถวายบังคมพระบรมรูป

วันศุกร์ที่ ๒๗ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นวัน
สดโคม

หนึ่งวันเสด็จพระชนม์พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี
นารถ แลสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร ตรงในวันศุกร์
ที่ ๒ เดือน มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ ตามสุริยคติกาล

พระราชพิธีศรัทธาพววย เริ่มตั้งแต่วันอาทิตย์ที่ ๕ เป็นต้นไปจน
ถึงวันอังคารที่ ๑๓ เดือน มกราคม ๑๐ ราชพิธีนี้ให้การเป็นเสร็จใน
วันพุธที่ ๑๔ เดือน มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ พระราชพิธีศรั
พววยเริ่มตั้งแต่วันอังคารที่ ๑๓ เป็นต้นไปจนถึงวันเสาร์ที่ ๑๗ เดือน
มกราคม ใน ๕ ราชพิธีนี้ให้การเป็นเสร็จ ในวันอาทิตย์ที่ ๑๘ เดือน
มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ ถ้าจะทำมาฆะบูชาจากตรงคต้นนิบาต
ซึ่งนิยมว่าเป้นวันชุมนุมพระสาวก ๑๒๕๐ พระองค์ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
พระองค์ได้ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ ณท่ามกลางที่ประชุม นั้น กำหนด
แต่วันพุธที่ ๑๘ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ ในวันนั้น
ซึ่งพ่อพราหมณ์จะได้ทำพิธีศิวา ราชพิธี ณ เทวสถาน

พระราชพิธีสัมพัจฉรฉินท์ เริ่มตั้งแต่วันจันทร์ที่ ๒๓ แลวันอังคารที่ ๒๔ แลวันพุธที่ ๒๕ แลวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ ใน ๔ ราชพิธีนี้ให้การเป็นเสร็จในวันศุกร์ที่ ๒๗ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

วันจันทร์ที่ ๓๐ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็นวันพระราชพิธีประมุข ถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา เป็น เคารพ ครั้งที่ ๓ ใน ศกนั้นฤกษ์ครั้งที่ ๓ สำหรับศกหน้า เพราะนับตามจันทร์คติจำนวนปีเถาะ ถ้าเข้ามาในรัตน โกสินทร ศก ๑๒๑ นี้

หนึ่งวัน เวลา พระอาทิตย์ จะเปลี่ยนขึ้น ราชี่ใหม่ ซึ่ง เรียกว่า สังกรานต์ เดือน แลพระอาทิตย์สถิตย์ ณ ราชี่ ห้ามวัน ตฤถี มหาสุญ พระอาทิตย์จะยกขึ้นสู่ ณ ราชี่ เมษ วัน อาทิตย์ที่ ๓๓ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เวลาเช้า ๒ โมง กับ ๔๗ นาที เป็น ต้น ไป จน ถึง วัน พุธที่ ๓๕ เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เวลาบ่าย ๑ ชั่วโมง กับ ๕๗ นาที เดือนห้าวัน พฤหัสบดีที่ ๓๐ แลวัน อาทิตย์ที่ ๓๑ วัน อังคาร ที่ ๒๙ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็นวัน ตฤถี มหาสุญ แล้ว ยกไปสู่ ณ ราชี่ พฤกศก ไป จน ถึง วัน เสาร์ที่ ๓๕ เดือน มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เวลาบ่าย ๕ โมง กับ ๒๕ นาที

เดือนหกวัน อังคาร ที่ ๓๓ แลวันจันทร์ที่ ๒๖ เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็นวัน ตฤถีมหาสุญ แล้ว ยกไปสู่ ณ ราชี่ เมถุนไป จน ถึง วัน พุธที่ ๑๖ เดือน กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เวลาเช้า ๒ โมง

เดือนเจ็ดวันจันทร์ที่ ๘ แลวันอาทิตย์ที่ ๒๔ เดือน มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็นวัน ตฤถี มหาสุญ แล้ว ยกไปสู่ ณ ราชี่กรกฎ

๖
ไปจน ถึง วัน เสาร์ ที่ ๑๖ เดือน สิงหาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา ๒ ทุ่ม
เดือน แปดวัน อาทิตย์ ที่ ๓๓ แดวัน เสาร์ ที่ ๒๖ เดือน กรกฎาคม
รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น วัน ตฤตี มหาสุญญ์ แล้วยก ไปสู่ อนุราชิสังห์
ไปจน ถึง วัน อังคาร ที่ ๑๖ เดือน กันยายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา ๕ ทุ่ม
เดือน เก้าวัน เสาร์ ที่ ๘ แดวัน พุทธิศบดิ์ที่ ๒๘ เดือน สิงหาคม รัตน
โกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น วัน ตฤตี มหาสุญญ์ แล้วยก ไปสู่ อนุราชิสังห์
ไปจน ถึง วัน ศุกรที่ ๓๗ เดือน ตุลาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา เข้า
๕ โมง กับ ๒๕ นาที

เดือน สิบวัน ศุกรที่ ๑๒ แดวัน พุทธิศบดิ์ที่ ๒๕ เดือน กันยายน รัตน
โกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น วัน ตฤตี มหาสุญญ์ แล้วยก ไปสู่ อนุราชิสังห์ ไป
จน ถึง วัน อาทิตย์ ที่ ๑๖ เดือน พฤศจิกายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา
เข้า ๓ โมง กับ ๓๖ นาที

เดือน สิบเอ็ดวัน ศุกรที่ ๓๐ แดวัน อังคาร ที่ ๒๘ เดือน ตุลาคม รัตน
โกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น วัน ตฤตี มหาสุญญ์ แล้วยก ไปสู่ อนุราชิสังห์
ไปจน ถึง วัน จันทร์ที่ ๓๕ เดือน ธันวาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา
๒ ทุ่ม กับ ๒๕ นาที

เดือน สิบสองวัน พุมที่ ๑๒ แดวัน จันทร์ที่ ๒๕ เดือน พฤศจิกายน
รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓ เป็น วัน ตฤตี มหาสุญญ์ แล้วยก ไปสู่ อนุราชิสังห์
ไปจน ถึง วัน อังคาร ที่ ๓๓ เดือน มกราคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓ เวลา
๓ ยามกับ ๓๖ นาที

เดือน สิบสามวัน พุมที่ ๓๐ แดวัน อังคารที่ ๑๖ เดือน ธันวาคม รัตน โกสินทร
ศก ๑๒๓ เป็น วัน ตฤตี มหาสุญญ์ แล้วยก ไปสู่ อนุราชิสังห์ ไปจน ถึง วัน

พฤษภาคมที่ ๓๒ เดือนกุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ๓๒๓ เวลาบ่าย ๓ โมง
กับ ๑๒ นาที

เดือนยี่วันพุธที่ ๓๓ เดือนธันวาคม แลวันอาทิตย์ที่ ๒๕ เดือน
มกราคม รัตนโกสินทรศก ๓๒๓ เป็นวันตฤติมหาสุญ แล้วยกไปสู่
ณราชกุมภที่ ไปจนถึงวันเสาร์ที่ ๑๕ เดือนมีนาคม รัตนโกสินทรศก ๓๒๓
เวลาเช้า ๒ โมง

เดือนสามวันจันทร์ที่ ๘ แลวันอาทิตย์ที่ ๑๕ เดือนกุมภาพันธ์
รัตนโกสินทรศก ๓๒๓ เป็นวันตฤติมหาสุญ แล้วยกไปสู่ณราชมิน
ไปจนถึงวันจันทร์ที่ ๑๓ เดือนเมษายน รัตนโกสินทรศก ๓๒๓ เวลา
บ่าย ๒ โมงกับ ๔๘ นาที

เดือนสี่วันอังคารที่ ๓ แลวันอาทิตย์ที่ ๑๕ เดือนมีนาคม รัตน
โกสินทรศก ๓๒๓ เป็นวันตฤติมหาสุญ

ซึ่งนิยมตามวิธีปักชคมนาเป็นวันที่รักษาพระ
อุโบสถ แลประชุมฟังธรรมซึ่งยกเอียงกันกับวันพระตามเคย มีที่รัฐ
ทั่วกัน ในหัวสยามประเทศทั้งปวงนั้น ในมีชาติจัตวา คักนี้ นับตั้งแต่
วันอังคารขึ้น ๓ ค่ำเดือน ๕ ปีชวด ยังเป็นตรีศก จตุศกกราช ๓๒๖๓

เป็นต้นไป จนถึงวันศุกร์แรม ๑๕ ค่ำเดือน ๔ ปีชวดจัตวา คัก เป็น
๓๒ วันวันพุธขึ้น ๓ ค่ำ แลวันพฤหัสบดีขึ้น ๘ ค่ำ แลวันพฤหัส
บดีแรม ๓ ค่ำ แลวันศุกร์แรม ๘ ค่ำ ในเดือน ๖

วันเสาร์ขึ้น ๓ ค่ำ แลวันอาทิตย์ขึ้น ๘ ค่ำแลวันอาทิตย์แรม ๑ ค่ำ
แลวันจันทร์แรม ๘ ค่ำ ในเดือน ๘

วันจันทร์ขึ้น ๓ ค่ำ แลวันอังคารขึ้น ๘ ค่ำ ในเดือน ๘ วันอังคาร

ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน พุศัขึ้น ๘ ค่ำ เดือน พุศัแรม ๓ ค่ำ เดือน พระ
พฤหศี บดีแรม ๘ ค่ำ ในเดือน ๓๐

วัน พฤหศี บดี ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ศุภขึ้น ๘ ค่ำ ในเดือน ๓๑

วัน ศุภขึ้น ๓ ค่ำ เดือน เสาร์ ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน เสาร์แรม ๓ ค่ำ

เดือน อาทิตยแรม ๘ ค่ำ ในเดือน ๓๒

วัน อาทิตยขึ้น ๓ ค่ำ เดือน จันทร ขึ้น ๘ ค่ำ ในเดือน ๓

วัน จันทรขึ้น ๓ ค่ำ เดือน อังคาร ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน อังคารแรม ๓ ค่ำ

เดือน พุศัแรม ๘ ค่ำ ในเดือน ๒

วัน พุศัขึ้น ๓ ค่ำ เดือน พฤหศี บดี ขึ้น ๘ ค่ำ ในเดือน ๓

วัน พฤหศี บดี ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ศุภขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ศุภแรม
๓ ค่ำ เดือน เสาร์แรม ๘ ค่ำ ในเดือน ๔

รวม ๓๒ วันเท่านี้ นอก จาก ๓๒ วัน นี้ ก็คง ต้อง ถัด กับ วัน พระ ตามเคย

(หนึ่ง ปีรัตน โกสินทรศก ๓๒๓ นี้ วัน อาทิตย เป็น วัน ชงไชย แต่
วัน จันทร เป็น อธิบดี วัน เสาร์ เป็น วัน อุบาสัน แต่ วัน พุศั เป็น วัน โสกา
วินาศัน)

พระราชบัญญัติ อากร การ พนัน

รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

มี พระ บรม ราช โอง การ โน พระ บาท สม เด็จ พระ ประ มิน ทร มหา จุ พ่า
ดง กร ณั พระ จุ ด จอม เเก ต้า เจ้า อยู่ หัด ค้า ร ส เหนือ เเก ต้า ฯ ให้ ประ กาศ
จง ทราบ ทัด กัน ว่า การ พนัน บาง อย่าง ซึ่ง ได้ ก่ ต้าว ไว้ ใน ภาค ที่ ๔
มา ตรา ๓ แห่ง พระ ราช บัญ ญัตติ อากร การ พนัน รัตน โกสินทร ศก ๑๓๓ นั้น
แต่ เติ ม นาย อากร ผู้ รับ ผูก อากร บ่อน เบี้ย เป น ผู้ มี อำนาจ ออก อาชญา
บัตร ให้ แก่ ผู้ ที่ มี ความ ประสงค์ จะ เล่น การ พนัน ต่าง ๆ ซึ่ง มี แจง อยู่
ใน ภาค ที่ ๔ แห่ง พระ ราช บัญ ญัตติ อากร การ พนัน นั้น

บัด นี้ ทรง พระ ราช ตำนั หึ เห็น ว่า ควร จะ แยก การ พนัน ต่าง ๆ นอก
จาก หวย (กข) และ การ พนัน ที่ เล่น ใน บ่อน เบี้ย คือ ถั่ว โป เป็น ตัน
นั้น ออก เป น แพน ก หนึ่ง ต่าง หาก เพราะ หวย และ ถั่ว โป ที่ เล่น ใน บ่อน เบี้ย
นาย อากร เป น ผู้ ดง ทุน จัด การ เล่น เอง แต่ การ พนัน อย่าง อื่น ๆ เป น แต่
ผู้ จะ เล่น ต้ จะ รับ อาชญา บัตร ก่ อ น จึง เล่น ได้ ควร ให้ เจ้า พนัก งาน
ตั้ง รพากร และ เทศาภิบาล เป น ผู้ ออก อาชญา บัตร ตรวจสอบ จะ ได้
เป น การ เรียบ ร้อย สม ควร ก่อ การ ระ เบียบ ปก ครอง บ้าน เมือง ทุก วัน นี้
จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เเก ต้า ฯ ให้ ตรา เป น พระ ราช บัญ ญัตติ ไว้ สืบ ไป ดังนี้ ว่า

มา ตรา ๓ พระ ราช บัญ ญัตติ นี้ ให้ มี นาม ว่า “พระ ราช บัญ ญัตติ อากร
การ พนัน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐”

มา ตรา ๒ จะ โปรด เเก ต้า ฯ ให้ ใช้ พระ ราช บัญ ญัตติ นี้ ใน หัด เมือง
มณฑล ไค เมื่อ ไค จะ โปรด เเก ต้า ฯ ให้ ประ กาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจา

นุเบกษาเป็นสำคัญ ตั้งแต่วันที่ได้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในที่สุด ให้ยกเลิก บรรดาพระราชกำหนด กฎหมาย และ ข้อบังคับ ใดๆ ชรรมเนียม

ที่ขัดขวาง ต่อ ข้อความ ใน พระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้ ใน ที่นั้นต่อไป

มาตรา ๓ คำบางคำ ใน พระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้มีข้อความ

ประกอบ ให้เข้าใจเป็นอย่างอื่น ให้พึงเข้าใจ ความอธิบาย ดังนี้

คำว่า "เสนาบดี" ให้พึงเข้าใจว่า เสนาบดีผู้บัญชาการ กรมตำรวจ ใน ที่นี้

คำว่า "เทศาภิบาล" ให้พึงเข้าใจว่า ข้าหลวงผู้สำเร็จราชการมณฑล หรือผู้ว่าราชการเมือง

คำว่า "เจ้าพนักงาน" ให้พึงเข้าใจว่า ข้าราชการผู้กระทำการ ตามพระราชบัญญัตินี้

คำว่า "การพนัน" ให้พึงเข้าใจว่า บรรดาการที่บุคคลเล่นพนัน เอาทรัพย์สินแก่กัน อันเสนาบดีได้กำหนดไว้ในกฎเสนาบดี

คำว่า "กฎเสนาบดี" ให้พึงเข้าใจว่า ข้อบังคับซึ่งพระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้เสนาบดีตั้งขึ้น เพื่อจัดระเบียบราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และลงในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ

มาตรา ๔ การพนัน บางอย่าง ซึ่งจำไว้ใน มาตรา ๓ ภาคที่ ๒ และ ภาคที่ ๓ แห่งพระราชบัญญัติอากร การพนัน รัตนโกสินทรศก ๑๓๑๑ คือ ออกหวย (ก ข) เด็ก ๓๔ ตัววันตัว (ง ช) ให้ราษฎร แยก ถ้าแทงถูก ใช้ ๓๐ ต่อต้นทุนที่ดี และไปขึ้นที่ดี ไปกำที่ดี ถูที่ดี กำติดที่ดี

ให้คงอยู่ตามพระราชบัญญัติอากร การพนัน รัตนโกสินทรศก ๑๓๑๑ ไม่เกี่ยวกับ พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่หัวเมืองมณฑลใด ซึ่งไม่มีอากร

บ่อน เบี้ย จึงให้ ใช้ พระราชบัญญัตินี้ ตลอด ถึง การ พนัน เหล่า นั้น ด้วย
 มาตรา ๕ ให้ เลื่อน บัตร มี อำนาจ ที่จะ ออก ฎีกา เลื่อน บัตร ดัง อัตรากำ
 อนุญาต ให้ เล่น การ พนัน อย่าง ใด โดย กำหนด อย่าง ใด และ ให้ เลื่อน บัตร มี
 อำนาจ ที่จะ ห้าม ไม่ ให้ เล่น การ พนัน อย่าง ใด ๆ ได้ ใน ที่ ใด ๆ

มาตรา ๖ ให้ ข้าหลวง เจ้า เว็จ ราชการ มณฑล มี อำนาจ ที่จะ ตั้ง เจ้า
 พนักงาน สำหรับ ออก ใบ อนุญาต ให้ เล่น การ พนัน ตาม พระราชบัญญัติ นี้

มาตรา ๗ การ พนัน บาง อย่าง ซึ่ง เปน การ ประชุม ผู้คน มาก เช่น สน
 ไม้ หรือ อื่น ใด คน เปน ต้น นั้น ให้ เทศาภิบาล มี อำนาจ ที่จะ กำหนด ที่ ตั้ง
 สนาม สำหรับ เล่น การ พนัน อย่าง นั้น ๆ และ ให้ เล่น แต่ เฉพาะ ที่ สนาม แห่ง นั้น ๆ

มาตรา ๘ ผู้ใด จะ มี การ พนัน อัน มี ชื่อ หรือ ต้อง ตักษณ ตาม
 กำหนด ใน พระราชบัญญัติ นี้ ต้อง ขอ อนุญาต ต่อ เจ้า พนักงาน ผู้ มี อำนาจ
 ที่จะ ออก ใบ อนุญาต นั้น ก่อน ต่อ เมื่ ได้ รับ ใบ อนุญาต แล้ว ผู้ นั้น จึง จะ
 มี การ พนัน ได้ เพียง ภายใน กำหนด เวลา และ เฉพาะ การ พนัน อัน ได้ รับ
 อนุญาต นั้น

มาตรา ๙ ผู้ขอ อนุญาต มี การ พนัน ต้อง เสีย เงิน ค่า อนุญาต ตาม
 กำหนด อัตราก่อน จึง จะ รับ ใบ อนุญาต ไป มี การ พนัน ได้

มาตรา ๑๐ ถ้า ผู้ใด เล่น การ พนัน โดย มี ได้ รับ อนุญาต ตาม ความ
 ใน พระราชบัญญัติ นี้ ผู้ นั้น มี ความ ผิด ต้อง ระหว่าง โทษ ปรับ ครัง
 หนึ่ง เปน เงิน ไม่ เกิน คน ละ ๒๐๐ บาท หรือ จำคุก ไม่ เกิน ๒ เดือน หรือ ทั้ง
 จำ และ ปรับ ด้วย ทั้ง ๒ สถาน

มาตรา ๑๑ ถ้า ผู้ใด เล่น การ พนัน อัน ต้อง ห้าม ตาม พระราชบัญญัติ
 นี้ ก็ ตี หรือ เปน ใจ อุดหนุน ใน การ เล่น การ พนัน อัน ต้อง ห้าม ตาม พระราช

บัญญัตินี้ กัด ผู้หนี้ มีความผิดต้อง ระหว่าง โทษ ปรับ ครึ่งหนึ่ง เป็นเงิน ไม่เกิน คน ละ ๒๐๐ บาท หรือจำคุก ไม่เกิน ๖ เดือน หรือ ทั้งจำและปรับ ด้วย ทั้ง ๒ สถาน

มาตรา ๓๒ เครื่องเงิน การพนัน ยื่น दें โดยมี ได้รับ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัตินี้ กัด หรือ दें โดย ผ่าน ต่อ พระราชบัญญัตินี้ กัด ให้ เจ้าพนักงาน มีอำนาจ ที่จะยึด สิ่งนั้น ๆ ไว้ เป็น ของหลวง

มาตรา ๓๓ เงิน หลวง ที่ ต้อง ออก ไป เป็น ค่า บำ เหน็จ แก่ ผู้นำ จับ ผู้ दें การ พนัน โดย ถ่วง ต่อ พระราช บัญญัตินี้ ให้ ศาล มีอำนาจ ที่จะตัดสิน ให้ผู้ दें การพนัน โดย ถ่วง ต่อ พระราชบัญญัติ เสีย ด้วย อีก โสด หนึ่ง ต่างหาก จากเงิน ปรับ และ ถ้าผู้ นั้น ไม่มี เงิน จะ เสีย ก็ให้ จำไว้ ถ้าย โทษ อย่าง เงิน พินัย

มาตรา ๓๔ ให้เสนาบดี มีอำนาจ ที่จะตั้ง กฎเสนาบดี เป็นครั้ง เป็น คราว เพื่อจัด และ รักษา การ ให้เป็น ไปตาม พระราช บัญญัตินี้ และ กฎเสนาบดี นั้น เมื่อ ได้รับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต แล้ว และได้ ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ให้มี เหมือน เป็น ส่วน หนึ่ง ใน พระ ราช บัญญัตินี้

มาตรา ๓๕ ให้เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย ซึ่ง ได้บัญชาการ กรม สรรพากร นอก และ ให้เสนาบดี กระทรวง นคร บาท ซึ่ง ได้บัญชาการ กรม สรรพากร ใน มีอำนาจ และ นำที่ ที่จะ รักษา พระ ราช บัญญัตินี้ ตาม ที่องค์ ที่ ซึ่ง ได้บังคับบัญชาการ อยู่ ทั้ง ๒ กระทรวง นั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นวันที่ ๑๒๑๗ ในรัชกาล บัทยา บัทยา

ประกาศตั้ง โรงเรียนมหาดเล็ก

• มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เริ่มจัดตั้งโรงเรียนสำหรับฝึกหัดวิชาข้าราชการฝ่ายพลเรือนขึ้นตั้งแต่ ร.ศ. ๓๑๘ การโรงเรียนนี้ได้เจริญขึ้นโดยลำดับ จึงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นักเรียนในโรงเรียนนั้น ถวายตัวเป็นมหาดเล็กมีตำแหน่งรับราชการใกล้ชิดพระองค์ต่อ มาบัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า ควรจะให้โรงเรียนนี้มีนามตามแก่ที่นักเรียนได้เป็นมหาดเล็ก แต่ตรงกับประเพณีอันมีมาแต่โบราณ ที่ข้าราชการโดยมากย่อมได้ถวายตัวศึกษาวิชาการในกรมมหาดเล็กก่อนไปรับตำแหน่งในราชการกรมอื่นนั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้โรงเรียนฝึกหัดวิชาข้าราชการฝ่ายพลเรือนใช้นามว่า “โรงเรียนมหาดเล็ก” สืบไปแต่โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้อยยาเขตรกรมหลวงดำรงราชานุภาพ ๑ พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ ผู้จัดการ ๑ เจ้าหมื่นสรรพเพ็ชรภักดี ๑ เป็นกรรมการตรวจตราและอำนวยความสะดวกโรงเรียนนี้ ให้มีความเจริญเรียบร้อยตามพระราชประสงค์สืบไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๑ เมษายน วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๑

ประกาศกระทรวงมหาดไทยบอกกำหนดใช้พระราชบัญญัติ

อากรการพนันในมณฑลต่าง ๆ

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า
 ด้วยตามความในพระราชบัญญัติอากรการพนัน รัตนโกสินทร
 ศก ๑๒๐ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ใช้พระราชบัญญัติอากรการพนันในมณฑลใดเมื่อใดจะทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา
 เป็นสำคัญนั้น

บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติอากร
 การพนันนั้น ๑ ในมณฑลกรุงเก่า ๒ มณฑลพิษณุโลก ๓ มณฑล
 นครสวรรค์ ๔ มณฑลปราจีนบุรี ๕ มณฑลนครราชสีมา ๖ มณฑล
 เพชรบูรณ์ ๗ มณฑลพายัพ ๘ มณฑลนครราชสีมา ๙ มณฑลราชบุรี
 ๑๐ มณฑลชุมพร ๑๑ มณฑลนครศรีธรรมราช เว้นแต่บริเวณแขวง
 ๗ หัวเมือง ๑๒ เมืองจันทร์บุรี ๑๓ เมืองตราด ๑๔ เมืองระยอง
 ๑๕ เมืองประจันตคีรีเขตร ตั้งแต่ วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร
 ศก ๑๒๑ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๔ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

พระราชหัตถเลขาตั้งกรรมการ

ตรวจเครื่องวัด เครื่องตวง เครื่องชั่ง

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ด้วยวิชัยวัด, ตวง, ชั่ง, ซึ่งใช้กันอยู่ในเวลานี้ ถึงแม้ว่ามีมาตรา มาแต่เต็มแต่ก็ดี แต่ยังมีกำหนดขนาดไว้ให้แน่นอนไม่บรรดาเครื่องวัด, เครื่องตวง, ต่างคนต่างทำขึ้นใช้ ก็ย่อมต่างส่วนกันไปไม่ได้กำหนดเป็นแบบเดียวกัน แต่เครื่องชั่งนั้นก็มีเครื่องมือใช้กันอยู่หลายอย่างเป็นการลำบากแก่การค้าขายอยู่ ทรงพระราชดำริห์เห็นว่า การวัด, ตวง, ชั่ง, นี้ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้อง กับผลประโยชน์ภาษีอากรแก่การค้าขายทั่วไปสมควรจะมีพระราชบัญญัติกำหนดพิถีพิถันเครื่องวัด, เครื่องตวง, เครื่องชั่ง, เหล่านี้ไว้ให้แน่นอนได้ขนาดเป็นแบบเดียวกัน

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสตั้งให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปประพันธ์พงษ์เป็นประธาน พร้อมด้วย พระยาศรีสุทเทพ ปลัดทูลฉลองกระทรวงมหาดไทย ๑ หม่อมเจ้าพร้อม อธิบดีกรมศุศุการ ๑ หม่อมราชวงศ์สุภพวรรณ ๑ มีสเดอชเลชเชอที่ปรึกษา กฎหมาย ๑ มีสเดอไฮด์เจ้ากรมตำรวจนอก ๑ มีสเดอภินดินเจ้ากรมแผนที่ ๑ เป็นกรรมการตรวจพิจารณาการเรื่องนี้ให้กรรมการผู้นี้มีอำนาจที่จะเชิญผู้หนึ่งผู้ใด บรรดาผู้ซึ่งกรรมการเห็นว่า เป็นผู้ชำนาญ

๑๘/10/๒๕๕๙

ในการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ นวัตกรรม การนี้ มาได้ ตามแต่ พึง ความเห็น
ได้ โดยตลอด

อนึ่ง ให้กระทรวง เกษตรฯ ชีการ เป็น เจ้าหน้า ที่จัด การ อุดหนุน การ
ของ นวัตกรรม ทุก อย่าง เพื่อให้ นวัตกรรม ได้ กระทำ การ ให้ สำเร็จ ไป

เมื่อ นวัตกรรม ได้ พึง ความเห็น ผู้ ที่ เกี่ยวข้อง แก่ การ เรื่อง นี้ แด่ ทรง
พิจารณา ตลอด แล้ว ให้ นวัตกรรม ทำ รายงาน เป็น ข้อ วินิจฉัย ขึ้น กราบ
บังคม ทูล พระ กรุณา เพื่อ จะ ได้ ทรง พระ ราช วินิจฉัย ต่อ ไป

พระที่นั่ง วิมาน เมฆ

วันที่ ๑๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

เจ้าพนักงานหอสมุด

พระราชบัญญัติศักดิ์คตินาข้าราชการทหารเรือ

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้า ๆ สั่งว่า ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้จัด การแก้ไขเปลี่ยนแปลงตำแหน่งข้าราชการ ใน กรมทหารเรือ ให้เป็นระเบียบหน้าที่ราชการ โดยลำดับกันดีขึ้นกว่าแต่ก่อน จึง ทรงพระราชดำริเห็นว่า สมควร จะแก้ไข กำหนดศักดิ์คตินาข้าราชการทหารเรือ ซึ่งได้โปรดเกล้า ๆ ให้ตั้งไว้เมื่อ ณ วัน ๑ ขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๘ ปีชวดสัมฤทธิ์ศก ศักราช ๑๒๕๐ แลวันที่ ๒๘ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘ นั้นอีก เพื่อให้เข้าระเบียบกับหน้าที่ราชการ ซึ่งได้จัดใหม่ นั้น จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตรา พระราชบัญญัติขึ้นไว้สืบไป

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียก เจ้าพระราชบัญญัติศักดิ์คตินาข้าราชการทหารเรือ ว, ศ, ๑๒๑

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ได้ประกาศในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันที่ ได้ใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นต้นไป พระราชบัญญัติเดิม ที่ได้กำหนดศักดิ์คตินา ข้าราชการทหารเรือตำแหน่งใดที่เคลื่อนคลาด กับพระราชบัญญัตินี้ ให้แก้ไข ใช้ตามพระราชบัญญัติต่อไป แต่ตำแหน่งใดที่ไม่ได้มีในพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้คงใช้สืบไปตามพระราชบัญญัติเดิมนั้น ตั้งโดย ข้าราชการทหารเรือคน

08/10/2566

ใด ที่ถือ คัดตินาตาม สัจญา บัตรี ที่ได้รับ พระราชทาน สูง กว่า คัดตินา ตาม กำหนด ใน พระราช บัญญัตินี้ ก็ให้ผู้นั้น ถือ คัดตินาเท่า ที่มี ใน สัจญา บัตรี ต่อไป ส่วน ข้า ราช การทหาร เรือ ที่ได้ มี คัดตินา ใน สัจญา บัตรี ยังต่ำ กว่ากำหนด ใน พระราช บัญญัตินี้ ก็ให้ถือ คัดตินาเพิ่ม ขึ้น เท่า กำหนด ใน พระราช บัญญัตินี้ ทุก ตำแหน่ง

มาตรา ๔ ให้กำหนด คัดตินาข้า ราช การทหาร เรือ ต่อไปดังนี้ คัดตินา ข้า ราช การ ทหาร เรือ ชั้น เป็น ผู้สั่ง การ

นาย ทัพ เรือ	๓๐๐๐
นาย พต เรือ เอก	๗๐๐๐
นาย พต เรือ โท	๖๐๐๐
นาย พต เรือ ตริ	๕๐๐๐
นาย พต เรือ จัตวา	๓๕๐๐
นาย เรือ เอก	๗๐๐๐
นาย เรือ เอก ผู้ช่วย	๒๐๐๐
นาย เรือ โท	๓๕๐๐
นาย เรือ โท ผู้ช่วย	๑๐๐๐
นาย เรือ ตริ	๘๐๐
นาย เรือ ตริ ผู้ช่วย	๕๐๐
นัก เรียน ทหาร เรือ	๔๐๐

คัดตินาข้า ราช การ ทหาร เรือ ชั้น เป็น พนักงาน ของ เงิน ของ พิจารณา

กองทะเบียนกอง ยศช ภัณฑ ์ กอง สรรพาวุธ โรงเรียน วิชา ทหาร เรือ

08/10/2566

กอง อ เรือ

จาง วาง	๓๕๐๐
เจ้า กรม	๓๐๐๐
ปลัด จาง วาง	๒๐๐๐
ปลัด กรม	๑๕๐๐
สมุห บัญชี	๑๐๐๐
นาย เหว	๘๐๐
ตำรวจ	๕๐๐

ศักดิ์นา ข้าราชการ ทหาร เรือ ชั้น นายทหาร อยู่น้อยแต่ พด เรือรบ

พัน เจ้า เอก	๖๐๐
พัน เจ้า โท	๕๐๐
พัน เจ้า ตวี	๔๕๐
เจ้า เอก	๔๐๐
เจ้า โท	๓๐๐
เจ้า ตวี	๒๕๐

มาตรา ๕ ผู้ใดรักษาราชการฤ๓ทำการ ใน น้าที่ตำแหน่ง ไต ให้ถือ
ศักดิ์นา ถึง ตำแหน่ง นั้น ตาม พระราช บัญญัตินี้ ตลอดเวลารักษาร

ราชการ อยู่นั้น เว้นแต่ผู้ นั้น เป็น ผู้ มีบรรดาศักดิ์ สูง กว่า ถึง ศักดินา
ตำแหน่ง ที่ รักษา ราชการ นั้น อยู่น้อยแล้ว ก็ ให้ คง ถือ ศักดินา ที่สูง

มาตรา ๖ ข้าราชการ ตำแหน่ง ไต ถือ ศักดินา สูง อยู่น้อย แม้ย้าย
ไปรับ ราชการ ใน ตำแหน่ง ที่มี ศักดินา ต่ำ กว่า เดิม ก็ ให้ ถือ ศักดินา
เดิม ที่สูง นั้น อยู่น้อยไป

มาตรา ๗ ข้าราชการ ที่ รับ ราชการ หาย ตำแหน่ง ซึ่งมี ศักดินา

ต่าง กัน ให้ถือศักดินา ใน ตำแหน่ง ที่ สูง กว่า ทุกตำแหน่ง นั้น อย่าง เดียว
ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ เมษายน วันขึ้นโกสินทร ศก ๑๒๓
เป็น วันที่ ๑๒๒๓๓ ใน รัชกาล บัดนี้

ประกาศตั้งผู้แทนเสนาบดี กระทรวงธรรมการ

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า เจ้าพระยาภาสกรวงษ์ เสนาบดี กระทรวงธรรมการกราบบังคมทูล พระกรุณาว่า มี ร่าง กาย สุขภาพ ทั้ง โรคภัยไข้เจ็บ เบียดเบียน ไม่สามารถจะรับราชการ ของ พระเดช พระคุณ ให้บริบูรณ์เต็ม สติกำลัง ได้ ขอ พระราชทาน กราบ ถวาย บังคม ถาออกจาก ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวง ธรรมการ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้เจ้าพระยาภาสกรวงษ์ ออกจาก ตำแหน่ง เสนาบดี นั้น แล้ว ตั้ง ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวง ธรรมการ ซึ่ง ยังว่าง อยู่ ทรง พระราชดำริ เห็นว่า พระยาวิบูลย์การ บดี บัดนี้ ทูล ถอด ขอ มีความสามารถ พอ ที่จะรับ ราชการ ของ พระเดช พระคุณแทน ใน ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวง ธรรมการ ได้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระยาวิบูลย์การ บดี ว่า การแทน เสนาบดี กระทรวง ธรรมการ ไป พดวง ก่อน ถัดมา จะ ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง เสนาบดี ต่อ ไป

08/10/2566
ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ เมษายน วันขึ้นโกสินทร ศก ๑๒๓

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ใช้ กฎ เสนาบดี สำหรับ ขากร การพนัน ใน มณฑล ชั้น ใน

พระเจ้า น้อย ยาเซอ กรม ทอด ตำรวจ ราชภา นุภาพ เสนา บัติ กระทรวง

มหาด ไทย รับ พระบรม ราช โองการ ได้ เกิดว่า ทรง พระกรุณา

โปรดเกิดว่า สั่งว่า ด้วย ตาม ความ ใน มาตรา ๑๔ แห่ง พระ

ราช บัญญัติ ขากร การ พนัน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ มีความว่า ให้ เสนา

บดี มี อำนาจ ที่จะ ตั้ง กฎ เสนา บัติ เป็น ครั้ง เป็น คราว เพื่อ จัด แด่ วิชา

การ ให้ เป็น ไป ตาม พระ ราช บัญญัติ แด่ กฎ เสนา บัติ นั้น เมื่อ ได้ รับ

พระราช ทาน พระบรม ราชานุญาต แล้วย แด่ ได้ ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์

ราชกิจจานุเบกษา ให้ นับ เหมือน เป็น ส่วน หนึ่ง ใน พระ ราช บัญญัติ นั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกิดว่า ให้ ประกาศ ใช้ กฎ เสนาบดี สำหรับ

ขากร การพนัน ใน มณฑล ชั้น ใน คือ ๑ มณฑล กรุงเก่า ๒ มณฑล

พิศณุโลก ๓ มณฑล นคร สวรรค์ ๔ มณฑล ปราจีนบุรี ๕ มณฑล

นคร ราชสีมา ๖ มณฑล เพ็ชรบูรณ์ ๗ มณฑล นคร ราชสีมา ๘ มณฑล

ราชบุรี ๙ มณฑล ชุมพร ๑๐ มณฑล นคร ศรีธรรมราช ๑๑ เมือง

จันทร์บุรี ๑๒ เมือง ระวัง ๑๓ เมือง ตราด ๑๔ เมือง ประจันตคีรีเขตร

กฎ หนึ่ง แด่ ใช้ กฎ เสนา บัติ สำหรับ มณฑล พายัพ อีก กฎ หนึ่ง ตั้ง แด่

วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลง พระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ให้ ใ้ พระราชบัญญัติ คำน้ ใน มณฑลต่าง ๆ

พระเจ้าอนึ่ง ยาเซอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยรับพระบรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ สั่งว่า

ตามความในพระราชบัญญัติ คำน้ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ใ้ พระราชบัญญัติ ใน มณฑลแต่เมืองใด จะ ได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ประกาศในหนังสือพิมพ์ ราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ นั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ใ้ พระราชบัญญัติ คำน้ นั้นใน ๓ มณฑล กว่งเก่าแต่เว้น เมืองสระบุรี ๒ มณฑล นครสวรรค์เว้น เมืองตากแต่เมืองกำแพงเพชร ๓ มณฑล พิศณุโลก ๔ มณฑล ปราจีนบุรี ๕ มณฑล นครไชยศรี ๖ มณฑล ราชบุรี เว้นเมืองกาญจนบุรี ๗ มณฑล ชุมพร ๘ มณฑล นครศรีธรรมราช ๘ มณฑล ภูเก็ต เว้นเมืองระนอง เมืองตะกั่วป่า ๓๐ เมือง จันทบุรี ๓๑ เมืองตราด ๓๒ เมืองระยอง ๓๓ เมืองประจันตคีรีเขตร์ ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ เป็นต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

• เรื่อง ค้าง บ่อน เบี้ย ใน มณฑล ภูเก็ต มณฑล นคร ศรีธรรมราช
มณฑล ชุมพร รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓

พระเจ้าของ ยาเธอ กรม หมื่น มหิศร ราช ฤทธิย์เสนาบดี กระทรวง
พระคลัง มหาสมบัติ รับ พระบรมราช โองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระ
กรุณา โปรดเกล้า ฯ สั่งว่า ทรง พระ ราชดำริเห็นว่าแต่ก่อน ได้ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ยกเลิก บ่อน เบี้ย มณฑล นคร ศรี
ธรรมราช นั้น ก็ ได้ เห็น ผลดีที่ ราษฎร มี ความ อุดม ทำ มาหากิน มาก
ขึ้น แต่เป็น การ ชัด ช้อง ไม่เป็น ที่ พอใจ แก่ชนจำ พวก หนึ่ง คือจีน
ก๊วย ชั่ง เข้า มา มั่ว สุ่ม ประชุม ทำ การ เหมืองแร่ อยู่ใน ที่ ถิ่นดาร เมื่อ มีได้
มีการ เพ็ดเติน อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง ก็ ทำให้ ท้อ ถอย ไป ไม่ตั้ง หน้า ทำ
การ นั้น ย่อม ให้เป็น ที่ เตือด วัณ แก่ นายเหมือง ซึ่ง จะ หาเงิน กู้ ทำ การ
ให้เป็น ประโยชน์ ยาก เพื่อ จะ ผ่อน ผัน ให้เป็น ที่ สดวก ใน การ นี้ จึง ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ทราบทั่ว กันว่า

๓ มณฑล ภูเก็ต มณฑล นคร ศรีธรรมราช มณฑล ชุมพร ทั้ง ๓
มณฑล นี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ค้าง เล่นบ่อน เบี้ย ได้ แต่ ใน หมู่จีน
ตาม คำบด ที่ ข้า หลวง เทศาภิบาล จะ เห็น สมควร •

๒ • การ เล่นพนัน ที่บ่อน เบี้ย นั้น ให้ ผู้ที่ รับผูก ขาด เป็น นาย อากร
๐๘/๑๐/๒๕๖๖
บ่อน เบี้ย ยอม ให้ เล่น แก่ ชาย ฉกรรจ์ ชาติจีน ชาติเดียว ห้าม มิให้ นาย อากร

ยอมให้ชนที่มีวิชาดีจนกีด เด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี หญิง หรือ ชาย กีดกัน ผู้หญิง กีดกัน เข้าไป เล่น การพนัน เปนอื่น ซาต

๓ ถ้า นาย ขากร ผู้หนึ่ง ผู้ใด ยอมให้ ผู้ซึ่ง ต้อง ห้าม มิให้ เล่น การ พนัน ใน ข้อ ๒ นั้น เล่น การ พนัน ได้ ใน บ่อน ของ ตน กีดกัน หรือ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ที่มี ได้ เปน จีน ชาย ฉกรรจ์ ตัก เล่น การ พนัน ใน โรง บ่อน กีดกัน พิจารณา เปน สัตย์ ให้ ปรับ ใหม่ ครั้ง หนึ่ง เปน เงิน ไม่ เกิน กว่า ๒๐๐ บาท หรือ จำ ไม่ เกิน กว่า ๒ เดือน หรือ ทั้ง จำ แด่ ปรับ ด้วย ทั้ง สอง สถาน

๔ ให้ ข้าหลวงเทศาภิบาล เปน เจ้าน้ำที่ จัด การ ให้ เปน ไป ตาม ประกาศ นั้น จง ทุก ประการ

หอ รัชฎากร พิพัฒน์

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ตง พระนาม) มหิศร ราช ฤไทย

เสนาบดี

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วย ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ แจ้ง ความให้ทราบ ว่า มีสเตอร์แคม โบร วาซ ทูต ออสเตรเลีย ซึ่ง ประจำ อยู่ที่ กรุง โตเกียว มี หนังสือ มาถึง กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ลงวันที่ ๖ เมษายน ร.ศ. ๑๒๑ ว่า มหาประเทศ ทั้งหลาย ได้รับ ประกัน แด่ ได้ ประกาศ ให้รัฐบาล ของประเทศ คริตเข้า ในสัญญา สักต โทรเลข ซึ่ง ได้ ประชุมทำไว้ ที่ กรุง เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก เมื่อ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ร.ศ. ๙๔ ตามอย่าง ธรรมเนียม เหมือน กัน กับ ประกาศ ของ ประเทศ บราซิล ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ร.ศ. ๑๑๘ ว่าด้วย เรื่อง เวสต์อิน เทคโนโลยีกราฟ กัมปนี เข้า ในสัญญา สักต โทรเลข ซึ่ง ได้ ประกาศ ไป แล้ว แต่ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๐ นั้น

คำดำ ว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๒๗ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ตงพระนาม) เทเวธงษ์ วัโรประการ

เด้นา บัดี้ ว่า การ ต่าง ประเทศ

กฎเสนาบดี

ตั้ง อัตราน ในการ เก็บเงิน อากร ค่าน้ำ ตามวิธี ใน พระ ราชบัญญัติ
อากร ค่าน้ำ ศก ๓๒๐ ซึ่ง วิจารณ์

ด้วยตาม ความ ใน มาตรา ๒๓ แห่ง พระ ราชบัญญัติ อากร ค่าน้ำ
ศก ๓๒๐ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย
ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ แล อัตราน สำหรับ เก็บ เงิน อากร ค่าน้ำ จึง ได้ ตั้ง กฎ ข้อ
บังคับ นั้น สำหรับ ใช้ ไป พดาง มี ข้อ ความ ๓๐ ข้อ แจง คือ ไป นี้

ข้อ หนึ่ง ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ใด มี ประสงค์ ที่ จะ รับ อาชญา บัตร คุ่ม เครื่อง มือ
จับ สัตว์น้ำ ใน ที่ใด ที่ หนึ่ง ซึ่ง อยู่ ใน เขต ร์ แควง อำเภอ ที่ คน ได้ ตั้ง รับ ณ
เรือน อยู่ นั้น ต้อง ให้ ไป ขอ อาชญา บัตร ต่อ กรมการ อำเภอ นั้น ก่อน
แต่ ให้ เสีย ค่า อาชญาบัตร ตาม อัตราน ที่ ได้ คิด มา ช่าง ท้าย ข้อ บังคับ นี้ แล้ว
จึง จะ ใช้ เครื่อง มือ นั้น ได้

ข้อ ๒ ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ใด ซึ่ง จะ ไป จับ สัตว์น้ำ ใน เขต ร์ แควง อำเภอ
ของ คน ที่ ได้ ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ หรือ ไป ต่าง เมือง มณฑล ก็ คือ เช่น คน
อยู่ กรุง เทพ ฯ จะ ไป หา สัตว์น้ำ ใน มณฑล ปราจีนบุรี อย่าง นี้ แม้ คน
แม้ ผู้ นั้น ยัง ไม่ ได้รับ อาชญา บัตร คุ่ม เครื่อง มือ จับ สัตว์น้ำ ใน อำเภอ
หรือ เมือง มณฑล ของ คน ก็ คือ เมื่อ ถึง ที่ จับ สัตว์น้ำ แล้ว ต้อง ให้ ผู้ นั้น
ไป แจง คอ กำนัน ซึ่ง แจง เครื่อง มือ ที่ คน จะ ใช้ แล ขอ ให้ กำนัน นำ ไป
ยัง ที่ ว่า การ อำเภอ ใน เมือง มณฑล นั้น เพื่อ ได้รับ อาชญา บัตร หรือ
คน จะ ไป เอง ก็ ได้ แล ถ้า คน จะ ไป เอง ต้อง เขา เครื่อง มือ ของ คน
ที่ จะ ใช้ จับ สัตว์น้ำ นั้น ไป ด้วย เวน แต่ กำนัน ได้ นำ ไป ไม่ ต้อง เขา ไป

08/10/2566

ก็ได้ โดยกำหนด เป็น ข้าราชการ ผู้หนึ่ง กรมการ อภิเษก พงษ์ เชื้อ พงษ์
เมื่อได้รับ อาชญาบัตร แล้วจึง ลงมือ ทำการ นั้น ได้

ข้อ ๓ ใน การที่จะ ว่าประมุข อนุญาต ให้แก่ ผู้หนึ่ง ผู้ใด จับสัตว์
น้ำ ใน ที่ ท้อง หาม ตาม ความ ใน มาตรา ๘ แห่ง พระราชบัญญัติ อากร
ค่าน้ำคัก ๑๒๐ แต่ ใน การ ที่ จะ อนุญาต ให้ผู้หนึ่ง ผู้ใด จับสัตว์น้ำ ใน
ที่ แห่ง แห่ง ใด ได้แต่ผู้เดียว ตาม ข้อ ความ ใน มาตรา ๑๐ แห่ง พระราช
บัญญัติ อากรค่าน้ำคัก ๑๒๐ นั้น ให้ ใช้ วิธี จัด การ ตาม ที่ ได้ เคย
ใช้ มา แล้ว

ข้อ ๔ ตาม ข้อ ความ ใน มาตรา ๑๓ แห่ง พระราชบัญญัติ อากรค่าน้ำ
คัก ๑๒๐ ซึ่ง ให้ เดิม บัด นี้ อานาจ ที่ จะ ห้าม ไม่ ให้ ใช้ เครื่องมือ อย่าง
หนึ่ง อย่าง ใด ใน ที่ แห่ง แห่ง ใด ได้ นั้น บัด นี้ เห็น ว่า เครื่องมือ ที่ จะ
ใช้ จับสัตว์น้ำ ใน ตำบลของ รังสิต แต่ คลอง อื่น ซึ่ง บริษัท ชุมคลอง คุณา
สยาม ชุก โดย พระบรมราชา อนุญาต ใน ทั้ง หลวง ซึ่ง อยู่ใน เขตฯ แขวง
กรุงเก่า ๑ เมือง นครนายก ๑ เมือง ฉะเชิงเทรา ๑ คือ ยก ยก ขึ้น ชื่อ
อวน เสือทอง เหล่า นี้ เป็น เครื่องมือ ใหญ่ โคก กัด ขวาง ทาง เรือ ไป มา อาจ กระ
ทำให้ เสีย เวลามา และ ประโยชน์ ของ มหาชน ได้ เพราะ ฉะนั้น ให้ ผู้ใด
ใช้ เครื่องมือ เหล่า นั้น ใน เขตฯ แขวง ที่ ได้ กล่าว แล้ว

ข้อ ๕ การ ทำ โพงพาง ใน ตำบลแม่น้ำ ก็ เป็น เครื่อง กัด ขวาง ทาง เรือ
ไป มา บาง ที่ ถึง ให้ เกิด เหตุ อับ ทราย ได้ ควร ให้ มี ข้อ บังคับ ไว้ เพื่อ
ให้ เทศาภิบาล จัด การ รักษา การ ทำ โพงพาง ให้ เรียบร้อย ค่ะ ไซ้ คือ

(ก) ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด จะ ทำ โพงพาง ใน ที่ แห่ง แห่ง ใด ให้ ขอ
อนุญาต ต่อ เทศาภิบาล ให้ เทศาภิบาล กำหนด เขตฯ ที่ จะ บัง เส่า โพง

พวงได้ ไม่เกินกว่าหนึ่งในสามส่วน กว้างของลำแม่น้ำตรงนั้น ขณะ
น้ำตงงวด แต่ถ้าโพพวงจะทำเขื่อนกัน คือ บักฟากสะโพพวงบน
ต้น ต้องห่างกันไม่น้อยกว่า ๓๐ เส้น คำนวณยาวแห่งลำแม่น้ำ

(ข) ให้ผู้ได้รับอนุญาต ทำโพพวง รุก โคม และกีดเกาะไว้ที่
เสาโพพวงเมื่อเวลาจะคำนวณว่าจะสร้าง แต่ถ้าผู้รับผู้ใดไม่
ทำตามข้อบังคับที่ได้วางไว้ ให้เทศาภิบาลจัดการฟ้องคือศาลตาม
ข้อ ๒ มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำศก ๑๙๐ ได้

ข้อ ๒ ตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ
ศก ๑๙๐ ซึ่งให้เสนาบดีมีอำนาจที่จะตั้งผิด แต่วิธีเก็บค่าอนุญาต
ไม่เกินกว่าร้อยละสิบ ในผลประโยชน์ที่พึงจะได้ขึ้น ได้ทรงตั้ง
อัตราขึ้นตั้งจะได้กล่าวคือไป คือ

(ก) ในการที่จะเรียกค่าอนุญาตบ่อปลาให้เทศาภิบาล มีอำนาจ
เรียกเก็บด้วยวิธีอย่างหนึ่งอย่างใดใน ๒ อย่างนี้ ตามที่เห็นสมควร
แก่การ ๑ ให้เก็บค่าอนุญาตตามราคาสัตว์น้ำที่จะพึงจับได้
บ่อนั้น ไม่เกินกว่าร้อยละสิบ หรือ ๒ ให้เก็บตามเนื้อที่บ่อปลา
เป็นตารางวา ๆ ละ ๑๒ อัฐ

(ข) ในการที่จะเรียกเก็บค่าอนุญาต โป๊ะ ตะมูนัน ให้เทศาภิบาล
จัดการดังนี้ คือ ถ้าที่แห่งใด เบนที่มีสัตว์น้ำชุกชุมกว่าที่แห่งอื่น
เป้นเหตุให้ราษฎรแย่งชิงกันทำโป๊ะ ตะมูนัน ที่นั้น ให้เทศาภิบาลกำหนด
เขตว่า ประมุขกัน แล้วให้ใบอนุญาตใหญ่ที่ให้ราคาสูงที่สุดได้เป้นผู้
หวงห้ามทำต่อไป หรือถ้าที่ซึ่งมีสัตว์น้ำธรรมดาไม่มีผู้มาขอหวงห้าม
ให้เรียกค่าอนุญาตแต่กำหนดเขตที่ทำโป๊ะ ให้โป๊ะละ ๕๐ บาท

08/10/2006

(ค) ในการที่จะอนุญาตทำ รื้อไทรมา น หรือ ซักปาก หน้า
ก้านั้น ให้เทศาภิบาล กำหนดเขตต์แต่เรียกค่าอนุญาตดังนี้ ถ้าที่
อยู่ริมตลิ่ง เก็บเป็นตารางวา ๆ ละ ๓๐ อัฐู ถ้าอยู่กลางตลิ่ง
หรือกลางลำแม่น้ำให้เรียกเก็บเป็นตารางวา ๆ ละ ๓๒ อัฐู

ข้อ ๗ ด้วยตาม ข้อ ความ ใน มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ
อากรค่าหน้าศึก ๑๒๐ ซึ่งให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะยกเว้น ค่าอนุญาต
ในที่แห่งหนึ่งแห่งใด แลยกเว้นไม่ต้องรับ อาชญาบัตร กุ่มเครื่องมือ
กวางหนึ่งอย่างใด ในที่แห่งหนึ่งแห่งใด แลยกเว้นไม่ต้องเสียค่า อนุญาต
ตามตัวคนที่ใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำ ในที่แห่งหนึ่งแห่งใดได้นั้น ตั้งแต่
วันที่ ๑ เมษายนรัตนโกสินทร์ศก ๑๒๑ เป็น คัม ไป ใน เขตต์ แขวง
เมืองวิมมา ซึ่งขึ้นแก่เมืองปราจีนบุรี ๑ เขตต์ แขวง เมือง สยามไชย
เขตต์ซึ่งขึ้น เมือง ฉะเชิงเทรา ๑ ถ้ามีหนึ่งใด จะหาสัตว์น้ำ ใน เขตต์
แขวงเมืองเหล่านี้ เป็น อัญญาเงิน ไม่ให้เก็บค่า อนุญาตค่า อาชญาบัตร
กุ่มเครื่องมือ แต่ไม่ต้องเสียค่า อนุญาต ตามตัวคน

ข้อ ๘ ด้วยตาม ความ ใน มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่า
หน้าศึก ๑๒๐ ให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะตั้ง พิศัตตรา เก็บค่า อนุญาต
กุ่มเครื่องมือ นั้น จึงได้ตั้งพิศัตตราค่า อาชญาบัตร กุ่มเครื่องมือจับ
สัตว์น้ำติดมา ช่าง ท้าย กฐิน ให้เรียกเก็บค่า อาชญาบัตร ตาม พิศัตตรา
นี้ไปชั่ว คราวหนึ่งก่อน

ข้อ ๙ ตามความ ใน มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าหน้า
ศึก ๑๒๐ นั้น ^{๑๐/๒๕๖๖} ซึ่งให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะตั้ง พิศัตตรา ค่า อนุญาตตาม
ตัวคนที่ใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำ ซึ่ง เป็น เครื่องมือเล็ก น้อย ไม่ต้อง

พิภค นั้น ได้ตั้ง อัตราค่า อนุญาต ตาม ตัว คน ที่ ใช้ เครื่อง มือ จับ สัตว์ น้ำ
 ของ เป็น เครื่อง มือ เล็ก น้อย คือ ตุ่ม ถม ทูม, อีจู้, ดอบ, เป็น ต้น ตั้ง ๒๖
 วันที่ ๓ เมษายน วัน เดือน โกสินทร์ ศก ๑๒๐ เป็น ต้น ไป คือ มณฑล กรุงเก่า
 เว้น เมือง สระบุรี มณฑล ปราจีนบุรี เว้น เมือง วัฒนากับ เมือง สยาม
 ไชยเชษฐ มณฑล นครไชยศรี มณฑล ราชบุรี เว้น เมือง กาญจนบุรี
 มณฑล นครศรีธรรมราช เว้น เมือง ตากกับ เมือง กำแพงเพชร มณฑล พิษ
 ณุโลก ให้ เก็บ ค่า อนุญาต ตาม ตัว คน ที่ ใช้ เครื่อง มือ เหล่า นั้น จะมี คน
 ละ เท่า ได้ มี ว่า ให้ เรียก เก็บ คน ละ ๓๒ อัฐิ มณฑล อุทัย เว้น เมือง
 ระนอง ตากั่วบา มณฑล นครศรีธรรมราช มณฑล ชุมพร เมือง จันทบุรี
 เมือง ตรวด เมือง ระยอง เมือง ประจันตคีรีเขตร์ ให้ เก็บ คน ละ ๑๖ อัฐิ
 ข้อ ๓๐ ถ้า มี หนึ่ง ผู้ใด จะ ขอ รับ อนุญาต จับ สัตว์ ใน การ รักษ
 ณะ ใช้ เครื่อง มือ เล็ก น้อย แต่ จะ ให้ ญี่ หนึ่ง ไป ขอ รับ ญี่ ว่า การ อ่า เกด
 ใน เมือง มณฑล นั้น แต่ ต้อง เสีย ค่า อนุญาต ใต้ อนุญาต ตาม อัตรา
 ใน ข้อ ๘ แห่ง กฎ หนึ่ง จึง ทุก ประการ

คำกล่าว การ มหาดไทย

วันที่ ๒๕ เมษายน วัน เดือน โกสินทร์ ศก ๑๒๕

(ลง พระ นาม) ดำรงราชานุภาพ
 เสด็จมาที่ กระทรวง มหาดไทย

พิกัด เรียง ค่าธรรมเนียม อาชญา บัตรซึ่ง เก็บ จาก ผู้ มี เครื่อง มือ
ให้ คูณ เครื่อง มือ ทำ การ จับ สัตว์ น้ำ เค็ม
มี ราย ชื่อ แล จำนวน เงิน แจ่ง ต่อ ไป นี้

ที่	ราย ชัด เครื่อง มือ จับ สัตว์ น้ำ เค็ม	เป็น เงิน	
		บาท	สตางค์
๑	รั้ว ปะกัก คอก ลำ หึ่ง	๑๐	---
๒	รั้ว ปะกัก ฉา ลำ หึ่ง	๑๒	---
๓	เรือ ชลอม ออวน หึ่ง ลำ	๑๐	---
๔	รั้ว ไทร มาน ลำ หึ่ง	๑๒	---
๕	เบ็ด ตาก ลำ หึ่ง	๒	๓๒
๖	ซุง รั้ว ไทร มาน หาง หึ่ง	๔	---
๗	โพง พาง ป่า น้ำ ช่อ หึ่ง	๔	---
๘	โพง พาง ที่ สังก ซังก หึ่ง	๓	---
๙	โพง พาง ที่ ส่าม ช่อ หึ่ง	๒	---
๑๐	รั้ว คอง เขย บาง หึ่ง	๑	๓๒
๑๑	ทอศแห ซะเต ลำ หึ่ง	๑	---
๑๒	เบ็ด กูรา	---	๑๖
๑๓	แทง รั้ว บั้ว หึ่ง	---	๓๒
๑๔	ต่อง คน ตาก ออวน คน หึ่ง	๑	---
๑๕	เบ็ด ฉาง คับ ๆ หึ่ง	---	๓๒
๑๖	รูน กิ่ง ซะเต คน หึ่ง	๒	---
๑๗	รั้ว ตัก บั้ว หึ่ง	---	๓๒

ที่	รายชื่อเครื่องมือศิลปวัตถุใหม่	ページ	
		บาท	อัฐ
๑๘	ประกาศออกฉลาก เรือ อุดมยศนาย เรือนอกหนึ่งคนหนึ่ง	๓	---
๑๙	ได้ กิ่ง ได้ เศษ คน หนึ่ง	๒	๓๒
๒๐	รั้ว ลาง กิ่ง กาง เศษ รั้ว หนึ่ง	๓	---
๒๑	เบ็ด ตาก กระบะ ตำ หนึ่ง	๓	---
๒๒	เบ็ด ต่อ กระพง	---	๓๒
๒๓	เบ็ด รว ปลา หาง กิ่ง	---	๓๒
๒๔	ช้อน ตาก ขก นาย เรือ ขอก น้ คน หนึ่ง	๓	---
๒๕	อุดอม กะลา ตำ หนึ่ง	๔	---
๒๖	รั้ว โพง พวง ฉาก ปลา ใน คลอง	---	๓๒
๒๗	รั้ว โพง พวง ลำแต้ น้ำ รั้ว หนึ่ง	๔	---
๒๘	ประกาศออก กระพง ตำ หนึ่ง	๖	---
๒๙	กะลา ไม้ หัก หอย เต่า ไม้ ขมิ้น ต่าง ๆ คน หนึ่ง	---	๓๖
๓๐	กระดาม ตัด หัก คน หนึ่ง	---	๓๖
๓๑	หูล หอย ปลา เบ็ด คน หนึ่ง	---	๓๒
๓๒	เข็มนาฬิกา ตำ หนึ่ง	๓	๓๒
๓๓	เข็มนาฬิกา หอย เครื่อง ตำ หนึ่ง	๓	---
๓๔	เรือ หัก หอย กระพง ตำ หนึ่ง	๓	---
๓๕	เรือ หัก หอย แมงกานีส ตำ หนึ่ง	๓	---
๓๖	เรือ หัก หอย หักคนตำ หนึ่ง	๓	---
๓๗	๐๖/๒/๒๖๖	๓๖	---
๓๘	ช้อน ตัก	๓๖	---

ที่	รายชื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ สัตว์นำเคม	เป็นเงิน	
		บาท	สต.
๓๘	ช้อน ตาก ปดิง	๒๔	---
๔๐	หลอดแทงปดิง ชนิก่แทง ปดิงจับปดิง ดำหนึ่ง สอง คน	๔	---
๔๓	ชนิก่แทงกระจับตัว กระดำหนึ่ง	๘	---
๔๒	ฝือก ไม้ระจับน้ำแห้ง ๓๐๐ ฝืน	๒๐	---
๔๓	แก้วมาก หรือน้อย ให้คิดเอาตาม อัตรา	๒๕	---
	ฝือก ไม้ระจับน้ำดึก ๓๐๐ ฝืน		
	แก้วมาก หรือน้อย ให้คิดเอาตาม อัตรา		

พิกตเรียกค่าธรรมเนียมอาชญาบัตร ซึ่งเก็บจากผู้มีเครื่องมือให้คม
เครื่องมือทำการจับสัตว์น้ำจืด มีรายชื่อแล จำนวนเงินแจ้ง ต่อไปใน

ที่	รายชื่อเครื่องมือจับสัตว์น้ำจืด	เป็นเงิน	
		บาท	อัฐ
๑	แห ปาก หนึ่ง	๑๐	---
๒	แห โบลิ่ง ปาก หนึ่ง	๖	---
๓	แห ทอดปาก หนึ่ง	๑	---
๔	ซอน ใหญ่ ปาก หนึ่ง	---	๓๒
๕	ซอน เล็ก ปาก หนึ่ง	---	๑๖
๖	เบ็ดราว	---	๓๒
๗	ขวน หนึ่ง ปาก	๑๐	---
๘	เข็ง เต็ง	๑	---
๙	ยก ยอ ใหญ่ ปาก กว้าง เกิน กว่า ๕ ศอก ขึ้น ไป	๑	---
๑๐	ตก เบ็ด ทรง ๑๐๐ ตัว	---	๓๒
๑๑	โพง พาง หนึ่ง	๔	---
๑๒	ยก ยอ ขึ้น ชื่อ	๖	---
๑๓	จับ หนึ่ง ปาก	๒	---
๑๔	เรือ กัด ทราย หนึ่ง ลำ	๖	---
๑๕	ซอน ถอย สั้น ปาก กว้าง ตั้งแต่ ๑๐ ศอก ขึ้น ไป	๑	๓๒
๑๖	ดอบ พาย	๔	---

หนึ่ง ถ้ามีเครื่องมือชนิดใด ที่เปรียบแต่วิธีคล้ายกัน ในประเภท

เหล่านี้ ก็ให้เทียบเก็บค่า อาชญาบัตรผู้มีเครื่องมือ เท่ากับ อัตราเครื่องมือ

ที่คล้ายกับประเภท ซึ่ง มี ขัน ตัง ลำ เหม หน้า เต็ม แด หน้า จืด

ประกาศ ให้ใช้ พระราชบัญญัติ การท่าเหมืองแร่
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ หมายพระบรมราชโองการ ให้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งว่า ด้วย ความ ความ ใน พระราชบัญญัติ การ ท่าเหมืองแร่ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ ใน มณฑลแต่ เมืองใด จะ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ ใน หนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษาเป็น สำคัญ นั้น

บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ พระราชบัญญัตินี้ ใน มณฑลภูเก็ต ๑, มณฑลนครศรีธรรมราช ๑, มณฑลชุมพร ๑, มณฑลราชบุรี ๑, มณฑลปราจีนบุรี ๑, มณฑลนครราชสีมา ๑, มณฑลพิษณุโลก ๑, มณฑลเพชรบูรณ์ ๑, เมืองจันทบุรี ๑, เมืองตราด ๑, เมืองประจันตคีรีเขตร ๑, ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ณ พระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศเพิ่มเติมความในหมวดที่ ๓ ของพระราชบัญญัติ การทำเหมืองแร่ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

ว่าด้วย ขอ อนุญาต ร่อน หแร่

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
สั่งว่า ตามความในพระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๐ หมวดที่ ๓ ว่าด้วยการ ร่อน หแร่ ต้องขออนุญาตเสียค่า
ธรรมเนียมต่อเจ้าพนักงานนั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า ไม่ควรใช้
ทั่วไปทุกมณฑล เพราะว่าบางมณฑลที่เกิดมีแร่แต่เล็กน้อยราษฎร
ที่ไปร่อน หแร่ ได้ไม่พอแก่เงินที่จะเสียค่าไปอนุญาต ถ้าจะจัดการ
เก็บเงินค่าไปอนุญาต ร่อนแร่แก่ราษฎรตามความในหมวดที่ ๓ ของ
พระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ทั่วไปแล้ว เกรงว่าราษฎรบรรดา
ที่ ร่อน หแร่ จะได้รับความลำบาก เพราะร่อนแร่ได้ไม่พอแก่เงิน
ที่เสียค่าไปอนุญาต

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มเติมความในหมวดที่ ๓
ของพระราชบัญญัติ นั้น คือ ในระหว่างมาตรา ๘ กับมาตรา ๘ มี
คำว่า “หมวดที่ ๓ ว่าด้วยขอ อนุญาต ร่อน หแร่” นั้น ให้เติม
ความเปนว่า “หมวดที่ ๓ ว่าด้วย ขอ อนุญาต ร่อน หแร่, ความ
ในหมวดนี้ให้ใช้แต่ในท้องที่ ซึ่งเสนาบดีจะได้ประกาศให้ใช้ โดย
เฉพาะ” ดังนี้

ถ้าจะทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้ ความ ใน หมวดที่ ๓
 ของ พระราชบัญญัตินี้ ใน หัวเมือง มณฑล ไทเมือ ไท จะทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้ เสด็จ มา บัด ผู้บัญชาการ กรม ราช โทหกิจ , ประกาศ
 โฆษณา ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ให้ ทราบ เป็น สำคัญ
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ
 เสด็จ มา บัด กระทรวง มหาด ไทย

ประกาศ ให้ เก็บ เงิน ค่า โบนัส ฎา ร่อน แร่

พระเจ้า ้อง ยาเธอ กรม หดวง ดำรง ราชานุภาพ เสด็จ มา บัด กระทรวง
 มหาด ไทย รับ พระบรม ราชโองการ ได้ แก่ ๑ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
 สั่ง ว่า ตาม ความ ใน ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม รัตน โกสินทร
 ศก ๑๒๓ ที่ ได้ ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา แผ่น ที่ ๑
 ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓ ให้ เพิ่ม เติม ความ
 ใน พระราชบัญญัติ การ ทำเหมือง แร่ หมวดที่ ๓ ว่า ด้วย การ ร่อน
 หาแร่ ชิน ใหม่ ให้ ใช้ ได้ แต่ ใน ท้อง ที่ ซึ่ง เสด็จ มา บัด จะ ได้ ประกาศ ให้ ใช้
 โดย เฉพาะ ความ แจ้ง อยู่ แล้ว

อนึ่ง ตาม ความ ใน พระราชบัญญัติ การ ขุด เหมือง แร่ มาตรา ๑๖
 มี ความ ว่า ให้ เสด็จ มา บัด มี อำนาจ ที่จะ คง กฏ เพื่อ กำหนด ค่า ชกรรม เข็ม
 ต่าง ๆ ซึ่ง ยัง มิ ได้ กำหนด ไว้ ใน พระราชบัญญัติ นี้

ฉ. มัดนี้ เห็นว่า โฉนด ค้ำบด โลก กตอข อำเภอ กระจิว พง แขวง เมือง พังงา
มณฑล ภูเก็ต ๑, อำเภอ ใต้โม๊ะ แขวง เมือง ระแง บริเวณเจ็ด
หัวเมือง ๑, อำเภอ กำเนิดพคุณ มณฑล ชุมพร ๑, อำเภอ พันธ์
นิคม แขวง เมือง ชตบุรี มณฑล ปราจีน ๑, ควรใช้ พระราชบัญญัติ
การทำเหมืองแร่ หมวดที่ ๓ ซึ่งว่าด้วยการขอ อนุญาต ร่อนหาแร่
ใน ๔ คำบดนี้ได้

เพราะฉะนั้น ให้เก็บเงินค่า ชกรรมเนียม ใบอนุญาต ร่อนแร่ แก่ราษฎร
ใน คำบด ซึ่ง กล่าวแต่ด้วยรวม ๔ คำบดนี้ ดับละ ๕ บาท

ประกาศนี้ให้ ใช้วันที่ ๑ มิถุนายนรัตน โกสินทร ศก ๑๒๓

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ พฤษภาคมรัตน โกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

สำนักหอสมุด

ประกาศ กำหนด ค่าธรรมเนียม การ ทำเหมืองแร่

พระเจ้าที่นั่ง ยาเขอ กรมหลวงดำรง ราชานุภาพ เสด็จมา บัดี้ กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการ ให้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ คำว่าสั่งว่า ด้วยตามความในพระราชบัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ รศ. ๑๒๐๐ มาตรา ๔๒ มีความว่า ให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะตั้งกฎ เพื่อ กำหนดค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่ง ย่อมได้กำหนด อัตราไว้ในพระราชบัญญัติ นั้น จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตั้งอัตราค่าธรรมเนียม เกี่ยวกับการ ทำเหมืองแร่ ไว้ดังต่อไปนี้

รายการ	อัตราค่าธรรมเนียมบาท
(๑) ค่าอนุญาตบัตร ตรวจสอบแร่ (ตาม มาตรา ๑๖) ฉบับละ	๓๐
(๒) ค่าอนุญาตบัตร ผูก ขาด ตรวจสอบแร่ (ตาม มาตรา ๒๓) ฉบับละ คิดเนื้อ ที่ดิน ใน อนุญาตบัตร ผูก ขาด อีก ๒๐ ไร่ต่อ	๕๐
(๓) ค่ายื่นเรื่องวางรับประทานบัตร (ตาม มาตรา ๒๓ ข้อ ๓) ฉบับละ	๓๐
(๔) ค่าใบอนุญาต หยุดการ ในจังหวัดเหมืองแร่ชั่วคราวหนึ่ง (ตาม มาตรา ๔๐) ไร่ละ	๑ บาททุก ๆ ปี
(๕) ค่าโอน ประทานบัตร (ตาม มาตรา ๔๗ ข้อ ๒) ฉบับละ	๒๕
(๖) ค่าหนังสือต่าง ๆ เสียหาย ถ้าจะขอ เบี่ยนใหม่ • มีค่าธรรมเนียม (ตาม มาตรา ๔๖) ต่อไปนี้	
(ก) ประทานบัตร ฉบับละ	๕๐

08/10/2566

รายการ	อัตราค่าธรรมเนียม บาท
(๒) ขาญฉบับตรี ตรวจแร่ ฉบับตะ	๕
(๒) ขาญฉบับตรี เอก ขาด ตรวจแร่ ฉบับ ตะ	๒๐
(๓) ใบอนุญาต ร่อน หแร่	ต้องเสียถึง อัตรา ของใบอนุญาต ร่อน หแร่ ซึ่งตน ได้เสียไว้แล้ว
(๗) ค่าตรวจ ทะเบียน ของ กรมราช โดหักจเต็ม ตะ	๓
(๘) ค่าสำเนาที่ เจ้า พนักงาน คัด ออกจาก ทะเบียน ของ กรมราช โดหักจ ชื่อ ตะ	๒
(๘) ค่าจก ทะเบียน หนังสือ สำคัญ ตั้ง ผู้แทน ตัว ฉบับตะ	๕
(๓๐) ค่าคัด สำเนา หนังสือ สำคัญ ภาษา ไทย หน้า ตะ ภาษา อังกฤษ ร้อยคำ ต่อ	๕ บาท หน้าที่ ๒ - ๓ ต่อ ๆ ไป หน้า ละ ๑ บาท ๕ บาทต่อ ๆ ไป ร้อยละ ๑ บาท
(๓๓) ค่าทดของแร่ ต่าง ๆ	ตามเจ้ากรมราช โด้หักจจะเห็น สมควร

ประกาศนี้ ให้ ใช้ วันที่ ๓ มิถุนายน วันัน โดสีนทร ศก ๒๒๓

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม วันัน โดสีนทร ศก ๒๒๓

(ลง พระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

๔๓

พระราชบัญญัติ เบี้ย บำนาญเพิ่มเติม

รัตน โกสินทร ศก ๑๒๑

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ประมุนทร มหา จุฬาลงกรณ์ พระ จุฑจอมเกล้าเจ้า อยู่หัว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ลง ทราบ ทุก กิจ ว่า

ตาม พระราชบัญญัติ เบี้ย บำนาญ รัตน โกสินทร ศก ๓๒๐ มาตรา ๓๑ มีความ ว่า ข้าราชการ ที่ ออก ไปรับ ราชการ อยู่ใน สถาน ทูต ต่างประเทศ บำเหน็จ บำนาญ ให้ คิด เทียบ ตาม อัตรา ข้าราชการ แพลน อื่น ที่มี ตำแหน่ง ชัน เดียว กัน นั้น

ยังมี ได้ มี ข้อ ความ ขัด เป็น ระเบียบ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ กำหนด ตำแหน่ง อัตรา บำเหน็จ บำนาญ ข้าราชการ ที่ รับ ราชการ อยู่ใน ต่าง ประเทศ ไว้ ดัง นี้ .

มาตรา ๓๖ ข้าราชการ ซึ่ง รับ ราชการ ทูต ใน เมือง ต่าง ประเทศ นั้น ให้ เทียบ อัตรา เงิน เดือน สำหรับ คิด บำนาญ ดังนี้

ราชทูต เทียบ เสมอ ข้าราชการ เทศาภิบาล แต่ เดือน อัตรา โดย กำหนด ปี คือ เริ่ม รับ ราชการ ทศ จนถึง สิบ ปี ที่ ๑ ปี ที่ ๒ ปี ที่ ๓ เทียบ เสมอ ข้าราชการ เทศาภิบาล ชัน ตร ปี ที่ ๔ ปี ที่ ๕ ปี ที่ ๖ เทียบ เสมอ ข้าราชการ เทศาภิบาล ชัน โท ปี ที่ ๗ ปี ที่ ๘ ปี ที่ ๙ หรือ กว่า นั้น ไป เทียบ เสมอ ข้าราชการ เทศาภิบาล ชัน เอก

อัตรา เทียบ เสมอ ผู้ว่า ราชการ เมือง เริ่ม รับ ราชการ จนถึง สิบ ปี ที่ ๑ ปี ที่ ๒ ปี ที่ ๓ เทียบ เสมอ ผู้ว่า ราชการ เมือง ชัน ตร ปี ที่ ๔ ปี ที่ ๕

ปีที่ ๖   เข็มเสมอผู้ว่าราชการเมือง ชันโท   ปีที่ ๗   ปีที่ ๘   ปีที่ ๘
หรือกว่านั้น ไปเทียบเสมอผู้ว่าราชการเมือง ชันเอก

เดชาบุการ   เข็มเสมอข้าหลวงมหาดไทย เริ่ม รับราชการ จนถึง
ปีที่ ๑   ปีที่ ๒   ปีที่ ๓   เข็มเสมอข้าหลวงมหาดไทย ชันตรี   ปีที่ ๔
ปีที่ ๕   ปีที่ ๖   เข็มเสมอข้าหลวงมหาดไทย ชันโท   ปีที่ ๗   ปีที่ ๘
ปีที่ ๘   หรือกว่านั้น ไปเทียบเสมอข้าหลวงมหาดไทย ชันเอก

ประกาศ มา ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๒๓
ณ วันที่ ๑๗๒๕๘ ใน รัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศ ยกเว้น การ เก็บ ค่าน้ำ ใน อำเภอ พนัสนิคม

ด้วยตามความ ใน มาตรา ๓๓ แห่ง พระราชบัญญัติค่าน้ำ รัตน
โกสินทร ศก ๓๒๐ มีว่าให้เสนาบดี มีอำนาจ ที่จะ ยกเว้น ค่าอนุญาตจับ
สัตว์น้ำ ใน ที่แห่งหนึ่งแห่งใด   แต่ ยกเว้น ไม่ ต้อง ให้ รับ อนุญาต
คุม เครื่อง มีข อย่างหนึ่งอย่างใด นั้น

บัดนี้ ได้ ยก เว้น การ จับ สัตว์น้ำ ใน ที่ซึ่ง ที่ อำเภอ พนัสนิคม   ซึ่ง ชัน
เมือง ชดบุรี   คือ ตำบล คดของ เป้ง ๓   ตำบลน้ำ พระธาตุ ๓   ตำบล บ้าน
กลาง ๓   ตำบล บ้าน ศาธา ๓   ตำบล บ้าน เซ็ด ๓   ตำบลบ้าน กุดโจ้ง ๓
ตำบล บ้านหนองจิล ๓   ตำบล บ้าน นามะตุม ๓   ตำบล บ้านหนอง บรีย ๓
ตำบล บ้านหมอนนาง ๓   ตำบล บ้านนาเว็ก ๓   ตำบลบ้านวังหิน ๓
ตำบลบ้าน วัดกลาง ๓   ตำบลบ้านไม้ต้อม ๓   ตำบล บ้านท่าบุญมี ๓
ตำบล บ้านหนองอิ้ว ๓   ตำบล บ้านคดของ พลุ ๓   ตำบล บ้านหนอง
ชชาติ ๓   ตำบล บ้านตลาดเมืองเก่า ๓   หนองเหียง ๓   หนองบรีอ ๓

รวม ๒๑ คำบด ให้จับสัตว์น้ำในตำบลเหล่านี้ได้ โดยไม่ต้องเสียค่า
 อนุญาตจับสัตว์น้ำ แต่ไม่ต้องรับ อาชญาบัตร คุ้ม เครื่องมือจับสัตว์น้ำ
 อย่างหนึ่งอย่างใด แต่ไม่ต้องเสียค่าอนุญาตตามตัวคนที่ได้ใช้เครื่องมือ
 เว้นไว้ถ้าจะจับสัตว์น้ำพื้นเขตร ๒๑ คำบดตามที่กล่าวมาแต่นี้
 ต้องให้ประพฤติแต่เสียอากรค่าน้ำ ตามใน พระราชบัญญัติค่าน้ำ
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

ประกาศมา ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ตงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศให้ยกเว้น การพนัน ในเมืองน่าน

ด้วยตาม ความใน ประกาศ ให้ใช้กฎเสนาบดี สำหรับ จัด การ อากร
 การพนัน ซึ่ง ได้ตั้งใน หนังสือ พิมพ์ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๗
 เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๑ เล่มที่ ๑๘ หน้า ที่ ๕๐ ว่า ให้ ใช้
 ใน มณฑล ชัน ในแถมณฑล พายัพ ความแจ้ง อยู่แล้ว

บัดนี้ มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้ยกเว้น การ จัด อากร การ พนัน ในเขตร แวง นคร น่าน
 ใน มณฑล พายัพ ใ้ นคร หนึ่ง ไม่ต้อง ให้ จัด การ ตาม กฎนี้ ก่อน

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๑

(ตงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศตั้ง โอสถสภา

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ ประกาศจงทราบ
 ท้าว กั้น ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณธรรมอันมหา
 ประเสริฐ ได้ทรงตั้งเกิดตาม ใบบอกจดหมายเหตุ ความไข้เจ็บ ซึ่งเกิด
 ขึ้น ตามหัวเมืองในบางคาบ บางคราว มีจำนวนราษฎรตามบ้านป่า
 เมือง ไกลเป็นอันครายเสียด้วยความไข้ อันพึงเยียวยารักษาได้ เช่น
 ไข้จับเป็นต้น คราวละมาก ๆ ทรงพระราชดำริเห็นว่าทุกวันนี้
 ยารักษาโรคที่เป็นยาดี มีคุณก็มีมาก หลายขนาน แต่หากว่ายา
 เหล่า นั้นยังไม่แพร่หลาย ออกไปถึงราษฎรที่อยู่ตามบ้านป่าเมือง
 ไกล ความเจ็บไข้ในท้องที่เหล่านั้น จึงเป็นเหตุให้ถึงอันครายได้
 มาก ทรงพระราชดำรินั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง
 โอสถสภาแต่โปรดให้พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าประวิตรวชิรมโนดม
 เป็นประธานจัดการ ประกอบโอสถ ซึ่งเป็นของเคยเห็นคุณปรากฏ
 ในการระงับโรคต่าง ๆ ส่งออกไปจำหน่ายตามหัวเมืองโดยราคา
 อย่างถูกแต่พอคุ้มทุนที่ได้จำหน่ายไป โดยพระราชประสงค์ จะให้ยา
 โอสถสภานี้ แพร่หลายเป็นประโยชน์ระงับความไข้เจ็บของชนาประชารา
 ษฎรทั่วไปในพระราชอาณาจักร

ขอให้ท่านทั้งหลายผู้ได้อ่านแจ้งทราบประกาศนี้ จงอนุโมทนา
 ต่อพระราชประสงค์อันเป็นถาวรกุศลสาธารณประโยชน์ แต่ถ้ามั่น
 ท่านผู้ใดมีกุศลเจตนาจะช่วยอนุเคราะห์ค้ำถ่อการโอสถสภานี้ ด้วย
 ประการใด ๆ เพื่อให้ยาโอสถนี้แพร่หลายไปถึงชนาประชาราษฎร

094102566

ที่อยู่บ้านป่าเมืองไคส ได้ตั้ง พระราชประสงค์ ก็ขอให้ช่วยเหลือ ตาม
กำลัง แล ศรัทธา นั้น เทอญ

ประกาศ มาณวันที่ ๑๗ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๓
เป็นวันที่ ๑๒๓๕๐ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ข้อ บังคับ เรื่อง เงิน กัดปลา

พระยาอุดมการ บดี ศรีวิสุทธิภักดีสนอโร ประการ ผู้รั้งราชการในตำแหน่ง
เสนาบดีกระทรวง ธรรมการ รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ สั่งว่า เงินกัดปลาสำหรับ พระอาราม อันพึง
ได้จาก ประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ค่าเช่า ที่เป็น ต้น ย่อมเป็นประโยชน์อุดหนุน
กำลังตั้งซึ่ง จะกระทำ การ ทำนุบำรุง พระอาราม นั้น ๆ แต่การเก็บผล
ประโยชน์เงินทอง ต้อง พระวินิจฉัยปฏิบัติ ชัดแก่กิจ ตั้งซึ่งที่ จะกระทำ เอง
ครั้น จะให้ เจ้าพนักงาน จัด การ แทน ตั้งซึ่ง การ ก็แยกย้าย หลាយแห่งนัก
แต่ จะไม่สะดวก แก่ใจ ตั้งซึ่ง มี พระราชประสงค์ จะอุดหนุน กำลัง ตั้งซึ่ง
ซึ่ง จะกระทำ การ ทำนุบำรุง พระอาราม จึง โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง กฎ ข้อ
บังคับขึ้นไว้ เพื่อบำรุง ผลกัดปลาสำหรับ พระอาราม สืบไปตั้ง นี้ว่า

ข้อ ๑ วัดใด มีเงิน กัดปลาขึ้น วัดอัน พึงได้จาก ประโยชน์ต่าง ๆ
มีค่าเช่าที่เป็นต้น วัดนั้น ให้มี มรรค นายก สำหรับ จัด การ บำรุง รักษา
ผลประโยชน์ เงิน กัดปลา แทน ตั้งซึ่งวัด ละ คน ๑ หรือ หลายคน ตาม
ควร แก่ การ

ข้อ ๒ ให้เจ้าอาวาส ปฏิทนา กับ ผู้บัญชาการ กระทรวง ธรรมการ
เลือก หา ผู้ซึ่ง สมควร จะเป็น มรรค นายก เมื่อ เห็น ผู้ใด สมควร ให้

นำความ กราบ บังคม ทูล ถ้ำทรง พระราชดำริที่เห็น ชอบด้วยก็ จระ ทรง พระกรุณาโปรด พระ ราชทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ผู้ นั้น เป็น มรรค นายกตำหนัก วัด นั้น แต่ จะ ได้ ประการ ์ นาม ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เป็น สำคัญ

๓ เมื่อ มรรค นายก ได้ อนุมัติ ของเจ้า ชาวาค์แล้ว ให้มี อำนาจ ที่จะ จัก การ เหล่า นี้ คือ

๑ ที่ วัด กัด ที่ ชรเม ์ ดงฆกัด ซึ่ง ไม่ จำ เปน ต้อง การ ใช้ ใน กิจ แห่ง พระ ์ ธานา มรรค นายก จระ จัก การ ให้ เกิด ประโยชน์ จาก ที่ นั้น ๆ ด้วย ประการ อย่าง ไต มี ให้ เข้า ถือ เปน ต้น เพื่อ เก็บ ผล ถัก ปนา ซึ่ง บ้าง ์ วัด กัด ได้ แต่ ถ้า จะ ให้ ผู้ ไต เข้า ถือ หรือ มี อำนาจ อย่าง ไต ใน ที่ นั้น เกิน กว่า ๓ ปี ต้อง มี หนังสือ อนุญาต ของ ผู้ บัญชา การ กระทรวง ธรรมการ ก่อน จึง จะ ์ ัญญา ได้ อีก ประการ หนึ่ง จะ ์ ัญญา ยอม ให้ ผู้ ไต เรียก เอา ค่า เสีย หยาย อย่าง ไต เมื่อ ์ ัน ์ ัญญา นั้น ไม่ ได้

๒ ใน ที่ ซึ่ง ให้ เข้า ถือ นั้น มรรค นายก มี อำนาจ ที่จะ จัก การ ให้ ว่า ประมด หรือ กำหนด อดตรา ค่า เข้า ได้ ตาม เห็น สมควร แต่ มี อำนาจ ที่จะ เปน โจทย์ พ้อง ร้อง โน คัด ที่ เกี่ยว แก่ ประโยชน์ ถัก ปนา ของ วัด นั้น ได้

๓ มรรค นายก มี อำนาจ ที่จะ ว่า ถ้าว เวยยา ์ ัจจร ดึง ์ ใน วัด นั้น แต่ มี อำนาจ ที่จะ จัก ให้ เวยยา ์ ัจจร หรือ ผู้ ไต เก็บ ค่า เข้า แด เงิน ถัก ปนา สำหรับ วัด นั้น

๔ มรรค นายก มี อำนาจ ที่จะ จ่าย เงิน ถัก ปนา ทำนุ บ้าง ์ อาราม แด การ พระ ์ ธานา ใน วัด นั้น ตาม ที่ ได้ ปฤกษา เห็น พวม ด้วย เจ้า ชาวาค์

ข้อ ๔ ในการที่รักษาตั้งเงิน กัดปนา นั้น ให้มรรคทายกจัดการ เก็บรักษาโดยอนุมัติของเจ้า อาวาส ถ้า ตัว เงิน มาก เป็น ความ ตำบักแก่ การ เก็บ รักษา ก็ ให้จัดการ ฝากเงิน นั้น ไว้ ใน ที่ อื่น มี น คง คือ ฝาก แบน กั เปน คัน โดย อนุมัติ ของ กระทรวง ชรรม การ

ข้อ ๕ ห้ามมิให้ โอน กรรมสิทธิ์ ที่ วัด หรือ ที่ ชรณ ดังมี แต่ ห้าม มิ ให้ กู้ เงิน ใน นาม ของ วัด หรือ ของ ดังมี โดย มิ ได้ รับ อนุญาต ของ รัฐบาล

ข้อ ๖ ให้มรรคทายก ทำ หมายชี้ รายรับ รายจ่าย เงิน กัดปนา ไว้ สำหรับ พระ อาราม แต่ ให้ กระทรวง ชรรม การ แต่ง เจ้า พนักงาน ไป ตรวจ หมายชี้ ทั้ง ตรวจ การ ที่ จะ ได้ จัด ทำ บูรณ พระ อาราม ตลอดจน การ เก็บผล กัดปนา นั้น เนิ่ง ๆ

ข้อ ๗ เมื่อสิ้น ปี ดง คือ ดวง ถึง เดือน เมษายน ศก ใหม่ ให้มรรค ทายก ทำ หมายชี้ ราย ละเอียด บอกจำนวน เงิน กัดปนา ที่ ได้ รับ แล รายจ่าย ที่ ได้ จ่าย เงิน นั้น ทำ บูรณ พระ ตำสนา แล พระ อาราม ใน การ ไต ๆ ยื่น ต่อ กระทรวง ชรรม การ เพื่อ ได้นำ ขึ้น ทูลเกล้า ฯ ถวาย ทรง อนุมัติ

ข้อบังคับ ให้ ไว้ ณ วันที่ ๓๗ พฤษภาคมรัตนโกสินทร ศก ๒๓๑๑
(ลงนาม) พระยาอุมภิกขร์ บดี
ผู้รั้ง ราช การ ใน ตำแหน่ง เสนา บดี
กระทรวง ชรรม การ

กฎเสนาบดีแก้ไขการพนันไฟบ็อก

ด้วยตามข้อความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติอากรการพนัน
รัตนโกสินทรศก ๓๒๐ มีว่า ให้เสนาบดีมีอำนาจที่จะตั้งกฎเสนาบดีตั้ง
อัตราค่าอนุญาตให้เล่นการพนันอย่างใด และมีอำนาจที่จะห้ามไม่ให้
เล่นการพนันอย่างใด ๆ ได้นั้น

บัดนี้มีการพนันไฟบ็อก ซึ่งยังรวมอยู่ใน การพนัน หมวดที่ ๓ คือ
ไฟต่าง ๆ ซึ่งได้อนุญาตให้เล่นไว้ทุกระดู การแห่งกฎเสนาบดีสำหรับ
อากรการพนันให้ใช้ใหม่จนตลอดชั้นใหม่ เป็นการชั่วร้ายกว่าการพนัน
อย่างอื่น ๆ สมควรจะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติ ไม่ควรจะ
อนุญาตให้เล่น ด้วยวิธีที่เล่นต้องใช้แต่เสียเงินทองกันมาก ๆ คด้าย
กั้ว, โป, เป็นการกระทำให้ราษฎรได้รับความยากจน ประการหนึ่ง
เมื่อศก ๓๓๔ การพนันไฟบ็อกนี้ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศยกเลิก ไปรวมไว้ในประเภทการพนันภาคที่ ๓ ซึ่งเป็นการ
ต้องห้ามไม่ให้เล่น โดยทรงพระมหากรุณาแก่ราษฎร เพื่อมิให้เล่น
ต้องเสียเงินทองแก่กันด้วยแล้ว เพราะฉะนั้นตั้งแต่นั้นต่อไปให้ยกเลิก
การพนันไฟบ็อกซึ่งรวมอยู่ในไฟต่าง ๆ หมวดที่ ๓ แห่งกฎเสนาบดี
สำหรับอากรการพนันให้ใช้ใหม่จนตลอดชั้นใหม่ ไปรวมไว้ใน การพนัน
หมวดที่ ๒ ซึ่งอนุญาตให้เล่นได้แต่ในเวลาเทศกาล และให้เรียก
อัตราค่าอนุญาต เท่ากับการพนัน หมวดที่ ๒ วงหนึ่ง วันละ ๒ บาท สืบไป
ประกาศมาณวันที่ ๒๘ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๓๒๓

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมลักษณะมรรฎก

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า กฎหมายลักษณะมรรฎก ที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ บางมาตรา มีข้อความขัดกับ กาดสมัย เมื่อได้พิพากษาไปตามนั้นแล้ว พาให้เสียความยุติธรรมไป ทรงพระราชดำริเห็นสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะข้อที่ควรแก้ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ความยุติธรรมยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังข้อความที่ได้กล่าวต่อ ไปนี้

มรรฎก ภาค ญาติ

มาตรา ๓ วิธีแบ่งมรรฎก ภาค ญาติ ที่ได้กล่าวไว้ในกฎหมายลักษณะมรรฎกนั้น แต่ไปให้แบ่งเป็นระหว่างญาติดังนี้ คือ

ข้อ ๓ ถ้าผู้มรณภาพ มีบุตรแล้ว อย่าให้เอามรรฎกภาคนี้ไปแบ่งชั้นให้แก่ญาติผู้อื่นเลย ให้แบ่งมรรฎกภาคนี้ให้แก่บุตรตามส่วนที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายลักษณะมรรฎกนั้น รายตัว - ตามส่วนแต่ตามเกณฑ์ที่ได้กล่าวไว้ในกฎหมายนั้น

ถ้าบุตรบางคน มรณภาพ บางคนอยู่ ฤ็ มรณภาพทั้งหมดก็

ให้เอา ส่วน ของ บุตร ที่ มรณภาพ แบ่ง ให้แก่ หลาน ผู้ มรณภาพ ซึ่งเป็น บุตร ของ บุตร ผู้ มรณภาพ นั้น เหมือน อย่าง ว่า เป็น มรดก ของ บุตร ผู้ นั้น เอง ต่อ ๆ ไป จน กว่า จะ สิ้น ผู้ ผู้ ดับ ด้วย โศกิต ตาม หมู่ เหล่า ของ เขา นั้น

ถ้า ผู้ มรณภาพ มี บุตร หลาน หลาน ผู้ ดับ ด้วย โศกิต อยู่ แล้ว ญาติ อื่น ที่ ไม่ได้ ดับ ด้วย โศกิต จาก ผู้ มรณภาพ จะ เรียก ทา ทร์ พ้น มรดก ภาค ญาติ ไม่ได้

ข้อ ๒ เมื่อ กฎหมาย ให้ แบ่ง มรดก ภาค ญาติ ของ ผู้ มรณภาพ ไม่มี บุตร หลาน หลาน ผู้ ดับ ด้วย โศกิต ที่ จะ รับ มรดก ภาค ญาติ ดัง ว่า มา แล้ว จึง ให้ แบ่ง มรดก ภาค นี้ ให้ แก่ พี่น้อง ของ ผู้ มรณภาพ ที่ ร่วม บิดา มารดา เดียว กัน ถ้า แต่ ใน พี่น้อง นี้ มี โศกิต มรณภาพ ญาติ มรดก ภาค เดียว ทั้งหมด ก็ดี ก็ ให้ บุตร หลาน หลาน ผู้ ดับ ด้วย โศกิต ใน พี่น้อง นี้ ได้รับ ส่วน ตาม หมู่ เหล่า ของ เขา

ถ้า ผู้ มรณภาพ มี พี่น้อง ร่วม บิดา มารดา เดียว กัน ดัง ว่า มา นี้ แล้ว ผู้ อื่น นอกจาก พี่น้อง เช่น นี้ จะ เรียก ร้อง ขอ ส่วน แบ่ง จาก ภาค ญาติ ไม่ได้

ข้อ ๓ ถ้า ผู้ มรณภาพ ไม่มี บุตร หลาน หลาน ผู้ ดับ ด้วย โศกิต แต่ ไม่มี พี่น้อง ร่วม บิดา มารดา เดียว กัน แต่ บิดา มารดา ญาติ คนใด คนหนึ่ง ยังมี ชีวิต อยู่ อย่า ให้ แบ่ง ภาค ญาติ ออก เลย ให้ แบ่ง มรดก แต่ ๓ ภาค คือ ภาค บิดา มารดา แต่ ภาค ภรรยา เว้น ไว้ แต่ คน ที่ มี ฐานะ ๕๐๐ ไว้ ญาติ อื่น ๆ ไป จึง ให้ แบ่ง เป็น สาม ภาค คือ ภาค หลวง อีก ภาค หนึ่ง

ถ้า บิดา มารดา ก็ มรณภาพ เสีย แล้ว ด้วย ภาค บิดา มารดา เป็น อัน ยก

๐8/10/2566

แต่ให้มีภาค ญาติ ได้แก่ พี่น้องร่วม บิดา อย่าง เดียว ญา ร่วม มารดา
อย่าง เดียว แบ่ง กัน ตาม รายตัว ญา ถ้าผู้ใดมรณภาพ ไป ก็ ให้แบ่ง ให้
ผู้รับ ส่วย โสหิต ตาม หมู่ เหล่า ของ เขา

ข้อ ๔ ถ้าผู้มรณภาพ ไม่มีผู้รับ ส่วย โสหิต แต่ ไม่มีบิดา มารดา
แต่ พี่น้อง แล ผู้รับ ส่วย โสหิต ของ พี่น้อง ทุก ชนิด แล้ว ภาค ญาติ นี้ ให้
เป็น ภาค สูง, บ่า, น้า, อา, แบ่ง ให้เป็น รายตัว ตาม ส่วน ถ้าหากว่า
ผู้ใด ไม่มีชีวิต อยู่อีก ให้ บุกร์ หลาน ของ เขา ได้รับ ส่วน แบ่ง ตาม หมู่ เหล่า

ข้อ ๕ ถ้าผู้มรณภาพ ไม่มี ญาติ ทั้งหมด เศษ ที่ เดียว ดั่ง ที่ ได้ กล่าว
มา แล้ว ให้ เขามรดก ภาค นี้ ไม่รวม กับ ภาค ภรรยา

มรดก หญิง ที่ เป็น ภรรยา ชาย

มาตรา ๒ หญิง มีสามี มรณภาพ แต่ เมื่อ มรณภาพ สามี มีชีวิต อยู่อัน
วิธ แบ่ง บ้าน ทรัพย์ มรดก ให้ เป็น ดัง นี้

ข้อ ๑ ถ้า หญิง มี บุกร์ หลาน เหลน ผู้รับ ส่วย โสหิต อยู่ แล้ว ห้าม ไม่
ให้ แบ่ง มรดก หญิง นั้น ให้ แก่ ผู้ใด นอกจาก สามี แล บุกร์ หลาน ผู้รับ
ส่วย โสหิต เท่านั้น

ข้อ ๒ ถ้า หญิง นั้น ไม่มี บุกร์ หลาน เหลน ผู้รับ ส่วย โสหิต ก็ ตัด
ถ้า มี แล้ว ตาย หมด ก่อน ก็ ตัด ให้ เรียก ขอ แบ่ง มรดก ได้ ๑ เมื่อ หญิง ได้
มี สิ้น เดิม มา กิน อยู่ กับ ผู้ใด

ข้อ ๓ ถ้า มี สิ้น เดิม แล้ว ให้ พิจารณา ตู ว่า ทรัพย์ ที่ ระคน ไป แล
กับ ทรัพย์ ของ สามี เมื่อ ตาย นั้น มี อยู่ มาก น้อย เท่า ไ้ ถ้า มี มาก ถึง

08/10/2566

๒. เท่า ๆ ปรากฏว่า สองเท่า หุน สิบ เดิม ของ สามี่ ภรรยา ด้วย กัน แล้ว จึง ให้
ญาติข้าง ภรรยา เรียก หุน สิบ เดิม ส่วน ของ หญิง ไป แบ่ง แยก มรดก ก็ได้
ส่วน สิบ สามรศนั้น ให้คง ไว้แก่ สามี่ หง สิ้น

วิธี พิจารณา

มาตรา ๓ ให้ยก เด็ก ลักษณะ ตัด ฟ้อง ข้อ ที่ ว่า ด้วย ญาติ ที่ ไม่ ได้
รักษา ใช้ บังคับ ไม่ ให้ ได้ มรดก นั้น เสีย เพราะ ข้อ ตัด ญาติ ไม่ นับ
ว่าเป็น ญาติ มี อยู่ ใน กฎหมาย แล้ว

มาตรา ๔ ถ้า ปรากฏ ใน ส่วน วน ความ ว่า ผู้ มรณภาพ มี ญาติ ชี้น ชัก
ที่ ควร ได้ รับ มรดก ตาม กฎหมาย แต่ คน พวก นั้น หา มา ร้อง ขอ ไม่ ให้
ศาล มี อำนาจ เรียก ตัว มา ถาม ว่า จะ เอา ส่วน ฤฯ ไม่ ถ้า อยู่ บ้าน ชี้น
เมือง ไกล จะ เรียก มา ไม่ ได้ ให้ ผู้ จัดการ แบ่ง จะ ญาติ ฤฯ ใคร ๆ ก็ ตี
เก็บ ส่วน ไว้ ให้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ มิถุนายน วัน เดือน รัตนโกสินทร ศก ๓๒๓
เป็น วันที่ ๑๒๒๕๘ ใน รัชกาล บั ตย บั น ี่

เจ้าพนักงานหอสมุด

ประกาศพระราชกฤษฎีกา ในการจัดซื้อที่ดินสร้างทางรถไฟสายเหนือ

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศพระราช
 กฤษฎีกา ให้ทราบทั่วกันว่า รถไฟสายเหนือ อันได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
 ให้กระทรวงโยธาธิการ จัดสร้างคันค้อ กับ รถไฟสายนครราชสีมา ตำบล
 บ้านภาชี ผ่านเมืองดพบุรี ตลอดขึ้นไป ถึงปากน้ำโพมณฑลนคร
 สวรรค์คอนทั้น เรียกว่า รถไฟสายเหนือ ซึ่งมีประกาศเสนาบดีกระทรวง
 โยธาธิการ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ ห้าม
 มิให้เจ้าของที่ดินซึ่งตกทางรถไฟนี้ เขาที่ดินไปยกให้หรือขายซื้อ
 แลกเปลี่ยนกับผู้อื่นผู้ใด ก่อนได้รับอนุญาตแต่เจ้าพนักงานไว้ซึ่งหนึ่ง
 แล้วบัดนี้ถึงเวลาที่ จะใช้ที่ดินเหล่านั้น ทำการสร้างทางรถไฟ จึงทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เรียกเอาที่ดินเหล่านั้น ทำการสร้างทาง
 รถไฟ ให้ใช้ค่าที่ดินกับทั้งวิธีเวียนโรง แด่ค่าดินแดนไม่ให้แก่
 เจ้าของที่ดินสมควร เจ้าของที่ดินทั้งปวงต้องพึงเข้าใจว่าที่แผ่นดิน
 ย่อมเป็นของหลวงทั้งสิ้น เมื่อต้องพระราชประสงค์แล้วจะถ่ายถอน
 ดินเมื่อใดก็ได้ ผู้ซึ่งขายไครยอยู่ในที่นั้น จะควรได้ก็แต่ค่าสิ่งซึ่ง
 คนได้ปลูกสร้างตงไว้ให้เป็นประโยชน์เท่านั้น ซึ่งจะคิดไปอย่าง
 อื่นอันเป็นทางขัดขวางแก่ความรุ่งเรืองของบ้านเมืองนั้น ไม่สมควร โดย
 เหตุที่จะให้เป็นที่น่าพอใจชัดเจนจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้
 ประกาศพระราชกฤษฎีกาไว้ดังนี้

ข้อ ๑. ๐๘/10/๒๕๖๖ จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งข้าหลวงสำหรับ

จัดที่ดินสองฝ่าย คือ ข้าหลวง โยธา ฝ่ายหนึ่ง ข้าหลวง ท้องที่ฝ่าย
หนึ่ง ข้าหลวง โยชานั้น ให้เลือกคัด พนักงาน ตั้ง ไปแค่กรม รถมไฟ ข้าหลวง
ท้องที่นั้นมณฑล กรุงเก่า แล มณฑล นครสวรรค์ ให้เลือกคัด กรมการ
ตั้ง ไปแต่ที่ว่าการ มณฑล ผู้ใดเป็น ข้าหลวง ทำการ แฉง ใด จะ ได้
ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา ให้ทราบ ทั้ง กัน

ข้อ ๒ ให้ข้าหลวง โยธา แล ข้าหลวง ท้องที่ พร้อม กัน ตรวจจัด ที่ดิน
ซึ่ง ต้อง การ ใช้ สร้าง ทาง รถมไฟตาม ระเบียบ ต่อ ไปดังนี้

ข้อ ๓ ถ้าเขตที่แผ่นดิน ซึ่ง ต้อง การ นั้น ยัง ไม่ได้ หมาย กรุย ลง
ไว้ ชัดเจนแล้ว ฤ็หมายแล้ว หลุด ลอน เสีย ก็ให้ ข้าหลวง โยธา ฤ็อิน
นิ เนีย ส่วน ทาง รถมไฟ บั้ กำหนด ลงไว้ ให้ ชัดเจน

ข้อ ๔ ให้ข้าหลวง ต้องฝ่าย ตรวจ ที่ดิน ซึ่ง ต้อง การ นั้น คือ หน้า
เจ้า ของที่ แล ช้แจง ให้เจ้า ของที่ ทราบ โดย ชัด เจน ว่า จะ ต้อง การ
เพียงใด ในการ ที่จะ นัด เจ้า ของที่ ให้ อยู่ พร้อม กัน ใน เวลา ตรวจ ที่ดิน
นั้น จะแจ้ง ความ ด้วยวาจา แก่ เจ้า ของ ที่เอง ฤ็จะมี หนังสือ ไปก็ ได้
แต่ ให้ มี พยาน ฐึ เห็น ด้วย แต่ ใน ข้อ ความ ที่ บอก นัด เจ้า ของ ที่นั้น ต้อง
ให้ เข้า ใจ ชัด ว่า ถ้าเจ้า ของที่ ไม่มาเอง แต่ ไม่ให้ ผู้ แทน มา ก็ต้อง ถือ
ว่าเจ้า ของที่ ไม่ มี ข้อ คิด ใจ ในการ ที่ ข้าหลวง จะ ตี ราคาให้ จะ พ้อง
ร้อง ภายหลัง ไม่ได้

ข้อ ๕ เมื่อ ได้ ตรวจ ที่ดิน เสร็จ แล้ว ให้ ข้าหลวง ทั้ง ต้อง ฝ่าย ปลูกษา
ถ้า ฤ็ ความ ตกกลง กับ เจ้า ของที่ กำหนด ราคา ที่ สัมควร เจ้า ของ จะ
จะ ได้รับ หนี้ จดลง ใน ครง บัญชี เว้น แต่ ที่ ซึ่ง เจ้า ของ ไม่ ธิย เพื่อ

ที่จะมาเองทุกสิ่งผู้แทนมาตามนัด ก็ให้ข้าหลวงกำหนดราคาตั้งโดย
ไม่ต้อง ปรึกษาหาความตกลง กับเจ้าของที่ดินด้วย เมื่อที่ใดได้ตรวจเสร็จ
กำหนดราคาตกลงแล้ว ให้ส่งรายงานมายังเจ้ากรมรถไฟพิจารณาก่อน
เมื่อได้ รับตอบเห็นชอบด้วย จึงนับว่าเป็นใช้ได้

ข้อ ๖ ถ้าแม้ว่าการกำหนดราคาที่ดิน กับทั้งสิ่งที่อยู่ ในเนื้อที่
ตกลงกัน กับเจ้าของที่ดินไม่ได้ ก็ให้เจ้าของที่ดินกับข้าหลวงเลือก
คนกลาง ฝ่ายละคน ปรึกษาตัดสินกัน ไป ถ้าคนกลางทั้งสองฝ่าย
ปรึกษาแย้งกัน ก็ให้คนกลางทั้งสองฝ่ายนั้น เลือกผู้ตัดสินชี้ขาด
คนหนึ่ง ถ้าแต่ผู้ตัดสินชี้ขาดตัดสินอย่างไร ต้องฟังเอาคำนั้น เป็น
เด็ดขาดจะมีคำร้องฟ้องอีกไม่ได้

ข้อ ๗ เมื่อการว่าราคาตกลงกันแล้ว โดยปรานีปรานอมก็ดี โดย
คนกลางตัดสินก็ดี ให้เจ้าของที่ดินทำจดหมายบรรทึกตกลงลายมือติดไว้
ในตราสัญญา แต่ให้มีชื่อพยานลงไว้ด้วยเป็นสำคัญ ครั้นเมื่อ
ได้รับคำสั่งกรมรถไฟให้รับเงินแห่งใด ก็ให้ข้าหลวงออกตัวสำคัญ
ให้แก่เจ้าของที่ดินไปรับเงินแห่งนั้น เป็นราย ๆ ไป

ข้อ ๘ กำหนดซึ่งเจ้าของที่ดินจะขอผ่อนผันเวลาผ่อนนั้น ก็ยอม
จะให้ผ่อนผันได้ ตามที่สมควร ให้ฟังเจตนาหนดผ่อนไว้ในสารบบด้วย

ข้อ ๙ ที่ดินแห่งใดซึ่งเจ้าของไม่มีสิ่งสำคัญ ฤ็ ข้อความอันใด
อันหนึ่ง ซึ่งจะเป็นพยานได้ว่าที่นั้นเป็นของใครแล้ว จะต้องถือว่าที่
นั้นเป็นของหลวงจะคิดค่าที่ ให้ไม่ได้ ถ้าหากว่ามีเรือนโรง ฤ็ ต้นไม้
ไม่อยู่ในนั้นก็จะได้แค่ค่าสิ่งปลูกสร้างไว้เท่านั้น

08/10/2566

ข้อ ๓๐ สิ่งที่ปลูกสร้างไว้ในเนื้อที่ทั้งนั้น ต้องมีราคาค่าปลูก
สร้างตามสมัย เมื่อไปตรวจแต่การหรือสร้างสิ่งปลูกสร้างนั้น ถ้า
เจ้าของไม่ได้สิ่งใดไปก็ให้ได้รับราคาเต็ม ถ้าเจ้าของรับสิ่งใดไป
บ้าง ก็ให้หักเงินราคาสิ่งนั้น ออกเสีย ความราคาที่จะซื้อขายกัน ในเวลานั้น

ข้อ ๓๑ เจ้าของที่ดินแก่สิ่งปลูกสร้างไม่ยินยอมให้ใช้ที่สร้างทาง
รถไฟโดยไม่มีเหตุอันจำเป็น ก็ให้ขมิบไม้ออกเอาที่ทำทางรถไฟ
ในทันที

ข้อ ๓๒ พระราชกฤษฎีกานี้ ให้ใช้ได้แต่ด้วยเจ้าของที่ดินที่ได้
เป็นเจ้าของก่อนประกาศเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ ซึ่งตั้งวันที่ ๓๑
พฤษภาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๓ อันได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้จะ
ใช้ด้วยเจ้าของที่ดินได้เป็นเจ้าของภายหลังวันประกาศนั้น ฤจะใช้
ด้วยสิ่งปลูกสร้าง อันเจ้าของที่ดินปลูกสร้างขึ้นภายหลังวันประกาศ
นั้นไม่ได้

ประกาศ พระราชกฤษฎีกา มา ณ วันที่ ๒ มิถุนายนรัตนโกสินทร์ศก ๑๒๓
เป็นวันที่ ๓๒๒๕๖ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
 ในมณฑลกรุงเก่าห้ามไม่ให้จับตัว หรือ ข้อม หรือ แขนง พัน สัตว์น้ำใน
 ที่น้ำนิ่ง ซึ่งปลาได้คาไครยใช้ อยู่ ตั้งแต่ วันที่ ๑ กรกฎาคม จนถึง
 วันที่ ๑๕ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็นต้นไป เพื่อเป็นการบำรุง
 ให้ปลาได้คาไครยใช้เกิดเพิ่ม พรุนปลา มากขึ้น ตาม สมควร เมื่อ เป็น
 การ พัน กำหนด วัน ห้าม ตาม ประกาศ เดิม นี้ จึง ให้จับ ได้ ตาม ความ ประสงค์
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ตง พระนาม) ดำรง ราชานภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

ด้วย สังกตโทร เลขแจ้งความว่า ปาซไฟก เจเนต กัมปนี ได้วางขอเปิด
 แต่คินด์แดน ประเทศ ลอส์ เตรงดีย ไปยัง เกาะนร์ ฟักแล เมือง ซวา
 (เกาะ ฟัจ) ใช้การ ได้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน คก นี้ ยัด กัมปนี จะคิด
 เขาค่าผ่าน ทาง สายนี้ ไป เมือง ซวา ค่าละ ๗๐ ซองติม ไปเกาะนร์ ฟักค่า
 ละ ๒๐ ซองติม

เพราะ ฉนั้น ตั้งแต่วันที่ ไป กรม ไปรษณีย์ โทรเลข จะได้เรียกค่าค่า
 โทรเลขที่จะมีไปจาก กรุง สยามเพิ่ม ขึ้นตั้งก นี้ อีตรา ดังนี้ คือ

เมือง ซวา (เกาะ ฟัจ) ทาง ไช่กอน ค่าละ ๖ บาท ๕๖ อัฐิ ทาง ทวาย
 ๓๓ บาท ๓๔ อัฐิ ทาง ไทรบุรี ค่าละ ๕ บาท ๕๗ อัฐิ
 เกาะนร์ฟัก ทาง ไช่กอน ค่าละ ๖ บาท ๒๕ อัฐิ ทาง ทวาย ค่าละ ๗ บาท
 ๓๓ อัฐิ ทาง เกาะ หมาก ค่าละ ๕ บาท ๒๗ อัฐิ จึง ประกาศ มา ให้ผู้

ที่จะใช้โทรเลข ไปในคำขาด ที่กล่าวไว้คราวนี้ด้วยกัน

ประกาศมาณวันที่ ๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

ด้วยการสร้างสายโทรเลข แต่ของโทร บรี ไป เมืองปัตติศ เวदानี้
ก็ได้จัดทำสำเร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้ให้จัดตั้ง ออฟฟิศ โทรเลขขึ้น
ที่เมืองปัตติศ ในมณฑลโทร บรี อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งได้เปิดออฟฟิศ ทำ
การรับส่งโทร เลขของมหาชนนี้ ตั้งแต่วันที่ ๕ เดือนมิถุนายนนี้ไปแล้ว
จึงแจ้งความมาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแก่การนี้ ทราบทั่วกัน

ประกาศมาณวันที่ ๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ตงนาม) พระยารัษฎานุ บำเพ็ญกิจ

ปลัดทูลฉลอง

ประกาศจัดการป้องกันกาฬโรค

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้มีประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า

ด้วยบัดนี้ ไข้กาฬโรค ได้เกิดขึ้นแล้ว ในเมืองฮ่อฮองกงแลเมือง
อื่น ๆ จึงมีพระราชประสงค์ที่จะจัดควร ป้องกันไม่ให้โรคเช่นนั้น
แพร่หลายตามมาถึงพระราชอาณาจักนี้ได้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ ประกาศ
ให้ทราบทั่วกันดังนี้

ข้อ ๑ ให้จัดเกาะไล่เป็นที่สำหรับ ขำการต้านป้องกันโรค ภัย
ตราย แต่เป็นที่ทำการตรวจโรคตามข้อบังคับนี้ ในพระราชบัญญัตินี้

08/10/2566

ข้อ ๒ เวื่อดำหนึ่งดำใด ซึ่ง ออกจากเมือง ชองกง มาถึง หน้า น้ำ
สยาม ใน วัน ฤา ใน ภาย หลัง วัน ที่ ได้ ประกาศ พระราช บัญญัติ นี้ ต้อง
แหวะ จอด ที่ เกาะ ไร่ แล กั้น ที่ จะ ได้ รับ ใบ อนุญาต ของ ตำน บ้อง กัน โรค
ภยัน ตราย ให้ โดย เข้า มา ได้ นั้น ต้อง รอ พัก ค่ำ กว่า จะ ทรบ กำหนด
เวลา ๙ วัน เต็ม นับ ตั้ง แล วัน ที่ ได้ ออก มา จาก ท่า หรือ จน กว่า เจ้า
พนักงาน แพทย์ จะ อนุญาต ให้ เข้า มา

ข้อ ๓ เวื่อดำหนึ่งดำใดที่ ออกจากเมืองท่าใด ๆ ใน ประเทศ
จีน มาถึง หน้า น้ำ สยาม ใน วัน ฤา ใน ภาย หลัง วัน ที่ ได้ ประกาศ พระ
ราช บัญญัติ นี้ ต้อง แหวะ จอด ที่ เกาะ ไร่ แล กั้น รอ พัก ค่ำ ที่ นั้น จน ถึง เวลา
ที่ เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ได้ ขึ้น ไป ตรวจ บน เรือ แล ออก ใบ อนุญาต
ของ ตำน บ้อง กัน โรค ภยัน ตราย ให้ โดย เข้า มา ได้

ข้อ ๔ ห้าม ไม่ ให้ บุคคล ผู้ ไต่ นอก จาก เจ้า พนักงาน แพทย์ ฤา ผู้
ช่วย ของ เจ้า พนักงาน แพทย์ นั้น ทำ การ ไป มา กัด ต่อ จาก เวื่อดำใด ๆ
ซึ่ง มา จาก เมือง ชองกง ฤา จาก เมือง ท่าใด ๆ ใน ประเทศ จีน ไป ยะ ผัง
ฤา จาก ผัง ไป ยะ ผัง เวื่อดำนั้น ฤา จาก เรือ ดำ นั้น ไป ยะ ผัง เวื่อดำ อื่น ๆ ฤา
จาก เรือ ดำ อื่น ๆ ไป ยะ ผัง เรือ ดำ นั้น ก่อน เรือ ดำ นั้น ได้ รับ ใบ อนุญาต
ของ ตำน บ้อง กัน โรค ภยัน ตราย ให้ โดย เข้า มา ได้ นั้น เปน อัน ชาติ

ข้อ ๕ ผู้ เหน นาย เรือ ฤา คน ผู้ ไต่ ซึ่ง เปน ผู้ มี ภัย ภัย ใน เรือ
ดำหนึ่งดำใด ที่ ต้อง จอด พัก อยู่ ตาม กำหนด กัก ตำน บ้อง กัน โรค
ภยัน ตราย นั้น ต้อง แจง ถึง การ รับ ยะ ผัง ส่วน เรือ แล ส่วน เวลา ที่ ได้ เติม เรือ มา
ตาม ทาง แล ส่วน การ มี ใช้ เติม ฤา ไม่ มี ยะ ผัง ไร ใน บรรดา เรือ แล คน
โดย สำน แล ทั้ง เหตุ การ อื่น ๆ แก่ เจ้า พนักงาน แพทย์ ตาม ที่ เจ้า พนักงาน

08/10/2566

ผู้นั้น จะ ต้อง การ แด่ ต้อง สอบ คำ ถาม ต่าง ๆ ที่ เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ถาม นั้น โดย ความ จริง แด่ โดย ถ้วนถี่ แด่ ถ้า เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ต้อง การ ให้ จัด เรือ แด่ ครื่อง ไร่ อื่น สัมควร สำหรับ ส่ง คน โดย ส่าร แด่ คน ตก เรือ ขึ้น มก ที่ ดำน บ้อง กัน โรค ภัยนี้ คราย นั้น ก็ ต้อง จัด ให้ แด่ ทั้ง ต้อง ช่วย เจ้า พนักงาน แพทย์ ตาม สัมควร ใน ทาง อื่น ๆ ทิ้ง ไป เพื่อให้ เจ้า พนักงาน ผู้นั้น ได้ จัด การ ออก ไป อนุญาต ของ ดำน บ้อง กัน โรค ภัยนี้ คราย สำหรับ เรือ ดำน นั้น ด้วย

ข้อ ๖ เจ้า พนักงาน แพทย์ มี อำนาจ ที่จะ ไล่ ไป บน เรือ ที่ มา ถึง นำน น้ำ ยาม ได้ ทุก คำ แด่ ตรวจ บรรดา คน ที่ อยู่ ใน เรือ นั้น ได้ ทั่ว หน้า แด่ ถ้า เห็น สัมควร จะ เรียก ตรวจ ไบ ลำค้ำญ แฉ่ง ด้วย การ ใช้ เข็ม สำหรับ เรือ หนึ่ง ส้อม แฉ่ง จำนวน คน อพยพ ฤา หนึ่ง ส้อม ขึ้น ๆ ซึ่ง เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ต้อง การ ตรวจ เพื่อ ให้ จัด การ ออก ไป อนุญาต ของ ดำน บ้อง กัน โรค ภัยนี้ คราย นั้น ด้วย ก็ได้ แด่ เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ต้อง การ โดย ทาง ที่ ถูก ต้อง ด้วย กฎหมาย ตาม ที่ เห็น สัมควร คั้ง ทำ เพื่อ ให้ รู้ ได้ ว่า ความ สบาย เรียบ ร้อย ใน เรือ แด่ ใน บรรดา คน ใน เรือ นั้น ๆ มี อยู่ เปน อย่างไร

ข้อ ๗ ห้าม ไม่ ให้ เจ้า พนักงาน คู่ศ การ ซึ่ง ทำการ ใน หน้า ที่ อยู่ เกาะ ลี้ซัง ฤา เมือง สัมทุก ปราณกร อนุญาต ให้ เรือ ลำ หนึ่ง ลำใด ที่ มา จาก เมือง ย่อง กง ฤา จาก เมือง ทัวไต ๆ ใน ประเทศ จีน ที่ ไม่ ได้ แสดง ไบ อนุญาต บอก ความ บริสุทธิ์ จาก โรค ภัยนี้ ที่ ควร จะ ได้ รับ จาก เกาะ ฝูหนี่ ลำ เดียง ภาย สัม สัทธิ เกาะ ลี้ซัง ฤา เดิ่น เดย เข้า มา กรุง เทพ ฯ เปน อิน ชาต แด่ บรรดา เรือ ที่ จะ จะ ได้ แสดง ไบ อนุญาต เช่น นั้น ให้ ตรวจ

๑๑ แล้วจึงจะยอมให้ ตำรวจ ถ่าย สีน คำที่ เกาะสี่ ซัง แต่เคยเข้ามายัง
กรุงเทพฯ ๑ ฤกว่ามอื่น ๆ ได้ ไม่ต้อง มี การตรวจ อีก

ข้อ ๘ ให้ เจ้า พนักงาน แพทย์ มี อำนาจ ตาม พระราชบัญญัติ นี้ ๑ จัด
การ ตาม ที่ จะ เห็น สมควร ใน บรรดา เรือ ฤฯ คน ทั้ง หลายน คน มี โรค
ติดมานั้น เพื่อ จะ ป้อง กัน ไม่ ให้ โรค แพร่ หลายน ได้ ต่อ ไป

ข้อ ๙ ผู้หนึ่งผู้ใด ที่ กระทำ ความ ละเมิด ฤฯ ช่วย กระ ทำ ความ
ละเมิด อย่าง หนึ่ง อย่างใด ต่อ พระราชบัญญัติ นี้ แต่ ทั้ง ผู้ เป็น นายเรือ

ฤฯ กับ ต้น ฤฯ ผู้ใด ๆ ซึ่ง มี อำนาจ บังคับ การ ของ เรือใหญ่ ฤฯ เรือ
เล็กดำ ไท ๆ ที่ ได้ มีความ ละเมิด นั้น เกิด ขึ้น ก็ ตั้ ฤฯ เป็น เรือ ที่ ได้
ใช้ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ในการ อัน เป็น ความ ละเมิด นั้น ก็ ตั้ ผู้ นั้น ๆ

จะต้อง กัก คน มี โทษ ปรึบ เป็น เงิน ไม่ เกิน ๒,๐๐๐ บาท ฤฯ โทษ จำ ชัง
ไม่ เกิน กำหนด เวลา ๖ เดือน ฤฯ ต้อง รับ โทษ ทั้ง สอง สถานที่ นั้น

ข้อ ๑๐ บรรดา เงิน ค่า ใช้ จ่าย อัน มี ขึ้น ที่ รัฐบาล ได้ ออก ไป เท่าใด
ในการ รักษา เรือ คน ที่ ได้ เอา ขึ้น จาก เรือ ไป พัก อยู่ ที่ ด่าน บังคับ
โรค กษัย ทราย ที่ เกาะไผ่ นั้น ผู้ ที่ เป็น เอเยนต์ ของ เรือ ดำ นั้น ต้อง ใช้ เงิน
ให้แก่ รัฐบาล ทั้ง สิ้น

ข้อ ๑๑ พระราชบัญญัติ นี้ ให้ ใ้ เสนาบดี กระทรวง ทบวง กรม เป็น เจ้า
หน้าที่ จัด การ พร้อม ด้วย ความ ช่วย ออก หนุน ของ กรม ทหาร เรือ ให้ เป็น
อัน ใช้ ได้ ตลอด ทุก ประการ

ข้อ ๑๒ ประกาศ พระราชบัญญัติ นี้ ลง วันที่ ๑๕ กันยายน รัตนโกสินทร

ศก ๑๒๐ นั้น ให้ ยก เลิก เสีย

๑๒๐ ประกาศ มา ณ วันที่ พุฒ ที่ ๑๑ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๑

๑๒๑ เป็น วันที่ ๑๒๒๖๕ ในรัชกาล บัคยุมันนี้

08/10/2566

ประกาศให้บำเหน็จจับผู้กระทำความผิด ต่อกรมภาษีอากร

วันที่ ๒๒ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๒๑

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า ด้วยพระบัญชาการตำรวจหลวงหลายพระราชบัญญัติได้มีข้อความแจ้งชัดแจ้งว่า เงินหลวงที่ต้องออกไปเป็นค่าบำเหน็จแก่ผู้นำจับผู้ต้องต่อพระราชบัญญัติ ให้ศาลมีอำนาจที่จะตัดสินให้ผู้ต้องต่อพระราชบัญญัติ เสียด้วยอีกโสดหนึ่ง ค้างหากจากเงินปรับ และถ้าผู้นั้นไม่มีเงินจะเสีย ก็ให้เจ้าได้ ถวายโทษ อย่าง เงิน พินัย ดังนี้

แต่พระราชบัญญัติ การตำรวจหลวง ที่ได้ตั้งขึ้นแต่ก่อน ๆ ยังไม่ได้กล่าวความนี้ลงไปหลายพระราชบัญญัติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศไว้ต่อไปดังนี้ว่า

เงินหลวงที่ต้องออกไป เป็นค่าบำเหน็จแก่ผู้นำจับผู้ต้องต่อพระราชบัญญัติ คือ ๑ พระราชบัญญัติภาษีภายใน ค.ศ. ๑๙๑๓, ๒ พระราชบัญญัติ เก็บเงินค่าแรงแทนเงินเดือนขาดจ่าย พ.ร.บ. ๑๙๑๘, ๓ พระราชบัญญัติ เก็บเงินอากรที่ดิน ในมณฑลพายัพ พ.ร.บ. ๑๙๑๘, ๔ พระราชบัญญัติ ลักษณะผูกมัดเงิน พ.ร.บ. ๑๙๑๘, ๕ ประกาศแก้ไขเก็บภาษีน้ำตาลโตนคร, พ.ร.บ. ๑๙๑๘, กับประกาศเพิ่มเติม วิธีเก็บภาษีต้นศาลไผ่ชนิด พ.ร.บ. ๑๙๒๐, ๖ พระราชบัญญัติเก็บภาษียาสูบ พ.ร.บ. ๑๙๑๘, ๗ พระ

08/10/2566

ราช บัญญัติ วิชาช่างป่า ร.ศ., ๑๓๘, ๘ พระราช บัญญัติ เก็บเงินค่านา
 ร.ศ., ๑๓๘, ๘ พระราช บัญญัติ ลักษณะเข้า โศ กระบือ และตุ๊กตาม
 หัวเมือง ร.ศ., ๑๓๘, ๑๐ พระราช บัญญัติ อากรมโหดฬ ร.ศ., ๑๓๑,
 ๑๑ พระราช บัญญัติ เก็บเงิน ค่าราชการ ร.ศ., ๑๒๐, ใ้คัด มี
 อำนาจที่จะ ตัด สิน ให้ผู้ต่าง ที่พระราช บัญญัติ เหล่านี้ เดี่ยว หรือ ออก ได้
 หนึ่ง ต่าง หาก จาก เงินปรับ และ ถ้า ผู้หนึ่ง ไม่มีเงิน จะ เสีย ก็ ให้ จำ ไว้
 ถ้าย โทษ อย่าง เงิน พินัย

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ร.ศ., ๑๒๑
 เป็นวันที่ ๑๒๒๖๖ ในรัชกาล บัตยบดินทร์

เจ้าพนักงานหอสมุด

ประกาศ เปลี่ยน อัตรา การ เก็บ เงิน ค่า แรง แทน เกณฑ์

ใน บริเวณ เมือง ใหม่ ชั่ว คราว

ด้วย ตาม ความ ใน มาตรา ๑๒ แห่ง พระราชบัญญัติ การ เก็บ เงิน
ค่า แรง แทน เกณฑ์ ใน มณฑล พายัพ รัฐน โกลีนิทร ศก ๑๑๑ มี ว่า
ให้ เสนาบดี มี อำนาจ ออก กฎ ชั่ว คราว ใน การ เก็บ เงิน ค่า แรง แทน เกณฑ์
เช่น ไป โดย เรียบ ร้อย ตาม สั มค วร นั้น

บัด นี้ ได้ ทรง ทราบ ว่า ของ ชลั พระบาท ว่า ราษฎร ใน แขวง เชียง
แสน น้อย เชียงแสน หลวง แขวง แม่ กก แม่ ดาว แม่ ฝ่าง แด คน ป่า
คน ดอย ซึ่ง อยู่ ใน แขวง แม่ กก แม่ ดาว แม่ ฝ่าง เหล่า นี้ เป็น คน ชก คัด ชก
ต้น ทำ มา หา เติง ชี พ ไม่ บริบ รณ์ เหมือน ที่ อื่น ๆ ใน มณฑล พายัพ
เพราะ ทั้ง ที่ ใน ตำบล เหล่า นี้ เป็น ที่ ถิ่น ดาร

จึง ทรง พระ มหากรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ลด อัตรา การ เก็บ เงิน ค่า
แรง แทน เกณฑ์ ใน บริเวณ ทั้ง ที่ ซึ่งเป็น ที่ ถิ่น ดาร เหล่า นี้ ชั่ว คราว หนึ่ง
ใน จำนวน ศก ๑๒๐ ดังนี้ คือ ๑ แขวง แม่ กก แม่ ดาว แม่ ฝ่าง
ให้ เก็บ แต่ คน ละ ๒ บาท ๒ คน ป่า คน ดอย ซึ่ง อยู่ ใน แขวง แม่ กก
แม่ ดาว แม่ ฝ่าง ให้ เก็บ แต่ คน ละ ๑ บาท ๓ แขวง เชียง แสน น้อย
แฉ เชียง แสน หลวง ให้ เก็บ แต่ คน ละ ๑ บาท เพื่อ เปน การ บำ รุง
ราษฎร เหล่า นี้

ประกาศ มา ว่า มี ที่ ๒๐ พฤษภาคม รัฐน โกลีนิทร ศก ๑๒๑

(ตง พระนาม) ดำรง ราชา นุภาพ

เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย

ประกาศ งดเว้น การ เก็บ ภาษี ยาสูบ

ใน เขต แขวง นคร น่าน

ด้วยตามความ ใน มาตรา ๑๐ แห่ง พระราชบัญญัติ การ เก็บ ภาษี ที่ดิน
ใน มณฑล พายัพ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๑๙ ให้เสนาบดี มี อำนาจ ออก
ข้อ บัญชี สำหรับ เก็บ ภาษี ที่ดิน ตาม พระราชบัญญัติ นั้น

บัดนี้ มี พระบรมราชโองการ ดำรัส หนึ่ง เด็ดว่า ๑ สั่งว่า ได้ ทรง ทราบ
ฝ่า ถอง ธุติ พระบาท ว่า การ เพาะ ปลูก ยาสูบ ใน เขต แขวง นคร น่าน
ใน เวลา นี้ ยี่ ไม่ สู้ จะ เจริญ ราษฎร เพาะ ปลูก สำหรับ บริโภค แด แดก
เปลี่ยน กัน ใน พัน บ้าง เมือง เก่า มี ไม่ เป็น สิ้น คำ ซ้ำ ซ้ำ ชาติ ถึง ต้อง เสีย
ภาษี ได้ เหมือน ใน ที่ อื่น ๆ ทรง พระ ราชดำริ ห็น ว่า ยี่ ไม่ ควร เก็บ
ภาษี ควร งด เว้น การ เก็บ ภาษี ยาสูบ ใน เขต แขวง นคร น่าน ไว้ ก่อน เพราะ
ฉนั้น ทรง พระ กรุณา โปรด เด็ดว่า ๑ ให้ งด เว้น การ เก็บ ภาษี ยาสูบ ใน
เขต แขวง นคร น่าน ไว้ คราว หนึ่ง ตั้งแต่ ศก ๑๒๒๓ นี้ เป็น ต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒๓

(ลง พระนาม) ดำรง ราชานุภาพ
เสนาบดี กระทรวงมหาด ไทย

ประกาศ ให้ พระราชบัญญัติ ลักษณะ ฆ่า โค

กระบือ แด่ สุก ร ใน มณฑล พายัพ

พระ เจ้าน้อง ยา เจอ กรม หัตถวง ดำรง ราชานุภาพ เสนา บดี กระทรวง
มหาด ไทย กับ พระบรมราชโองการ ได้ เด็ดว่า ๑ ทรง พระ กรุณา
โปรด เด็ดว่า ๑ สั่ง ว่า

ด้วยตามความ ในมาตรา ๓ แห่ง พระราชบัญญัติฆ่าโค กระบือ และสุกร ตามหัวเมือง รัตนโกสินทรศก ๑๓๘๘ มีความว่า ถ้าทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ ในมณฑล และเมื่อใดจะได้ ทรงพระ กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ ในหนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เป็น สำคัญนั้น

บัดนี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ใช้พระราชบัญญัตินั้น ใน มณฑล พายัพ เว้นแต่เขตต์ของ นครนั้น ให้ยังคง การ ออก อนุญาต บัตรี และเรียกค่า อนุญาตบับฆ่าสุกร และ โค กระบือ แต่ในท้อง ที่แขวง เวียง น่าน ซึ่งฆ่า สุกร โค กระบือ มาซื้อขาย ในตลาดนั้นคง ให้ ใช้ พระราชบัญญัติฆ่าโค กระบือ และสุกร เมื่อได้ ใช้พระราชบัญญัติ ฆ่าโค กระบือ และสุกร ในที่แห่งหนึ่งแห่ง ใด ในมณฑล พายัพแล้ว ให้เรียกค่า อนุญาต บัตรี ตาม อัตราต่อไป

โค กระบือ ตัวละ ๒ ร.แปด

ลูก โค ที่ฆ่า กว่า ๔๑ นิ้ว ๓ กระเบียด ตัวละ ๑ ร.แปด

สุกร ไม่ว่าใหญ่ เล็ก ตัวละ ๒ ร.แปด ตั้งแต่วัน ที่ได้ ออกประกาศ นี้เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ตงพระน ม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

พระราชบัญญัติ ธนบัตร

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศ จ्ञ ทราบทั่วกัน ว่า การค้าขาย ใน พระราชอาณา จักร ณ์บัดนี้ ย่อม สมบูรณ์ ขึ้น กว่าแต่ก่อน เปน อัน มาก การ รับ ส่ง เงิน ทอง ซึ่ง เปน ของ กติการ สำหรับ แลกเปลี่ยน ใน ระหว่าง สิ้นค้า ทั้ง หลาย ย่อม มี จำนวน ที่ รับ จ่าย มาก ขึ้น การ ที่ นำเงิน ไป มา คราว ละ มาก ๆ เช่น นั้น ย่อม ให้ เปน เครื่อง ต่าบาก เสีย เวลา ของ อาณา ประชา ราชรัฐ ผู้ที่ รับ จ่าย เงิน มาก ๆ เปน อนา ประการ โดย พระ มหา กรุณา ธิคุณ เพื่อ ประโยชน์ ต่อ ความ สดวก ของ ประชาชน จึง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ เจ้า พนักงาน กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ จัดทำตัว สำคัญ ที่ ใช้ แทน เงิน เรียกว่า ธนบัตร ขึ้น เพื่อ รับ แลก เงิน ของ ประชาชน เก็บ รักษา ไว้ แดงจำหน่าย ธนบัตร ให้ ออก ใช้ จ่าย แทน เงิน เพื่อ สดวก ต่อ การ หนีบ แดงตรวจ ครา หรือ จะ พา ไป มา ก็ ง่าย กว่า ที่ จะ ชน เงิน อัน มี จำนวน มาก ไป นี้

แต่ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้ง เจ้า พนักงาน กรม ธนบัตร ขึ้น อยู่ใน กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ เพื่อ ให้ จ่าย ธนบัตร ใน เวลา ที่มี ผู้ นำ เงิน มา ขอ แลก แดง จ่าย เงิน ใน เมื่อ มี ผู้ นำ ธนบัตร มา ขอ แลก ให้ คืน แล้ว ความ ประสงค์ ของ ประชาชน แดง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ สมุหราช ัญญา เพื่อ ปน บรพคต ณ ของ การ ออก ธนบัตร สำหรับ พระราช อาณา จักร ณ์ ยาม ไร ตั้ง นี้

08/10/2566

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติธนบัตร

สยาม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๑ พระราชบัญญัติ ให้ ไร่ ทั่วพระราชอาณาจักร
สยาม แต่ ไร่ ไร่ ตั้งแต่ วันที่ ได้ ออก ประกาศ ใน ราช กิจจานุเบกษา เป็น
ต้นแต่ต่อไป

มาตรา ๒ จะ ได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ มี เจ้าพนักงาน เป็น
หน้าที่ ๆ จะ ออก คิว สำคัญ สัญญา (คือ บรอมมิสซอร์ โนท) ของ รัฐบาล
สยาม ซึ่ง สัญญา จะ จ่าย เงิน ให้ แก่ ผู้ ไต ๆ ที่ นำ ตัว มา ยื่น โดย ทัน ที เป็น
จำนวน เงิน ตาม สัญญา ใบ หนึ่ง ไม่ ต่ำ กว่า ๕ บาท ซึ่ง เสนอบัด กระทรวง
พระคลัง มหา สัมบัติ จะ กำหนด ไว้ ตาม คราว แล เวลา ยื่น สัมควร

ตัว สัญญา เหล่า นี้ ให้ เรียก ว่า ชนบัตร์ เจ้า พนักงาน ผู้ กระทำ การ
ออก ชนบัตร์ แล รับ จ่าย เงิน ขึ้น ชนบัตร์ เหล่า นี้ ให้ เรียก ว่า กรม ชนบัตร์
ใน กรม นี้ ให้ มี ตำแหน่ง เจ้า กรม เป็น หัวหน้า พัง บังคับ บัญชา เสนอบัด
กระทรวง พระคลัง มหา สัมบัติ

มาตรา ๓ ให้ เสนอบัด กระทรวง พระคลัง มหา สัมบัติ มี อำนาจ ที่
จะ เลือก ตั้ง ฉ้อชา ของ กรม ชนบัตร์ ใน ที่ หนึ่ง ที่ ไต ตลอดจน พระราชอาณา
เขตร โดย ออก ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ราช กิจจานุเบกษา ได้

มาตรา ๔ ให้ เสนอบัด กระทรวง พระคลัง มหา สัมบัติ จำหน่าย ชนบัตร์
ตาม อัตรา ซึ่ง กำหนด ไว้ ใน พระราช บัญญัติ นี้ ให้ แก่ กรม ชนบัตร์

ให้ กรม ชนบัตร์ จำหน่าย ให้ แก่ เจ้า พนักงาน ฉ้อชา ชนบัตร์ ตาม จำนวน
แล ราคา ที่ ควร แก่ ความ ดัง การ เพื่อให้ การ ไป ตาม พระราช บัญญัติ นี้

มาตรา ๕ ใน ชนบัตร์ ทุก ๆ ฉบับ ให้ มี นาม เป็น ด้าย มือ เสนอบัด
กระทรวง พระ คลัง มหา สัมบัติ แล นาม เจ้า พนักงาน ชนบัตร์ ด้วย แต่ นาม
นี้ ให้ ตี พิมพ์ ด้วย เครื่อง พิมพ์ ได้

นาม ที่ ตี พิมพ์ ใน ชนบัตร์ ด้วย เครื่อง พิมพ์ เช่น นี้ ให้ เป็น ที่ เชื่อ ถัด แล

ไว้ได้เหมือนตง ชื่อด้วย ตาย มีชื่อ หรือ ตรา ตำแหน่ง โฉน ที่ทั้งปวง

มาตรา ๖ เมื่อผู้หนึ่งผู้ใด นำเงินตรา ของรัฐบาลสยาม มาขอ แลก ธนบัตร ฤ็ นำ ธนบัตร มา แลก เงินตรา หรือ นำ ธนบัตร มา แลก ธนบัตร ต่าง ราคา ฤ็ ก็นักทำการ กรม ธนบัตร เมื่อใด ในเวลาที่ทำการ ก็ให้เจ้าพนักงาน กรม ธนบัตร รับ แลก ตาม ราคา ธนบัตร แด่จำนวนเงิน ตรา ซึ่ง นำ มา จึง เต็ม ตาม ต้อง การ

มาตรา ๗ ที่ทำการ สืบราคา ธนบัตร ซึ่ง ได้ รับ ธนบัตร ไป ไว้ ตาม ข้อความ ใน มาตรา ๕ นั้น ถ้ามีผู้ นำ เงินตรา ของ รัฐบาล สยาม มาขอ แลก ธนบัตร หรือ นำ ธนบัตร มา ขอ แลก เงินตรา หรือ นำ ธนบัตร มา แลก ธนบัตร ต่าง ราคา เมื่อเจ้าพนักงาน เห็น สัมควร ก็ให้ รับ เปลี่ยน ธนบัตร กับ เงิน ตาม ราคา ที่ ถูก ต้อง ตาม ธนบัตร นั้น ฤ็

มาตรา ๘ ธนบัตร ทุก ๆ ใบ ที่ได้ ออก จ่าย จาก ที่ทำการ ของ กรม ธนบัตร ฤ็ ตรา ตรา กรม ธนบัตร ทุก แห่ง ใน สยาม ราช อาณาจักร ให้ ใช้ ได้ อย่าง เงินตรา ของ รัฐบาล ทั่ว พระ ราช อาณาจักร แด่ ให้ รับ จำ กัณฑ์ ได้ สัม ตาม จำนวน เงิน ที่ ปรากฏ อยู่ใน ธนบัตร นั้น ในการ ต่าง ๆ ซึ่ง จะ ก่อ ต่ า ร ด้ ย ไป คือ

(ก) บรรดาเงิน ใต้ ของ รัฐบาล เช่น จะ ต้อง เสีย ภาษี อากร หรือ ด้วย แล อื่น ๆ หรือ เงิน ซึ่ง จะ ต้อง ใช้ หนี้ กับ รัฐบาล โดย ค่า ปรบิบ หรือ เปน หนี้ โดย อ่าง ใด อย่าง หนึ่ง

(ข) เงิน ที่ รัฐบาล สยาม จะ ต้อง จ่าย แก่ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด หรือ เงิน ที่ บริษัษ หรือ แคน ซิน ใน พระ ราช อาณาจักร สยาม จะ ต้อง เสีย หรือ ใช้ หนี้ แก่ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด

ประกันเงินที่เข้าทุนนั้น ให้เก็บไว้พแนกหนึ่ง สำหรับ รับขึ้น แต่จัดการ
 อนุมัติที่ได้ออกไปตามพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นให้ถือว่าบรรดา
 อนุมัติของรัฐบาลซึ่งให้ออกไปแล้วมีเงินแต่หลักทรัพย์ ซึ่งเป็น
 ประกันในการขึ้นเงินชั้นหนึ่ง แต่ยังมีผลประโยชน์อื่น ๆ ของรัฐบาล
 เป็นประกันอีกชั้นหนึ่ง.

มาตรา ๓๓ การรักษาสິงสำคัญที่เป็นประกันเงินเข้าทุนนั้น เมื่อ
 ได้จัดการตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ จะได้ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีกรรมการผู้รักษาไม่ต่ำกว่า ๒ แต่ใน
 กรรมการนั้นให้มีเสนาบดี กระทรวงพระคลังมหาสมบัติอยู่ด้วยคนหนึ่ง.

มาตรา ๓๔ เมื่อกรรมการเห็นสมควร จะถ่ายหรือถอนทุนโดย
 จำหน่ายสิ่งซึ่งเป็นประกันอันยึดถือไว้นั้นเมื่อใดก็ได้ แต่ทุนซึ่งถอน
 มานั้นจะจำหน่ายในการเข้าทุนอย่างอื่นก็ได้ เมื่อได้รับพระราชทาน
 พระบรมราชานุญาตแล้ว ก็ให้ทำได้.

มาตรา ๓๕ ดอกเบี้ยหรือกำไร ซึ่งได้จากเงินซึ่งเข้าทุนนั้น ให้
 งบพาณิชย์ กราบ บังคม ทูล พระกรุณาปีละครั้ง.

จำนวนเงินที่เก็บได้เป็นครั้งคราวเท่าใดเมื่อใด ให้นำส่งพระคลัง
 เป็นเงิน ผลประโยชน์รายได้ ประเภทการ ออก อนุมัติ

แต่พาณิชย์ซึ่งได้งบบ กราบ บังคม ทูล พระ กรุณานั้น ให้ส่งราชกิจจานุ
 เบกษาเป็นการ เบ็ด เหย ด้วย.

มาตรา ๓๖ ให้เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ ทำบัญชี ย่อ
 บอก รายการ ใน กรม อนุมัติ ดัง พิมพ์ ใน ราช กิจจานุเบกษา เป็น ราย

เดือน ดังนี้.

- (ก) จำนวน ราคา ธนบัตร ทั้ง ปวง บรรดาที่ ออก ให้ ใช้ .
 (ข) จำนวน เงิน ที่ เก็บ ไว้ ดำรง รับ รั้ง ธนบัตร .
 (ค) จำนวน สิ่ง สำคัญ ของ ทูณ ที่ กรม ธนบัตร จำย ไป เข้า ทูณ ใน การ ผด ประโยชน์ อื่น ไว้ .

มาตรา ๑๗ ให้ เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ มี อำนาจ กระทำ การ ต่าง ๆ ดัง ต่อ ไป นี้ ได้ โดย ตง แจ้ง ความ ใน หนังสือ พิมพ์ ราช กิจจานุเบกษา แต่ วั น นี้ คือ

- (ก) กำหนด ราคา ธนบัตร เป็น จำนวน เงิน ที่ ออก ให้ ใช้ .
 (ข) ประกาศ บอก ตำแหน่ง ที่ ออก ธนบัตร .
 (ค) ออก กฎ ข้อ บังคับ ด้วย การ ออก ธนบัตร ซึ่ง ยัง มิ ได้ มี ความ กำหนด ไว้ ใน พระราช บัญญัติ นี้ .
 (ง) เปลี่ยน แปลง แก่ ไข ประกาศ ข้อ หนึ่ง ข้อ ใด ซึ่ง ได้ ออก แจ้ง ความ แล้ว ตาม พระราช บัญญัติ นี้ .

มาตรา ๑๘ ประกาศ ทุก ๆ ฉบับ ซึ่ง เกี่ยว ข้อง ด้วย กรม ธนบัตร ที่ ได้ ตง พิมพ์ ใน ราช กิจจานุเบกษา แต่ วั น นี้ ให้ ใ้ ใช้ ได้ แค่ วั น ตง ใน ประกาศ นั้น แด ใ้ ใช้ ได้ เป็น ส่วน หนึ่ง แห่ง พระราช บัญญัติ นี้ .

มาตรา ๑๙ ให้ เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ เป็น เจ้าน้ำ ที่ รักษา การ ให้ เป็น ไป ตาม พระราช บัญญัติ นี้ ทุก ประการ .

ประกาศ มา ณ วั น ที่ ๒๔ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
 เป็น วั น ที่ ๑๒๒๗๗ ในรัชกาล บั ตย บั น ษ์

พระ ราช บัญญัติ ตักษณปก ครอง คณะ สงฆ์

มี พระบรม ราช โอง การ ใน พระบาท สมเด็จ พระ ปรมินทร มหา จุฬาลงกรณ์ พระจุล จอมเกล้า เจ้า อยู่ หัว ดำรัส เหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ลง ทราบ ทัด กัน ว่า ทุก วัน นี้ การ ปก ครอง ข้าง ฝ่าย พระราช อาณาจักร ก็ได้ ทรง พระราช ดำริ หัก ไซ และ จัด ตั้ง แบบ แผน การ ปก ครอง ให้ เรียบ ร้อย เจริญ ดี ขึ้น กว่า แต่ ก่อน เปน หดาย ประการ แล้ว

และ ฝ่าย พระพุทธ จักร นั้น การ ปก ครอง สังฆ มณฑล ย่อม เปน การ สำคัญ ทั้ง ใน ประ โยชน์ แห่ง พระ ศาสนา และ ใน ประโยชน์ ความ เจริญ ของ พระ ราช อาณา จักร ด้วย ถ้า การ ปก ครอง สังฆ มณฑล เปน ไป ตาม แบบ แผน อัน เรียบ ร้อย พระ ศาสนา ก็ จะ รุ่งเรือง ถาวร และ จะ ชัก นำ ประชาชน ทั้ง หดาย ให้ เต็ม ใส ศรัทธา ใน พระ พุทธ ศาส โนวาท ประพฤติ ดี มี มา ปฏิบัติ และ ร่ำ เรียบ วิชิต คุณ ใน สังฆ สำนัก กิ่ง ขึ้น เปน อัน มาก มี พระ ราช ประสงค์ จะ ทรง ทำ นุ บำ รุง สังฆ มณฑล ให้ เจริญ คุณ สมบัติ มั่น คง สืบ ไป ใน พระ ศาสนา จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ตรา เปน พระ ราช บัญญัติ ไว้ สืบ ไป ดัง นี้ ว่า

หมวด ที่ ๑

ว่า ด้วย นาม และ กำหนด ไซ้ พระ ราช บัญญัติ

มาตรา ๑ พระ ราช บัญญัติ นี้ ให้ มี นาม ว่า พระ ราช บัญญัติ ตักษณ ปก ครอง คณะ สงฆ์ วัน โทศินทร ศก ๑๒๓ และ พระ ราช บัญญัติ นี้ จะ โปรด ให้ ใช้ ใน มณฑล ใด เมื่อใด จะได้ ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ราช กิจจา

08/10/2566

นุ เบกษา เปน สำคัญ

มาตรา ๒ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พระราชบัญญัตินี้ในที่ใด ให้ยกเลิกบรรดา
กฎหมายแบบแผน ประเพณีที่ขัดขวาง ต่อ พระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้
ในที่นั้นสืบไป

หมวดที่ ๒

ว่าด้วย คณะใหญ่

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ ไม่เกี่ยวข้องกับ นิกายสงฆ์ กิจและ ทัช
ณะเพาะ ใน นิกายนั้น ๆ ซึ่ง เจ้าคณะ หรือ สงฆนายก ใน นิกายนั้นได้เคย
มีอำนาจว่ากล่าวบังคับมาแต่ก่อนประการใด ก็ให้คงเป็นไปตามเคย
ทุกประการ แต่การปกครองอันเป็นสามัญทั่วไป ใน นิกายทั้งปวง ให้
เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ สมเด็จพระเจ้าคณะใหญ่ทั้ง ๔ ตำแหน่ง คือ เจ้าคณะใหญ่
คณะเหนือ ๑ เจ้าคณะใหญ่คณะใต้ ๑ เจ้าคณะใหญ่ คณะธรรม
ยุติกา ๑ เจ้าคณะใหญ่คณะกลาง ๑ ทั้ง พระราชาคณะเจ้าคณะรอง
คณะเหนือคณะใต้ คณะธรรมยุติกา คณะกลาง ทั้ง ๔ ตำแหน่งนั้น
ยกเป็น พระมหาเถระที่ ทรง ปกฤษา ในการ พระศาสนา และการ ปก
ครองบำรุง ส่งม มณฑลทั่วไป ข้อ ภาระ ชูระ ใน พระศาสนา หรือ ใน ส่งม
มณฑล ซึ่ง ได้ โปรด ให้ พระ มหาเถระทั้งนี้ ประชุมวินิจฉัย ใน ที่
มหาเถรสมาคม ตั้งแต่ ๕ พระองค์ขึ้นไป คำตัดสิน ของ มหาเถระ
สมาคมนั้น ให้เป็น ดีที่ชี้ขาด ผู้ใด จะอุทธรณ์ หรือโต้แย้ง ค่อ ไปอีกไม่ได้

หมวดที่ ๓

ว่าด้วย วัด

มาตรา ๕ วัด กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้เป็น ๓ อย่าง คือ พระอารามหลวง อย่าง ๑ อารามราษฎร์ อย่าง ๑ ที่สำนักสงฆ์ อย่าง ๑

๑ พระอารามหลวง คือ วัดที่พระเจ้าแผ่นดิน ทรงสร้าง หรือ ทรงพระกรุณาโปรดให้เข้าจำนวน ในบัญชี นับว่า เป็น พระอารามหลวง

๒ อารามราษฎร์ นั้น คือ วัด ซึ่ง ได้ พระราชทาน วิสุงคามสีมา แต่มิได้เข้า บัญชี นับว่า เป็น วัดหลวง

๓ ที่สำนักสงฆ์ นั้น คือ วัด ซึ่ง ยัง ไม่ ได้รับพระราชทาน วิสุงคามสีมา

มาตรา ๖ ที่วัด และ ที่ชนวัด นั้น จำแนกตาม พระราชบัญญัตินี้เป็น ๓ อย่าง คือ ที่วัด ๑ ที่ชนวัดสงฆ์ ๑ ที่กถปนา ๑

๑ ที่วัดนั้น คือ ที่ซึ่ง ตั้ง วัด จน ตัดเขต เขตวัด นั้น เรียกว่า ที่วัด

๒ ที่ชนวัดสงฆ์ นั้น คือ ที่แห่งใด ๆ ซึ่ง เป็น สัมบัติ ของวัด

๓ ที่กถปนา นั้น คือ ที่แห่งใด ๆ ซึ่ง พระเจ้าแผ่นดินได้ ทรงพระราชอุทิศเงิน อากรค่า ที่แห่งนั้น ชนวัด กถปนา หรือ ที่ซึ่ง เจ้าของ มิได้ ถวายกรรมสิทธิ์ อุทิศแก่ ผลประโยชน์อื่น เกิดแต่ที่นั้น ชนวัด กถปนา ที่เช่น นั้น เรียกว่า ที่กถปนา

มาตรา ๗ ที่วัด กถปนา ที่ ชนวัด สงฆ์ กถปนา เป็น สัมบัติ สำหรับ พระเจ้าหลานพระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว เป็น อรรคสาส์น ปลัมภก ทรง ปกครองรักษาโดย พระบรมราชานุญาต ผู้ใด ผู้หนึ่ง จะ โอน กรรมสิทธิ์ ที่นั้น ไปไม่ได้

มาตรา ๘ วัดใด ร้าง สิ้นชำไม่เอาไครย ให้เจ้าพนักงานฝ่าย พระราช
อาณาจักกร เปน ผู้ปกครอง รักษา วัด นั้น ทั้ง ที่ ชรณ สิ้นชำซึ่ง ชัน วัด นั้น ด้วย

มาตรา ๙ ผู้ใด จะ สร้าง วัด ชัน ใหม่ ต้อง ได้รับ พระราชทาน พระ
บรมราชา นุญาต ก่อน จึง จะ สร้าง ได้ และ พระบรม ราชา นุญาต นั้น
จะ พระราชทาน ดัง นี้ คือ

ข้อ ๑ ผู้ใด จะ สร้าง ที่ สำนัก สิ้นชำ ชัน ใหม่ ใน ที่ แห่ง ใด ให้ ผู้ นั้น
มี จดหมาย แจง ความ ต่อ นายอำเภอ ผู้ปกครอง ที่ องค์ ที่ แห่ง นั้น ให้ นาย
อำเภอ ปกฤษา ด้วย เจ้า คณะ แขวง นั้น ตรวจ และ พิเคราะห์ ข้อ ความ
เหล่านั้น ก่อน คือ

๑ ที่ ดิน ซึ่ง จะ เปน วัด นั้น ผู้ขอ อนุญาต มี อำนาจ โดย ชอบ ด้วย
กฎหมาย ที่ จะ ยก ให้ ได้ หรือ ไม่

๒ ถ้า สร้าง วัด ใน ที่ นั้น จะ เปน ความ ชัด ช้อง ชัน ใด ใน ราชการ ฝ่าย
พระราชาอาณาจักกร หรือ ไม่

๓ วัด สร้าง ใน ที่ นั้น จะ เปน ที่ ควร สิ้นชำเอาไครย หรือ ไม่

๔ สร้าง วัด ชัน ใน ที่ นั้น จะ เปน ประโยชน์ แก่ ประชุม ชน ใน ที่ องค์ ที่
นั้น หรือ ไม่

๕ วัด สร้าง ใน ที่ นั้น จะ เลื่อม ประโยชน์ แห่ง พระศาสนา ด้วย ประการ
ใดบ้าง เปน ต้น ว่า จะ พา ให้ วัด ที่ มี อยู่ แล้ว ร้าง ไร หรือ ร้าง ไป หรือ ไม่

ถ้า นายอำเภอ และ เจ้า คณะ แขวง เห็น พร้อม กัน ว่า ไม่มี ข้อ ชัด ช้อง
อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ใน ๕ ข้อ นั้น แล้ว ก็ พระราชทาน พระ บรม ราชา นุญาต
ให้ เจ้า คณะ แขวง มี อำนาจ ที่ จะ ทำ หนังสือ อนุญาต ให้ สร้าง ที่ สำนัก

ตั้งขึ้นขึ้น

และให้ นายอำเภอ ประทับ ครบก่ากับ ในหนังสือ นั้น ด้วย และเจ้า ของ ที่ดิน นั้น จะต้อง จัด การ โอน โฉนด เนื้อ ที่วัด ถวาย แด่ ตั้งขึ้น ตาม กฎหมาย ก่อน จึง จะสร้าง ที่ สำนัก ตั้งขึ้น ได้

ข้อ ๒ ใน การ ที่ จะ ขอ รับ พระ ราช ทาน ที่ วิสุง คาม ดีมา สำหรับ อาราม เดิม ที่ ได้ ก่อ สร้าง ปฏิสังขรณ์ ใหม่ ก็ดี หรือ จะสร้าง ที่ สำนัก ตั้งขึ้น เป็น อาราม ก็ดี ให้ ผู้ ขอ ทำ จดหมาย ยื่น ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง นั้น ๆ ให้ มี ใบบอก เข้า มา กราบ บังคม ทูล ฯ ถ้า ใน จังหวัด กรุง เทพ ฯ ก็ ให้ ยื่น จดหมาย นั้น ต่อ กระทรวง ธรรมการ ให้ นำ ความ กราบ บังคม ทูล ฯ เพื่อ จะ ได้ พระราช ทาน ใบ พระบรม ราชานู ญาต

ข้อ ๓ ถ้า จะสร้าง อาราม ขึ้น ใหม่ ที่ เดียว ต้อง ขอ อนุญาต อย่าง สร้าง ที่ สำนัก ตั้งขึ้น ก่อน ต่อ ได้ อนุญาต นั้น แล้ว จึง จะขอ รับ พระ ราช ทาน ที่ วิสุง คาม ดีมา ได้

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยเจ้าอาวาส

มาตรา ๓๐ วัดหนึ่ง ให้มี พระภิกษุ เป็น เจ้า อาวาส รูป หนึ่ง การ เลือกลง และตั้ง เจ้า อาวาส พระอาราม หลวง นั้น แต่ แต่ จะทรง พระ ราช คำริห์เห็น ดีม ควร แม้อาราม ราษฎร์ และ ที่ สำนัก ตั้งขึ้น แห่ง ใด ถ้า ทรง พระราช คำริห์เห็น ดีม ควร จะทรง เลือกลง และตั้ง เจ้า อาวาส ก็ ได้

มาตรา ๓๑ วัด ใน จังหวัด กรุง เทพ ฯ วัด หลวง ก็ดี วัด ราษฎร์ ก็ดี ที่ พระบาท สมเด็จพระ เจ้า อยู่หัว ไม่ทรง เลือกลง และตั้ง เจ้า อาวาส ให้ เป็น หน้าที่ ของ พระ ราชฯ คณะ ผู้ ก่า กับ แหวง ที่ วัด นั้น ตั้ง อยู่ ที่ จะ ปลูก ษา ตั้งขึ้น

08/10/2568

ข้อ ๕ ที่จะรักษาความเรียบร้อย และระงับอภิการณ์ ใน หมู่บรรพชิต และคฤหัสถ์ ซึ่ง อาศัยอยู่ ใน วัด นั้น

ข้อ ๕ ที่จะเปน ชูระ ในการ ดั่ง สอน พระ ตำรา แก่ บรรพชิต และคฤหัสถ์ ให้เจริญ ใน สัมมา ปฏิบัติ ตาม ธรรม ควร แก่ อุบาสิก

ข้อ ๖ ที่จะเปน ชูระ ให้ กุศุมภกร ซึ่งอาศัยอยู่ ใน วัด นั้น ได้ วิชา เรียนวิชาความรู้ ตาม ธรรม ควร

ข้อ ๗ ที่จะเปน ชูระ แก่ สัปบุรุษ และทายก ผู้มา ทำ บุญ ใน วัด นั้น ให้ ได้ วิชา เพื่อบุคคล โดย สดวก

ข้อ ๘ ที่จะทำ บานชี บรรพชิต และคฤหัสถ์ ซึ่ง อาศัยอยู่ ใน วัด นั้น และทำ รายงาน การ วัด ขึ้น ต่อ เจ้า คณะ

ข้อ ๙ ถ้า พระภิกษุ สามเณร ใน วัด นั้น ปรารถนา จะไป อยู่ วัด อื่น ก็ดี หรือ จะไป ทาง ไกล ก็ดี เปน หน้า ที่ ของ เจ้า อาวาส จะต้อง ให้ หนังสือ ฤทธิ ไป เปน สำคัญ เว้น แต่ ถ้า เจ้า อาวาส เห็น ว่า ภิกษุ สามเณร รูปใด จะ ไป เพื่อ ประพฤติ อมาจาร ใน ที่ อื่น จะ ไม่ ยอม ให้ หนังสือ ฤทธิ ก็ได้ แต่ ต้อง แจ้ง เหตุ ให้ พระภิกษุ หรือ สามเณร รูป นั้น ทราบ ด้วย

มาตรา ๑๔ เปน หน้า ที่ ของ บรรพชิต และคฤหัสถ์ บรรดา ซึ่ง อาศัยอยู่ ใน วัด นั้น จะ ต้อง ช่วย เจ้า อาวาส ในการ ทั้ง ปวง อัน เปน ภาระ ของ เจ้า อาวาส นั้น

มาตรา ๑๕ บรรดา พระภิกษุ สามเณร ต้อง มี สังกต อยู่ใน บานชี วัด ใด วัด หนึ่ง ทุก รูป

มาตรา ๓๖ กฎเหล็ก ซึ่ง อาได้รย อยู่ใน วัด ย่อม มี หน้า ที่ และควม
รับผิดชอบ ต่อ พระ ราช กำหนด กฎหมาย เหมือน พด เมือง ทง ปวง

มาตรา ๓๗ เจ้า อาวาศ มี อำนาจ เหล่า นี้ คือ

ข้อ ๑ มี อำนาจ ที่ จะ บังคับ ว่า ก่อว บรรดาบรรพชิตและกฎเหล็ก ซึ่ง
อยู่ใน วัด นั้น

ข้อ ๒ อธิการ เกิด ขึ้น ใน วัด ไค ถ้า เป็น ความ ตามดำ พัง พระวินัย
เจ้า อาวาศ วัด นั้น มี อำนาจ ที่ จะ พิพากษา ได้ ถ้า เป็น ความ แ่ง แม่ คู่ ความ
ทั้ง สอง ฝ่าย ยอม ให้ เจ้า อาวาศ เปรียบ เทียบ ก็ เปรียบ เทียบ ได้

ข้อ ๓ บรรพชิต กัด กฎเหล็ก กัด ถ้า มิ ได้ รับ อนุญาต ของ เจ้า อาวาศ
จะ เข้า ไป บวช หรือ ไป อยู่ใน วัด นั้น ไม่ ได้

ข้อ ๔ บรรพชิต กัด กฎเหล็ก กัด ที่ อยู่ใน วัด นั้น ถ้า ไม่ อยู่ใน
โอบวาท ของ เจ้า อาวาศ ๆ จะ ไม่ ให้ อยู่ใน วัด นั้น ก็ได้

ข้อ ๕ ถ้า เจ้า อาวาศ บังคับ การ อัน ชอบ ด้วย พระวินัย บัญญัติ หรือ
พระ ราช บัญญัติ และ พระ ภิกษุ ตาม เณร ใน วัด นั้น ไม่ กระทำ ตาม กัด
หรือ ผ่า ฝืน คำ สั่ง หมั้น ประมาท เจ้า อาวาศ กัด เจ้า อาวาศ มี อำนาจ ที่ จะ
กระทำ ทัณฑกรรม แก่ พระภิกษุ ตาม เณร ผู้ มีความ ผิด นั้น ได้

ข้อ ๖ ถ้า เจ้า อาวาศ กระทำ การ ตาม หน้า ที่ โดย ชอบ ด้วย พระราช
กำหนด กฎหมาย ถ้า และ กฎเหล็ก ผู้ ไค ขัด ขึ้น หรือ ตบ ด้าง อำนาจ
หรือ หมั้น ประมาท เจ้า อาวาศ ผู้ นั้น มีความ ผิด ต่อ ของ ระวัง โทษ ประย

ครึ่งหนึ่ง เปนเงินไม่เกิน ๒๐ บาท หรือจำตั้ง เต็มหนึ่ง หรือทั้ง
ปรับและจำด้วย ทั้ง ๒ สถาน

มาตรา ๑๘ ผู้ใดจะอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าอาวาส ถ้าวัดในจังหวัด
กรุงเทพ ฯ ให้อุทธรณ์ต่อ พระราชาคณะผู้กำกับแขวง ถ้าวัดใน
หัวเมือง ให้อุทธรณ์ต่อเจ้าคณะแขวง

มาตรา ๑๙ วัดใดจำนวนสงฆ์มากก็ดี หรือเจ้าอาวาสวัดใดไม่
สามารถจะกระทำ การตามหน้าที่ได้ทุกอย่าง ด้วยความซราทุพดภาพ
เป็นต้นก็ดี ในจังหวัดกรุงเทพ ฯ

เมื่อ พระราชาคณะผู้กำกับแขวง เห็นจะตั้งพระภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง
เปน รองเจ้าอาวาสสำหรับรับภาระทั้งปวง หรือแต่อย่างใดอย่างหนึ่ง
ช่วยเจ้าอาวาสก็ตั้ง รองเจ้าอาวาสได้ รองเจ้าอาวาสจะมีอำนาจได้
เท่าที่ พระราชาคณะผู้กำกับแขวง ติ่มอบนั้น แต่จะมีอำนาจเกิน
เจ้าอาวาส หรือกระทำ การฝ่าฝืนอนุ มัติของเจ้าอาวาส ไม่ได้ ส่วน
วัดใน หัวเมือง ก็ให้เปน อำนาจ และหน้าที่ของเจ้าคณะเมืองจะตั้ง รอง
เจ้าอาวาส เปน ผู้ช่วยเจ้าอาวาสได้เหมือนเช่น นั้น รองเจ้าอาวาสนี้
ถ้าไม่ได้ อยู่ ใน สมณะ ศักดิ์ที่สูงกว่า ให้มี สมณะ ศักดิ์ เปน รอง อธิการ

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย คณะแขวง

มาตรา ๒๐ ในท้องที่อำเภอหนึ่ง ให้กำหนดตามพระราชบัญญัติ
นี้ เปน แขวง หนึ่ง ในจังหวัด กรุงเทพ ฯ จะโปรดให้พระราชาคณะ
เป็นผู้กำกับ คณะแขวง ทุกรูป ส่วน ท้องที่ ใน หัวเมือง นอก จังหวัด

กรุงเทพฯ ๑ นั้น แควงหนึ่ง ให้มีเจ้าคณะ แควงรูปหนึ่ง แต่ถ้าวางใด
มีวัดน้อยจะรวมหลายแควงไว้ในหน้าที่เจ้าคณะ แควงใด แควงหนึ่งก็ได้
ทั้งนี้แล้วแต่เจ้าคณะ มณฑล จะเห็นควร

มาตรา ๒๑ พระราชาคณะผู้กำกับแควงในจังหวัด กรุงเทพฯ นี้ จะ
โปรดให้พระราชาคณะรูปใด เป็นผู้กำกับคณะ แควงใด แล้วแต่จะทรง
พระราชดำริเห็นสมควร

ส่วน การ เลือกลง เจ้าคณะแควงในหัวเมืองนั้น เป็นหน้าที่เจ้า
คณะเมือง จะเลือกสรรเจ้าอาวาส วัดซึ่งอยู่ในแควงนั้น เสนอต่อ
เจ้าคณะมณฑล แล้วแต่เจ้าคณะมณฑลจะเห็นสมควร และให้เจ้า
คณะมณฑล มีอำนาจที่จะทำตราตั้งเจ้าคณะแควง และตราตั้งนั้นต้อง
ให้ข้าหลวงใหญ่ ซึ่งสำเร็จราชการ มณฑล ประทับตรากำกับ เป็นสำคัญ
ข้างฝ่าย พระราชอาณาจกรด้วย อนึ่งเจ้าคณะแควงนี้ ถ้าไม่ได้ อยู่ใน
ในสมณะศักดิ์ที่สูงกว่า ให้มีสมณะศักดิ์ เป็นพระครู ถ้าทรงพระราช
ดำริเห็นสมควร จะทรงเลือกสรร หรือจะพระราชทานสัญญาบัตร
ราชทินนาม ตั้งเจ้าคณะแควง ให้มีสมณะศักดิ์ยังขึ้นไปก็ได้

มาตรา ๒๒ บรรดาวัดในจังหวัดวัด กรุงเทพฯ อยู่ในแควงใด ให้ขึ้น
อยู่ใน พระราชาคณะผู้กำกับแควงนั้น ส่วนวัดในหัวเมืองวัด อยู่ใน
แควงใด ก็ให้ขึ้นอยู่ในเจ้าคณะแควงนั้น เว้นแต่วัดทั้งใน กรุงเทพฯ
และในหัวเมืองที่โปรดให้ขึ้นอยู่เฉพาะคณะ หรือเฉพาะพระราชาคณะ
รูปใดรูปหนึ่ง ซึ่งทรงพระราชดำริเห็นสมควร

08/10/2566

มาตรา ๒๓ ให้พระราชาคณะผู้กำกับแควงในจังหวัด กรุงเทพฯ ๑ มี

ถ้านานุกัณฑ์ตั้ง ถานาน นุกรม ตำแหน่ง พระ สังฆ วัคฆ์ ได้ อัก รูป หนึ่ง เว้น แต่
ถ้า พระ ราชา คณะ รูป หนึ่ง มี ถานานุกัณฑ์ ควร ตั้ง ถานาน นุกรม เกิน ๓ รูป
อยู่ แล้ว ก็ ไม่ ต้อง ตั้ง

มาตรา ๒๔ พระ ราชา คณะ ผู้ กำนับ แหวง มี หน้า ที่ ตั้ง นี้ คือ

ข้อ ๓ ที่ จะ ตรวจ ครว อำ นวย การ วัด และ การ สังฆ บรพตา ซึ่ง
อยู่ ใน ปก ครอง ให้ เรียบ ร้อย เป็น ไป ตาม พระ วิมล บัญญัติ และ พระ
ราช บัญญัติ

ข้อ ๒ ที่ จะ เลือ ก และ ตั้ง รอง เจ้า คณะ แหวง เจ้า อาวาส และ รอง
เจ้า อาวาส อัน มี อำนาจ เลือ ก ตั้ง ได้ ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้

ข้อ ๓ ที่ จะ ตรวจ ครว ทำ นุ บำ รุง การ ตั้ง สอน พระ สำนั ก และ การ
ศึกษา ใน วัด ซึ่ง อยู่ ใน ความ ปก ครอง

ข้อ ๔ ที่ จะ ไป ดู แด ตรวจ ครว การ ตาม วัด ซึ่ง ใน แหวง นั้น เป็น ครั้ง
เป็น ครว ตาม สมควร

ข้อ ๕ ที่ จะ ช่วย ระวัง บั อธิกรณ แก่ ไซ ความ ชาติ ของ เจ้า อาวาส และ
วินัย ฌย ข้อ อุกุทรณ เจ้า อาวาส

มาตรา ๒๕ พระ ราชา คณะ ผู้ กำนับ แหวง ใน จังหวัด กงู เทพฯ มี
อำนาจ ตั้ง นี้

ข้อ ๓ รอง เจ้า คณะ แหวง กัตติ เจ้า อาวาส กัตติ รอง เจ้า อาวาส กัตติ
ที่ พระ ราชา คณะ นั้น ตั้ง ได้ ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้ แม้ ไม่ สมควร จะ อยู่
ใน ตำแหน่ง ต่อ ไป เพราะ ความ ประ พดิก กัตติ เพราะ ไม่ สามารถ กัตติ

พระ ราชา คณะ ผู้ กำนับ แหวง มี อำนาจ ที่ จะ เหว ออกจาก ตำแหน่ง ได้

ข้อ ๒ มีอำนาจที่จะตัดสิน ข้อ อุทธรณ์ หรือ การ เกียง แยก ใน คำ สั่ง และ คำ วินิจฉัย ของ เจ้า อาวาส วัด ขึ้น ใน แคว้น นั้น

ข้อ ๓ มีอำนาจ ที่จะบังคับ ว่ากล่าว พระภิกษุ สามเณร ใน วัด ซึ่ง ขึ้น อยู่ใน แคว้น นั้น ใน กิจ อัน ชอบ ด้วย พระ วินัย บัญญัติ และ พระ ราช บัญญัติ

มาตรา ๒๖ พระครูเจ้า คณะ แคว้น หัว เมือง มี หน้าที่ ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ ที่จะ ตรวจ ตรา อำนาจ การ วัด และ การ ส่ง ทรัพย์สิน บรรดา ที่ อยู่ใน ปกครอง ให้ เรียบ ร้อย เป็น ไป ตาม พระ วินัย บัญญัติ และ พระ ราช บัญญัติ

ข้อ ๒ ที่จะ เลือก เจ้า อาวาส และ รอง เจ้า อาวาส ตาม ความ ใน พระ ราช บัญญัติ นั้น

ข้อ ๓ ที่จะ ตรวจ ตรา ทำ นุบำรุง การ ตั้ง ถิ่น พระ ตำหนัก และ การ ศึกษา ใน วัด ซึ่ง อยู่ใน ปกครอง

ข้อ ๔ ที่จะ ไป ดู แ่ ตรวจ ตรา ตาม วัด ขึ้น ใน แคว้น นั้น เป็น ครั้ง เป็น คราว ตาม สัม ควร

ข้อ ๕ ที่จะ ช่วย แก้ไข ความ ขัด ข้อง ของ เจ้า อาวาส และ วินิจฉัย ข้อ อุทธรณ์ คำ สั่ง ของ เจ้า อาวาส

ข้อ ๖ ถ้า เกิด เหตุ หรือ อธิกรณณ์ อย่าง ไต ใน การ วัด หรือ การ ส่ง ทรัพย์สิน ใน แคว้น นั้น อัน เหลือ ก่า ตั้ง ที่จะ ระวัง บัง ได้ ก็ ให้ รับผิดชอบ ความ เสื่อม ต่อ เจ้า คณะ เมือง

08/10/2566
มาตรา ๒๗ เจ้าคณะแคว้น มี อำนาจ ดังนี้ คือ

ข้อ ๓ มีอำนาจ ที่จะตัดสิน ข้อ กุศุขบรรณ หรือ การ เกียง แแยง ใน คำสั่ง และ คำวินิจฉัย ของ เจ้า อาวาส วัด ใน ใน แขวง นั้น

ข้อ ๒ มีอำนาจ ที่จะบังคับว่า กถ่าง พระ ภิกษุ สามเณร ตลอดจนที่ แขวง นั้น ใน กิจ อื่น ชอบ ด้วย พระวินัย บัญญัติ และ พระราช บัญญัติ

มาตรา ๒๘ เจ้าคณะแขวงมีอำนาจหน้าที่ ตั้ง ถาพนาญ กรม ผู้ช่วย การ คณะได้ ๒ รูป คือ พระสังฆ์รูป ๑ พระใบฎีกา รูป ๑ ถ้าเจ้า คณะ แขวง นั้น ได้รับ พระ ราชทาน ตั้งญญาบัตรเป็น พระครู มี ราชทินนาม ตั้ง พระปลัด ได้ อีก รูป ๑

มาตรา ๒๙ แขวงใด ใน จังหวัด กรุงเทพฯ ฯ กัด ใน หัวเมืองกัด มีวัด มาก พระ ราชฯ คณะ ผู้กำกับ แขวง ใน จังหวัด กรุงเทพฯ ฯ หรือ เจ้า คณะ เมือง นั้น เห็นสมควร จะมี ผู้ช่วย ตรวจ ทรา การ อยู่ประจำ ที่ของ แขวง จะตั้ง เจ้า อาวาส วัดใด วัด หนึ่ง ใน แขวง นั้น ให้ เป็น รอง เจ้า คณะ แขวง กำกับ ตรวจ ทรา การวัด ใน ตำบล หนึ่ง หรือ หลาย ตำบล ก็ได้ และ ใน แขวง หนึ่ง จะมี รอง เจ้า คณะ แขวง ก็ รูป กัด ได้ ตาม สมควร แต่ รอง เจ้า คณะ แขวง รูป ๑ ต้อง มี จำนวน วัด อยู่ ใน หมวต นั้น ไม่น้อย กว่า ๕ วัด จึงควร ตั้ง และ รอง เจ้า คณะ แขวง มี หน้าที่ พัง คำสั่ง และ เป็น ผู้ช่วย เจ้า คณะ แขวง หนึ่ง รอง เจ้า คณะ แขวง นั้น ถ้า ไม่ได้ อยู่ใน สมณะ ศักดิ์ ที่ สูง กว่า ให้ มี สมณะ ศักดิ์ เป็น เจ้า อธิการ

หมวต ที่ ๒

ว่าด้วย คณะ เมือง

08/10/2566

มาตรา ๓๐ หัว เมือง หนึ่ง ให้ มี พระ ราชฯ คณะ หรือ พระครู เป็น

เจ้าคณะเมือง รูป ๓ การเลือกสัตว์ และ ตั้ง ตำแหน่ง เจ้า คณะเมือง นี้
แล้วแต่จะทรง พระราช คำริห์เห็น สัมควร

มาตรา ๓๑ เจ้า คณะเมือง มี หน้าที่ ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ ที่จะตรวจตรา อำนวย การ วัด และการ สังฆ์ บรรดาอยู่ใน
เขตร์ เมือง นั้น ให้ เรียบ ร้อย และ เป็น ไป ตาม พระวินัย บัญญัติ และ
พระราช บัญญัติ

ข้อ ๒ ที่จะตั้ง รอง เจ้า คณะแขวง เจ้า อาวาส และ รอง เจ้าอาวาส
วัดใน เขตร์ เมือง นั้น ซึ่ง มี อำนาจ ตั้งได้ ตาม พระราช บัญญัติ นี้

ข้อ ๓ ที่จะตรวจตรา ทำนุบำรุง การ ตั้งสอน พระศาสนา และ การ
ศึกษา ใน บรรดา วัด ใน เขตร์ เมือง นั้น

ข้อ ๔ ที่จะช่วย แก้ไข ความ ขัดข้อง ของ เจ้าคณะแขวง และ ระเบียบ
ชกักรณ วินิจฉัย ข้อ ขุกุทธน คำ ตั้ง และ คำ วินิจฉัย ของ เจ้า คณะแขวง
ในเมือง นั้น

ข้อ ๕ ที่จะเลือก เจ้า อาวาส ซึ่ง สัมควร เป็น เจ้าคณะแขวง เสนอ
ต่อ เจ้า คณะ มณฑล

มาตรา ๓๒ เจ้า คณะเมือง มี อำนาจ ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ มี อำนาจ ที่จะ บังคับ บัญชา ว่า กล่าว สังฆ มณฑล ตตอด เมืองนั้น
ใน กิจ อัน ชอบ ด้วย พระวินัย บัญญัติ และ พระราช บัญญัติ

ข้อ ๒ รอง เจ้า คณะแขวง กิติ เจ้า อาวาส กิติ รอง เจ้า อาวาส กิติ
ซึ่ง เจ้า คณะเมือง ตั้งได้ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ ถ้าไม่ สัมควร จะ คง อยู่

ในตำแหน่งต่อไป เพราะความประพฤติที่ดี หรือเพราะขาดความสามารถที่ดี เจ้าคณะเมืองมีอำนาจที่จะเอาออกจากตำแหน่งได้

ข้อ ๓ มีอำนาจที่จะตัดสินข้ออุทธรณ์คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยของเจ้าคณะแขวง

มาตรา ๓๓ เจ้าคณะเมืองมีอำนาจผู้ศักดิ์ศรี อานานุกรมได้ ๕ รูป คือ พระปลัด ๓ พระวินัยธร ๓ พระวินัยกรรม ๓ พระสัมฤทธิ์ ๓ พระใบฎีกา ๑ สำหรับช่วยในการคณะ

มาตรา ๓๔ หัวเมืองใดมีกิจการมาก จะทรงพระกรุณาโปรดตั้งพระครูเจ้าคณะรอง เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะเมืองรูป ๑ หรือหลายรูปตามแต่จะทรงพระราชดำริเห็นสมควร

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยคณะมณฑล

มาตรา ๓๕ หัวเมืองมณฑล ๓ จะทรงพระกรุณาโปรดให้พระราชคณะผู้ใหญ่เป็นเจ้าคณะมณฑลรูป ๑ พระราชาคณะรูปใดควรจะเป็นเจ้าคณะมณฑลไหนนั้น แต่จะทรงพระราชดำริเห็นสมควร

มาตรา ๓๖ ถ้ามณฑลใดมีกิจการมาก จะทรงพระกรุณาโปรดให้มีพระราชาคณะเป็นเจ้าคณะรองผู้ช่วยภาระมณฑลนั้นอีกรูป ๑ หรือหลายรูป ทั้งนี้แต่จะทรงพระราชดำริเห็นสมควร

มาตรา ๓๗ เจ้าคณะมณฑลมีหน้าที่ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ ผู้จะรับพระบรมราชานุมัติไปจัดการทำนุบำรุงพระศาสนา และบำรุงการศึกษาตามวัดในมณฑลนั้น ให้เจริญรุ่งเรืองตามพระราชประสงค์

ข้อ ๒ ที่จะออกไปตรวจราชการ คณะ สังฆ และ การศึกษา
ในมณฑลนั้น ๆ บ้าง เว้น ครั้ง เป็น คราว

ข้อ ๓ ที่จะตั้ง พระครูเจ้าคณะแขวง ตามหัวเมือง ใน มณฑลนั้น
บรรดา ซึ่งมี ได้รับ พระราชทาน สัญญาบัตร

ข้อ ๔ ที่จะช่วยแก้ไข ความขัดข้องของเจ้าคณะเมือง ใน มณฑลนั้น
มาตรา ๓๗ เจ้าคณะ มณฑล มีอำนาจ ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ มีอำนาจที่จะบังคับบัญชา พระภิกษุ สามเณรทั่วทั้ง มณฑล นั้น
ในกิจอันชอบด้วย พระวินัยบัญญัติ และ พระราชบัญญัติ

ข้อ ๒ ที่จะมอบอำนาจ ให้เจ้าคณะรอง ออกไปตรวจจัดการ
ในมณฑลได้ ตามเห็นสมควรจะให้ มีอำนาจเท่าใด แต่มีให้เกินแก่
อำนาจ และพำนัก อนุญาติ ของเจ้าคณะมณฑล

ข้อ ๓ ผู้มีตำแหน่งสมณะศักดิ์ชั้นใด ๆ ในมณฑลนั้น นอกจาก
ที่ได้รับพระราชทานสัญญาบัตรแล้ว ถ้าไม่สมควรจะอยู่ในตำแหน่ง
เพราะความประพฤติที่ต่ำ เพราะขาดความสามารถที่ดี เจ้าคณะมณฑล
มีอำนาจที่จะเอาออกจากตำแหน่งได้

ข้อ ๔ เจ้าคณะมณฑลมีอำนาจที่จะตัดสิ้น ข้ออุทธรณ์ คำสั่ง หรือ
คำวินิจฉัยของเจ้าคณะเมือง

มาตรา ๓๘ เจ้าคณะมณฑลมีถานานุศักดิ์ตั้ง ถาหรณุกรมได้ ๖ รูป คือ
พระครูปลัด ๓ พระครูวินัยธร ๓ พระครูวินัยธรรม ๓ พระสังฆรักษ์ ๓
พระสงฆ์ ๓ พระใบฎีกา ๓ แต่ถ้าในถาหรณุกรมเดิม มีตำแหน่งใดแล้ว
ไม่ต้องตั้งตำแหน่งนั้น

08/10/2566

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยอำนาจ

มาตรา ๕๐ เป็นหน้าที่ของเจ้ากระทรวงธรรมการ และเจ้าพนักงานผู้บงการต่ง ท้อง ที่จะช่วยอุดหนุนเจ้าคณะให้ ได้ กาลัง และอำนาจพอที่จะจัดการ ให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติ

มาตรา ๕๑ พระภิกษุสามเณร ต้อง พัง บังคับ บัญชาเจ้าคณะ ซึ่งตนอยู่ใน ความปกครอง ตาม พระราชบัญญัติ ถ้าไม่ พัง บังคับ บัญชา หรือ หมิ่น เหมิด ต่อ อำนาจ เจ้า คณะ มีความ ผิด เจ้า คณะมี อำนาจ ที่จะทำทัณฑกรรมได้

มาตรา ๕๒ ถ้าเจ้าคณะ กระทำ การ ตาม หน้าที่ ใน พระราชบัญญัติ และ กฎ กติกา ผู้ใด ดบ ด้าม ชก ชน ต่อ อำนาจ เจ้า คณะ ผู้ นั้น มีความ ผิด ต้อง ระวางโทษ ตาม ข้อ ๑๒ อำนาจ เจ้า พนักงาน

มาตรา ๕๓ คนที่ จำ เดี่ยว เป็น เจ้า ชาวาคี กัต หรือ เป็น คนี อุทธรณ์ คำ ศิว โน หรือ คำ ลัง ของ เจ้า ชาวาคี กัต หรือ จำ เดี่ยว เป็น รอง เจ้า คณะ แขวง หรือ เป็น ถา นานุกรม ของ เจ้า คณะ แขวง กัต หรือ อุทธรณ์ คำ ลัง รอง เจ้า คณะ แขวง หรือ ถา นานุกรม เจ้า คณะ แขวง กัต ถ้า ข้อ วินิจฉัย คนี นั้น ก่อ ให้ จำ พัง พระ วินัย บัญญัติ หรือ ใน การ บังคับ บัญชา ตาม พระราชบัญญัติ คนี เกิด ชน ใน แขวง ได้ ให้ เจ้า คณะ แขวง นั้น มี อำนาจ ที่จะ ตัดสิน คนี นั้น ได้

คนี เช่น นั้น ถ้า จำ เดี่ยว หรือ คนี อุทธรณ์ เป็น เจ้า คณะ แขวง หรือ รอง เจ้า คณะ แขวง หรือ ถา นานุกรม เจ้า คณะ หัว เมือง ได้ ให้ เจ้า

คณะเมืองนั้น มีอำนาจที่จะตัดสินได้ ถ้าจำเลยหรือผู้ตั้งอุทธรณ์
 เป็นเจ้าคณะเมือง หรือรองเจ้าคณะมณฑล หรืออำนวยการของเจ้า
 คณะมณฑลของรองเจ้าคณะมณฑลได้ ให้เจ้าคณะมณฑลนั้นมี
 อำนาจตัดสินไว้ ถ้าจำเลยหรือผู้ตั้งอุทธรณ์ เป็นเจ้าคณะมณฑล
 หรือเป็นพระราชคณะผู้กำกับแขวงให้โทษ หรือผู้อุทธรณ์ทำผู้กำ
 หนดโทษ กรรมการ ให้มีความทราบบังคับคดีพระกรุณา

มาตรา ๔๔ พระราชคณะ หรือสั่งหมานยก ซึ่งโปรดให้ปกครอง
 คณะพิเศษ นอกจากที่ได้กล่าวมาในพระราชบัญญัตินี้ เช่น พระราช
 คณะซึ่งได้กล่าวไว้แต่ในจังหวัดกรุงเทพฯ หลายนัด แต่มีได้กำกับ
 เป็นแขวงเป็นต้นก็ดี มีอำนาจและหน้าที่ ในการปกครองวัดขึ้น
 เหมือนพระราชคณะผู้กำกับแขวงคณะ

มาตรา ๔๕ ให้เป็นหน้าที่เสนาบดีกระทรวงธรรมการ ที่จะรักษา
 การให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
 เป็นวันที่ ๑๒๒๗๐ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

แจ้ง ความ กระทรวง การ ต่าง ประเทศ

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศแจ้ง ความ ให้ ทราบ ว่า มอง ซีเออร์ โยเซฟ แซมบี ประธานาธิบดี กรุง ลีวธิชแดง ผู้จัดการ ออฟฟิศ กดาง แห่ง สังกด ไพรส์เนีย ซึ่ง ตั้ง ชุ่ย ที่ กรุง เบิน มี หนังสือ มา ยัง กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ลง วันที่ ๒๑ เมษายน ร.ศ. ๑๒๓. ถึง ประกาศ ของ รัฐบาล โปรตุเกศ มา ว่า บรรดา เมือง ชิน ของ กรุง โปรตุเกศ ได้ ยินยอม เห็น ชอบ ด้วย หนังสือ สัญญา สังกด ไพรส์เนีย ซึ่ง ได้ ประชุม แล้ว ที่ กรุง ลีวธิชแดง เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๒ ตาม ความ ใน มาตรา ๑๕ ของ หนังสือ สัญญา ใหม่ มาตรา ๑๘ ของ หนังสือ สัญญา ว่า ด้วย การ แลก เบ็ดเตล็ด สิ่ง ห่อ สิ่ง ของ ทหาร ไพรส์เนีย แต่ มาตรา ๒ ของ ข้อ บังคับ สำนักรับ คำ สั่ง มี ราย ตระกูล ดัง ต่อไป นี้

เมือง	๕๐ เซนต์	๒๕ เซนต์
เมือง อินเตีย ฝ่าย โปรตุเกศ	๕ ทังคาส	๒ ครัง ทังคาส
เมือง มาเกา	๓๐ ซานฮอส	๓๐ ซานฮอส
เมือง คิมอว	๒๕ ซานฮอส	๓๒ ซานฮอส
เมือง ชิน โปรตุเกศ อื่น ๆ	๓๓๐ เรล	๒๕ เรล

คำสาว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๒๑ มิถุนายน วันโกสินทร ศก ๑๒๓

(ถึง พระนาม) เหวะวงษ์โวโร ประการ

เสนามตี ว่า การ ต่าง ประเทศ

พระราชบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

ลักษณะ ซ้ำ โศก ระเบิด และ สุกร ตาม หัว เมือง ร,ศ, ๑๑๘

มี พระ บรมราชโองการ ใน พระ บาท สมเด็จ พระ ปรมินทรมหา จุฬาลงกรณ์ พระ จตุจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้า ๆ ให้ประกาศ ทราบทั่วกัน ว่า พระ ราชบัญญัติ ลักษณะ ซ้ำ โศก ระเบิด และ สุกร ตาม หัวเมือง รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ นั้น ข้อ ความ ยังบก พร่อง อยู่ใน บาง อย่าง เพราะ ฉะนั้น จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ตรา พระ ราช บัญญัติ เพิ่มเติม ขึ้น ดังนี้ว่า

มาตรา ๒๕ ผู้ใด ซ้ำ โศก ระเบิด หรือ สุกร บ้าง แม้ จะ เขา เนื้อ สัตว์ นั้น จำหน่าย ขาย เป็น อาหาร แก่ มหาราช ไม่ ต้อง เสีย ค่า อนุญาต แต่ ต้อง แจ้ง ความ ไว้แก่ กำนัน ให้ ทราบ เป็น คำ นับ

มาตรา ๒๖ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด จะ ซ้ำ สุกร เพื่อ กิจ อย่าง อื่น คือ เพื่อ พลังกรรม เป็นต้น โดย ไม่ ขาย เป็น อาหาร ก็ ให้ ขอ อนุญาต ตาม ความ ที่ ได้ ว่า มา ใน มาตรา ๑๕ แห่ง พระ ราชบัญญัติ ลักษณะ ซ้ำ โศก ระเบิด และ สุกร ตาม หัว เมือง รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ และ ต้อง ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ อนุญาต สอบ สืบ สอบ ไล่ อนุญาต ตาม ความ ที่ ได้ ว่า มา ใน ข้อ ๑ และ ข้อ ๓ แห่ง มาตรา ๑๖ แห่ง พระ ราช บัญญัติ นั้น ทุก ประการ แต่ ไม่ ต้อง ตรวจ โรค สัตว์ ตาม ความ ใน ข้อ ๒ และ ไม่ จำเป็น จะ ต้อง ให้ ซ้ำ ใน โรง ซ้ำ สัตว์ หลวง จะ อนุญาต ให้ ไป ซ้ำ ณ ที่ แห่ง ใด ก็ ได้ แต่ ต้อง ซ้ำ ต่อ หน้า กำนัน หรือ ผู้ใหญ่ บ้าน หรือ ผู้ใด ผู้หนึ่ง ใน ตำบล นั้น ซึ่ง ผู้ อนุญาต จะ ได้ กำหนด ไม่ ให้ เป็น พยาน

มาตรา ๒๗ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดขาย หรือพยายามที่จะขายเนื้อสัตว์
ที่เน่าที่เสียไม่สมควร จะเป็นอาหาร บริโภค ผู้นั้นมี ความผิด ต้อง ระวัง
โทษ ปรับเป็นเงินไม่เกิน ๒๐ บาท หรือจำคุกไม่เกินเดือน ๑ หรือ
ทั้งจำและปรับด้วยทั้ง สองสถาน

มาตรา ๒๘ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดขาย หรือพยายามที่จะขายเนื้อสัตว์
ที่เป็น โรคตายเอง เป็นอาหาร บริโภค ต้อง ระวังโทษ ปรับ เรียง ตัวสัตว์
เป็นจำนวนเงิน ตัวหนึ่ง ไม่เกิน ๒๐ บาท หรือจำคุก ครั้ง หนึ่ง ไม่เกิน
เดือน ๑ หรือ ทั้ง จำ และ ปรับ ด้วย ทั้ง สองสถาน

มาตรา ๒๙ ให้เสนาบดีผู้บัญชาการ กรมสรรพากร มีอำนาจที่
จะเปลี่ยนแปลง อัตราค่า ชรวมเนียม ฆ่า สัตว์ ที่ ได้ กำหนดแล้ว ใน
มาตรา ๓๖ แห่ง พระราชบัญญัติ นั้น ได้ ตาม ภูมิ ประเทศ และ ยก เว้น
ไม่ให้เก็บค่า ชรวมเนียม ฆ่า สัตว์ ในที่ แห่งหนึ่งแห่งใด ได้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม วันตนโกสินทร ศก ๒๓๑
เป็นวันที่ ๑๗๒๘๑ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

สำนักหอสมุด

พระราชบัญญัติสำหรับเหรียญ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ข้างเผือก แต่มงกุฏสยาม

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑๑

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ทั้งฝ่ายเหนือฝ่ายใต้ แด่ดินแดนทั้งหลายที่ใกล้เคียง คือ ดาวดึงส์ ดาวทิว มลายุ เกี๋ยงแต้อื่น ๆ ผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ข้างเผือก แต่มงกุฏสยาม

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่ง ข้างเผือก แต่มงกุฏสยาม อันมีเกียรติยศยิ่ง มงกุฏสยาม ทั้งสองจำพวกนั้น มีลำดับชั้นจำพวกละ ๕ ชั้น สำหรับพระราชทานพระบรมวงษาของข้าราชการที่มีความชอบ โดยควรแก่เกียรติยศ แต่ถ้านานศักดิ์สืบมาแต่ข้าราชการชั้นนายเวรขุนหมื่น แด่บรรดาผู้ที่ไม่ใช่ข้าราชการที่ได้รับพระราชทานสัญญาบัตร เมื่อได้รับราชการ มีความชอบความดีญาติทรงพระราชมาริให้เห็นสมควรจะได้รับพระราชทานบำเหน็จ แต่หากยศบรรดาศักดิ์ขอผู้หนึ่ง ยังไม่สมควรที่จะได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ย่อมมีอยู่สมควรที่จะเพิ่มขึ้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทั้งสองจำพวกนี้ชั้นอีก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติสำหรับเหรียญอิสริยาภรณ์ ทั้งสองจำพวกนี้ซึ่งทองชั้นหนึ่ง 08/10/2866 เหรียญเงินชั้นหนึ่ง

ให้สร้างเหรียญสำหรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทั้งสองจำพวกนี้ ให้เป็นเหรียญ

แต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ให้ตรา พระราชบัญญัติเพิ่มเติมขึ้นไว้สำหรับเหรียญที่ ๔ อย่างนี้
มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติเหรียญ
สำหรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ช่างเลือกแต่มงกุฏสยามรัตนโกสินทร์
ศก ๒๖๑ ให้ใช้ได้ตั้งแต่วันที่ได้ออกในประกาศนี้เป็นต้นไป

มาตรา ๒ เหรียญสำหรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ช่างเลือกแต่มงกุฏสยาม
ทั้งสองจำพวกนี้ให้มีเป็นสองชนิด คือ เหรียญทอง อย่างหนึ่ง
เหรียญเงิน อย่างหนึ่ง เหรียญทองนับเป็นชั้นที่ ๖ เหรียญเงินนับเป็น
ชั้นที่ ๗ ในจำพวกของเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น แต่ไม่มีอัตรา
กำหนดมากนักย่อยของพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นพระราชทาน
เท่าใด แล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

มาตรา ๓ เหรียญสำหรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ ๔ อย่างนี้
สำหรับพระราชทานข้าราชการชั้นไม่มีสัญญาบัตร เช่นมหาดเล็ก
นายเวรเสมียนตลับชุมหมื่น ฤ็านายทหารชั้นนายสิบพดทหาร กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน ในหัวเมืองฤ็านผู้หนึ่งผู้ใด ที่ทรงพระราชมารห์เห็น
สมควรจะพระราชทาน

มาตรา ๔ เหรียญสำหรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่ง
ช่างเลือกนั้น ด้านหน้าเป็นรูปช่างเลือกทรงเครื่อง มีเบื้องวงรอบหมื่นวง
ข้างในของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช่างเลือกนั้น ยกเว้นบัวรอบนอกเสีย
ด้านหลังเป็นอุณาโลมอยู่กลาง มีเส้นวงแต่มีตัวอักษร ต. พ, ป, ม, ม, &
ซึ่งเบนพระบรมนามาภิไธยย่อ ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัว ฤ็านโดยรอบ ช่างบนเหรียญนั้น มีมหามงกุฎห้อยติดกับพระ

๑๘๙10/2566

แถบสำหรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือกนั้น

มาตรา ๕ เหรียญสำหรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นมีเกียรติยศชั้น
มงกุฎสยามนั้น ด้านหน้าเป็นรูปจุดมงกุฎมีพานรองสองชั้น มีเครื่อง
สูงสองข้าง และมีเบื้องรอบเหมือนอย่างธงในธงดวงตรามงกุฎ
สยาม ยกถัดบับรอบนอกเสีย ด้านหลังมีตัวอักษร ก, ป, ร, ซึ่ง
เป็นพระบรมนามาภิไธยย่อ ข้างบนเหรียญเป็นรูปโมไชยพฤกษ์ ๓ โย
ห้อยติดกับแพรแถบสำหรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎสยามนั้น

มาตรา ๖ เหรียญทั้งสองจำพวกนี้ เมื่อจะทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่ผู้ใด จะได้พระราชทานโดยไม่ต้องมี
ประกาศนียบัตร แต่จะโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานจดชำระแบบ
รายชื่อ แลตำแหน่งราชการตำแหน่งบ้านที่อยู่ แลวันที่ได้รับพระ
ราชทานไว้ โดยชัดแจ้ง ณกรมพระอาทิตย์ณ แต่จะได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาด้วยทุกคราวที่พระราชทาน

มาตรา ๗ ให้ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญทั้ง ๔ อย่างนี้ ใช้ตัว
อักษรท้ายชื่อ หมายถึงเกียรติยศแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ได้รับพระ
ราชทานดังนี้

- เหรียญทองช้างเผือก ให้หมาย ร, ท, ช,
- เหรียญทองมงกุฎสยาม ให้หมาย ร, ท, ม,
- เหรียญเงินช้างเผือก ให้หมาย ร, ง, ช,
- เหรียญเงินมงกุฎสยาม ให้หมาย ร, ง, ม,

มาตรา ๘ ถ้าผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญเงินในจำพวกนี้ ภาย

ทรงได้เลื่อน ชั้น เหยียบ ท้อง ที่ ดี ๆ ได้เลื่อน ชั้น ไป รับ พระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้น สังข์ ชั้น ไป ใน จำพวกเดียวกัน เหยียบ เดิม ที่
ได้รับ พระราชทาน ไว้ ต้อง ตั้ง ต้น แท้ เจ้า พนักงาน

มาตรา ๘ ให้ผู้ที่ได้รับพระราชทาน เหยียบ ทั้ง ๔ อย่างนี้ มี
อำนาจแต่ประโยชน์ทุก อย่าง และต้อง ประพฤติ ตาม พระราช บัญญัติ
ของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ข้าง เหนือ แต่ มงกุฎสยาม ที่ ไข อยู่ใน บัดนี้
จง ทุก ประการ เหมือน อย่าง ผู้ ที่ ได้รับ พระ ราชทาน เครื่องราชอิสริยา
ภรณ์ ใน จำพวกนั้น ๆ เว้น แต่ ประโยชน์ ที่ พระราชทานไว้ ใน มาตรา ๒๒
ของ พระราชบัญญัติ สำหรับ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ข้าง เหนือ แต่
มาตรา ๒๓ ใน พระราชบัญญัติ ของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ มงกุฎ สยาม
ข้อ ที่ ว่า ถ้า มี คดี เกี่ยว ข้อง ใน ตัวเอง ประการ ใด ๆ ให้ กราบ มังคม
ทูล พระกรุณา ได้ โดย ไม่ต้อง ไป พ้อง ร้อง ยิง โรง ศาล นั้น ประโยชน์
อันนี้ ไม่ ตัดออกไป ถึง ชั้น ผู้ ที่ ได้รับ พระ ราชทาน เหยียบ แต่ ความ คอ
ท้าย ที่ ว่า ถ้า ขณะ ความ สิ้น พินัย หลวง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
ยก พระราชทาน นั้น ให้ผู้ที่ ได้รับ พระราชทาน เหยียบ ทั้ง ๔ อย่างนี้ ได้
รับ ประโยชน์ นั้น ด้วย

มาตรา ๓๐ พระราชบัญญัตินี้ ให้มี ว่าเป็น ส่วน หนึ่งของ พระราชบัญญัติ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ข้าง เหนือ แต่ มงกุฎสยาม นั้น ด้วย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๒๓๓
เป็น วันที่ ๑๓๓๐๔ ใน รัชกาล บัดนี้

ประกาศเปลี่ยนชาติ รัตน์ โกลีนาทวรก ๑๒๑

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า กิเลสมีฝรั่งชื่อ โกลีนาทวรก อาเค โอตาโตฮัง โคนิ โอที เยชู แด โยล์ฟมาเรีย ตีเยชู ตามคนพื้นเมือง ได้ทำเรื่องวางยื่นต่อ เสนาบดี กระทรวงการต่างประเทศว่า มีความสามัคคีเต็มใจเป็นข้าทูลตองของ ชูดีพระบาทสมเด็จใน บังคับสยาม แดพระราชทาน ให้ได้เปลี่ยนชาติ เป็นคนใน บังคับ ไทยนี้ เช่นนั้น

ประการหนึ่ง ความทราบได้ฝ่าตองของ ชูดีพระบาทว่า คนทั้งสามนี้เป็นผู้มีอายุครบบริบูรณ์แล้ว แดเป็นผู้ซึ่งเกิดภายในกรุงสยาม แดเป็นผู้ซึ่งตั้งถิ่นฐาน บ้านเรือน อันเป็นนิจ อยู่ในภายในพระราชอาณาเขต

อีกประการหนึ่ง ความประพฤติของคนทั้งสามนี้ แดทั้งความจริงรักภักดีอันเต็มอ ซึ่งใจมี นวราชสาร ตามคองหน่อที่ได้รับพระราชทานเป็น มาตติยอิน ดี แม้ว่าจะยังเป็นคนต่างประเทศอยู่ก็ดี ย่อมเป็นประโยชน์มั่นคง ให้เห็นวา จะ เป็น ข้าทูลตองของ ชูดีพระบาทอันแท้จริง ได้ แดช บคัมพระราชสำนักหน่อถอยขึ้นต่อ ๆ ไป มิได้ช คแล้ว จึงทรงพระกรุณา โบรมเกล้าฯ ให้สมการเป็น พระราชบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้ว่า

ข้อ ๑ ให้กิเลสมีฝรั่งชื่อ โกลีนาทวรก อาเค โอตาโตฮัง โคนิ โอที เยชู แด โยล์ฟมาเรีย ตีเยชู ทั้งสามคนนี้ . . . . . เปลี่ยนชาติเป็นคนใน บังคับฝ่ายสยาม แดให้มีบรรดาศักดิ์อำนาจผล ประโยชน์ทั้ง หุราย แดนำที่ทั้งปวง เหมือนอย่าง คนที่เกิดมา . . . . . เป็นคนใน บังคับ ไทยนี้ ทุกประการ

08/10/2566

ข้อ ๒ ให้ราชเลขาณูการ ตั้งสำเนาพระราชบัญญัตินี้ ให้แก่ กษัตริย์
 มีพรังสิงโก ตี.เชษฐ แต่ ออบกโธดาโตฮังโณโย ตี.เชษฐ แต่ โยเสฟมาเรีย
 ตี.เชษฐ ไว้ไว้เป็นหนังสือสำคัญในกรม ที่ได้แปลงชาติแล้ว แต่ให้
 ตั้งสำเนา พระราชบัญญัตินี้ กับทั้งสำเนาเรื่องราวนั้น ไปตงระเบียน
 เข้าเล่มไว้ ในคำสาที่ว่าการ ของเสนาบดี กระทรวงยุติธรรมด้วย

ประกาศมาแต่พระที่นั่งวิมานเมฆณวันอังคาร ที่ ๓๕ เดือนกรกฎาคม
 วันทโกสินทร ศก ๑๒๓๑ เป็นปีที่ ๓๕ ฉะพินวันที่ ๑๗๒๗๗ ในรัชกาล
 บัษยุบนั้น

เจ้าพนักงานหอสมุด

ประกาศใช้พระราชบัญญัติ ดักษณะ ปก ครอง คณะสงฆ์

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นแก่เกล้า ๆ ให้ประกาศจงทราบ
ทั่วกันว่าด้วย เมื่อ รัตนโกสินทร ศก ๓๑๗ ได้ โปรดให้ พระ ราชาคณะ
หลายรูป ออก ไป จัดการ ศึกษา ตาม ขาราม ใน หัว เมือง และได้ ทรง
อาราธนา พระ เจ้า น้อย ยาเชอ กรมหมื่นฉวีรญาณ วโรธ ที่ ส้มเต๋จ
พระ ราชาคณะ เจ้า คณะ ไหญ่ ให้ ทรง รับ ภาระ ชูระ อำนวย การ นั้น
ใน ฝ่าย ส้มณะ และได้ โปรด ให้ พระ เจ้า น้อย ยาเชอ กรม หวดง ดำรง
ราชานุกาพ ทรง รับ นำ ที่ อุดหนุน การ นั้น ใน ส่วน นำ ที่ เจ้า พนักงาน
ฝ่าย ขรวาจาศ ความ แจ้ง อยู่ใน ประกาศ จัด การ เล่า เรียบ ใน หัว เมือง
ซึ่ง ได้ ออก เมื่อ ณ วันที่ ๓๑ พฤศจิกายน ร.ศ. ๓๑๗ นั้น แล้ว

พระ สงฆ์ เถรานุเถระ และ เจ้า พนักงาน ใน ฝ่าย ขรวาจาศ ได้ ช่วย กัน
จัด และ อำนวย การ ตาม พระราชดำริห์ ด้วย ความ สามารถ และ อุสาหะ
อัน เปน ที่ พอ พระราชหฤไทย ได้ เห็น ผล ความ เจริญ ใน การ เล่า เรียบ
ตลอดจน ความ เรียบ ร้อย ใน การ ปก ครอง สงฆ์ มณฑล ขึ้น โดย ลำดับ มา
จน บัดนี้ ทรง พระราชดำริห์ เห็น ว่า ถึง เวลา อัน สัมควร จะ ตั้ง เปน แบบแผน
การ ปก ครอง คณะ สงฆ์ ให้ มี นก เรียบ ร้อย ได้ แล้ว จึง ได้ ทรง พระ กรุณา
โปรด ให้ เตรา พระราช บัญญัติ ปก ครอง คณะ สงฆ์ ขึ้น เมื่อ ณ วันที่ ๑๖
เดือน มิถุนายน ร.ศ. ๓๒๓ ความ แจ้ง อยู่ใน พระราช บัญญัติ นั้น แล้ว
และ บัดนี้ ทรง พระ กรุณา โปรด ให้ ประกาศ ใช้ พระราชบัญญัติ ดักษณะ
ปก ครอง คณะ สงฆ์ ร.ศ. ๓๒๓ นั้น โภ มณฑล เหล่า นี้ คือ,

- ๑ มณฑล กรุงเทพฯ ฯ
- ๒ ๐๘/๑๐/๒๕๖๖
- ๓ มณฑล กรุงเก่า

- ๓ มณฑลพิษณุโลก
- ๔ มณฑลนครศรีธรรมราช
- ๕ มณฑลนครราชสีมา
- ๖ มณฑลราชบุรี
- ๗ มณฑลปราจีนบุรี
- ๘ มณฑลนครสวรรค์
- ๙ มณฑลนครไชยศรี
- ๑๐ มณฑลชุมพร
- ๑๑ มณฑลภูเก็ต
- ๑๒ มณฑลฉะเชิงเทรา
- ๑๓ มณฑลอุดรธานี
- ๑๔ มณฑลบูรพา

ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๒๑ นี้เป็นต้นสืบไป

เมื่อได้ใช้พระราชบัญญัติแล้ว ให้เขนอ้ายยกเสียน้ำที่ซึ่งพระ
เถรานุเถระ และเจ้าพนักงานใช้จัดการตามประกาศจัดการเจ้าเวียน
ในหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๑ นี้ ให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองคณะสงฆ์ทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๙ กรกฎาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๑

ประกาศตั้งพระราชอาคณະเจ้าคณะมณฑล

ซึ่งพระบรมราชโองการ ให้ประกาศ ทราบทั่วกัน ว่า ตามความ ในพระราชบัญญัติลักษณะ ปง ครอง คณะ ดังที่ ร.ศ. ๑๒๓ มาตรา ๓๕ ว่า จะทรงพระกรุณาโปรดให้ พระราชาคณะผู้ใหญ่ เป็น เจ้า คณะ มณฑล นั้น บัดนี้ ได้ทรง พระกรุณา โปรด ให้

พระสังฆนายกมณเฑียรราช ประจิม เป็น เจ้า คณะ มณฑลกรุง เทพ ๑
ภายนอกจังหวัด ในกรุง

พระธรรมโกษาจารย์ วัดสุทัศน์เทพวราราม เป็น เจ้า คณะ มณฑล นคร ไชย ศรี ๑

พระธรรมไตรโลก วัดระฆังโฆสิตาราม เป็น เจ้า คณะ มณฑล นคร ลพบุรี ๑

พระธรรมราชาอนุจักร วัดนิเวศน์ ธรรมประวัติ เป็น เจ้า คณะ มณฑล กรุงเก่า ๑

พระเทพกระวี วัด มงคลุญ กระษัตริย์ เป็น เจ้า คณะ มณฑล พิษณุ โถก ๑

พระเทพมุนี วัด ประยุรวงศาจารย์ เป็น เจ้า คณะ มณฑล นครราชสีมา ๑

พระเทพเมธี วัด มหาธาตุ เป็น เจ้า คณะ มณฑล ชุมพร ๑

พระสาขมุนี วัดเทพศิรินทราวาศ เป็น เจ้า คณะ มณฑล ปราจีนบุรี ๑

พระสุคุณคณาภรณ์ วัดบวรนิเวศ เป็น เจ้า คณะ มณฑล ฉันทบุรี ๑

พระเมธาธรรมรัต วัดพิไชยญาติการาม เป็น เจ้า คณะ มณฑล ภูเก็ต ๑

พระอมรโมฬี วัดบวรนิเวศ เป็น เจ้า คณะ มณฑล ราชบุรี ๑

พระญาณวิจิตร วัดสุบรรณ เมืองอุบลราชธานี เป็นเจ้าคณะมณฑล
อิสาน ๓

พระศรีธรรมมุนี วัดท่าโพธิ์ เมืองนครศรีธรรมราช เป็นเจ้าคณะ
มณฑล นครศรีธรรมราช ๓

พระอุทรคณารักษ์ วัดพระเชตุพน เป็นเจ้าคณะมณฑลบูรพา ๓
ให้พระราชอาคะทั้งนี้ มีอัคริย ย์และอำนาจหน้าที่ตามพระราช

บัญญัติ ลักษณะปกครอง คณะ ดังมีสืบไป จงทุกประการ
ประกาศมาณวันที่ ๓๑ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๒๒๓

เจ้าพนักงานหอสมุด

ประกาศใช้พระราชบัญญัติ

ลักษณะปกครอง คณะ สังฆภายใน จังหวัดกรุงเทพฯ ฯ

และ ศาลแขวง อำเภอดุสิต

มีพระบรมราชโองการตราไว้เหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า ด้วยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครอง คณะ สังฆภายใน ร. ศ. ๑๒๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ร. ศ. ๑๒๑ เป็นค้ำประกันความแจ้ง อยู่ในประกาศนั้นแล้ว วัดในจังหวัดกรุงเทพฯ ฯ นี้ วัดใดที่เคยขึ้น อยู่ใน คณะใด หรือขึ้น อยู่ใน วัดใด ให้คงขึ้น อยู่ใน คณะนั้น และวัดนั้น ไปก่อน จนกว่าจะได้โปรดให้จัดขึ้น ทั้งซึ่งที่ เป็น เขตหรือ แขวง ตาม พระราชบัญญัติ จัด เป็น คณะประการใด จะได้ โปรดให้ ประกาศ คือ ไป ภายนอก แต่ แขวง ที่ได้ จัด ขึ้น แล้ว ใน เวลานั้น คือ แขวง อำเภอ ดุสิต นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ พระธรรมวโรดม วัดเบญจมบพิตร ดุสิตวนาราม เป็น พระราชา คณะผู้กำกับ แขวง อำเภอ ดุสิต ได้มีมติบัญญัติ พระอาราม หอวง ใน แขวง นั้น ๕ พระอาราม คือ

- ๑ วัดเบญจม บพิตร ดุสิตวนาราม
- ๒ วัดเทพราชกุญชร
- ๓ วัดสาม พระยา
- ๔ วัด บริณายก
- ๕ วัดสัง เวชวิศิษาราม

อารามราชธรรม ๑๕ อาราม กิต

08/10/2566

- ๑ วัด สุนทร ธรรมทาน
- ๒ วัด หะลิตาราม
- ๓ วัด เขียม วรนุช
- ๔ วัด อินทาราม
- ๕ วัด อัมรค์
- ๖ วัด อิมพลี
- ๗ วัด ชวิต
- ๘ วัด โบลัก
- ๙ วัดใหม่ สุกันธาราม
- ๑๐ วัด แด
- ๑๑ วัด อำพวัน
- ๑๒ วัด จอมสุทธาราม
- ๑๓ วัด ป่า
- ๑๔ วัด อภัย ทามยิการาม
- ๑๕ วัด ตะพาน

รวม เปน ๒๐ วัด ขึ้นใน พระราชา คณะ ผู้กำกับ แขวง อำเภอ ดุสิต ตาม

พระราช บัญญัคดี ไป จง ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๓๑

ประกาศ ให้ เลื่อน การ พนั ในบริเวณ ๗ หัวเมืองใต้

ด้วย ตาม ความ ใน ประกาศ ให้ ใช้ กฎ เด่นา บดี สำหรับ จัด การ อากร การ พนั ซึ่ง ได้ ลง ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๓ เมษายน ร.ศ. ๑๖๑ เล่มที่ ๑๘ หน้าที่ ๒๒ ให้ ใช้ กฎ เด่นา บดี สำหรับ อากร การ พนั ใน มณฑลต่าง ๆ และ มณฑล นคร ศรี ธรรมราช เว้น แต่ ใน บริเวณ ๗ หัวเมือง นั้น

บัด นี้ มี พระ บรมราช โองการ ดำรัส เหนือเกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ใช้ พระ ราชบัญญัติ อากร การ พนั และ กฎ เด่นา บดี สำหรับ อากร การ พนั ใน บริเวณ ๗ หัวเมือง ใน มณฑล นคร ศรี ธรรมราช ด้วย ดัง นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เด่นา บดี กระทรวงมหาดไทย

• ประกาศห้ามไม่ให้เล่น การพนัน ใน อำเภอแม่สอด

ด้วยตามความในประกาศ ให้ใช้กฎเสนาบดีสำหรับจัดการราชการ
การพนัน ซึ่งได้ลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน
ร.ศ. ๑๒๓ เล่มที่ ๑๘ หน้าที่ ๕๐ ว่า ให้ใช้ ในมณฑลชั้นในและใน
มณฑลพายัพ ความแจ้งอยู่แล้ว

บัดนี้ พระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ ให้ประกาศห้ามไม่ให้เล่น การพนัน ในเขตฯ แขวงอำเภอแม่สอด
มณฑลนครสวรรค์ไว้อำเภอหนึ่ง โดยเบ็ดเตล็ดที่เบ็ดเตล็ดและ ผู้คนล่าสัตว์

ประกาศ มาณวันที่ ๒๘ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศยกเว้น การ เรียก ค่า อนุญาต

อากร ค่าน้ำไฟ ท้อง ที่ กำนัน แหตม กรัต คดอง ประทุน
แต่ ใน ท้อง ที่ กำนัน ตำน จุฬพล ใน แขวง เมือง ตรวต

พระเจ้า น้อย ยาเชก กรมหลวง ดำรง ราชานุภาพ เด่นา บดี กระทรวง
มหาดไทยรับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
สั่งว่า ตามความในมาตรา ๑๓ แห่ง พระราชบัญญัติ ค่าน้ำ รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๐ มีว่า ให้ เลื่อน บดี มีอำนาจ ที่จะ ยกเว้น ค่า อนุญาต ใน ที่แห่ง หนึ่ง
แห่ง ใด และ ยกเว้น ไม่ต้อง ให้รับ อาชญา บดี รัศมี เครื่องมือ ใน ที่แห่ง ใด
แห่ง หนึ่ง แต่ ให้มี อำนาจ ที่จะ ห้าม ไม่ ให้ ใช้ เครื่องมือ อย่าง ใด ๆ
ใน ที่ใด ๆ ได้ นั้น

บัดนี้ มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เหนือเกล้า ฯ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ยกเว้น การ เรียก ค่า อนุญาต หาดัด คำน้ำ แก่
ราษฎร ใน ท้อง ที่ กำนัน แหตม กรัต คดอง ประทุน อำเภอ เมือง และ ใน ท้อง ที่
กำนัน ตำน จุฬพล อำเภอ ศรี บัวทอง ใน เขต แขวง เมือง ตรวต ได้ ไม่
ต้อง จัด การ ตาม พระราชบัญญัติ และ กฎ เลื่อน บดี โดย เหตุว่า ใน ท้อง ที่
กำนัน แหตม กรัต คดอง ประทุน อำเภอ เมือง และ ท้อง ที่ กำนัน ตำน จุฬพล
เป็น ท้อง ที่ กัน ดาร ราษฎร หาดัด คำน้ำ ได้ แต่ พอ บริ โภค ไม่ ถึง เป็น การ
ซื้อ ขาย แลก เปลี่ยน อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เลือนา บดี กระทรวง มหาดไทย

ประกาศยกเว้นการเรียกค่าอนุญาต

ชากร คำ น้ำ ใน ท้อง ที่ อำเภอ ด้าน ชาย อำเภอ นคร ไทย อำเภอ น้ำ ปาด
ในมณฑลพิษณุโลก

พระเจ้าอยู่ยง แรธ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาดี กระทรวง
มหาดไทย รับ พระบรมราช โองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
สั่งว่า ความความใน มาตรา ๑๓ แห่ง พระราชบัญญัติคำน้ำ รัตน
โกสินทร ศก ๑๒๐ มีว่า ให้เสนาบดี มีอำนาจ ที่จะ ยก เว้น ค่า อนุญาต
ในที่ แห่ง หนึ่ง แห่ง ใด และ ยก เว้น ไม่ ต้อง ให้ รับ อาชญาบัตร คู่มือ เครื่อง
มือ ใน ที่ แห่ง หนึ่ง แห่ง ใด และ ให้ มีอำนาจ ที่จะ ห้ามไม่ให้ ใช้ เครื่องมือ
อย่าง ใด ๆ ใน ที่ แห่ง หนึ่ง แห่ง ใด ได้ นั้น

บัดนี้ มีพระ บรมราช โองการ ดำรัส เห็นชอบเกล้า ฯ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ยก เว้น การ เรียกค่าอนุญาตหาสัตว์ น้ำ แก่ราษฎร
ใน ท้อง ที่ อำเภอ ด้าน ชาย อำเภอ นคร ไทย อำเภอ น้ำ ปาด ใน มณฑล
พิษณุโลก ให้ ไม่ ต้อง จัดการ ตาม พระราช บัญญัติ และกฎเสนาบดี โดย
เหตุว่า ท้อง ที่ ใน อำเภอ ด้าน ชาย อำเภอ นคร ไทย และ อำเภอ น้ำ ปาด
เป็น ท้อง ที่ กัน ตาร ราษฎร หา สัตว์ น้ำ ได้ แต่ พอ บริโภคไม่ ถึงกับ ซื่อ
ขาย แลก เปลี่ยน

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศห้ามไม่ให้เรียก อากรค่าน้ำ ในอำเภอ พระพุทธบาท

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งที่ประทับที่
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณา

โปรดเกล้า ฯ ตั้งว่า ตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติค่าน้ำ
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ มีดำ ให้เสนาบดี มีอำนาจ ที่จะยกเว้น ค่าอนุญาต
ใน ที่ แห่ง หนึ่ง แห่ง ใด และ ยก เว้น ไม่ ต้อง ให้ รับ อาชญาบัตร คู่มือ เครื่องมือ
ใน ที่ แห่ง หนึ่ง แห่ง ใด และ ให้ มี อำนาจ ที่จะ ห้าม ไม่ ให้ ใช้ เครื่องมือ
อย่าง ใด ๆ ใน ที่ ใด ที่ หนึ่ง ได้ นั้น

บัด นี้ มีพระบรมราชโองการดำรัสเห็นชอบเกล้า ฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ยก เว้น การ เรียก ค่า อนุญาต หา ค่าน้ำ แก่
ราษฎร ใน อำเภอ สระโบกขรวง เมือง ตพบุรี ไว้ อำเภอ หนึ่ง ไม่ ต้อง จัด
การ ตาม พระราชบัญญัติ และ กฏ เสด็จมาตั้ง ตั้ง อัครา เก็บ ค่าน้ำ ชั่ว คราว
โดย เป็น ท้อง ที่ กั้น ดาร

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ ให้เก็บ อากร คำน้ำ ใน ท้อง ที่ ดง ตะนาว

อำเภอ พระ พุทธ บาท

พระเจ้า น้อย ยาเขอ กรมหลวง ตำรง ราชานุภาพ เสด็จมา บัง ภัทรวง
มหาศไทย รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
สั่ง ว่า ตาม ความ ใน ข้อ ๘ แห่ง กฎ เสด็จมา บัง ตั้ง อิศรา ใน การ เก็บ อากร
คำ น้ำ ชั่ว คราว ใน มณฑล กงเก้ ให้ ยก เงิน เมือง สระบุรี แต่ ใน เขต
แขวง เมือง สระบุรี ไม่ ต้อง จัด เก็บ อากร คำ น้ำ ตาม พระ ราชบัญญัติ
แต่ กฎ นี้ ความ แจง อยู่ แล้ว

มี พระ บรมราช โองการ ดำรัส เห็นดี เกล้า ฯ ๑ ทรง พระ กรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ จัด การ เก็บ อากร คำ น้ำ ใน ท้อง ที่ ดง ตะนาว
อำเภอ พระ พุทธ บาท เขต แขวง เมือง สระบุรี ตาม พระ ราชบัญญัติ
แต่ กฎ ด้วย เพราะ เป็น ท้อง ที่ ซึ่ง ได้ เคย เก็บ อากร คำ น้ำ มา ช้า นาน แล้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ตำรง ราชานุภาพ

เสนาบดี ภัทรวง มหาศไทย

ประกาศ กำหนดวัน ใช้ พระราชบัญญัติ รถมอเตอร์

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงนครสวรรค์วรพินิต เสด็จมาตั้งกระทรวงนครบาล
รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้
ให้ประกาศ ให้ทราบทั่วกันว่า

พระราชบัญญัติ รถมอเตอร์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ซึ่งตราไว้แต่
วันที่ ๒๖ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ได้ประกาศ ในหนังสือ

ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๖ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น
ทรง พระราชดำริ เห็นว่า พระราชบัญญัตินี้ ได้ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน
จนล่วงได้ ๘ เดือนเศษแล้ว สมควร จะกำหนดวัน ใช้ พระราชบัญญัตินั้นได้

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดวันใช้พระราชบัญญัติ
รถมอเตอร์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ในกรุง เทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ ๑
ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็นต้นไป

อนึ่ง เจ้าพนักงาน ผู้จดทะเบียน ตามข้อ ความ ใน มาตรา ๖ นั้น
ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้
หลวง อาณัตินรากร เปน เจ้าพนักงาน ผู้จดทะเบียน

ประกาศ มา ณ วันจันทร์ที่ ๑๕ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

๑๕

กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล กำหนด รด ตาก ที่ ให้ จัด ทะเบียน แล เครื่อง นุ่ง ห่ม ผู้ ตาก รด

ด้วย ตาม พระราช บัญญัติ รด ตาก รัตน โกสินทร ศก ๓๒๐ ข้อ ๕

ความ ใน มาตรา ๕ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เสนาบดี กระทรวง
นคร บาล ด้ง ฎีกา ข้อ บังคับ สำหรับ ให้ เจ้า พนักงาน แด เจ้า ของ รด กับ
ผู้ ตาก ประ พติ ให้ ส้มควร ด้ง ต้อง ตาม พระราช บัญญัติ นั้น

บัด นี้ พระเจ้า น้อง ยาเชอ กรมหลวง นคร ศรีนคร ราช ด้ง เสนาบดี กระทรวง
นคร บาล ด้รับ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ ตั้ง กฎ เสนา บัด
เพน ข้อ บังคับ ด้ง ดัง นี้

ข้อ ๑ รด ตาก ที่ เพน ด้ง อย่าง ด้ง สำหรับ ที่ ด้ง การ ตาม ความ ใน
มาตรา ๗ เพื่อให้ เจ้า ของ รด ตาก ด้ง ตรวจ ทำ แด ซ้อม รด มา จัด ทะเบียน
กับ รับ ใบ อนุญาต ตาม รด ด้ง อย่าง นั้น ใน คราว จัด ทะเบียน ออก ใบ อนุญาต
ชั้น ๖ เดือน ตอน แรก ด้ง วัน ใช้ พระราช บัญญัติ ยัง ไม่ ควร กำหนด
ให้ เพน รด ตาก อย่าง ด้ง ถึง ขนาด ควร ให้ เจ้า พนักงาน ผ่อน ผัน กำหนด
รด ตาก แด พอดี ปาน กต่าง เพน ด้ง อย่าง เพื่อให้ เจ้า ของ รด ตาก ผู้ มี รด
ใช้ รับ จ้าง อยู่ แด ก่อน นั้น ซ้อม ก้ ใช้ รด ของ เติม ด้ง มาก คัน ด้ง เมื่อ
ถึง คราว จัด ทะเบียน ออก ใบ อนุญาต ชั้น ๖ เดือน ตอน หลัง แด คราว
ต่อ ๆ ไป ด้ง ให้ เจ้า พนักงาน จัด รด ตาก อย่าง ด้ง ด้ง ขนาด ที่ ส้มควร เพน
ด้ง อย่าง ให้ เจ้า ของ รด ตาก ทั้ง หลาย ด้ง มี โอกาส แด เวล ด้ง ผ่อน

08/10/2500

แก้แต่ทำรถใหม่ สำหรับ จา ทะเบียน คราว นำ ได้ โดยไม่ต้อง รุญเสีย ของเก่าเป็นอันมาก

ข้อ ๒ ผู้ตากรถ จะต้อง มีเครื่อง นุ่ง ห่ม ให้เรียบร้อย ตามความ โน มาตรา ๒๓ นั้น กำหนดเครื่อง นุ่ง ห่ม ดังนี้ กึ่ง เก่ง ขา ไม่ ให้สั้น กว่า เนื้อเข้า ๓ นิ้ว ถ้า จะ สวมเสื้อ สวมหมวก แต่ ใช้ผ้า คาดเอว ก็ต้อง ให้สะอาดเรียบร้อย เครื่อง นุ่ง ห่ม ที่ ฉีก ขาด หรือ ปะ ไม่ ให้ ใช้

กฎ ให้ ใ้ ณ วัน จันทร์ ที่ ๑๕ กรกฎาคม วันโกธินทร ศก ๑๒๓

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศ ให้ ทราบ ทู กัน ว่า ตามที่ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ยอภประกาศ พระ ราชกฤษฎีกา ในการ จัด ที่ ดิน สว่างรถไฟ สายเหนือ ซึ่ง ตั้ง ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๘ แผ่นที่ ๑๐ วันที่ ๘ มิถุนายน วันโกธินทรศก ๑๒๓ นำ ๑๕๒ นั้น มีความ ๑๒ ข้อ แลความในข้อ ๑ มีว่า จะได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง ข้าหลวง สำหรับ จัด ที่ ดิน ๒ ฝ่าย คือ ข้าหลวง โยธาฝ่ายหนึ่ง ข้าหลวง ทั้ง ที่ ฝ่ายหนึ่ง ผู้ใด เป็น ข้าหลวง ทำการ แหวง ไต จะได้ ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา ให้ ทราบ ทู กัน นั้น ความแจ้ง อยู่แล้ว

บัด นี้ พระ ราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ มีเสเตอร์ กิตตินัด อิน นิธิย กรมรถไฟ เบน ข้าหลวงโยธา ตำบล สนามแดง มีเสเตอร์ ฮาร์ แอฟดัมายท์ อินนิเยย กรมรถไฟ เป็น ข้าหลวง โยธา ตำบล บ้าน ช้อง แด ทำการ ใน แขวงเมือง ดพบุรี มณฑล กรุงเก่า ใน ๒ ตำบลนี้ ให้ เหวงราม บุราณ ประกิจ นาย อำเภอเมืองดพบุรี เป็นข้าหลวง ทั้ง ที่ ทั้ง ๒ ตำบล

08/10/2566

มหาดวง รัตนจารณ ประจักษ์ อินนิเยกรมรตไฟ เบน ข้าหลวง โยธา มหาดวง
เกษตร์ สรรพยานุบาด นาย อำเภอ สรรพยา แขวง เมืองไชยนาท เป็นข้าหลวง
ท้องที่ ใน ตำบล ลักคี่

มิตเตอร์ คาโนวา อินนิเยย กรมรตไฟ เบน ข้าหลวงโยธา พระ
พยุหภิบาล เป็นข้าหลวง ท้องที่ ตำบล หนอง โป แขวง เมือง นคร สวรรค์

มิตเตอร์ ชุตเชเดอว์ อินนิเยย กรมรตไฟ เบน ข้าหลวง โยธา นาย
ภ่ายว่าที่ นาย อำเภอ เมือง นคร สวรรค์ เป็นข้าหลวง ท้องที่ ตำบล เขาทอง
แขวง เมือง นคร สวรรค์

ข้าหลวง ทั้ง ๘ นายนี้ มีหน้าที่จะได้จัดที่ดินใน แขวงเมืองดพบุรี มณฑล
กรุงเก่า ตามมณฑล นครสวรรค์ตาม ความในประกาศพระราชกฤษฎีกา
นั้น ให้เจ้าของที่ดิน ซึ่งถูก ทาง รถไฟว่ากล่าว ในเรื่อง ที่ดิน ด้วย ข้าหลวง
ซึ่ง ทำการ อยู่ใน แขวง ตำบลนั้น ๆ คือ ไปเกิด

ประกาศ มา ณ วัน เดือน ที่ ๑๒ กรกฎาคม วันคนโทสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) นริศรานุกัตติวงษ์

เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

กฎข้อบังคับอาคารบ่อนเบี้ย เพิ่มเติม

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

กฎข้อบังคับอาคารบ่อนเบี้ย เพิ่มเติม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ ตั้ง
ขึ้น โดยเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ได้รับพระราชทาน พระ
บรมราชานุญาต แล้ว

ข้อ ๑ ข้อบังคับอาคารบ่อนเบี้ย ซึ่งตั้งขึ้น โดยเสนาบดีกระทรวง
พระคลังมหาสมบัติ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๑ ข้อ ๓ ซึ่งห้ามมิให้นาย
อาคารบ่อนเบี้ย ตั้งเดินถั่ว ไปกำต๋วย อีแปะแทงคว่าไฟ หงายไฟนั้น
ให้ยกเลิกเสีย

ข้อ ๒ ตามความในข้อบังคับอาคารบ่อนเบี้ย ศก ๑๓๑ ข้อ ๓
ซึ่งว่าด้วยกำหนดเวลาเปิดบ่อนแต่ บัด บ่อนนั้น ให้คงเปิดให้นักเดิน
เล่น ได้แต่เช้า ๓ โมง เด็กเวลา ๒ ยามตามเดิม เว้นแต่บ่อนบาง
ตำบล ซึ่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เห็นสมควรจะอนุญาต
ให้เล่นล่วงเวลา โดยความจำเป็น เพื่อความรื่นเริงของประชาชน
ก็ระออกหนังสืออนุญาตพิเศษให้ เมื่ออาคารบ่อนเบี้ย ตำบลใดได้รับ
หนังสืออนุญาตพิเศษแล้ว ก็ให้เล่นล่วงเวลาได้ โดยไม่มีควมผิด
ข้อ ข้อบังคับนี้

กฎให้ไว้แต่ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ตงพระนาม) มหิศรราชหฤทัย

ประกาศ กระทรวง มหาดไทย

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
 กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จฯ บังคับกระทรวง
 มหาดไทยรับพระบรมราชโองการไว้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ตั้งว่า ตำบลแขวงเวียงเหนือเมืองนครด้าปาง มีอาณาเขตรั้วของ
 ที่กว้างขวางพดเมืองมาก โปรดเกล้าฯ ให้จัดแบ่งแขวงเวียงเหนือ
 ออกอีกแขวงหนึ่ง คือแบ่งแคว้นหางสัตว์ ๓ บ้านเจ้า ๓ ยางคก ๓
 แม่ขุ่ม ๓ แม่สัน ๓ เมืองยาว ๓ ป่าไค้ ๓ และหนองโหล่ม ๓
 รวม ๘ แคว้น ตั้งขึ้นเป็นแขวงหนึ่ง เรียกว่า แขวงหางสัตว์ตั้งที่
 ว่าการแขวงที่บ้านหางสัตว์ โปรดเกล้าฯ ให้นายพ่วงมหาดเล็ก
 เป็นนายแขวงหางสัตว์รับราชการตามตำแหน่งสืบไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม วันขึ้นปีใหม่ คศ ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศยกเว้นอากรบ้าง เมืองจันทบุรี

ที่ พระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ด้วยป่าในเขต
 เมืองจันทบุรี ซึ่งได้เคยหวงห้ามทำอากรบ้างมิให้ผู้ใดตัดไม้มาแต่
 เดิมนั้น บัดนี้ไม่พบนุราชาทรงพระราชดำริเห็นว่าการ พระ
 ราชทานพระบรมราชานุญาตให้ราษฎรตัดไม้ทำฟันจำหน่ายเป็นสิน
 ค่าได้ดังนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดอนุญาตให้ยกเลิกอากรบ้าง
 ในเมืองจันทบุรี เสียแต่ถ้าผู้ใดปรารถนาจะตัดไม้ทำฟัน หรือสิ่ง
 อื่นจำหน่าย ก็ให้ขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานสรรพากร และให้เสีย
 ภาษีตามปกติอัตรา ซึ่งเสนาบดีผู้บัญชาการกรมสรรพากร จะได้
 กำหนดนั้นต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ กรกฎาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๓
 เป็นวันที่ ๑๕๓๐๐ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

สำนักหอสมุด

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ แจ้งความ ให้ ทราบว่า
 มอง ดีเออร์ โยเซฟชฌบป์ ประธานาธิบดี กรุง ลีวิตชแดนตต์ ผู้จัดการ
 ออฟฟิศ กตาง แห่ง ล่าตล ไปรส่นีย์ ซึ่ง ตั้งอยู่ที่ กรุง เบิน มี หนังสือ มา ยัง
 กระทรวง การต่างประเทศ ตั้งวันที่ ๑๖ มิถุนายน ร.ศ. ๑๖๑ สั่ง หนังสือ
 แจ้งความ ของ ประเทศผู้ บังคับ กัน เมือง เครต & ประเทศ คือ ฝรั่งเศส,
 อังกฤษ, อิตาลี, แล รัสเซีย, มาว่า เมือง เครต ได้ ยินยอม เข้า ชื่อ
 ถัดตาม หนังสือ สัญญา ล่าตล ไปรส่นีย์ ซึ่ง ได้ ประชุม แก่ ไช่ แล้ว ที่ กรุง
 วอซิงตัน ตั้งวันที่ ๑๕ มิถุนายน ร.ศ. ๑๖๑ มีแจ้งดัง ต่อไปนี้

- ที่ ๑ สัญญาว่า ด้วยการ ส่ง เงินทาง ไปรส่นีย์
- ที่ ๒ สัญญาว่าด้วยการ ส่ง ห่อ สิ่งของ ทาง ไปรส่นีย์
- ที่ ๓ สัญญาว่า ด้วยการ ที่จะ ส่ง เงิน คืน
- ที่ ๔ สัญญาว่าด้วยการ ออกเงิน เรี่ย รายใช้ ในออฟฟิศ หนา ๆ ประเทศ

ศาลาว่าการต่างประเทศ

วันที่ ๑๕ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ลงพระนาม) เทเวรังษ์ วัโรประการ

เสนาบดีว่าการ ต่าง ประเทศ

ประกาศ อัครา ภาคหลวง แร่ ต้มูก มณฑล ภูเก็ต

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศ ทราบทั่ว
 กันว่า แต่ก่อน มาแร่ ต้มูก ซึ่ง ขุด ร่อน ได้ ใน มณฑล ภูเก็ต ถูก ค้าถลุง
 หดอม เป็น เนื้อ ต้มูก แล้ว จึง พา ออก จาก เมือง บัดนี้ ทรง ทราบ ว่า
 ลของ ชู้ดี พระบาท ว่า มี ตุ๊ก ค้า ที่ รับ ชื้อ แร่ ต้มูก ใน มณฑล ภูเก็ต โดย
 ประสงค์ จะ พา แร่ ไป ถลุง ต่าง ประเทศ พักดี เก็บ ภาคหลวง แต่ ก่อน มี
 มี อัครา แต่ เก็บ จาก เนื้อ แร่ ต้มูก ยัง หา ได้ มี อัครา ที่ จะ เก็บ จาก แร่ ไม่
 จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ตั้ง พักดี เก็บ ภาคหลวง จาก เนื้อ แร่
 ซึ่ง พา ออก จาก มณฑล ภูเก็ต โดย อัครา ดัง นั้น ลืบ ไป คือ

ข้อ ๑ แร่ ซึ่ง จะ พา ไป ถลุง ต่าง เมือง ถ้า อัครา แร่ มี น้ำหนัก ๓๐๐ หาบ
 ให้ คิด เท่า กับ เนื้อ ต้มูก ๖๕ หาบ ถ้าน้อย กว่า หาบ ก็ ให้ คิด เท่า
 โดย ส่วน ดัง ว่า มา แล้ว

ข้อ ๒ แร่ ต้มูก เมื่อ คิด เป็น เนื้อ ต้มูก ได้ เท่า ไ้ ให้ ชัก ภาค หลวง ตาม
 พักดี ที่ ใช้ อยู่ใน มณฑล ภูเก็ต เหมือน กับ ชัก ภาคหลวง เนื้อ ต้มูก

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
 เป็น วันที่ ๑๒๓๕๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ตั้งเมืองใหม่

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้รวม ท้อง แควง อำเภอคลองสามวา, อำเภอแสงแดด, อำเภอจรัล ธิเบศ, แต่ อำเภอหนองจอก, ทั้ง ๔ อำเภอ ใน ท้อง แคว้น แล่น นั้น ยก ขึ้น เป็น เมือง ตั้ง ใหม่ ณ ตำบลสามแยก คลองสามวากับ คลองแสงแดด รวม อยู่ใน มณฑลกรุง เทพ ฯ พระราชทาน นาม ว่า “เมือง มีนบุรี” แต่ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ หม่อม เจ้าสว่างาม เสนาบดี ข้าราชการ เมือง ตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน วันโกสสินทร ศก ๑๒๓ เป็น ต้น ไป

ศาลาว่าการ นคร บาด

วันที่ ๒๖ สิงหาคม วันโกสสินทร ศก ๑๒๓

(ลง พระนาม) นเรศวรฤทธิ

เสนาบดี กระทรวง นคร บาด

ประกาศเสนาบดีกระทรวงพระคลัง มหา สมบัติ

ว่าด้วย การ ออกใช้ ธนบัตร

ด้วย ตาม พระราช บัญญัติ ธนบัตร สยาม วันโกสสินทร ศก ๑๒๓ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง กรม ธนบัตร มีหน้าที่ ออก ตัว สำคัญ เรียกว่า ธนบัตร ซึ่ง รับจ่ายเงิน ให้แก่ผู้ นำมา ขึ้น โดยทันที ตาม จำนวน เงิน แฉ่ง อยู่ใน ธนบัตร

แต่ ตาม มาตรา ๑๗ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ มีอำนาจ ออก ประกาศ แด่ กฎ ได้ โดย ลง

พิมพ์แจ้งความในหนังสือราชกิจจานุเบกษานั้น

บัดนี้ เสด็จมาบัดนี้ กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ ประกาศให้ทราบทั่วกัน
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กรม ธนบัตร จะเปิดรับ แลก เปลี่ยน กับ ประชาชน ตั้งแต่
วันที่ ๒๓ กันยายน วันวันโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ที่ทำการ กรม ธนบัตร นั้น ตั้งอยู่ ณ ชั้น ต่ำ หอวิษณุภา กร
พิพัฒน์ เวลาทำการ แลก เปลี่ยน ตั้งแต่ ๔ โมงเช้า ไปจน ๓ โมง
เย็น ทุกวัน เว้นแต่วันเสาร์ (ซึ่ง เป็น วันหยุด ครั้งวัน) กับ วัน อาทิตย์
(ซึ่ง เป็น วันหยุด เค็ม วัน) แลวันอื่น ๆ เสด็จมาบัดนี้ กระทรวง พระคลัง
มหาสมบัติ จะได้ กำหนด ให้เป็น วันหยุด นั้น

ข้อ ๓ ในระหว่าง กำหนด เวลา ที่ กล่าว มา นี้ เจ้าพนักงาน จะ ได้
จำหน่าย ธนบัตร แลก เงิน ตรา ของ รัฐบาล สยาม โดย ไม่ กำหนด เซตร
คือ มี ผู้นำ เงิน ตรา มา ขอ แลก เท่า ไ้ ก็ จะ จำหน่าย ธนบัตร ให้ พอ กับ
จำนวน เงิน ที่ นำ มา นั้น

ธนบัตร ที่ เจ้า พนักงาน จะ จำหน่าย แลก เงิน ตรา นั้น มี ราคา ต่าง กัน
เป็น ๕ ชนิด คือ ใบละ ๕ บาท ชนิดหนึ่ง ใบละ ๑๐ บาท ชนิดหนึ่ง
ใบละ ๒๐ บาท ชนิดหนึ่ง ใบละ ๑๐๐ บาท ชนิดหนึ่ง ใบละ ๓๐๐๐
บาท ชนิดหนึ่ง

ใน ระหว่าง เวลา ที่ ทำ การ นั้น ถ้า มี ผู้นำ ธนบัตร กลับ มา ขอ ชิ้นเงิน
ตราตาม จำนวน เงิน ที่ เจ้ อยู่ใน ธนบัตร นั้น ก็ดี หรือ จะ ขอ เปลี่ยน เอา
ธนบัตร ซึ่ง ต่าง ราคา กัน ก็ดี เจ้า พนักงาน กรม ธนบัตร จะ รับ แลก ให้ ตาม
ประสงค์.

ข้อ ๔ ธนบัตรนั้น มีขนาดต่างกันเป็นสองขนาด คือ ชนิด ราคา ๕ บาท
นั้น ขนาด ย่อม อีกร ๕ ชนิด นั้น ขนาด เชื่อง เท่า กัน ทั้ง ๕ ชนิด มี ลักษณะ ดังนี้.

ใน ธนบัตร นั้น มี ราคา เป็น ตัว อักษร ทั้ง ภาษา ไทย แล ภาษา อังกฤษ
มุม ดี มุม มี เลข ไทย แล เลข อาราบิก บอก ราคา อีกร หนึ่ง แต่ ใน กรอบ
มี หนังสือ จิน อย ข้าง ซ้าย มือ หนังสือ มลายู ข้าง ขวามือ บอก ราคา ใน ภาษา
ทั้งสอง ภาษา นั้น ด้วย ส่วน เลข หมายถึง ธนบัตร นั้น ก็มี ทั้ง เลข ไทย แล
เลข อาราบิก เหมือน กัน.

ข้อ ๕ ธนบัตร ทุก ๆ ฉบับ มี นาม เป็น ฉาย พระ หัตถ์ พระเจ้า น้อย ยาเชอ
กรม หมื่น มหิศร์ราชหฤทัย พิมพ์ ไว้ ข้าง ขวามือ เห็น คำ ว่า เต็ม นาม ต่ พระองค์
เจ้า รัชนี้ แจ่มจรัส พิมพ์ ไว้ ข้าง ซ้าย เห็น คำ ว่า เจ้า พนักงาน ถ้า
เปลี่ยน ผู้ตั้ง นาม ใน ธนบัตร นี้ เมื่อ ไต่ ก็ จะ ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา
ให้ ทราบ ทั้ง กัน.

นาม ที่ พิมพ์ ลง ใน ธนบัตร เช่น นี้ ให้ เป็น ที่ เชื้อ ถือ เหมือน ลง ชื่อ
ด้วย ฉาย มือ หรือ ตรา ตำแหน่ง ใน ที่ ทั้งปวง ดัง ข้อ ความ ใน มาตรา ๕
แห่ง พระ ราช บัญญัติ ธนบัตร รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓

ข้อ ๖ เมื่อ กรม ธนบัตร ได้ เปิด ทำการ ตาม พระราช บัญญัติ แล้ว
เจ้า พนักงาน จะ ได้ จัก ธนบัตร ดัง ไป ยัง พระคลัง หั่ว เมือง ตาม ความ ต้อง
การ เพื่อให้ จำหน่าย แลก เงิน ตรา หรือ ธนบัตร ที่ ต่าง ราคา กัน

ธนบัตร ที่ มี ผู้ นำมา ขนเงิน ที่ พระคลัง หั่ว เมือง กิต หรือ ที่ กรม ศุภการ
กรุงเทพฯ ๑ กิต ให้ เจ้า พนักงาน รับ ขึ้น ให้ ตาม ควร แก่ การ ที่ จะ รับ ได้

ข้อ ๗ ธนบัตร ที่ มี ผู้ นำมา ขึ้น ที่ กรม ธนบัตร กิต ที่ พระคลัง ตาม ต
หนังสือ ต่วน เต กิต หรือ ที่ กรม ศุภการ กรุงเทพฯ ๑ กิต ถ้า เจ้า พนักงาน

08/12/2566

ตรวจเห็นเป็น ๓๒๕
 ตรวจเห็นเป็น ๓๒๕
 (เช่น เลขหมาย หรือ วัน หรือ ราคา) เช่นนี้ ก็ให้เจ้าพนักงานยึดไว้แต่
 ให้เรียกชื่อแต่ที่อยู่ของผู้นำ ๓๒๕ มาขึ้นนั้นไว้ด้วย ผู้นำ ๓๒๕
 มาขึ้นนั้น ถ้าเป็นผู้ไม่มีหลักฐานอันสมควรก็ให้เจ้าพนักงานพาตัว
 ไปยัง พด ๓๒๕ หรือ อัยการ อันสมควร พร้อมกับ ๓๒๕
 เพื่อให้ได้ส่วนเหตุผลต่อไป

ข้อ ๘ ๓๒๕ ซึ่งมีราคา ๓๐๐ บาท เดิมมี ๓๐๐๐ บาทนั้น
 ถ้าเจ้าของ ทำหายแล้ว มาแจ้งความ ต่อเจ้าพนักงาน กรม ๓๒๕ ก็ให้
 เจ้าพนักงาน รับ จด ทะเบียน ไว้ เพื่อให้ช่วย ในการ ที่จะ คิด ตาม ต่อไป
 แต่ให้เป็นที่เข้าใจว่า ถ้ามีผู้นำ ๓๒๕ ซึ่ง กล่าวว่า หายนั้น มา ขึ้นเมื่อใด
 เจ้าพนักงาน ก็ ต้อง จ่าย เงิน ให้ เพราะ ๓๒๕ นั้น สัญญา จะ จ่าย เงิน ให้แก่
 ผู้นำ มา ขึ้น โดยทันที

แต่ ๓๒๕ ที่มีผู้นำ จด ทะเบียน ไว้แล้ว แต่มีผู้นำ มา ขึ้น เช่นนี้
 เจ้าพนักงาน จะ ถ้าม ชื้อ แต่ ที่อยู่ ๓๒๕ ไว้ แล้ว จะ รับ แจ้ง ความ ไป ให้
 เจ้า ของ ผู้ จด ทะเบียน ไว้ นั้น ทราบ แต่ ทั้ง จะ แจ้ง ความ ไป ยัง กรม พด
 ๓๒๕ ด้วย ส่วน ๓๒๕ ราคา ๕ บาท ๓๐ บาท ๒๐ บาท นั้น ถ้า
 หาย เจ้า พนักงาน จะ ไม่ รับ จด ทะเบียน ไว้

ข้อ ๙ ๓๒๕ ซึ่งมีผู้ตัด หรือ ขาด ออก แล้ว เป็น ล่อง ที่อื่น แต่ เวลา
 ที่ กลับ ต่อ จะ ให้ เป็น ฉบับ เดียว กัน นั้น คือ ลิด ฉบับ กัน ไป เลข หมาย
 ซ้ำ ซ้าย มือ กับ ซ้ำ ซวา มือ ไม่ ตรง กัน ตรง กัน แต่ ราคา เช่นนี้ เรียกว่า
 ๓๒๕ ต่อ ที่อื่น ไม่ ถูก ๆ นี้ . ถ้า ผู้ใด มี อยู่ ก็ ควร นำ มา ฝาก ให้ ลง ทะเบียน
 ใน กรม ๓๒๕ แต่ จะ เรียก เงิน ไม่ ได้ ต่อ เมื่อ ได้ รับ อีก ที่อื่น หนึ่ง

ที่ต่อ ท่อน กั้น ถูก เมื่อใด กรรม ฌบัตร์ จึง จะจ่าย เงิน ให้ เมื่อนั้น ถ้า ต้อง ท่อน มี ต้อง เจ้า ของ ก็ จะ แบ่ง เงิน ให้ ทั้ง สอง คน

ฌบัตร์ ต่อ ท่อน ไม่ถูก ที่มี ผู้ นำ มา ฝาก จด ทะเบียน ไว้ แล้ว ถึง สามปี แต่ ใน ระหว่าง สามปี นั้น ไม่มี ผู้ใด นำ ท่อน ที่ ถูก มา ขึ้น ได้ ดังนี้ เมื่อ สิ้น กำหนด สามปี เจ้า พนักงาน ก็ จะ ยอม จ่าย เงิน ให้ แก่ ผู้ ที่ นำ มา จด ทะเบียน ไว้ นั้น

ข้อ ๓๐ ผู้ใด มี ฌบัตร์ ครึ่ง ซีก จะ นำ มา ฝาก จด ทะเบียน ไว้ ที่ กรรม ฌบัตร์ ก็ได้ แต่ ก่อน ที่ กรรม ฌบัตร์ จะ จ่าย เงิน ให้ นั้น เจ้า ของ จะ ต้อง แสดง ให้ เป็น ที่ พอ ใจ เจ้า พนักงาน ๓ ข้อ คือ

- (๑) คน เป็น เจ้า ของ ฌบัตร์ จริง
- (๒) จะ นำ ฌบัตร์ ท่อน ซึ่ง ยัง ขาด อยู่ นั้น มา ไม่ได้ โดย เหตุ อัน ไม่มี ทาง จะ แก่ ไข

(๓) ไม่มี ผู้อื่น ที่ จะ สามารถ มา เรียก ราคา ฌบัตร์ นี้ ได้ เป็น อัน ขาด ถ้า เจ้า พนักงาน พอ ใจ ใน ข้อ ทั้ง ๓ นี้ ก็ จะ จ่าย เงิน ให้ ภาย หลัง กำหนด ๑ เดือน แต่ เจ้า ของ จะ ต้อง ทำ สัญญา ไว้ ต่อ กรรม ฌบัตร์ ว่า ต่อ ไป ถ้า รัฐบาล จะ ต้อง ขาดทุน ด้วย ฌบัตร์ นี้ ด้วย ประการ ใด ๆ ก็ ดี ผู้ที่ รับ เงิน ไป นั้น จะ ต้อง ออก เงิน ไร่ จง เต็ม

ประกาศใช้ข้อบังคับ อักษร คำนำ ในแขวงเมืองมื่นบุรี

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง นเรศวรยุทธสังเษนาบดี กระทรวง นครบาล
รับ พระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

คำมต ทง แล่นแล่น ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวม ยก ตั้ง ขึ้น
เป็น เมืองมื่นบุรี นั้น ในส่วน แขวงเมือง ชัยบุรี ; เมือง ฉะเชิง เทรา,
แถม เมือง สุ่มท ปรากฏ, ซึ่ง มีเขตร์ ติดต่อกัน ก็ ได้มี การ ตรวจ ตรา
เรื่อง จับ สัตว์น้ำ บ้างกัน ความ วิวาท โดย วิถี จัด การ ตาม ข้อบังคับ อักษร คำนำ
รัตน โกสินทร ศก ๓๑๗ อยู่แล้ว แต่ ส่วน แขวง เมืองมื่นบุรี ซึ่ง ทรง พระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ยก เป็น เมือง ตั้ง ขึ้น ใหม่ อยู่ ใน ระหว่าง กลาง
ยัง หา ได้ จัด การ ตรวจ ตรา เรื่อง จับ สัตว์น้ำ นั้น ไม่ สมควร จะ ต้อง จัด การ
บ่งกัน ความ วิวาท ใน เรื่อง การ จับ สัตว์น้ำ โดย วิถี เช่น เดียวกัน เหมือน
เขตร์ แขวง เมือง ชัยบุรี เมือง ฉะเชิง เทรา แถม เมือง สุ่มท ปรากฏ

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้ ข้อ บัง คับ อักษร คำนำ
รัตน โกสินทร ศก ๓๑๗ ใน เขตร์ แขวง เมืองมื่นบุรี ตั้งแต่วันที่ ๑
ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๒๓ เป็นต้นไป เพื่อให้ ราษฎร ผู้ จะ ทำ การ
หา สัตว์น้ำ ปฏิบัติ ให้ ถูก ต้อง ตาม ระเบียบ บ่งกัน เหตุ เกิด ความ วิวาท แย่งชิง
ห้วยหนอง ในการ หา สัตว์น้ำ สืบ ไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๓๐ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๒๕๒

๐๘/10/2566
เป็นวันที่ ๓๒๓๕๖ ในรัชกาล บัณฑิต บัณฑิต

แจ้ง ความ กระทรวง การ ต่าง ประเทศ

ด้วย ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ แจ้ง ความ ให้ ทราบ ว่า
 มองซิเออร์ โยเซฟ แซมบี ประธานาธิบดี กรุง ลีออร์แดนต์ ผู้บัญชาการ
 ขอฟฟิศ กงถางแห่ง ลักดงไปรสนีย์ ซึ่ง ตั้ง อยู่ ที่ กรุง เบ็ด มี หนังสือ มา ยัง
 กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ลง วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ร. ศ. ๑๒๓
 สั่ง หนังสือ แจ้ง ความ ของ ผู้แทน รัฐบาล ยี่บุน ที่ กรุง เวียนนา มา ว่า รัฐบาล
 ยี่บุน ได้ ยิน ยอม เข้า ชื่อ ถ้อย ตาม หนังสือ สัญญา ลักดงไปรสนีย์ ซึ่ง ได้
 ประชุม แกะ ไข แล้ว ที่ กรุง วอชิงตัน เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ร. ศ. ๑๓๐
 ประเทศ ยี่บุน ได้ เข้า ด้วย ตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ร. ศ. ๑๒๓
 มีความ ดัง คือ ไปนี้

ที่ ๑ สัญญา ว่า ด้วย การ ส่ง หนังสือ แต่ หีบ ที่ ได้ ตัด ทรา ไว้ แล้ว

ที่ ๒ สัญญา ว่า ด้วย การ ส่ง ห่อ สิ่ง ของ ทาง ไปรสนีย์

แต่ ตาม อัตรา ราคา เงิน ที่ ว่า ไป นั้น ๓ แฟรง ฝรังเศส เท่า กับ ๕๐
 เซนต์ ยี่บุน ๕๐ เซนต์ เท่า กับ ๒๐ เซนต์ แต่ ๒๕ เซนต์ เท่า กับ ๓๐
 เซนต์ นอกจากนี้ จะ เก็บ เตา อีก ๒๕ เซนต์ ต่าง หาก ทุก ห่อ ที่ ส่ง
 ไป ทาง ไปรสนีย์

ศาลาว่าการ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๘ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) เหวะ วงษ์วิโรประการ

08/10/2566

เสนาบดีว่า การ ต่าง ประเทศ

๓๒๘
พระราชบัญญัติ รักษา ทำนบ

เจ้า พระยาเทศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตรฯ อธิการ รับ
พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้
ประกาศ ให้ ทราบทั่วกัน ว่า การ เพาะ ปลูก อัน เป็น สิ่ง สำคัญ ของ บ้าน
เมือง แต่ ซึ่ง ต้อง อาศัย รัย น้ำ เป็น สำคัญ นั้น มี เหตุ ที่ เป็น อัน ตราย อยู่
อย่าง หนึ่ง เพราะ ว่า ที่ดิน ใน ท้อง ท่ง ทั่ว ไป มัก จะมี ทาง น้ำ ต่ำ บ้าง ทลุ
ออกมา ประจบ กับ แม่น้ำ แต่ ต่ำ ตลอดจน ใหญ่ โดย มาก ถ้า ปี ไตฝน ไม่
บริบูรณ์ น้ำ น้อย น้ำ ที่พอ จะ รัย ท้อง ท่ง อยู่ ใต้ ก้ไหล ลง ตาม ทาง น้ำ ต่ำ บ้าง
นั้น ๆ มา ตก แม่น้ำ หรือ ต่ำ ตลอดจน ใหญ่ เสีย กระทบ ให้ พืช พรรณ การ
เพาะ ปลูก ใน ท้อง ที่นั้น ๆ เสีย ไป ได้ บ้าง มี พระราช ประสงค์ จะ อุดหนุน
การ เพาะ ปลูก ให้ สมบูรณ์ ยิ่ง ขึ้น ด้วย การ บิด ทำนบ ใน ที่ อัน ควร บิด
เพื่อ ทด น้ำ ไว้ แก่ เหตุ อัน ตราย ดัง กล่าว มา แล้ว แต่ เพื่อ มี ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด
กระทำ อัน ตราย แก่ ทำนบ อัน เป็น ประโยชน์ นั้น เสีย จึง ทรง พระ กรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ทราบ พระราช บัญญัติ ไว้ ดัง ต่ ต่อไปนี้

ข้อ ๓ เมื่อ เสนาบดี กระทรวง เกษตรฯ อธิการ เห็น สมควร จะ บิด
ทำนบ ใน ที่ ตำบล ใด ๆ เมื่อ ได้ รับ พระราชทาน พระบรมราชา อนุญาต แล้ว
ก็ ให้ ตั้ง หรือ ให้ อนุญาต แก่ ผู้ ใด ผู้ หนึ่ง ให้ ทำ ทำนบ ขึ้น ใน ที่ ตำบล
นั้น ๆ ได้ บรรดา ทำนบ ที่ เสนา บัด กระทรวง เกษตรฯ อธิการ ได้ ตั้ง หรือ
ได้ อนุญาต ให้ ทำ ขึ้น แต่ ออก ประกาศ บอก ตำบล แต่ บอก นาม ทำนบ ใน
หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ ทำนบ นั้น เป็น ของ หลวง เจ้า อยู่ ใน
พระราช บัญญัติ นี้

08/10/2566

ข้อ ๒ บรรดาทำนบ หลวง ที่เข้า อยู่ใน พระราชบัญญัตินี้ ให้ทำ
ป้าย จาตุก อักษร บอกนาม ปัก ไว้ ที่ ทำนบ นั้น เป็น สำคัญ ทุก ๆ ทำนบ

ข้อ ๓ ห้าม มิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด กระทำ อัน ตราย แก่ ทำนบ หลวง ด้วย
ประการ ใด ๆ ถ้า ผู้ใด กระทำ ผิด คือ ข้อ นี้ ผู้หนึ่ง มีความ ผิด ให้ ปรับ
เป็น เงิน ไม่เกิน ๓๐๐ บาท หรือ จำคุก ไม่เกิน ๓ เดือน หรือ ทั้ง ปรับ
แถม จำคุก

ข้อ ๔ ถ้า ผู้ใด ปลดปล่อย ให้ สัตว์ พาหนะ ของ คน ไป เข้ายับ ย่ำ ทำ
อัน ตราย ทำนบ หลวง ผู้ เป็น เจ้า ของ สัตว์ พาหนะ นั้น มีความ ผิด ให้ ปรับ
ไม่ เกิน คราว ละ ๑๐ บาท หรือ จำคุก ไม่ เกิน เดือน หนึ่ง หรือ ทั้ง ปรับ
แถม จำคุก

ข้อ ๕ ถ้า เสนา บัติ กระ ทรวง เกษ ตรา ธิการ เห็น ว่า ทำนบ ตำบล ใด
ควร มี ทาง ให้ เรือ เดิน ได้ ประการ ใด ก็ ให้ ปัก ป้าย บอก ไว้ ที่ ทง นั้น
แต่ ถ้า เห็น ควร กำหนด ให้ เรือ เดิน ได้ เพียง ขนาด ใด แต่ ควร มี กฎ ข้อ
บังคับ ประการ ใด ก็ ให้ เสนา บัติ กระ ทรวง เกษ ตรา ธิการ ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ
ขึ้น ไว้ สำหรับ การ นั้น ๆ ได้

ข้อ ๖ เมื่อ เสนา บัติ กระ ทรวง เกษ ตรา ธิการ เห็น สมควร จะมี
เจ้า พนักงาน พิเศษ อยู่ รักษา ทำนบ ใดบ้าง ก็ ให้ ตั้ง เจ้า พนักงาน ไว้ รักษา
ทำนบ นั้น ได้ ตาม สมควร และ ถ้า ทำนบ ใด มิ ได้ มี เจ้า พนักงาน พิเศษ
อยู่ รักษา ให้ กรมการ อำ มุข ใน ท้อง ที่ นั้น เป็น เจ้า พนักงาน รักษา

ข้อ ๗ เมื่อ เสนา บัติ กระ ทรวง เกษ ตรา ธิการ เห็น สมควร จะ เลิก
ถอน ทำนบ ใด ๆ ที่ สร้าง ไว้ แล้ว เสีย ก็ ได้

ข้อ ๘ ถ้าเสนาบดีกระทรวง เกษตราธิการ เห็นจำเป็น จะต้อง มี
ข้อบังคับ สำหรับ ประกอบ กับ พระราชบัญญัติ^{๔๕} อีก ประการ ใด ก็ ให้ ตั้ง
กฎ เสนา บัด^๕ ขึ้น ประกอบ ได้

ข้อ ๙ บรรดา กฎ เสนา บัด^๕ ที่ ได้รับ พระ ราชทาน พระ บรม ราชา
นุญาต แล ออก ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ มี อำนาจ
แต่ ใช้ ได้ เหมือน เป็น ด่วน หนึ่ง แห่ง พระราช บัญญัติ^๕ นี้

ข้อ ๑๐ ให้ เสนา บัด^๕ กระทรวง เกษตราธิการ เสนา บัด^๕ กระทรวง
มหาดไทย แล เสนา บัด^๕ กระทรวง นคร บาด เป็น เจ้าน้ำ ที่ รักษา แล จัด การ
ให้เป็น ไป ตาม พระ ราชบัญญัติ^๕ นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓
เป็น วันที่ ๑๗๓๕๘ ใน รัชกาล บัด^๕ ยนี้

ประกาศ พระราชบัญญัติ^๕ เรื่อง บังคับ กัก ไข้ วัณโรค ที่ ให้ เลิก ถอน
ประกาศ พระราชบัญญัติ^๕

ลง วันที่ ๑๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

มี พระบรม ราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จ พระ ปรมินทร มหา จุฬ
ตงครณี พระ จุฬ จอม เถดำ เจ้า อยู่ หัว คำ รัส เหนือ เถดำ ฯ ทรง พระ
กรุณา โปรด เถดำ ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ หัว ทั่ว กัน ว่า

ด้วย บัด^๕ นี้ ใช้ กัก ไข้ วัณโรค ซึ่ง เปน โรค ติด ต่อ กัน ได้ ใน เมือง ชองกง
แล เมือง อื่น ๆ นั้น ดัง บัด^๕ นี้ แต่ บัด^๕ นี้ ไ้ ยังมี บาง ครั้ง ว่าง คราว ใน
เมือง ชองกง แล เมือง ทำ ต่าง ๆ ใน ประเทศ จีน เพราะ ฉนั้น จึง สมควร

08/10/2566

เด็ก ถอน ประกาศ พระราช บัญญัติ ลง วันที่ ๑๓ มิถุนายน วันคนโกลีนาทร

ศก ๑๓๑ นั้นสืบ ควร ประกาศ พระราช บัญญัติ เรื่อง บ้อง กัน กาฬโรค

ขึ้น ใหม่ แทน ประกาศ พระราช บัญญัติ นั้น ต่อ ไป

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ตรา พระราช บัญญัติ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ดังนี้

ข้อ ๑ ที่ด่านตรวจ โรคตาม ข้อบังคับ ใน พระราช บัญญัติ นี้ ให้ใช้ โน้มนำ เจ้า พระยาที่ ตรง กับโรง ศุภสถาน ณเมือง สมุทรปราการ

ข้อ ๒ เรือดำหนึ่งดำใด ซึ่ง ออกจาก เมืองข้างนอก หรือ เมืองท่าใด ๆ ใน ประเทศจีน มา ถึง น่าน น้ำสยาม ในวัน ฤา ใน ภายหลัง วันที่ ได้ประกาศ พระราช บัญญัติ นี้ ต้อง แวะ ทอดส่อง ยั้ง ที่ด่าน ตรวจโรค แต่ต้อง รอพัก อยู่ที่ นั้น จน ถึงเวลา เจ้า พนักงานแพทย์จะได้ ขึ้นไป ตรวจบน เรือ แต่ ออก ใบ อนุญาต ของ ด่าน บ้อง กัน โรค ภายหลัง ยแล้ว จึง เข้ามาได้

ข้อ ๓ ห้าม ไม่ได้ บุคคล ผู้ใด นอกจาก เจ้า พนักงาน ฤา ผู้ช่วย ของ เจ้า พนักงาน แพทย์นั้น ทำ การ ไป มาติดต่อกับ เรือ ดำ ใด ๆ ซึ่ง มาจาก เมือง ชองกง ฤา จาก เมือง ท่าใด ๆ ใน ประเทศจีน ไป ยังฝั่ง ฤา จาก ฝั่ง ไปยัง เรือดำนั้น ฤา จาก เรือดำนั้น ไปยัง เรือดำอื่น ๆ ฤา จาก เรือดำอื่น ๆ ไปยัง เรือนี้ กะนั้น เรือดำ นั้น ได้รับ ใบ อนุญาต ของ ด่าน บ้อง กัน โรค ภายหลัง ราย ให้เลย เข้ามา ได้ นั้น เป็น อันขาด

ข้อ ๔ ผู้เป็น นายเรือ ฤา คน ผู้ใด ซึ่ง เป็น ผู้บังคับ การ ใน เรือ ดำหนึ่งดำใด 08/10/2566 ที่ต้องจอดพัก อยู่ที่ ตาม กำหนดกัก ด่าน บ้อง กัน โรค

ภยันตรายนั้น ต้องแจ้ง กิจการ ด้วย ส่วน เว็แต่ ส่วน เวลาที่ ได้เดิน เว็
 มา ตาม ทาง แด ส่วน กาว มี ใช้ เจ็บ ฤา ไม่มี อย่างไร ใน บรรดา
 ลูก เว็แต่ คน โดย สार แต่ ทั้ง เหตุการ อื่น ๆ แก่ เจ้า พนักงาน แพทย์ ตาม
 ที่ เจ้า พนักงาน ผู้นั้น จะ ต้อง การ แต่ ต้อง คอบ คำ ตาม ค่าง ๆ ที่ เจ้า พนักงาน
 แพทย์ จะ ตาม นั้น โดย ความ จริง แด โดย ถ้วน ถึ แต่ ถ้า เจ้า พนักงาน
 แพทย์ จะ ต้อง การ ให้ จัด เว็แต่ เครื่อง ใช้ อัน สมควร สำหรับ สิ่ง คน
 โดย ส่วน แด คน ลูก เว็ ชิน มก ที่ ค่าน บ้อง กัน โรค ภยันตราย นั้น ก็ ต้อง
 จัด ให้ แด ทั้ง ต้อง ช่วย เจ้า พนักงาน แพทย์ ตาม สมควร ใน ทาง อื่น ๆ
 ทัว ไป เพื่อให้ เจ้า พนักงาน ผู้นั้น ได้ จัด การ ออก ใบ อนุญาต ของ ค่าน
 บ้อง กัน โรค ภยันตราย สำหรับ เว็แต่ นั้น ด้วย

ข้อ ๕ เจ้า พนักงาน แพทย์ มี อำนาจ ที่จะ ชิน ไป บน เว็แต่ ที่ มา ถึง
 น่าน น้ำ สยาม ได้ ทุก ฉ่า แต่ ตรวจ บรรดา คน ที่ อยู่ ใน เว็แต่ นั้น ได้ ทัว หน้า
 แต่ ถ้า เห็น สมควร จะ เรียก ตรวจ ใบ สำคัญ แจ้ง ด้วยการ ใช้ เจ็บ สำหรับ
 เว็แต่ หนังสือ แจ้ง จำนวน คน อพยพ ฤา หนังสือ อื่น ๆ ซึ่ง เจ้า พนักงาน
 แพทย์ จะ ต้อง การ ตรวจ เพื่อให้ จัด การ ออก ใบ อนุญาต ของ ค่าน
 บ้อง กัน โรค ภยันตราย นั้น ด้วย ก็ได้ แต่ เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ต้อง ทำ การ
 โดย ทาง ที่ ถูก ต้อง ด้วย กฎหมาย ตาม ที่ เห็น สมควร ต้อง ทำ เพื่อให้
 รู้ ได้ ว่า ความ ซื่อสัตย์ เรียบร้อย ใน เว็แต่ และ บรรดา คน ใน เว็แต่ นั้น ๆ
 มี อยู่ เปน อย่างไร

ข้อ ๖ เว็แต่ หนึ่ง ฉ่าใด ซึ่ง ได้ บันทุก เพียบ ไม่ สามารถ ผ่าน
 ๐๘/๑๐/๒๕๖๖
 ข้าม ดันดอน เข้ามาน้ำ เจ้า พระยา ได้ เมื่อ ต้อง การ อนุญาต ผ่อน ให้

เรือดำเบาชั้น
ข้างคีตาแล้ว

ฎา บรรทุกภายนอกที่ทอดสมอตำบลเกาะสีงิ้ว ฎา

(ก) ผู้จัดการของเรือดำนั้น จะต้องเขียนหนังสือบอกล่วงหน้า ให้เจ้าพนักงานแพทย์กระทรวงนครบาล ทราบกำหนดวันอันหมายว่า เรือจะมาถึงยังที่ทอดสมอภายนอกนั้น

(ข) กับจะต้องให้หนังสือขออนุญาต ต่อเจ้าพนักงานศุลกากร ที่ทอดสมอภายนอกแสดงความว่า ไม่มีคนตายจากไข้กาฬโรค ฎา ไม่มีกาฬโรคได้เกิดขึ้นในเรือ ตั้งแต่จากเมืองท่าที่ออกเรือมานั้น

ข้อ ๗ ให้เจ้าพนักงานแพทย์มีอำนาจ ตามพระราชบัญญัตินี้ จัดการตามที่จะเห็นสมควร ในบรรดาเรือฎาคนทั้งหลาย อันมี โรคติดมานั้น เพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่หลายได้ต่อไป

ข้อ ๘ ผู้หนึ่งผู้ใดที่กระทำความละเมิด ฎาช่วยกระทำความละเมิด อย่างหนึ่งอย่างใดต่อพระราชบัญญัตินี้ แลทั้งผู้เป็นนายเรือฎา กับตันฎาผู้ใด ๆ ซึ่งมีอำนาจบังคับการของเรือใหญ่เรือเล็ก ลำใด ๆ ที่ได้มีความละเมิดนั้นเกิดก็ดี ฎาเป็นเรือที่ได้ใช้อย่าง หนึ่งอย่างใดในการอันเป็นความละเมิดนั้นก็ดี ผู้นั้น ๆ จะต้อง ต่างคนมีโทษปรับเงินไม่เกินสองพันบาท ฎาโทษจำคุกไม่เกิน กำหนดหกเดือน ฎาต้องปรับโทษทั้งสองสถานนั้น

ข้อ ๙ บรรดาเงินค่าใช้จ่ายอันมีเงิน ที่รัฐบาลได้ออกไปเท่าใด ในการรักษาเลี้ยงดูคนที่ได้เอาขึ้นจากเรือ ไปพักอยู่ที่ด่านป้องกัน โรคภัยนั้น ฎาผู้ที่เป็นเดยนต์ของเรือดำนั้น ต้องใช้เงินคืน

ให้แก่รัฐบาลทั้งสิ้น

08/10/2566

ขอ ๓๖ พระราชบัญญัติ ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลเป็นเจ้าหน้าที่จัดการ พร้อมด้วยความช่วยเหลือของกรมทหารเรือ ให้เป็นอันใช้ได้ตลอดทุกประการ

ประกาศมาณวันอังคารที่ ๒๓ กันยายน วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๖๖
เป็นวันที่ ๑๒๓๖๘ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ห้ามไม่ให้เล่นการพนัน เบี้ย โบก ในมณฑลนครราชสีมา

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่าตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติอาชกรการพนัน รัชกาลที่ ๖๒๐ มีว่าให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะห้ามไม่ให้เล่นการพนันอย่างใด ๆ ได้ในที่ใด ๆ นั้น

บัดนี้มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ในมณฑลนครราชสีมา มีการเล่นพนันชนิดหนึ่งเรียกว่า เบี้ย โบก หรือ นัย หนึ่งเรียกว่า คู่สี่ ซึ่งผู้เล่นได้เสียเงินทองกันมากและรวดเร็วยิ่งกว่าทั่วไป เป็นทางที่จะนำให้ราษฎรได้รับความยากจน จึงโปรดเกล้าฯ ห้ามไม่ให้เล่นการพนัน เบี้ย โบก ในมณฑลนครราชสีมาต่อไป เพราะฉะนั้นตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศนี้ เป็นต้นไป ถ้าผู้ใดขัดขืนฝ่าฝืนเล่นการพนัน

๑๑/๑/25๒๖

เบ็ญ โบก แถ้ว จั้มไต้คอง ปรั้มแถ่มมีโทษ ตาม ความ โน พระ ราช บัญญัตติ

อากร การ พินัน รัตน โกสินทรศก ๑๒๐ ทุก ประการ

ประกาศ มาณวันที่ ๓๒ กันยายน ร. ศ. ๑๒๓

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศ เรื่อง ยกเว้น อากรค่าน้ำ

ใน ตำบลต่าง ๆ แขวง เมือง ชลบุรี เมือง นครนายก เมือง ปราจีนบุรี
พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดี

กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการใส่เกล้า ๆ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ๆ สั่งว่า ตามความใน มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติ
ค่าน้ำ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ มีว่าให้เสนาบดีมีอำนาจ ที่จะยก
เว้นค่าอนุญาตใน ที่แห่งหนึ่งแห่งใด และยกเว้นไม่ต้องให้รับอาชญาบัตร
คุมเครื่องมือ อย่างหนึ่ง อย่างใด ในที่แห่งหนึ่งแห่งใด และมีอำนาจ
ที่จะห้ามไม่ให้ ใช้เครื่องมือ อย่างใด ๆ ในที่ใด ๆ ได้ นั้น

บัดนี้ มีพระบรมราชโองการ คำรัสเหนือเกล้า ๆ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า บางตำบลใน เมือง ชลบุรี
เมือง ปราจีนบุรี เมือง นครนายก เป็นท้องที่กันดารจับสัตว์น้ำได้
ไม่ใคร่พอที่ราษฎรจะซื้อขายกันเป็นอาณานิคม ประโยชน์ จึงทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ราษฎรในท้องที่ตำบล ๑ บ้านสวน ๒ ของ
รั้งคอก ๓ หนองรี ๔ หนองข้าวขาด ๕ มาบไผ่ ๖ ตำบลกระบก
๗ บ้านน้ำเชื่อน ๘ นาบ่า ๙ หนองไม้แดง ๓๐ ดอนหัวฟ่อ ๓๑ บ้านบึง

08/10/2566

๓๒ คุดอง กี่ว ๓๓ เขาคันช้ทรง ๓๔ ห้วย กระบี่ ๓๕ บ้านเดิมด ๓๖ มาม มียม
 ๓๗ บ้านเหมือง ๓๘ บ้านบึง ๓๙ หนองขาม ๔๐ ห้วยตรุ ๔๑ บ้านนาพร้าว
 ๔๒ หนองปลาไหล ๔๓ บ้านโปล่ง ๔๔ บ้านเขาไม้แก้ว ๔๕ บ้านห้วยใหญ่
 • ๔๖ มาม โปล่ง ๔๗ หนองกระเช ๔๘ หนองหงษ์ ๔๙ หนองคำตั้ง ๓๐ หนอง
 จับ อั้ง ๓๑ มาม กระบะก ในแขวงเมืองชตบุรี ๓๒ เขาใหญ่ ๓๓ ห้วยมะโกด
 ๓๔ บุ่งหอย ๓๕ หัวไม้คิงยาง ๓๖ ป่าชะ ๓๗ หนองเคี่ยม ๓๘ บ้านหวะ
 ในแขวงเมืองนครนายก ๓๙ เขาทวนเตา ๔๐ เนินหอม ๔๑ บ้านนาเขา
 ทักกัณฐ์ ๔๒ บ้านย่านรี ๔๓ วังชะบ้ำ ๔๔ อีเทวี ๔๕ ตงบั้ง ๔๖ บุตะโคด
 ๔๗ บุญย ๔๘ นาแหม ๔๙ เนินหาดในแขวงเมืองปราจีนบุรี รวม
 เป็นท้องที่ใน มณฑล ปราจีนบุรี ๔๙ ตำบล จับสัตว์น้ำ ในท้องที่
 ตำบลเหล่านี้ได้ โดยไม่ต้องเสียค่าอนุญาตจับสัตว์น้ำ และไม่ต้อง
 รับ อาชญาบัตรคุ้มครองมือจับสัตว์น้ำ อย่างหนึ่ง อย่างใด แต่ไม่
 ต้องเสียค่าอนุญาต ตามตัวคนที่ใช้เครื่องมือ เว้นไว้แต่ถ้าผู้ใด
 จะจับสัตว์น้ำ พันเซต ๔๙ ตำบลที่กล่าวมาแล้วนี้ ต้องให้ประพาศ
 และเสียค่า น้ำ ตาม พระราชบัญญัติค่า น้ำ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐
 จึง ทุกประการ

ประกาศ มาณวันที่ ๑๔ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ตง พระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

พระราชบัญญัติ วิชาคตอง ศก ๑๒๑

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศ ให้ทราบทั่วกันว่า การเพาะปลูกที่ดี ควร คำ ขยาย ไป มา ก็ดี ใน พระราช อาณาเขต^{นี้} ทราบ^{นี้} คำ คตอง เป็น สำคัญ แต่ ใน เวลา^{นี้} คตอง ก็มี อยู่ แล้ว เป็น อันมาก แต่ ขำ รุก คั้น เชน ไป เสียบ โดย มาก เหตุ เพราะ ยัง มิได้ จัด การ รักษา ให้ พอ เพียง ทรง พระราช คำว่า ให้ จะ บำรุง แต่ รักษา คตอง เก่า ที่มี อยู่ แล้ว แต่ ที่ จะ ขุด วน ใหม่ ให้ เรียบ ร้อย ถาวร เพื่อให้ เป็น ประโยชน์ แต่ สัตวกร แก่ ชูระ ของ ราษฎร ยิ่ง ชั้น จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตรา พระราช บัญญัติ^{นี้} ได้ ดังนี้

มาตรา ๓ พระราช บัญญัติ^{นี้} ให้เรียก ว่าพระราชบัญญัติ รักษา คตอง รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

มาตรา ๒ เมื่อจะใช้พระราชบัญญัติ^{นี้}สำหรับ คตอง ใดเมื่อใด จะ ได้ ออกประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เป็น สำคัญ

มาตรา ๓ เมื่อ ได้ ใช้พระราช บัญญัติ^{นี้} ใน คตอง ใดแล้ว ให้ยก เลิก พระราช กำหนด กฎหมาย เดิม ที่ ขัด กับ พระราช บัญญัติ^{นี้} เสีย มิให้ ใช้ ใน คตอง นั้น ดับ ไป

มาตรา ๔ ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจที่จะ ตั้ง เจ้า พนักงาน สำหรับ รักษา คตอง ตาม พระราชบัญญัติ^{นี้} ได้

มาตรา ๕ ถ้าเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ เห็น ว่าคตอง ใด สมควร จะมี ถิ่น ทดวง ริม คตอง เพื่อให้ มหาชน ดึงจระ ไป มา หรือ เพื่อ เป็น ทาง โยง เรือ ใด โดย สัตวกร ผัง ตะเท้า ใด ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตรา

ซิกการ มีอำนาจ ที่จะ ยกเว้น ที่ รีม คตอง นัน แต่ ผัง เดียว กัด หรือ ทั้ง ๒ ผัง กัด
 ใจเป็น ถนน หลวง ไต่ ตาม เห็น ส้มควร จะ กำหนด เนอ ที่ ยัน ชัน ไป
 เท้าไต ถ้าแตะ ที่ ที่ ต้อง การ ตาม ความ ใน มาตรา นี้ เป็น ที่ มี เจ้า ของ
 ถือ กรรมสิทธิ์ โดย ซอม ด้วย กฎหมาย อยู่ ก่อน แล้ว ก็ ให้ เสนา บัติกระทรวง
 เกษตรราชการ มี อำนาจ ที่จะ จัด ซือ ที่ นั้น ได้ อย่าง ซือ ที่ ทำ การ หลวง
 เช่น ที่ ทำ ทาง รถไฟ เป็นต้น

มาตรา ๖ ถ้าหากว่า สามารถ จะ ทำ ได้ อย่าง อื่น แล้ว ห้าม มิ ให้ ผู้
 หนึ่ง ผู้ใด เอา หยาก เยื่อ ผืน ล้อย หรือ สิ่ง ได้ โกรก เทกััง ใน คตอง แต่ ห้าม
 มิ ให้ เท ทั้ง สิ่ง ของ ดัง กัดว่า มา แล้ว ลง ใน ทาง น้ำ ต่ำ ค ซึ่ง เดือน ไหล มา
 ลง คตอง ได้ ถ้า ผู้ใด กระทำ ผิด ต่อ มาตรา นี้ ให้ ปรับ ผัน นี้ ไม่ เกิน ๒๐ บาท
 ฎา จำคุก ไม่ เกิน เดือน หนึ่ง ฎา ทั้ง ปรับ แล จำ ทั้ง สอง สักงาน

มาตรา ๗ การ ที่จะ พาสัตว์ พาหะ คือ ช้าง, ม้า, โค, กระบือ,
 ซ้ำม คตอง นัน ให้ ชัน ลง ไต่ ที่ ทำ ซึ่ง กำหนด ไว้ ให้ เป็น ที่ สำหรับ ซ้ำม
 สัตว์ พาหะ ห้าม มิ ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ใด พาสัตว์ พาหะ ชัน ลง ใน คตอง นอก
 จาก ทำ ซ้ำม เป็น อัน ชาติ ถ้า ผู้ใด กระทำ ผิด ต่อ มาตรา นี้ ผัน นี้ มีโทษ
 ให้ ปรับ ผัน นี้ ราย ตัว สัตว์ พาหะ เป็น เงิน ไม่ เกิน ตัว ละ ๓๐ บาท

มาตรา ๘ ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ใด ละเลย ปลดปล่อย ให้ สัตว์ พาหะ มา ทำ แปลง
 ใน ถนน หลวง ให้ ปรับ ผัน นี้ ๗ ราย ตัว สัตว์ เป็น เงิน ไม่ เกิน ตัว ละ ๑ บาท

มาตรา ๙ ห้าม มิ ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ใด กระทำ ให้ คตอง แต่ ผัง คตอง หรือ
 ถนน หลวง เสี่ยง ไบ่ ด้วย ฆะการ ไค ๆ ถ้า ผู้ใด กระทำ ผิด ต่อ มาตรา นี้
 ให้ ปรับ ผัน นี้ ไม่ เกิน ๒๐ บาท ฎา จำคุก ไม่ เกิน เดือน หนึ่ง ฎา ทั้ง ปรับ
 แล จำ ด้วย ทั้ง สอง สักงาน แต่ ต้อง ทำ สิ่ง ซึ่ง เสี่ยง หาย ให้ คน ดี ด้วย อักได้ ๑

มาตรา ๓๐ ถ้าคลองใดได้จัดการซ่อมแซม แต่รักษาให้เป็น การ
สะดวกแก่การ ไปมา ของ มหา ชน แล้ว ให้เสนา บดี กระทรวง เกษตรา ธิการ
มี อำนาจ ที่จะ ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ กำหนด พิบัติ ติตรา เก็บค่า รักษา คลอง
นั้น ๆ จาก เรือ แพ ที่ อาไ้รยไป มา ใน คลอง นั้น ได้ ตาม เห็น สมควร
แต่ ให้ มี อำนาจ ที่จะ เลิก หรือ จะ เปลี่ยน แปลง พิบัติ ติตรา นั้น เมื่อใด
อย่าง ใด ได้ ตาม ที่ เห็น สมควร

มาตรา ๓๑ ให้เสนา บดี กระทรวง เกษตรา ธิการ มี อำนาจ ที่จะ ตั้ง กฎ
ข้อ บังคับ ใน การ ที่ จะ ทำ สะพาน ข้าม คลอง หรือ สะพาน ท้ำน้ำ ใน คลอง
แต่ กำหนด ขนาด แพ ที่ จะ ต้อง ใน คลอง แต่ กำหนด ให้ จุด เรือ แพ ใน ลำ
คลอง เพื่อ อย่า ให้ กัด ขวาง แก่ การ ไป มา ของ มหา ชน ได้

มาตรา ๓๒ ให้เสนา บดี กระทรวง เกษตรา ธิการ มี อำนาจ ที่จะ
ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ รักษา การ ให้ เป็น ไป ตาม พระราช บัญญัติ นี้
บรรดา กฎ ข้อ บังคับ เสนา บดี กระทรวง เกษตรา ธิการ ซึ่ง ได้ รับ พระ
ราช ทาน พระ บรม ราชานุญาต ตั้ง ขึ้น ประกอบ กับ พระราช บัญญัติ นี้
เมื่อ ได้ ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ ใช้ ได้ เหมือน เป็น
ส่วน หนึ่ง แห่ง พระราช บัญญัติ นี้

มาตรา ๓๓ ให้เสนา บดี กระทรวง เกษตรา ธิการ เป็น เจ้านาย ที่ รักษา แด
จัดการ ให้ เป็น ไป ตาม พระราช บัญญัติ นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม วันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๑๒
เป็น วันที่ ๒๒๓๕๐ ใน รัชกาล บัณฑิตย บัณฑิต

แจ้ง ความ กระ ทรวง พระคลัง มหา สมบัติ

บอก แก่ คำ ผิด

ด้วย ตาม ความ ใน ประ กาศ เสนา บัดี้ กระ ทรวง พระ คลัง มหา สมบัติ

ว่า ด้วย การ ออก ใช้ ธน บัตร ซึ่ง ได้ ออก ใน พระ ราช กิจ งาน เบ กษา เต็ม ๑๘
 แผ่น ที่ ๒๔ วันที่ ๑๕ กันยายน ค.ศ. ๑๒๑ นำ ๔๗๕ ซีก ที่ ๒ บัน ทด ที่ ๓
 คำ ว่า “ แลก เบ ดีย น แปร ง ” นั้น คำ ว่า แปร ง นี้ เ กิน ไป ให้ คัด ออก เสีย
 นำ ๔๗๒ ซีก ที่ ๒ บัน ทด ที่ ๗ คำ ว่า “ ธน บ ๓๐๐ บาท ” ให้ แก่ เป น
 ธน บ ๓๐๐ บาท นำ ๔๗๗ ซีก ที่ ๑ บัน ทด ที่ ๑ คำ ว่า “ ต่อ เมื่อ ใ ต้ รับ อี ก
 ท่อน หนึ่ง ที่ ต่อ ท่อน หนึ่ง ถู ก มือ โ ต่ กรม ธน บ ๓๐๐ จะ จ่าย เงิน ให้ เหมือน นั้น
 ถ้า ส่อง ท่อน มี สอง เจ้า ของ ก็ จะ แบ่ง เงิน ให้ ทั้ง สอง คน ” นั้น คำ ว่า
 ถ้า ส่อง ท่อน มี สอง เจ้า ของ ก็ จะ แบ่ง เงิน ให้ ทั้ง สอง คน ” นี้ เ กิน ไป ให้ คัด
 ออก เสีย กับ บัน ทด ที่ ๑๔ คำ ว่า “ (๑) คน เป น เจ้า ของ ธน บ ๓๐๐ จ ริ ง ”
 นั้น ให้ แก่ เป น (๑) คน เป น เจ้า ของ ธน บ ๓๐๐ จ ริ ง เต็ม ทั้ง โ บ

แจ้ง ความ กระ ทรวง การ ต่าง ประเทศ

ด้วย ทรง พระ กรุณา โปรด เกล้า ฯ ให้ ประ กาศ แจ้ง ความ ให้ ทราบ ว่า
 บารอน เอ็ม โป อรรถ ราชทูต ออก สตรี ย สำหรับ กรุง สยาม ซึ่ง ตั้ง อยู่ ที่
 กรุง โต กิ โย มี หนังสือ มา ยัง กระ ทรวง การ ต่าง ประเทศ ลง วันที่ ๒๒
 กันยายน ค.ศ. ๑๒๑ แจ้ง ความ ว่า รัฐบาล แห่ง ประเทศ ธิ บ ๓๐๐
 ได้ ยิน ยอม เห็น ชอบ ด้วย หนังสือ สัญญา สากล โทรเลข ซึ่ง ได้ ประ ชุม
 ที่ กรุง เซนต์ ปีเตอส์ เบอร์ก เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๘๖๕ แต่

ประเทศ ธิบดี นี้ จะยินยอม เสีย เงิน ค่า ชนม์นิยม ตาม มาตรา ข้อ บังคับ
หมวดที่ ๔ ของสัญญา ล้ากต ไทรเดช ที่ กล่าว มา แล้ว นั้น

ศาลา ว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๒๒ ตุลาคม วันขึ้นโกสินทร ศก ๓๒๓

(ตง พระนาม) เหวะวงษ์จโร ปรกการ

เสนา บดี ว่า การ ต่าง ประเทศ

กฎ เสนา บดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบตี

ว่า ด้วย อัครา เงิน เดือน ข้ำ ราชการ หัว เมือง

วันขึ้นโกสินทร ศก ๓๒๑

ข้อ ๑ ข้ำหวอง เทศาภิบาล คนใด จะควร รับ เงิน เดือน ใน อัครา
ชั้น ไต นั้น แล้ว แต่ จะทรงพระ กรุณาไปรด ไม่ เกี่ยว กับ ความ ใน กฎ นี้

ข้อ ๒ ข้ำราชการ ที่มี ตำแหน่ง ใน กอง มณฑล ตำแหน่ง หนึ่ง รวม
ทุก มณฑล เป็นจำนวน ข้ำราชการตำแหน่ง นั้น ที่ คน คิด แบ่ง เป็น ๓ ส่วน
เป็นชั้นที่ ๑ ส่วน หนึ่ง เป็น ชั้นที่ ๒ ส่วน หนึ่ง เป็น ชั้นที่ ๓ ส่วน หนึ่ง
มีเศษ บวก ชั้นที่ ๓ ก่อน แล้ว บวก ชั้นที่ ๒ แล้ว จึง บวก ชั้นที่ ๑

ข้ำราชการ ตำแหน่ง นั้น คน ไต ควร เป็น ชั้นใด แล้ว แต่ เสนา บดี เจ้า
กระทรวง นั้น จะ อนุญาต ด้วย อย่าง ความ ที่ ว่า ไว้ ใน ข้อ นี้ ดัง เช่น ตำแหน่ง
ข้ำหวอง คลัง มี มณฑล ละ คน หนึ่ง รวม ๑๖ มณฑล เป็น ข้ำหวอง คลัง
๑๖ คน จัด เป็น ชั้นที่ ๑ ห้า คน ชั้นที่ ๒ ห้า คน ชั้นที่ ๓ หก คน
แล้ว แต่ เสนา บดี กระทรวง พระคลัง จะ อนุญาต ให้ ข้ำหวอง คลัง คน ไต

เป็น ชั้น ไต 08/10/2566

ข้อ ๓ ข้าราชการที่มีตำแหน่งประจำเมืองตำแหน่งใด ในมณฑลใด มีกี่คน จำแนกเป็น ๓ ส่วนตั้งว่ามาแล้วในข้อ ๒ แล้วแต่เสนาบดี เจ้ากระทรวงตำแหน่งนั้น จะอนุญาตให้คนใดเป็นชั้นใด

ตัวอย่าง ความที่ว่า ในข้อนี้ ตั้งเช่นผู้ว่าราชการเมือง ในมณฑลกรุงเก่า มีตำแหน่งผู้ว่าราชการเมือง ๕ คน จัดเป็นชั้นที่ ๓ คนหนึ่ง ชั้นที่ ๒ สองคน ชั้นที่ ๓ สองคน แล้วแต่เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย จะอนุญาตผู้ว่าราชการเมือง คนไหนเป็นชั้นที่ ๑ คนไหนเป็นชั้นที่ ๒ คนไหนเป็นชั้นที่ ๓ ตำแหน่งกรมการเมือง แล กรมการอำเภอ ก็ทำนองเดียวกัน ในมณฑลใด รวมจำนวน ในมณฑลนั้น แบ่งเป็นสามส่วนตั้งว่ามาแล้ว

ข้อ ๔ ที่ว่าเสนาบดีอนุญาตนั้น ให้พึงเข้าใจว่า ตำแหน่งที่เสนาบดีตั้งเสนาบดีเป็นผู้อนุญาต ตำแหน่งที่ข้าหลวงเทศาภิบาลตั้ง ถ้าจะตั้งให้สูงกว่าชั้นที่ ๓ ขึ้นไปต้องขออนุญาตเสนาบดีก่อน ถ้าเป็นตำแหน่งรับพระราชทานสัญญาบัตร การเลื่อนชั้นตำแหน่งนั้น เสนาบดีต้องนำความกราบบังคมทูลขอรับพระราชทานพระบรมราชาอนุญาตก่อน

ข้อ ๕ จำนวนตำแหน่งข้าราชการที่แบ่งเป็นชั้นละกี่คนนั้น ถ้าข้าราชการวุฒิยังไม่ถึงชั้นที่ ๓ จะลดจำนวนจากชั้นที่ ๓ เขาไปตั้งเพิ่มเข้าเป็นชั้นที่ ๒ หรือชั้นที่ ๒ ไปบวกชั้นในชั้นที่ ๓ ก็ได้ แต่มิให้จำนวนชั้นที่ ๓ เกินกว่าจำนวนในอัตรา แต่ถ้าตำแหน่งในชั้นที่ ๓ ยังมีอยู่มิให้ชั้นที่ ๒ เกินจำนวนในอัตรา

• ข้อ ๖ ผู้รับ ตำแหน่ง ต้อง รับ เงิน เดือน อย่าง ต่ำ ใน ชั้น นั้น ก่อน
 เว้นแต่ผู้ตรวจการ ซึ่งมี ประกาศนียบัตร ออกจาก โรงเรียน มหาคเด็ก
 จะได้เป็นชั้นที่ ๒ แล้วเพิ่มชั้นขึ้น ๑ ทุกปีตามอัตรา เว้นไว้แต่
 ผู้ที่ย้ายมาแต่ตำแหน่งอื่น แต่ตำแหน่งเดิม เงินเดือนสูงกว่าอัตรา
 อย่างต่ำในชั้นตำแหน่งใหม่ จะเพิ่มเงินเดือนให้ขึ้น ๑ หรือ ๒ ชั้น
 ในชั้นนั้นให้ท่วมเงินเดือนในตำแหน่งเดิมก็ได้ ข้าราชการชั้นใดรับ
 เงินเดือนที่สูงที่สุดในชั้นนั้นแล้ว จะเพิ่มต่อไปไม่ได้จนกว่าจะเลื่อนชั้น
 ข้อ ๗ ผู้รับ หรือผู้แทนรับเงิน เดือนได้เพียง อัตรา อย่าง ต่ำ ใน ชั้น
 นั้น จะเพิ่มชั้นไม่ได้

หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๓๑ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ตง พระ นาม) มหิศร ราช ฤทธิย

เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ

กฎเสนาบดี กระทรวง ยุติ ธรรม

กฎที่ ๓๖ ด้วยตามกฎที่ ๕ ซึ่งมีความว่า ผู้พิพากษาคนใด นั้น
พิจารณาความ เช่น ชื่อ ในคำพิพากษานั้น ได้แต่แย้งได้ ถ้าผู้ใดไม่ได้ นั้น
จะเช่น ชื่อ ๆ จะแย้งไม่ได้

บัดนี้ มีการ ชัด ช้อง ใน คำต ข้ำ หดวง พิเศษ จัด การ ที่ นาน ด้วยว่า
ข้าหลวง ยุติธรรม กับ ข้ำ หดวง เกษตร หา ได้ ทำ การ รวม อยู่ แห่ง เดียว กัน ไม่
ก็ จำ เปน จะ นิ่ง พิจารณา พร้อม กัน ไม่ได้ อยู่ เอง แต่ ตาม ประ กาศ ข้ำ
หลวง พิเศษ จัด การ ที่ นาน ข้อ ๓ ต้อง ให้ ข้ำ หดวง ยุติธรรม กับ ข้ำ หดวง
เกษตร เช่น ชื่อ พร้อม กัน คำ ตัดสิน นั้น จึง จะ ใช้ ได้ เพราะ ฉนั้น ให้
ยก เว้น กฎ ที่ ๕ ไม่ ให้ ใช้ ใน คำต ข้ำ หดวง พิเศษ จัด การ ที่ นาน คือ ให้
ข้าหลวง ยุติธรรม เปน ผู้ ชำระ แล้ว ปรึกษา พร้อม ด้วย ข้ำ หดวง เกษตร
เมื่อ เห็น ชอบ พร้อม กัน คำ ตัดสิน นั้น เปน ใช้ ได้

วันที่ ๒๗ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลง พระนาม) รัชพิพัฒน์ ศักดิ์

ประกาศกระทรวง โยธาธิการ

แผนกกรมไปรษณีย์ โทรเลข

ด้วย พระเจ้า นอง ยา เชน เจ้า ฟักกรม ขุน นิศรานุวัต ติวงษ์ เสนาบดี
กระทรวง โยธาธิการ ทรง พระดำริ หว่า อัตรา ค่า คำ โทรเลข ซึ่ง ติด ต่อ
กับ ต่าง ประเทศ ที่ รวบรวม สากล ซึ่ง แต่ เดิม ใช้ ช้อยู่ ๑ แฟรงค์ ของ คำ เท่า กับ
๔๓ อัฐ ^{๑๘/10/๒๕} บัดนี้ ราคา เงิน แพง ขึ้น กว่า แต่ ก่อน จะ คง ใช้ อัตรา เดิม ไป

ที่ย่อมกระทำให้นัดของรัฐบาลตกต่ำลงมาก จึงได้คิด อักษรคำคำ
โทรเลขใหม่ตกลงกับ สังกศ โทรเลขกำหนด ๓ แฟงค์ของคำคือ ๕๖ อัฐ
ใช้อักษรนี้มาแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ร.ศ. ๑๒๑ เป็นต้น

กับ อักษรนับ อักษรโทรเลขซึ่งเดิม ใช้อยู่เป็น ๒ วิธี คือ โทรเลข
ที่มีไปมา ในประเทศที่ไม่เกี่ยวแก่สัญญา สังกศแล้ว นับ ๓๐ อักษร เป็นคำ
ทั้งภาษาลับและธรรมดา เดชนับ ๕ อักษร เป็นคำ ถ้าโทรเลขที่ส่ง
ไปนอกประเทศที่ร่วม สังกศเห็น ภาษาธรรมดา นับ ๑๕ อักษร เป็นคำ
ภาษาลับนับ ๓๐ อักษร เป็นคำ เดชนับ ๕ อักษร เป็นคำดังนี้ ย่อม
เป็นการไม่สม่ำเสมอกัน ได้กำหนด อักษรนับคำ โทรเลขเสียใหม่
คือ บรรดาโทรเลขที่จะมีไปมา ในประเทศ หรือ นอกประเทศซึ่งร่วม
สัญญา สังกศนั้น ให้กำหนดนับคำ โทรเลขเป็น วิธี เดียวกัน หมด
คือ ภาษาธรรมดาให้นับ ๑๕ อักษร เป็นคำ ภาษาลับให้นับ ๓๐ อักษร
เป็นคำ เดชนับ ๕ อักษร เป็นคำ ได้ให้ ใช้อักษรนี้มาแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน
ร.ศ. ๑๒๑ เป็นต้น ไปแล้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๖ พฤศจิกายน วันโกสินทร ศก ๑๒๑
โดยรับสั่ง พระเจ้า ้องยาเธอ เสด็จมาที่ กระทรวงโยธาธิการ

(ลงนาม) พระยาเสถียร ฐาปนกิจย์

ปลัด ทูลฉลอง กระทรวงโยธาธิการ

ประกาศ กระทรวงมหาดไทย
ห้ามไม่ให้เล่น การพนันเบี้ย โบก

ใน มณฑลเพชรบูรณ์

08/10/2566 พระเจ้า ้องยาเธอ กรมหลวงดำรง ราชานุภาพ เสด็จมาที่ กระทรวง

มหาดไทย รับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ สั่งว่า ตามความใน มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติอากร
การพนัน รัตนโกสินทร ศก ๒๖๐ มีว่า ให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะห้าม
ไม่ให้เล่น การพนัน อย่างใด ๆ ได้ ในที่ใด ๆ นั้น

บัดนี้ มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ในมณฑลเพ็ชรบูรณ์ มีการ
เล่นพนัน ชนิดหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า เบี้ย โบก หรือ นัย หนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ค่ำ
ผู้เล่น ได้เสียเงิน ทอง กัน มากและรวดเร็ว ยิ่งกว่า ก่อ ไป เป็นทางที่จะ
ชักนำ ให้ราษฎร ได้รับความยากจน จึง โปรดเกล้า ฯ ห้ามไม่ให้เล่น
การพนัน เบี้ย โบก ในมณฑลเพ็ชรบูรณ์ต่อไป เพราะฉะนั้น ตั้งแต่วันที่
ได้ ออกประกาศนี้ เป็นต้นไป ถ้าผู้ใดขัดขืนฝ่าฝืน เล่น การพนัน
เบี้ย โบก แล้ว จับได้ต้อง ปรับและ มีโทษ ตาม ความ ใน พระราชบัญญัติ
อากร การพนัน รัตนโกสินทร ศก ๒๖๐ ทุกประการ

ประกาศ มาณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ร.ศ. ๒๖๓

(ตง พระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

พระ ราช บัญญัติ

เปลี่ยน แก่ พระ ราช บัญญัติ กรม กระสาปณ์ สิทธิการ

รัตนโกสินทร ศก ๒๖๓

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรเมนทร มหาจุฬา
ตง กรมพระเจดุมเกล้า เจ้า ชัย หวั ดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า
สมัย นี้ เป็น เวลา สมควร ที่จะ เปลี่ยน แก่ พระ ราช บัญญัติ เดิม สำหรับ

การทำเงินตรา ใน กรม กระดาษปอนด์สิทธิการ แด่ การ รับ แลก เงิน ซึ่งมี
อยู่แล้วแต่ก่อน บาง อย่าง จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตรา พระราช
บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ^{นี้} ให้เรียกว่า พระราช บัญญัติ เปลี่ยน
แก้ พระราช บัญญัติ กรม กระดาษปอนด์สิทธิการ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

มาตรา ๒ ความใน พระราช บัญญัติ^{นี้} กรม กระดาษปอนด์สิทธิการ
รัตนโกสินทร ศก ๑๑๒ หมวด ๓ มาตรา ๑๐ ซึ่ง ว่าด้วยพิคัดรับ แลก
เงิน นั้น กับ ทั้ง พระราช บัญญัติ โด ๆ^{ซึ่ง} มี เกี่ยว ร้อง ด้วย การ แลก เงิน
ใน กรม กระดาษปอนด์สิทธิการ มาแต่ก่อนนั้น ให้ยกเลิกเสีย แต่ วันที่ ได้
ประกาศ พระราชบัญญัติ^{นี้} ใน ราชกิจจานุเบกษาเป็น ต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑
เป็น วันที่ ๑๒๕๓๒ ใน รัชกาล บัคคอบัน^{นี้}

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ด้วย ความ พระราช บัญญัติ เปลี่ยน แก้ พระ บัญญัติ กรม กระดาษปอนด์สิทธิการ
วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ศก ๑๒๑ ซึ่ง ได้ ลง ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจา
นุเบกษา แผ่นที่ ๓๕ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๒๑ นั้น

กรม กระดาษปอนด์สิทธิ การ จะ ไม่ จำหน่าย เงิน บาท แลก เปลี่ยน กับ ทอง
หรือ เงิน หรือ ทองแดง ที่เป็น ทอง ตรา เงิน ตราต่างประเทศ หรือ เนื้อ เงิน
เนื้อ ทอง อย่าง ไດ ๆ แก่ ผู้ หนึ่ง ผู้ ไต

กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ ได้ มอมนำที่ ให้ ราชทูต สยาม ซึ่ง ประจำ
อยู่ ณ กรุง ลอนดอน เป็น ผู้ ซึ่ง จะ ออก คำ ดำคัญ ที่ จะ จ่าย เงิน บาท
ใน กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ กรุง เทพ ฯ แลก เปลี่ยน กับ ทอง ๔ เซอร์ ถึง

ซึ่งได้ใช้ให้เป็นเครดิตของรัฐบาล แห่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ใน ภายใต้นี้ที่มีอยู่ แก่ ส่องกง แด่ เชียง ไช้ แง่ กิ่ง กอ ปอ เรชนัน ฅนกรุง
ดอน คอน หงษ์ ลือ สำนัญ (ติมานตราฟ) จะ ออก ให้ ๒๐ บาท ค่อ ปอนต์ ๓
ถ้า ส่ง โดย ทาง โทร เตช ๑๘ บาท ๕๖ อัฐี ค่อ ปอนต์ ๓ จน กว่า จะ ได้ มี
ประกาศ เบี่ยน แปลง ใหม่

โดย รับ ตั้ง พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย เสด็จมา
กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ

(ตงพระนาม) หม่อมเจ้า มัยภักดี
ปลัด ทูต อตอง

ประกาศเพิ่มเติม

ประกาศ ออก โฉนด ที่ดิน

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ทราบ
ทั่วกัน ว่า ตาม ความ ใน ประกาศ ออก โฉนด ที่ดิน นั้น ใน นำ ที่ ข้าหลวง
เกษตร์ ให้ มี ผู้ ทำการ แทน กัน ได้ ทรง พระราชดำริ หว่า การ ออก โฉนด
ที่ดิน ก็ ให้ คิด จะ ขยาย ให้ แล่ มาก ขึ้น อยู่ เสมอ ถ้า ข้าหลวง ใหญ่ บ่วย
เจ็บ ตง หรือ ตูการ ไป ไม่ ตลอด ทัว ถึง ได้ แต่ ผู้ เดียว การ นั้น ก็ จะ คิด ขัด อยู่
สมควร จะมี ตำแหน่ง ข้าหลวง ที่ ๒ ขึ้น อีก ตำแหน่ง หนึ่ง เพื่อ ให้ ทำการ แทน
กันได้ จะ ได้ ไม่ มี ที่ ติด ขัด กัน ไต จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ ประกาศ เพิ่มเติม ดัง ค่อ ไป นี้

ข้อ ๓ 08 ให้ มี ข้าหลวง เกษตร์ ที่ ๒ อีก ตำแหน่ง หนึ่ง สำหรับ ทำการ
แทน ข้าหลวง ใหญ่ ใน เวลา ที่ ข้าหลวง ใหญ่ บ่วย เจ็บ หรือ ใน เวลา ไต ๆ

ซึ่ง เลื่อนา บดี กระทรวง เกษตรา ชิการ จะ ตั้ง ให้ ทำการ แทน โนน่า ที่
ข้าหลวง ไหญ่ นั้น

ข้อ ๒ เมื่อ ได้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ออก ประกาศ
ใน ราช กิจจา นุเบกษา ตั้ง ให้ ผู้ใด เป็น ข้าหลวง เกษตร ที่ ๒ แล้ว
ให้ ผู้ นั้น มี อำนาจ แต่ หน้า ที่ เหมือน ตัว ข้าหลวง ไหญ่ ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๖ เป็น วัน
ที่ ๑๒๔๓๔ ในรัชกาล บัทยา บัณิน

ประกาศ ตั้ง ข้าหลวง เกษตร ที่ ๒

ด้วย ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ พระยาวิเศษ ฤาไชย เป็น
ข้าหลวง เกษตร ที่ ๒ สำหรับ มณฑล กรุง เก้า แด มณฑล กรุง เทพ ฯ
ตาม ความ ใน ประ กาศ เพิ่ม เต็ม ประ กาศ ออก โฉนด ที่ ดิน ซึ่ง ตั้ง วัน
ที่ ๒๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑๑ ตั้ง แต่ บัดนี้ สืบ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓๖

(ลงนาม) เทเวศร์วงษ์ วิจิตรพันธ์

เลื่อนา บดี กระทรวง เกษตรา ชิการ

ประกาศ แก่ ไชการ เก็บ ภาษี ไม้

ซ่อมแซม เรือ เก้า ที่ ชำ รุด ในมณฑล ชุมพร

ด้วย อัครา การ เก็บ ภาษี ไม้ ใช้ ซ่อมแซม เรือ เก้า ที่ ชำ รุด ในมณฑล
ชุมพร ซึ่ง ได้ ใช้ เก็บ อยู่ ใน ทุก วัน นี้ ยัง หา เปน ระเบียบ เรียบ ร้อย ไม่
บัดนี้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ แก่ ไชการ เก็บ ภาษี ไม้ ซ่อมแซม

เรือเก่าที่ชำรุด ใน มณฑล ชุมพร ให้เป็น ระเบียบเรียบร้อย ดังนี้ ไป
 มีกำหนด อัตราค่านี้ คือ การที่ซ่อมแซมถ้า ใช้ไม่ถึง ยกหนึ่ง ของ
 เสียภาษีเป็นเงิน ๕ บาท ถ้าครั้ง ยกของเสียภาษี ๒ บาท ๓๒ ปี
 แต่ถ้า ค่ากว่า ครั้ง ยก ลง มา ไม่ต้อง เสียภาษี ถ้า มากกว่า ครั้ง ยก ขึ้น ไป
 ต้อง เสียภาษี เป็น อัตราร้อย ยกต่อ ๑ บาท ๑๖ ปี เดิมทุก เสียไป
 และถ้า มีเศษ ไม่ถึง เสียว หนึ่ง ของ ยก ไม่ต้อง เสียภาษี

คำกล่าว การ มหาด ไทย

ประกาศ มาณวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลง พระ นาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนา บัติ กระทรวง มหาด ไทย

ประกาศ อัคราเก็บ ภาคหลวง ต่บูก

มณฑล ชุมพร และ มณฑล นคร ศรี ธรรมราช

มี พระ บรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระเจ้า รัชกาลที่ ๖ มหาจุฬาลงกรณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้า อยุ่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศ ให้ทราบทั่ว
 กันว่า อัคราเก็บ ภาคหลวง ต่บูก มณฑล ชุมพร และ มณฑล นครศรี ธรรม
 ราชทุก วัน นี้ยัง หาเป็น ระเบียบ ไม่ บางแห่ง ก็เก็บเป็น เงิน คือ ๑๐ ซัก ๓
 ตาม ราคาที่ ราษฎร ซื้อ ขายกัน ใน พื้น เมือง และ บางแห่ง ก็เก็บเป็น เนื้อ
 ต่บูก คือ ๑๐ ๘๐ ซัก ๒๐ ๓ ทรง พระราชดำริเห็นว่า ควร จะจัด การ
 แก้ไข เพื่อให้เป็น ระเบียบแบบแผน คือ ไป จึง ทรง พระกรุณา โปรด
 เกล้า ฯ ให้แก้ไข อัคราการ เก็บ ภาคหลวง ต่บูก มณฑล ชุมพร และ มณฑล
 นคร ศรี ธรรมราชต่อไป ดังนี้

08/10/2566

ข้อ ๓ ให้เก็บ ภาค หดง ต่บูก มณฑล ชุมพร และ มณฑล นคร ศรีธรรมราช (เว้น บริเวณ ๗ หัวเมือง) ตาม ราคา ที่ ราษฎร ซื้อ ขาย กัน เป็น ราคา อย่าง สูง ที่ เมือง สระบุรีศรี แซคเคิต แมนต์ ซึ่ง ได้ ทราบ คราว หลัง ที่ สิ้น นี้

ข้อ ๒ ให้ ใช้ ข้อ บังคับ นี้ ใน มณฑล ชุมพร และ มณฑล นคร ศรีธรรมราช (เว้น บริเวณ ๗ หัวเมือง) แต่ วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒ เปน ต้นไป

ข้อ ๓ ถ้าเจ้าพนักงานได้ ทราบ ราคา ของ เมือง สระบุรีศรี แซคเคิต แมนต์ คราว หลัง ที่ สิ้น เท่าใด แล้ว ให้ คิด อัตรา เก็บ ภาค หดง เปน เงิน เทียบ ตาม อัตรา ใน ข้อ ๔ ของ ประกาศ นี้

ข้อ ๔ อัตรา ที่ เจ้าพนักงาน ได้ คิด ทะเทียบ ความ อัตรา จะ เก็บ ภาค หดง เท่า ไฉน ให้ เจ้าพนักงาน บัด ประกาศ ให้ มหาชน ทราบ ทัว กัน และ ให้ คง เก็บ ตาม อัตรา นั้น ไป กว่า จะ ได้ ทราบ ราคา ต่บูก จาก เมือง สระบุรีศรี แซคเคิต แมนต์ ใหม่ สำหรับ เทียบ เบียดเ็น เปน อัตรา ต่อ ไป

ข้อ ๕ ให้ ใช้ อัตรา นี้ เปน พิบัติ เก็บ ภาค หดง ต่บูก ตาม ราคา ซื้อ ขาย กัน ที่ เมือง สระบุรีศรี แซคเคิต แมนต์

อัตรา ต่บูก ที่ ซื้อ ขาย กัน เปน หาบ

แต เปน เงิน เหรียญ ตั้ง นี้

ราคา ๕๐	เหรียญ ถึง ๕๑	เหรียญ	ภาค หดง	หาบ	๕	เหรียญ	๑๐	เซ็นต์
๖	๕๑	08/10/2566	๖	๖	๖	๕	๖	๒๐๐
๖	๕๒	๖	๖	๕๓	๖	๕	๖	๓๐

ราคา	๕๓	เหรียญ ถึง ๕๔	เหรียญ...ภาค	หลวง	ห้าม	๕	เหรียญ ๕๐	ชนิด		
๖๖	๕๕	๖๖	๕๕	๖๖	๖๖	๖๖	๕	๖๖	๕๐	๖๖
๖๖	๕๕	๖๖	๕๖	๖๖	๖๖	๖๖	๕	๖๖	๖๐	๖๖
๖๖	๕๖	๖๖	๕๗	๖๖	๖๖	๖๖	๕	๖๖	๗๐	๖๖
๖๖	๕๗	๖๖	๕๗	๖๖	๖๖	๖๖	๕	๖๖	๘๐	๖๖
๖๖	๕๗	๖๖	๕๗	๖๖	๖๖	๖๖	๕	๖๖	๙๐	๖๖
๖๖	๕๗	๖๖	๖๐	๖๖	๖๖	๖๖	๖	๖๖	---	๖๖
๖๖	๖๐	๖๖	๖๓	๖๖	๖๖	๖๖	๖	๖๖	๓๐	๖๖
๖๖	๖๓	๖๖	๖๒	๖๖	๖๖	๖๖	๖	๖๖	๒๐	๖๖
๖๖	๖๒	๖๖	๖๓	๖๖	๖๖	๖๖	๖	๖๖	๓๐	๖๖
๖๖	๖๓	๖๖	๖๔	๖๖	๖๖	๖๖	๖	๖๖	๔๐	๖๖
๖๖	๖๔	๖๖	๖๕	๖๖	๖๖	๖๖	๖	๖๖	๕๐	๖๖
๖๖	๖๕	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖	๖๖	๖๐	๖๖
๖๖	๖๖	๖๖	๖๗	๖๖	๖๖	๖๖	๖	๖๖	๗๐	๖๖
๖๖	๖๗	๖๖	๖๗	๖๖	๖๖	๖๖	๖	๖๖	๘๐	๖๖
๖๖	๖๗	๖๖	๖๗	๖๖	๖๖	๖๖	๖	๖๖	๙๐	๖๖
๖๖	๖๗	๖๖	๗๐	๖๖	๖๖	๖๖	๗	๖๖	---	๖๖
๖๖	๗๐	๖๖	๗๓	๖๖	๖๖	๖๖	๗	๖๖	๓๕	๖๖
๖๖	๗๓	๖๖	๗๒	๖๖	๖๖	๖๖	๗	๖๖	๓๐	๖๖
๖๖	๗๒	๖๖	๗๓	๖๖	๖๖	๖๖	๗	๖๖	๔๕	๖๖
๖๖	๗๓	๖๖	๗๕	๖๖	๖๖	๖๖	๗	๖๖	๖๐	๖๖

08/10/2566

๓๕๕

ราคา ๘๖ เหรียญ ถึง ๘๗ เหรียญ...ภาค หดวง หาบ ละ ๑๒ เหรียญ ๖๐ เซนต์

๖๖	๘๗	๖๖	๖๖	๘๘	๖๖	๖๖	๖๖	๑๒	๖๖	๘๐	๖๖
๖๖	๘๘	๖๖	๖๖	๘๘	๖๖	๖๖	๖๖	๑๓	๖๖	๒๐	๖๖
๖๖	๘๘	๖๖	๖๖	๑๐๐	๖๖	๖๖	๖๖	๑๓	๖๖	๕๐	๖๖
๖๖	๑๐๐	๖๖	๖๖	๑๐๑	๖๖	๖๖	๖๖	๑๓	๖๖	๘๐	๖๖
๖๖	๑๐๑	๖๖	๖๖	๑๐๒	๖๖	๖๖	๖๖	๑๔	๖๖	๑๐	๖๖
๖๖	๑๐๒	๖๖	๖๖	๑๐๓	๖๖	๖๖	๖๖	๑๔	๖๖	๔๐	๖๖
๖๖	๑๐๓	๖๖	๖๖	๑๐๔	๖๖	๖๖	๖๖	๑๔	๖๖	๗๕	๖๖
๖๖	๑๐๔	๖๖	๖๖	๑๐๕	๖๖	๖๖	๖๖	๑๕	๖๖	๓๐	๖๖
๖๖	๑๐๕	๖๖	๖๖	๑๐๖	๖๖	๖๖	๖๖	๑๕	๖๖	๕๕	๖๖
๖๖	๑๐๖	๖๖	๖๖	๑๐๗	๖๖	๖๖	๖๖	๑๕	๖๖	๘๐	๖๖
๖๖	๑๐๗	๖๖	๖๖	๑๐๘	๖๖	๖๖	๖๖	๑๖	๖๖	๒๐	๖๖
๖๖	๑๐๘	๖๖	๖๖	๑๐๙	๖๖	๖๖	๖๖	๑๖	๖๖	๖๐	๖๖
๖๖	๑๐๙	๖๖	๖๖	๑๑๐	๖๖	๖๖	๖๖	๑๗	๖๖	---	๖๖
๖๖	๑๑๐	๖๖	๖๖	๑๑๑	๖๖	๖๖	๖๖	๑๗	๖๖	๕๐	๖๖

ประกาศ มา ณวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน วันโกสสินทร ศก ๑๒๓

เป็นที่ ๑๒๕๓๕ ในรัชกาล บัตยุบันนี้

ประกาศ ยกเลิก อักษร คำนา

แต่ อักษร สัมพัทธ์ แล ภาษี ต่าง ๆ ในมณฑล เพ็ชรบูรณ์ และให้ใช้
พระราชบัญญัติ เก็บเงิน คำราชการ ศก ๑๒๐ ในมณฑล เพ็ชรบูรณ์

พระเจ้าห้อง ยาเธอ กรมหลวง ตำรงราชานุกาพเสนา บัต กระทบวง

มหาดไทยรับ พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณา โปรด
เกล้า ๆ ดังนี้ว่า

ด้วยตาม ความใน พระราชบัญญัติ เก็บเงินค่า ราชการ ร.ศ. ๑๓๐
มาตรา ๓ ซึ่งมี ความว่า “จะให้ ใช้ พระราช บัญญัติ นี้ ใน หัวเมือง
มณฑล ไท เมื่อใด เมื่อ ได้ประกาศ โฆษณา การ ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุ
เบกษา เป็น สำคัญแล้ว จึง ให้ ใช้ พระราช บัญญัติ นี้ ใน หัวเมือง มณฑล
นั้น สืบไป” และ มาตรา ๔ ว่า “อัตราเงินค่า ราชการ ให้ มี กำหนด อย่าง
ดัง เพียง คน ๓ ปีละ ๒ บาท มิ ให้ เกิน ๓ บาท แต่ ที่ ไท ถ้า เลื่อน บัด
เห็น สัมควร จะ เก็บ ลด ลง เท่า ไท ก็ ดี หรือ ที่ ไท ยัง เก็บ โดย อัตรา ค่า ต่ำ
เห็น สัมควร จะ ชน อัตรา ก็ ดี เมื่อ ได้รับ พระ ราชทาน พระ บรม ราชานุญาต
ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ มี อำนาจ ที่ จะ แก้
ไข เปลี่ยน แปลง อัตรา เงิน ค่า ราชการ ใน ที่ นั้น ๆ ได้” นั้น

บัดนี้ ทรง พระ ราชดำริ เห็น ว่า มณฑล เพ็ชรบูรณ์ ซึ่ง เป็น มณฑล
ยึดศัตถ์กัน ดาร และ ห่างไกล จาก การ ติดต่อกับ การ ค้าขาย กับ มณฑล
อื่น ๆ นั้น มี ภาษี อกร บาง อย่าง เช่น (๑) อกร ค่านา (๒) อกร
สัมพัศร์ (๓) ภาษี บ้าง (๔) ภาษี ชัน (๕) ภาษี เรือ โรง ร้าง
(๖) ภาษี ยาสูบ เหล้า นี้ เป็นต้น ซึ่ง เก็บ แต่ ราษฎร เป็น การ กระจุก
กระจิก เป็น เหตุ ที่ กระ ทำให้ ราษฎร ได้รับ ความ เดือดร้อน ควร จะ ยก
เลิก ภาษี อกร ที่ เก็บ เป็น การ กระจุก กระจิก นี้ เสีย ให้ เปลี่ยน เก็บ เป็น
เงิน ค่า ราชการ เสมอ หน้า กัน แต่ อย่าง เดียว เพื่อ เป็น การ บำรุง มณฑล
เพ็ชรบูรณ์ อัน ยัง ไม่ เจริญ ให้ เจริญ บริบูรณ์ ขึ้น

จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ ยกเลิก (๑) อกร ค่านา

๕

09/10/2566

(๒) ขากรรณิก (๓) ภาษีบ้าน (๔) ภาษีเงิน (๕) ภาษีเรือ
 โรงเรือน (๖) ภาษียาสูบ ตลอดจนทั่วทั้งมณฑล เพ็ชรบูรณ์และให้
 ใช้พระราชบัญญัติเก็บเงินค่าราชการ ร.ศ. ๑๕๐ นั้น ในมณฑล
 เพ็ชรบูรณ์ เป็นอัตราเงินค่าราชการ ซึ่งให้เรียกเก็บแต่ชายกรรณิก
 คนละ ๔ บาท ตั้งแต่ศก ๑๒๒ เบ็ดต้นไป เว้นแต่ในท้องที่อำเภอ
 วงษ์สะพุง แขวงเมืองหล่ม ให้คงเก็บเงินค่าราชการไปตามอัตราเดิม
 คือปี ๓ คนละ ๔ บาท และราษฎรที่อยู่ตามซอกห้วยธารเขาซึ่ง
 ข้างดงเทศาภิบาลได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้เกลี่ย
 ก่อถมเข้ามาตั้งทำมาหากิน อยู่ในเขตแขวงเมืองเพ็ชรบูรณ์แล้ว
 ให้ยกเว้นเก็บเงินค่าราชการ ๓ ปีที่เข้ามาอยู่ใหม่นั้น

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน วันคนโกลืนทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

กฎที่ ๓๗ ด้วยตามพระราชบัญญัติ กระบวนพิจารณาความแพ่ง
 หมวดที่ ๑๗ แต่กระบวนพิจารณาความอาญา หมวดที่ ๕ กัดซึ่งว่า
 ด้วยวิธีอุทธรณ์นั้น ไม่ให้มีว่าเมื่อศาลได้ตัดสินความเรื่องหนึ่ง
 เรื่องใดแล้ว คู่ความจำเอนต้องแจ้งต่อศาลในขณะนั้นว่าจะยอม
 ตามคำตัดสินฤจะอุทธรณ์ พระราชบัญญัติกระบวนพิจารณาทั้ง
 ๒ นั้นให้โอกาสคู่ความมีเวลาอุทธรณ์ในกำหนด ๑๕ วัน แต่ซึ่งได้
 ๐๘/10/25๐๓
 มีธรรมเนียมแต่เดิมมา เมื่อศาลตัดสินแล้วผู้พิพากษาบางคนมักถาม

คู่ความว่าจะยอม ฎาจะอุทธรณ์นั้น เป็นธรรมเนียมไม่ดีคือบางที่
 ความควร จะอุทธรณ์ แต่คู่ความไม่ทัน ตรี ทรง ไป คอบ กับ ศาลว่า
 ไม่อุทธรณ์ ฎา ความที่ไม่ควร จะอุทธรณ์ แต่คู่ความ บอก กับ ศาลว่า จะ
 อุทธรณ์ ครั้น เมื่อ ได้ คอบ ไป ตั้ง นี้ แล้ว คู่ความ คิด ว่า จำ เป็น จะต้อง
 อุทธรณ์ ตาม ที่ ได้ บอก ไว้ กับ ศาล นั้น บาง ที่ ทำให้ ความ เสีย ไป ได้
 ตั้ง แต่ นี้ ไป ให้ เลิก ธรรมเนียม นี้ เสีย คือ เมื่อ ศาล ได้ ตัดสิน ความ
 เรื่อง ไต แล้ว ไม่ต้อง ตาม คู่ความ ว่า จะอุทธรณ์ ฎาจะยอม ต่อ เมื่อ พัน
 กำหนด ทูแล้ว คู่ความ ไม่อุทธรณ์ จึง ให้ ลง หมายชี้ ว่ายอม ถ้าคู่ความ
 นำ อุทธรณ์ มาขึ้น ใน กำหนด ก็ ให้ ลง หมายชี้ ว่าอุทธรณ์

วันที่ ๘ ธันวาคม วันพฤหัสบดี คศ ๑๒๑

(ลง พระนาม) รัชพิพัฒน์ ศักดิ์

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ
 แผนกกรมไปรษณีย์โทรเลข

ว่าด้วย การ ส่ง ไปรษณีย์แฉกโทร เลข ขนาดนี้ ระหว่าง มณฑลอุดร
 มณฑลอุตร มณฑลปราจีนบุรี มณฑลบุรพา กับ ออฟฟิศ ไปรษณีย์โทรเลข
 ที่ ๑ ที่ ๒ กรุงเทพ ฯ

ด้วยตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม คศ ๑๒๑ นี้เป็นต้น ไปจะได้จัดการ

ส่ง ไปรษณีย์แฉก โทร เลข ขนาดนี้ (คือฝากเงิน) ระหว่าง มณฑลอุดร,
 อุตร, ปราจีนบุรี, บุรพา, กับออฟฟิศที่ ๑ ที่ ๒ กรุงเทพ ฯ ซึ่งจะรับ
 ส่งเงินโดยทาง ขนาดนี้ ไป มาใน ค่าบด ที่ กล่าว ตั้ง แต่ บัด นี้ ไป จำนวนเงิน
 ที่จะฝาก ใน ไปรษณีย์ ขนาดนี้ มากที่สุดเพียง โบตะ ๘๐ บาท หรือ ๑ ซึ่ง

ข้อ ความ พิศดาร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวแก่ การนี้ ถ้าผู้ใด พยายาม ทราบ ความละเอียด
ก็ให้ ไปถาม ที่ออฟฟิศ ไปรษณีย์ โทรเลข กรุง เทพ ฯ หรือ ที่ ออฟฟิศ
มณฑลอุดรธานี อุดร ปราจีน บุรพา ก็ได้

ประกาศ มาณวันที่ ๗ ธันวาคม วันโกธินทร คศ ๑๒๑

โดยรับสั่ง พระเจ้าน้องยาเธอเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

(ลงนาม) พระยาเสถียรฐาปนิกิตย์

ปลัด ทูต ตลอด

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ด้วย ตาม ประกาศ ของ กระทรวง พระ คลัง มหา สมบัติ ใน ราชกิจจานุ
เบกษา แผ่นที่ ๓๖ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน วันโกธินทร คศ ๑๒๑ หน้า ๖๘๘
ซึ่ง ได้ กำหนด ราคา แลก เงิน บาท ใน กระทรวง พระ คลัง มหา สมบัติ นั้น

แต่ นี้ ต่อ ไป ให้ เป็น ที่ เข้าใจ ว่า รัฐบาล จะ ซื้อ ตัว สำคัญ (ตราฟัต)
เบิก ทอง สเตอร์ลิง ณ กรุง ลอนดอน เด่มอ ไป ถ้า จะ ประสงค์ ทราบ ราคา
เทียบ กับ เงิน บาท ให้ ตาม ที่ เจ้าพนักงาน กรม พระ คลัง กลาง กระทรวง
พระ คลัง มหา สมบัติ แต่ รัฐบาล จะ ไม่ รับ ซื้อ ตัว สำคัญ (ตราฟัต)
ที่เป็น จำนวน ของ ต่ำ กว่า ๑๐,๐๐๐. ปอนด์สเตอร์ลิง.

โดยรับสั่ง พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัยเสนาบดี
กระทรวง พระ คลัง มหา สมบัติ

หอรัษฎา กรพิพัฒน์

ประกาศ มาณวันที่ ๑๒ ธันวาคม วันโกธินทร คศ ๑๒๑

หม่อมเจ้าปิยะภักดี

ปลัด ทูต ตลอด

ประกาศเรื่อง ยก เลิก ฮากร คำ นา ตลอดจน ทว ทัง

มณฑลเพชรบูรณ์

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตั้งที่กระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการให้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ สั่งว่า

ด้วยตามความในประกาศ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๑๘ ว่าให้ใช้พระราชบัญญัติลักษณะการเก็บเงินค่านา ร.ศ. ๑๑๘ ในมณฑลเพชรบูรณ์นั้น บัดนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ยกเลิกฮากรค่านา ตลอดจน ทว ทัง มณฑลเพชรบูรณ์ตั้งแต่ ค่ำ ๑๒๒ เป็นต้นไป

เพราะฉะนั้น เมื่อชำระหนี้ภาษีอากร ได้จัดการเก็บเงินฮากรค่านาจำนวน ค่ำ ๑๒๑ ในมณฑลเพชรบูรณ์นั้น โปรดให้หมดรายแล้ว ให้ยกเลิกข้อความซึ่ง เกี่ยวด้วยการเก็บเงินค่านา ในมณฑลเพชรบูรณ์ ในประกาศฉบับนั้นเสีย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน วันขึ้นโกสุมภดี ค่ำ ๑๒๑

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศแก้ไขตราภาษีภายใน

ในพระราชบัญญัติภาษีภายใน ร.ศ. ๑๑๑

ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีภายใน ร.ศ. ๑๑๑ มีความว่า
เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เป็นผู้รับผิดชอบในการที่จะให้

จัด การ เก็บ ภาษี มี อำนาจ ที่ จะ ตั้ง ข้อ บังคับ อธิบาย ความ ตาม พระ ราช
บัญญัติ ได้ โดย ได้ รับ พระราช ทาน พระ บรม ราชฯ นุญาต นั้น

มา ภาย หลัง ได้ มี พระ บรม ราช โอง การ โปรดเกล้า ฯ ให้ ตั้ง กรม
สรรพากร นอก และ ให้ เสนา บัติ กระทรวง มหาด ไทย เป็น ผู้ บัญชา การ
กรม สรรพากร นอก ต่อ มา การ เก็บ ภาษี ภาย ใน ฯ หัว เมือง ต่าง ๆ
นอก จาก เมือง ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ อยู่ ใน กรม สรรพากร นอก ทั้ง สิ้น

หนึ่ง ตาม มาตรา ๘ แห่ง พระราช บัญญัติ ภาษี ภาย ใน ร.ศ. ๑๑๑
มี ว่า พระบาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว จะ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ เพิ่ม หรือ ตัด หรือ เด็ก พิศ ดเสียด ก็ได้

บัด นี้ เสนา บัติ กระทรวง มหาด ไทย ทรง เห็น ว่า อัตรา เก็บ ภาษี น้ำ ตาด
ทราย ใน มาตรา ๑๑ แห่ง พระราช บัญญัติ ภาษี ภาย ใน ร.ศ. ๑๑๑ ซึ่ง ตั้ง
อัตรา ให้ เก็บ หาบ ตะ ๑๕ สตางค์ นั้น ไม่ ตรง แก่ อัตรา เป็น จริง ซึ่ง ได้
เรียก เก็บ แค่ เดิม และ ใน เวลา บัด ยุ บัน นี้ คือ เก็บ หาบ ตะ ๒๕ สตางค์
ซึ่ง อัตรา ใน พระราช บัญญัติ ไม่ ตรง แก่ อัตรา จริง เช่น นี้ เห็น จะ เป็น ด้วย
พลั้ง เผลอ ใน การ ร่าง พระ ราช บัญญัติ ใน ชั้น ต้น จึง ได้ นำ ความ กราบ
บังคม ทูล พระ กรุณา ทราบ ผ่าน ดอ ของ ชุดี พระ บาท

เพราะ ฉนั้น ได้ มี พระ บรม ราช โอง การ โปรดเกล้า ฯ ให้ เสนา บัติ
กระทรวง มหาด ไทย แก่ อัตรา น้ำ ตาด ทราย แดง ซึ่ง มี อยู่ ใน มาตรา ๑๑

08/10/2566

แห่งพระราชบัญญัติภาษีภายใน ร.ศ. ๑๑๑ หมาย ๓๕ สดงคให้เปน
อัตรา หมาย ๓๕ สดงคคือไป

คำตาว่า การ มหาด ไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนา บดี กระทรวง มหาด ไทย

ประกาศแก้ไขอัตราภาษีภายใน

ในพระราชบัญญัติภาษีภายใน ร.ศ. ๑๑๑

ตาม มาตรา ๔ แห่ง พระราชบัญญัติ ภาษีภายใน ร.ศ. ๑๑๑ มีความ
ว่าเสนา บดี กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ เปน ผู้รับ ผิด ชอบ ใน การ ส่ง
ให้จัด การ เก็บภาษี มีอำนาจ ที่จะ ตั้ง ชื้อ บังคับ อธิบาย ความ ตาม พระราช
บัญญัติ ได้ โดย ได้รับ พระราชทาน พระบรมราชา อนุญาต นั้น

มาภายหลัง ได้ มี พระบรมราช โอง การ โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง กรม
สรรพากร นอก และ ให้เสนา บดี กระทรวง มหาด ไทย เปน ผู้บัญชา การ
กรม สรรพากร นอก ต่อมา การ เก็บภาษี ภายใน ใน หัว เมือง ต่าง ๆ
นอกจาก เมือง ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ อยู่ใน กรม สรรพากร นอก ทั้งสิ้น

อนึ่ง ตาม มาตรา ๘ แห่ง พระราชบัญญัติ ภาษีภายใน ร.ศ. ๑๑๑ มีว่า
พระบาท สมเด็จ พระ เจ้า ชัยหัว จะ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้เพิ่ม
หรือ ลด หรือ เลิก พิกัด เสียก็ได้

เพราะ ฉนั้น ได้ มี พระบรม ราชา โอง การ ให้เสนา บดี กระทรวง มหาด ไทย

ตั้ง พักดี สิ้น ศำ บาง อย่าง
อัครราชคือ ไป

ซึ่ง มี เกิด ใน มณฑล นคร ศรีธรรมราช ตาม

ยางไม้ต่าง ๆ เก็บภาษี	๓๐๐	ชัก	๓๐
เนื้อ มะพร้าว ตากแห้ง	๓๐๐	ชัก	๓๐
ผล มะพร้าว หัว	๓๐๐	ชัก	๓๐
แพะ		ศีรษะ	๓๖ อัฐ
แกะ		ศีรษะ	๓๖ อัฐ

คำดำจากร มหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย

ประกาศ เปลี่ยน ชาติ

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

พระบาท สมเด็จพระปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ พระจุลจอมเกล้า
 เจ้าอยู่หัว มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ ประกาศ ให้
 ทราบ ทังกัน ว่า มี สัดเคอร์ กอเตโร ซึ่ง รับ ราชการ อยู่ใน กรม ไปรษณีย์
 โทรเลข ได้ ทำเรื่อง รวบรวม ขึ้น ค่อ เสนาบดี กระทรวง โยธาธิการ ว่า มี ความ
 สงามิภักดี เต็ม ใจ เปน ข้าทูล ถอง ชู้ดี พระบาท อยู่ใน บังคับ สยามขอ
 พระราชทาน ให้ ได้ แปร ชาติ เปน คนอยู่ ใน บังคับ ไทย แต่ เช่น นั้น

08/10/๕66
 ประการ หนึ่ง ความ ทราบ ได้ สำลของ ชู้ดี พระบาท ว่า มี สัดเคอร์ กอเตโร

เป็นผู้มี อายุ เต็ม บริบูรณ์แล้ว แต่เป็นผู้ ซึ่งเกิด ภายใน กรุง สยาม แต่เป็น
ผู้ ซึ่ง ตั้งถิ่น ถิ่น บ้าน เวียน อันเป็น นิตย อยู่ ใน ภายใน พระราช อาณา เขต

อีก ประการ หนึ่ง ความ ประพฤติ ของ มิสเตอร์ กอเต โร แต่ ทั้ง ความ
จงรัก รักที่ อัน เด่มอ ซึ่ง ได้ มี ใน ราช การ ตาม ตำแหน่ง ที่ ได้ รับ พระราช
ทาน เปน มา แล้ว นั้น ถึงแม้ว่า จะ ยัง เป็น คน ต่าง ประเทศ อยู่ ก็ดี ย่อม เปน
ประทีป มั่นคง ให้ เห็น ว่า จะ เปน ข้า หลง ของ รุ่ดี พระ บาท อัน แท้ จริง ได้
แต่ ขอ บด้วย พระราช กำหนด กฎหมาย สืบ ต่อ ๆ ไป มิ ได้ ชาติ แล้ว จึง ทรง
พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ตรว เปน พระราช บัญญัติ ไว้ ดัง ต่อ ไป นี้ ว่า

ข้อ ๑ ให้ มิสเตอร์ กอเต โร แปลง ชาติ เปน คน ใน บังคับ ฝ่าย สยาม
แต่ ให้ มี บรรดา ศักดิ์ อำนาจ ผล ประโยชน์ ทั้ง หลาย แต่ นำ ที่ ทั้ง บ่วง เหมือน
อย่าง คน ที่ เกิด มา เปน คน ใน บังคับ ไทย นั้น ทุก ประการ

ข้อ ๒ ให้ ราช เลขา นุการ สั่ง ดำเนา พระราช บัญญัติ นี้ ให้ แก่
มิสเตอร์ กอเต โร รักษา ไว้ เปน หนังสือ สำคัญ ใน การ ที่ ได้ แปลง ชาติ แล้ว
แต่ ให้ สั่ง ดำเนา พระ ราช บัญญัติ กับ ทั้ง ดำเนา เรื่อง รว ของ มิสเตอร์ กอ
เตโร นี้ ไป ลง ทเขียน เข้า เด่ม ไว้ ใน ศาลา ที่ ว่า การ ของ เล่นาบดี กระทรวง
ยุติธรรม ด้วย

• ประกาศ มา แต่ พระ ที่นั่ง วิมานเมฆ วัน ศุกร์ ที่ ๑๘ ธันวาคม รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๓๓ ๐8/10/2566
เป็ปี ที่ ๓๕ ฤา เปน วัน ที่ ๑๒๕๕๖ ใน รัชกาล ๒๓๖๖ นี้

ประกาศให้ ใช้พระราชบัญญัติ วิชา คตอง

รัตน โกสินทรศก ๑๒๑

สำหรับ คตอง ภาษี เจริญ

เจ้า พระยาเทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ รับ พระบรมราชโองการ ให้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า คตอง ภาษี เจริญ ซึ่ง ได้ ขุด ไว้ แต่ ในแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็น คตอง สำคัญ สำหรับ การ เพาะปลูก แด การ ไป มา คำ ชาย อยู่ คตอง หนึ่ง แต่ คตอง นี้ มี ที่ น้ำ ชน อยู่ กลาง คตอง จึง เกิด มุด ดิน ขึ้น พาให้ คตอง ดิน เชน เสีย ไป ได้ เร็ว ใน รัชกาล บัดนี้ บัดนี้ ก็ได้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ช่อม มา ต้อง ครั้ง แล้ว แต่ หา ได้ จัด การ วิชา ให้ พอ เพียง ไม่ จึง กลับ ดิน เชน ไป อีก เป็น ความ ลำบาก แก่ราษฎร ผู้ มี กิจ ไป มา คำ ชาย ใน ตำบล ของ นั้น เป็น อัน มาก มา ชำ นาน แล้ว บัดนี้ ได้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ กระทรวง เกษตราธิการ จัด การ ช่อม ใหม่ อีก เพื่อให้ เป็น การ เจริญ แก่ การ เพาะ ปลูก แด เป็น ความ สดวก แก่ การ ไป มา คำ ชาย ของ มหาชน ต่อ ไป เวลา นี้ เจ้า พนักงาน ได้ ลง มือ ทำการ ช่อม อยู่ แล้ว สมควร จะ วิชา คตอง นี้ ให้ ให้ ทราบ ด้วย จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้ พระราชบัญญัติ วิชา คตอง รัตน โกสินทรศก ๑๒๑ สำหรับ คตอง ภาษี เจริญ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม รัตน โกสินทรศก ๑๒๑ เป็นต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๑

(ลงนาม) เทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ

พระ ราชบัญญัติ เบี้ย บำนาญ เพิ่ม เติม

มี พระ บรมราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระ จตุตถอม เกตุเจ้า อยู่ หัว ดำรงไว้ เหมือน เกตุเจ้า ๆ ให้ ตราบ พระ ราช บัญญัติ เพิ่ม เติม พระ ราช บัญญัติ เบี้ย บำนาญ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ ไว้ ดังนี้

มาตรา ๓ พระ ราช บัญญัติ นี้ ให้ เรียก ว่า พระ ราช บัญญัติ เพิ่ม เติม พระ ราช บัญญัติ เบี้ย บำนาญ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๑ แต่ ให้ ใช้ ตั้ง แต่ วันที่ ได้ ลง ใน ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น ไป

มาตรา ๒ พระ ราช บัญญัติ เบี้ย บำนาญ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ ใน มาตรา ๓ ได้ กำหนด หน้าที่ ผู้ ควร จะ ได้ รับ พระ ราชทาน บำเหน็จ บำนาญ แต่ ข้าราชการ ผู้ รับ พระ ราชทาน สัญญา บัตร มี ตำแหน่ง เงิน เดือน นั้น แต่ บัด นี้ ไป บำเหน็จ บำนาญ ซึ่ง กำหนดไว้ ว่า จะ พระ ราชทาน ตาม ข้อ ความ แต่ มาตรา ๒๘ ถึง มาตรา ๓๕ แห่ง พระ ราช บัญญัติ เบี้ย บำนาญ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ให้ นับ ว่า บรรดา ข้าราชการ ทั้ง ปวง เป็น ผู้ ควร ได้ รับ พระ ราชทาน ทุก ชั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๑ เป็น วันที่ ๑๙๔๖๐ ใน รัชกาล รัชช บรม น

พระ ราชบัญญัติ ออกตราของที่ดินชั่วคราว

มี พระ บรมราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ จตุตถอม เกตุเจ้า อยู่ หัว ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทุก กัน ว่า ใน เวลานั้น มี ราษฎร มา ขอ จ้าง ของ ที่ ดิน ต่อ กระทรวง เลขตราธิการ เพื่อ ทำ การ เพาะ ปลูก ขึ้น ใหม่ เป็น อัน

08/10/2566

มาก ทรงพระราชดำริเห็นว่า วิธี ออกตราจอง ที่คืน ให้แก่ราษฎร ตาม
 ขรมนิยมเดิมนั้น เมื่อถึง บั๊กมี ข้าหลวง กรมฯ ออก รั้งว่าเก็บ หาง เข้า
 คำน่า ข้าหลวง นั้น ๆ มีอำนาจ ออก ตราจอง ให้แก่ ราษฎร ผู้ มา ขอจอง ได้
 ราษฎร มี โอกาส อยู่เต็มทุก บั๊ก มาบัดนี้ ตั้งแต่ ยก การ เก็บ ฮากร คำน่า
 มา รวม อยู่ ใน กรม สรรพากร แล้ว หาได้มี ข้า หลวง กรมฯ ออก ไป
 รั้งว่าเก็บ หาง เข้า คำน่า ไม่ การ ออก ตราจอง ก็ เป็น ชั่งตวง ไป ด้วย
 ราษฎร ไม่มี โอกาส ที่จะ ขอ รับ ตรา จอง ได้ จึง เป็น เหตุ ให้ เกิด วิวาท
 แย่ง ซึ่ง ที่ ถิ่น ทำ การ เพราะ ปลด เป็น อัน มาก ถึง แม้ ว่า ได้ ทรง พระ กรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้ มี ข้า หลวง เลขศรี ออก จัด การ ออก โฉนด ที่ ดิน
 ตัง แจ้ง อยู่ใน ประกาศ ลง วันที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น
 แล้ว ก็ ดี แต่ วิธี ที่ ข้า หลวง ออก โฉนด ที่ ดิน อย่าง นี้ ได้ กระทำ ด้วย
 การ รั้ง ว่า ตระเอียด แน่น กน จึง ไม่ แ่ ออก ไป ได้ เร็ว ทัน ความ ประสงค์ ของ
 ราษฎร จำ จะต้อง ออก ตรา จอง ใน ท้อง ที่ ที่ ข้า หลวง ออก โฉนด
 ที่ ดิน ยัง เดิน ไป ไม่ ถึง นั้น ให้ แก่ ราษฎร ผู้ ได้ โทน สร้าง หรือ หัก ร้าง
 ทาง พง ที่ ดิน ได้ แล้ว นั้น พอ ให้ เป็น สิ่ง สำคัญ คู่ มี ระเบียบ การ วิวาท ไป ชั่ว
 คราวหนึ่ง ก่อน เมื่อ การ ที่ ข้า หลวง ออก โฉนด ที่ ดิน ได้ เดิน มา ถึง ท้อง ที่
 ใด แล้ว จึง จะ ได้ ออก โฉนด ใหม่ ใน ท้อง ที่ นั้น ให้ เป็น การ มัน คง
 สืบไป จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ตรา พระราช บัญญัติ สำหรับ
 ออก ตราจอง ชั่วคราวไว้ ดัง คือ ไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ ออก

ตราจองชั่วคราว รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

08/10/2566

มาตรา ๒ เมื่อจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรม ราช

อนุญาต ให้ ใ้ พระราช บัญญัตินี้ ใน ท้อง ที่ ตำบล ไต เมื่อ ไต จะ ได้ ประกาศ
ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เป็น สำคัญ

มาตรา ๓ เมื่อ ได้ ใ้ พระราช บัญญัตินี้ ใน ท้อง ที่ ตำบล ไต แล้ว ให้
ยก กฎหมาย แด ข้อ บังคับ กว่ ๆ ที่ เกี่ยว กับ การ ออก สิ่ง สำคัญ สำหรับ
ที่ดิน แด การ โอน กรรมสิทธิ์ ที่ดิน ของ เดิม ที่ ชัด กับ พระราช บัญญัติ นี้
เสีย มี ให้ ใ้ ใน ท้อง ที่ ตำบล นั้น คือ ไป

มาตรา ๔ เมื่อ ได้ ประกาศ ให้ ใ้ พระ ราช บัญญัติ นี้ ใน ท้อง ที่ ตำบล
ไตแล้ว จะ ได้ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ ใ้ เสนาบดี กระทรวง
เกษตราธิการ ตั้ง ขำหลวง เกษตร ขึ้น ประจำ ท้อง ที่ ตำบล นั้น แด เมื่อ
ได้ ออก ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา ว่า ผู้ ไต เป็น ขำ หลวง
เกษตร ใน ท้อง ที่ ตำบล ไตแล้ว ให้ ผู้ นั้น มี อำนาจ แด นำ ที่ ใน ตำแหน่ง
ขำ หลวง เกษตร ใน ท้อง ที่ ตำบล นั้น ตาม พระราช บัญญัติ นี้

มาตรา ๕ ขำ หลวง เกษตร ตาม ความ ใน พระ ราช บัญญัติ นี้
มี นำ ที่ คือ

๑ เป็น ผู้ รับ ผิด ชอบ ตรวจตรา การ งาน ของ พนักงาน ผู้ ทำการ ออกตรา
จอง ชั่ว คราว อัน อยู่ใน บังคับ บัญชี นั้น ให้ ได้ เป็น ไป ตาม ระเบียบ แห่ง
พระ ราช บัญญัติ นี้ แด กฎ ข้อ บังคับ ที่ จะ ตั้ง ขึ้น คือ ไป ด้วย

๒ เป็น ผู้ ลงชื่อ แด ประทับตรา ใน ตราจอง ชั่ว คราว ที่ จะ ออก ทุก ๆ ฉบับ

๓ เป็น ผู้ ออก ตราจอง ชั่ว คราว ใน ที่ ที่ ยัง ไม่มี สิ่ง สำคัญ เดิม มา
ให้ แก่ ผู้ กว่ จะ ได้ รับ ตาม ระเบียบ แห่ง พระ ราช บัญญัติ นี้ แด กฎ ข้อ

บังคับ ซึ่ง จะ ได้ ตั้ง ขึ้น ไว้ คือ ไป

๔ แต่มั่นในที่อื่น ๆ ตามที่จะได้กำหนดไว้ในกฎข้อบังคับซึ่งจะ
ได้ตั้งขึ้นต่อไป

มาตรา ๖ ตราของชั่วคราวนี้ จะได้ออกให้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับ
ที่ดินทุก ๆ ชนิด ในที่ที่ยังไม่มีสิ่งสำคัญเดิมมาแต่ที่สิ่งสำคัญเดิมเป็นอัน
ครายไปแล้ว ตราของชั่วคราวนี้เมื่อข้าหลวงเทศาภิบาลได้ตั้งชื่อ แด
ประทับตราออกให้แก่ผู้ใดแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้น มีกรรมสิทธิ์ในเนื้อที่
ตามในตราของชั่วคราวนี้ โดยชอบด้วยกฎหมายกว่าจะได้ ออกโฉนด
เปลี่ยนให้ใหม่แต่ตราของชั่วคราวนี้ให้ทำเป็น ๒ ฉบับสำหรับ ออกให้
แก่ผู้ควรได้รับฉบับหนึ่ง สำหรับเก็บไว้ในหอทะเบียน ฉบับหนึ่ง

มาตรา ๗ ให้เก็บค่าธรรมเนียม ในการ ออกตราของชั่วคราว โดย
อัตราดังนี้

- ๑ ค่ากระดาษตราของ ฉบับละ ๒ บาท ๒ ค่าเขียนฉบับละ ๑ บาท
- ๓ ค่าตรา ฉบับละ ๑ บาท ๔ ค่าของที่ดินขึ้นใหม่ไร่ละ ๑๖ อัฐ

๕ ที่ดินรายใดสิ่งสำคัญเดิมเป็นอันครายไป ได้ส่วนได้ ความจริง ค่า
ธรรมเนียมรายไร่ไม่ต้องเสีย ถ้าได้ส่วนไม่ได้ความก็ต้องเรียกค่า
ธรรมเนียมเต็ม อัตราทุกไร่เหมือนของที่ดินขึ้นใหม่

มาตรา ๘ ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ มีอำนาจ ที่จะตั้งกฎ
ข้อบังคับสำหรับ ประกอบกับพระราชบัญญัตินี้ได้ คือ

- ๑ การตั้งที่ว่าการ กอง ข้าหลวงเทศาภิบาลกำหนดอำนาจ แด่นำ
ที่เจ้าพนักงาน ในกอง ข้าหลวงเทศาภิบาล

๒ จัดระเบียบของ การ ออกตรา ของ ชั่ว คราว นี้ แลวิธี ที่จะจัดการ ให้เปน ไป ตามระเบียบ แห่ง พระ ราชบัญญัตินี้

๓ กำหนดวิธีจัดการ แบ่งปัน ที่ดิน ซึ่ง ยัง ไม่มี ผู้ใด มีกรรมสิทธิ์นั้น

๔ แล ออกกฎ ข้อ บังคับ สำหรับ ประ กอบ กับ พระ ราชบัญญัติ นี้ตาม ที่สมควร แต่ มีความจำเป็น ได้ทุก ประการ

บรรดา กฎ ข้อ บังคับนี้ เมื่อได้ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ ใช้ ได้เหมือนดัง เปน ส่วน แห่ง พระ ราช บัญญัตินี้

ว่าด้วย หอ ทะเบียน

มาตรา ๘ เมื่อได้ ใช้ พระ ราช บัญญัติ นี้ ในท้อง ที่ตำบล ไต แล้ว ให้เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ จัด ตั้ง หอ ทะเบียน แล นาย ทะเบียน ขึ้น สำหรับ ท้อง ตำบล ที่นั้น แต่ เมื่อ ได้ ออก ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา ว่า ผู้ใด เปน นาย ทะเบียน สำหรับ ท้อง ที่ตำบล ไต แล้ว ให้ ผู้ นั้น มีอำนาจ แล นำที่ ใน ตำแหน่ง นาย ทะเบียน สำหรับ ตำบล นั้น ต่อ ไป

มาตรา ๑๐ นาย ทะเบียน ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้ มีหน้าที่ คือ

- ๑ การ รักษา ทะเบียน ตรา ของ ชั่ว คราว
- ๒ การ แก่ ทะเบียน ซึ่ง มี ผู้ มาขอ โอน
- ๓ การ ทำ หนังสือ สัญญา ใน เรื่อง ที่ดิน ใน ตรา ของ ชั่ว คราว
- ๔ แล มีหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ จะ ได้ กำหนด ให้ ใน กฎ ข้อ บังคับ ซึ่ง จะ ได้ ตั้ง ขึ้น ต่อ ไป

มาตรา ๑๑ บรรดา ผู้ถือ ตราของ ชั่ว คราว นี้ ถ้า จะ โอน กรรมสิทธิ์ ฤๅ ทำสัญญา ต่อ กัน ต่อ ๆ ไป ประการใด ให้มา กระทบ ต่อ กัน ที่ หอ ทะเบียน

นาย ทะเบียน จะเป็นผู้กระทำสัญญาแต่แก่ทะเบียนให้ ถ้ามิได้กระทำ
กันที่หอทะเบียนแล้ว ขอให้ถือว่าการสัญญาฤ การ โอน กรรมสิทธิ์
ต่อกันนั้น ใช้ได้ตามกฎหมาย

มาตรา ๑๒ ให้เดิมนับที่ กระทรวง เกษตรธิการ เห็นสมควร จะกำหนด
วัน ให้บรรดาผู้ถือสิ่งสำคัญสำหรับที่ดิน อย่างอื่น ๆ นอกจากตรา
ของจังหวัดคราดนั้น ซึ่งอยู่ในท้องที่ที่ได้ออกประกาศ ออกตราของจังหวัด
คราดแล้ว ให้มาเปลี่ยนรับตราของจังหวัด หรือให้มาโอน
กรรมสิทธิ์ แต่ทำหนังสือสัญญาต่อกันที่หอทะเบียนตั้งแต่วันใดเป็น
ต้นไปก็ได้

มาตรา ๑๓ ให้นายทะเบียนเรียกค่าธรรมเนียมในการทำหนังสือ
สัญญา แต่การโอนกรรมสิทธิ์ดังนี้

การทำหนังสือสัญญา

- ๑ ค่ากระดาษ ฉบับละ ๘ อัฐ ๒ ค่าเขียน ฉบับละ ๑๖ อัฐ
- ๓ ค่าตรวจคิดตามจำนวนเงินในสัญญา ถ้าจำนวนเงินตั้งแต่ ๕๐๐ บาท
ลงมา เรียกค่าธรรมเนียม ๑ บาท ถ้าจำนวนเงินมากกว่า ๕๐๐ บาท
ขึ้นไป เรียกค่าธรรมเนียม ๕ บาท ถ้าสัญญากันเป็นค่าเช่ารายเดือน
ให้คิดเงินค่าเช่าปีหนึ่ง เป็นอัตรา

๔ ค่าพยานคนละ ๑๖ อัฐให้แก่พยาน

การแก่ทะเบียน

- ๕ ค่าแก่ทะเบียนครั้งละ ๕ บาท ๖ ค่าเวนคืนที่ดินเรียกค่าแก่
ทะเบียนครั้งหนึ่ง ๘ ค่าโฆษณาครั้งละ ๑ บาท ๘ ค่าจ้างของแผน
ที่แต่คิดตรวจวางแผนแปลงละ ๓ บาท

มาตรา ๑๔ ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ มีอำนาจที่จะตั้ง กฎ
ข้อบังคับ สำหรับ หอ คะเบียน เพื่อจัด ระเบียบ การ ทำ หนังสือสัญญา แด
การ โอน กรรมสิทธิ์ แต่ การ ทำ หนังสือ สำหรับ ที่ได้ แต่เมื่อ กฎ ข้อ
บังคับ นั้น ได้รับ พระ ราชทาน พระ บรม ราชานุญาต แต่ ออก ประกาศ ใน
หนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ถือว่า เป็น ส่วน หนึ่ง แห่ง พระราช บัญญัติ นี้

มาตรา ๑๕ ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ เป็น เจ้าน้ำที่ รักษา
แต่จัด การ ให้เป็น ไปตาม พระ ราช บัญญัติ นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๓
เป็น วันที่ ๑๒๔๖๕ ในรัชกาล บัณฑิต

กฎ ข้อ บังคับ ที่ ๑

สำหรับ พระราช บัญญัติ ออก ตรา ของ ชั่ว คราว

ด้วยตาม ความ ใน พระราช บัญญัติ ออก ตรา ของ ชั่ว คราว วัน
โกสินทรศก ๑๒๓ มาตรา ๘ แต่มาตรา ๑๕ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า
ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ จัด ระเบียบ
การ ออก ตรา ของ ชั่ว คราว แต่จัด ระเบียบ การ ทะเบียน นั้น

บัดนี้ เจ้า พระยา เทเวศร์ วงษ์ วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ
ได้รับ พระ ราชทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ ไว้
ไป ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ เจ้าหลวง เกษตร จัด ตั้ง ออฟฟิศ ขึ้น สำหรับ กระทำ การ
ตาม นำ ที่แห่ง หนึ่ง มี พนักงาน แด เสมียน ตาม ส้มคววร แก่ การ

ข้อ ๒ ให้ข้าหลวงจัดตั้งพนักงานเกษตรเป็นกองแยกไว้สำหรับออก
ทำการไถ่สวน แต่บักเซตร์ที่ดินกองหนึ่ง หรือที่กองตามควรแก่
ท้องที่ที่จะทำการไถ่ ในพนักงานเกษตรกองแยกนั้น ๆ ให้มีหัว
นำซึ่งเป็นผู้มีความรู้ชำนาญในการทำแผนที่ ให้เป็นผู้รับผิดชอบ
การในหน้าที่นั้น ๆ นายหนึ่ง มีพนักงานแต่เดี่มียนตามสมควร

ข้อ ๓ บรรดาพนักงานเกษตรกองแยกทุกกอง มีหน้าที่ทำการ
ตามคำสั่งข้าหลวงเกษตรแต่อยู่ในบังคับบัญชาข้าหลวงเกษตร ๆ เป็น
ผู้รับผิดชอบทั้งการในออฟฟิศกลางแต่ในพนักงานเกษตรนั้น ๆ ด้วย

ข้อ ๔ เมื่อข้าหลวงเกษตรได้กำหนดจะจัดการออกตรวจชั่วคราว
ในท้องที่ตำบลใดแล้ว ให้ออกประกาศโฆษณาให้ราษฎรซึ่งมีความ
ประสงค์จะขอรับตรวจนั้นทราบก่อนวันถึงมือทำการไม่ต่ำกว่า ๓๐ วัน

ข้อ ๕ ให้ราษฎรบรรดาที่จะขอรับตรวจของชั่วคราวนี้ ทำเรื่อง
ราวตามแบบ (ก) ซึ่งมีอยู่ท้ายกฎข้อบังคับนี้มาขึ้นต่อข้าหลวงเกษตร
ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศโฆษณาเป็นต้นไป
แต่ให้คอยนำเจ้าพนักงานไปรังวัด แต่ไต่สวนบักเซตร์ที่ดินที่คนขอ
รับตรวจชั่วคราวนั้นด้วย

ข้อ ๖ ในเวลาระหว่างประกาศโฆษณานั้น ให้ข้าหลวงเกษตรจัด
พนักงานเกษตรเป็นกองแยกออกไปรังวัด ทำแผนที่เซตร์ตำบลที่ออก
ประกาศนั้นไว้โดยรอบ แต่บักหัดกเซตร์ไว้เป็นที่หมายด้วยแผนที่
นั้นให้ทำขนาดใหญ่พอควรแก่การ แต่ให้แล้วเสร็จก่อนวันถึง
กำหนดประกาศ

ข้อ ๗ เมื่อสิ้นวันกำหนดประกาศ แล้วให้ข้าหลวงเกษตรจัดให้

พนักงาน เกษตร เป็น กอง แยก ออก ไป ถึง ที่ พร้อม กับ ผู้ ขอ รับ ตรา ของ
 ชั่ว คราว แต่ เจ้า ของ ที่ ดิน ที่ อยู่ ใกล้ เคียง กับ ที่ นั้น แล้ว ให้ ผู้ ขอ รับ
 ตรา ของ ชั่ว คราว นำ ชั้ เซตร ที่ แล้ว ให้ พนักงาน เกษตร ได้ ส่วน ให้ ได้
 ความ เปรน ที่ พอใจ ว่า ไม่ เป็น ที่ วิฉาท แล้ว ก็ ให้ บั๊ก เซตร แด่ รั้ง วัด เนื้อ ที่ ๑๓
 ข้อ ความ นั้น ลง ไว้ ใน ใบ ได้ ส่วน ตาม แบบ (๖)

ข้อ ๘ เมื่อ พนักงาน เกษตร ได้ บั๊ก เซตร ที่ ดิน ดัง ใน ข้อ ๘ แล้ว
 ให้ หมาย เซตร ลง ใน แผน ที่ ใหญ่ (แผน ที่ ใน ข้อ ๖) ลง เปรน แปรดง ๆ
 แด่ ๑๓ ถ้า คับ นำ เมาร์ ที่ ดิน ลง ให้ เรียบ ร้อย

ข้อ ๙ ถ้า ที่ รាយ ไต มี ผู้ คัด คำน แต่ ตั้ง วิฉาท ต่าง ขอ รับ ตรา ของ
 ชั่ว คราว ทับ กัน มากกว่า ราย เดียว ชัน ไป ให้ พนักงาน เกษตร ได้ ส่วน แด่
 ๑๓ ข้อ ความ ที่ เปรน จริง อย่าง ไร มา ตดอด เรื่อง ลง ใน แบบ ได้ ส่วน เพื่อ
 ส่ง ให้ ข้า หลวง เกษตร คัด สิ้น ส่วน เนื้อ ที่ นั้น ก็ ให้ ทำ การ รั้ง วัด ไป ให้ สำ เร็จ
 แต่ อย่า เพ้อ บั๊ก เซตร ที่ ดิน ลง ก่อน กว่า ข้า หลวง เกษตร จะ ได้ คัด สิ้น แด่

ข้อ ๑๐ เมื่อ พนักงาน เกษตร ได้ ได้ ส่วน แด่ แยก ที่ ดิน ออก เป็น แปรดง ๆ
 สำ เร็จ แด่ ให้ รวบรวม บัญชี ที่ ดิน แด่ ใบ ได้ ส่วน นั้น ส่ง มา ยัง ข้า
 หลวง เกษตร

ข้อ ๑๑ เมื่อ ข้า หลวง เกษตร ได้ รับ บัญชี ที่ ดิน แด่ ใบ ได้ ส่วน จาก
 พนักงาน กอง แยก แด่ ก็ ให้ ออก ปรระภาค กำหนด วัน พิจารณา ที่ ที่ วิฉาท
 นั้น ต่อ ไป

ข้อ ๑๒ ที่ วิฉาท ราย ไต ถ้า ข้า หลวง เกษตร เห็น ว่า พนักงาน
 เกษตร ได้ ส่วน มา ยัง ไม่ได้ ความ เปรน ที่ พอใจ ข้า หลวง เกษตร จะ ส่ง
 ๐๘/10/2566

ให้พนักงาน เกษตร ของ นั้น ออก ไป ได้ ส่วน อีก หรือ ข้าหลวง เกษตร จะ
ออก ไป ได้ ส่วน ถึง ท้อง ที่ นั้น เอง ก็ ได้

ข้อ ๓๓ วิธี ที่ ข้าหลวง เกษตร จะ ออก ตรา ของ ชั่ว คราว ใน ที่ วิภา
ให้แก่ ผู้ ครอบ ใต้ รับ นั้น ให้ พึง วินิจฉัย โดย ดัชนี ดัง นี้

(ก) ผู้หนึ่ง ผู้ใด ได้ ลง ทู ณ ลง แรง หัก ร้าง ถาง พง ที่ บำ ทำ เป็น ที่
เพาะ ปลูก มา โดย สุจริต ผู้ นั้น เป็น ผู้ ครอบ ใต้ รับ ตรา ของ ชั่ว คราว ใน ที่
ที่ คน ทำ มา นั้น

(ข) ผู้หนึ่ง ผู้ใด ได้ ลง ทู ณ ลง แรง หัก ร้าง ถาง พง ที่ บำ ทำ เป็น ที่
เพาะ ปลูก มา แล้ว ทิ้ง ร้าง เสีย ภาย หลัง ผู้ อื่น มา ทำ การ เพาะ ปลูก ใน ที่ นั้น อยุ่
โดย สุจริต ผู้ กระทำ ภาย หลัง เป็น ผู้ ครอบ ใต้ รับ ตรา ของ ชั่ว คราว ใน ที่ นั้น

(ค) ผู้หนึ่ง ผู้ใด ได้ ลง ทู ณ ลง แรง หัก ร้าง ถาง พง ที่ บำ ทำ เป็น ที่
เพาะ ปลูก อยุ่ แล้ว ภาย หลัง มี ผู้ มา แย่ง ชิง ทำ ใน ที่ นั้น ด้วย อำนาจ อยุ่
โต อยุ่ อย่าง หนึ่ง ก็ ดี แต่ ผู้ ทำ ก่อน มา คิด ตาม ว่า กล่าว ถ้า ได้ ส่วน ได้
ความ จริง ผู้ ที่ ทำ อยุ่ ก่อน แต่ ต้อง ออก จาก ที่ ด้วย ความ จำ ใจ เป็น ผู้
ครอบ ใต้ รับ ตรา ของ ชั่ว คราว ใน ที่ ที่ คน เคย ทำ มา นั้น

(ง) ถ้า หาก ว่า ผู้ ที่ วิภาท ยัง ไม่ ได้ ลง ทู ณ ลง แรง ทำ ที่ นั้น ทุก ฝ่าย
เป็น แต่ แย่ง ชิง กัน ครอบ ใต้ รับ ตรา ของ ชั่ว คราว ใน ที่ แห่ง เดียว กัน ก็ ดี หรือ
ที่ แย่ง ชิง ชับ ช้อน กัน มา แต่ เดิม จน ได้ ส่วน ไม่ ได้ ความ ชัด ว่า ผู้ ใด จะ
เป็น ผู้ ครอบ ใต้ รับ ตรา ของ ชั่ว คราว มาก กว่า กัน แล้ว ให้ ข้าหลวง เกษตร
ตั้ง เรื่อง รวบรวม ไป ได้ ส่วน มา ยัง เสนาบดี กระทรวง เกษตร ราชการ ฯ จะ
มี คำ สั่ง ให้ จัด การ ขาย ทอด ตลาด หรือ ให้ แบ่ง บัน กัน ประการ ใด ก็ ได้
ตาม แต่ จะ เห็น สัมควร

ข้อ ๑๔ ในเวลาที่กำลังพิจารณาที่วิวาทอยู่นั้น ให้ทำตราของ
ชู้คราวสำหรับที่ที่ไม่วิวาทนั้นไว้ให้พร้อม แต่ในที่วิวาทนั้น นาย
โตตัดสินแล้ว ก็ให้ทำตราของชู้คราวไปด้วยทีเดียว

ข้อ ๑๕ เมื่อได้ทำตราของชู้คราวสำหรับที่ดิน ตำบล โตเสร็จแล้ว
ให้ข้าหลวง เกษตร ออก ประกาศกำหนดวัน ออกตราของชู้คราว ให้
ผู้ควรได้รับทราบในเวลาที่ราษฎร มารับตราของชู้คราวนั้นให้กำหนดใน
ตำบลนั้น มาเพื่อเป็นพยาน ในการออกตราของชู้คราวนี้ด้วย

ในเวลารับตราของชู้คราวนั้น ถ้าไม่มีชู้ช้องประการใด ผู้
รับตราของชู้คราวต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมทุกอย่างให้เสร็จไว้แล้ว
ถ้าผู้ใดชู้ช้องยังไม่ มีเงินมาชำระในเวลานั้นได้ จะขอผิดไป ก็ให้
ตั้งชื่อในหนังสือผิดไว้แล้ว ให้ออกตราของชู้คราวให้ไป

ข้อ ๑๖ เมื่อข้าหลวง เกษตร ได้จัดการ ออกตราของชู้คราว
ตำบลโตเสร็จไปแล้ว ให้มอบตราของคู่อีก กับ บัญชีอื่นเติกซ์ชื่อแต่
ที่ดิน ต่อ นายทะเบียน เพื่อได้รักษาแต่จัดการต่อไป

ข้อ ๑๗ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด จะได้ โอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน ใน ตราของ
ชู้คราว โดยการ แยกเปลี่ยน, ขาย ให้, จำนำ, ขายฝาก
หรือให้เช่า ซึ่งมีกำหนดเวลาเกินกว่า ๓ ปีขึ้นไป เค็ม เนื้อที่ หรือแบ่ง
เป็นส่วน กี่ดี ต้อง มาทำ สัญญา แล โอนกรรมสิทธิ์ ต่อ นายทะเบียน ณ หอ
ทะเบียน ดังข้อความต่อไปนี้

ข้อ ๑๘ ให้ผู้จะโอน แต่ผู้จะรับโอน มาขอรับเรื่องราว ตามแบบ
(ค) ต่อ นายทะเบียน ไปเขียน ข้อ ความ ตามที่ ตน จะขอ นั้น ครอบงม
(ถ้าจะชู้ช้องประการใดให้นายทะเบียน ช่วยออก หนุน ด้วย) เมื่อกรอก

ข้อ ความ ลง ใน แบบ เรื่อง รวด เร็ว แล้ว ให้ นำ เรื่อง รวด ขึ้น ต่ นาย
ทะเบียน พร้อม ทั้ง ตรวจ ของ ชั่ว คราว สำหรับ ที่ ดิน รายนั้

ข้อ ๑๘ เมื่อ นาย ทะเบียน ได้ รับ เรื่อง รวด แล้ว จะ ได้ จัด ถ้อย คำ ลง ใน
แบบ (ง) แต่ ทำ สัญญา ให้ ตาม ความ ประสงค์ ดัง นี้

(ก) ถ้า เป็น การ โอน กรรมสิทธิ์ เต็ม เนื้อ ที่ ใน ตรวจ ของ ชั่ว คราว นาย
ทะเบียน จะ ได้ ตัก หลัง ตรวจ ของ ชั่ว คราว ลง ใน ช่อง ช่าง หลัง แต่ ลง ชื่อ
ประทับ ตรวจ ทั้ง ฉบับ ที่ จะ มอบ ไป แก่ ผู้ รับ โอน แต่ ฉบับ ใน หอ ทะเบียน

(ข) ถ้า เป็น การ โอน กรรมสิทธิ์ ไม่ เต็ม เนื้อ ที่ ผู้ โอน แต่ ผู้ รับ โอน
ต้อง นำ แฉก ที่ ที่ จะ โอน กัน นี้ มา ยื่น พร้อม กับ เรื่อง รวด ด้วย นาย ทะเบียน
จะ ได้ ทำ ตรวจ ของ ชั่ว คราว ขึ้น ใหม่ อีก ตาม เนื้อ ที่ ที่ จะ ขอ โอน นั้น เป็น ต้อง
ฉบับ ลง ชื่อ แต่ ประทับ ตรวจ ช่าง หลัง เกษตร ทั้ง ต้อง ฉบับ เพื่อ จะ ได้ มอบ
ไป แก่ ผู้ รับ โอน ฉบับ หนึ่ง เก็บ ไว้ ณ หอ ทะเบียน ฉบับ หนึ่ง

(ค) ส่วน หนังสือ สัญญานั้น ให้ ทำ เป็น สาม ฉบับ ลง ชื่อ แต่
ประทับ ตรวจ นาย ทะเบียน เป็น สำคัญ ให้ มอบ ไป แก่ ผู้ โอน ฉบับ หนึ่ง ผู้ รับ โอน
ฉบับ หนึ่ง เก็บ ไว้ ณ หอ ทะเบียน ฉบับ หนึ่ง

ข้อ ๒๐ ถ้า ผู้ โด ได้ รับ มรดก ที่ ดิน แปลง โด ให้ ทำ เรื่อง รวด ขอ โอน
ตรวจ ของ ชั่ว คราว สำหรับ ที่ ดิน แปลง นั้น ตาม แบบ (จ) มา ยื่น ต่อ นาย
ทะเบียน แต่ ให้ นาย ทะเบียน จัด การ ดัง ต่อ ไป นี้

(ก) ให้ นาย ทะเบียน ออก ประกาศ โฆษณา ตาม แบบ (ฉ) ตาม คำ
ขอ ของ ผู้ นั้น แต่ บัด ประกาศ นั้น ไว้ ใน ที่ เบ็ด เศษ ณ หอ ทะเบียน แห่ง หนึ่ง
แต่ ใน ที่ ประชุม ชน ตาม ส้มควร เมื่อ ครบ กำหนด ๓๐ วัน แล้ว

ไม่มีผู้ใดร้องคัดค้าน ก็ให้บอกให้ผู้ยื่นเรื่อง รวบรวมหลักฐานของตัวครวมาแจ้ง
มาจัดการโอนให้ตามคำขอ

(๑) ถ้าในระหว่างประกาศโฆษณา มีผู้มายื่นคำคัดค้านด้วย
ประการใด ๆ ให้นายทะเบียนงดการโอนกรรมสิทธิ์ไว้ แต่บอกให้เขา
ไปฟ้องร้องว่ากล่าวกันตาม ระเบียบ เมือง ตามแบบ (๑) เมื่อศาล
พิพากษาเป็นเด็ดขาดมาประการใด จึงจัดการโอนกรรมสิทธิ์ให้ตาม
คำพิพากษา

(๒) ถ้าผู้รับมรดกหลายคน จะเข้าชื่อกัน เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์
ในที่ดินแปลงเดียว แต่ไม่มีการขจัดของประการใดแล้ว ก็ให้โอน
ให้มีชื่อหลายคนในที่แปลงเดียวได้

ข้อ ๒๓ ถ้าผู้จำหน่าย หรือผู้ขายฝาก โฉนดที่ดินของ ตน ครั้นแล้ว ให้ขอให้ผู้
รับจำหน่าย หรือผู้รับขายฝาก สักหลังสัญญาฉบับ ของผู้รับจำหน่าย หรือผู้รับ
ขายฝาก บอกเลิก การ นั้น แล้ว ให้เจ้าของ ที่ดิน นำ สัญญา ที่ ไต่ทำ ไว้
ต่อกัน ทั้ง สอง ฝ่าย กับ คราว ของ ชั่ว คราว มาแจ้ง แก่ นาย ทะเบียน เมื่อ
นายทะเบียน ตรวจ เห็น เป็น การ ถูก ค้อง แล้ว ก็ ให้ แก่ ทะเบียน แล สักหลัง
คราว ของ ชั่ว คราว บอก การ โฉนด นั้น แต่ เก็บ ต้น สัญญา ไว้ กับ สารบบ
ที่ดิน แปลง นั้น ด้วย

ข้อ ๒๔ ถ้าจะเลิกสัญญาเช่ากัน ก่อนสิ้นกำหนดสัญญา ให้เจ้า
ของที่ดิน นำสัญญาฉบับ ของผู้เช่า ถือ ซึ่งผู้เช่า ถือได้ กระทำ สำคัญ
ลงใน สัญญา ยอมเลิก สัญญา กัน นั้น กับ ฉบับ ของผู้ให้เช่า แต่ คราว ของ
ชั่ว คราว มาแจ้ง แก่ นายทะเบียน เมื่อ นายทะเบียน ไต่ แก่ ทะเบียน แล้ว

สัญญา นั้น จึง เปน อัน เด็ก กัน ได้ แต่ ให้นาย ทะเบียน เก็บ คั้น สัญญา นั้นไว้ กับ สารบบ ที่ ดิน แปลง นั้น ด้วย

ข้อ ๕๓ ถ้า ผู้ เด็ก สัญญา จะ นำ คั้น สัญญา มา ไม่ ได้ ด้วย สัญญา นั้น เปน อัน ทราย ไป ด้วย ประการ ไต ๆ ก็ ดี แต่ มี สิ่ง สำคัญ อัน ควร เชื้อ ได้ ตาม กฎหมาย มา แสดง ว่า ได้ เด็ก สัญญา กัน แล้ว ก็ เปน ใช้ ได้ เหมือนดัง ได้ นำ คั้น สัญญา เต็ม มา

ข้อ ๕๔ ถ้า ตรา ของ ชั่ว คราว สำหรับ ที่ ดิน ของ ผู้ ไต เปน อัน ทราย ไป ด้วย ประการ ไต ๆ เจ้า ของ จะ ขอ รับ โใบ แทน ใหม่ ก็ ให้ ทำ เรื่อง ราว ตาม แบบ (ซ) แต่ นำ คำ กฎหมาย ตรา สิ้น มายื่น ต่อ นาย ทะเบียน เมื่อ นาย ทะเบียน ได้ ตรวจ สอบ สารบบ แต่ คู่ นี้ ก ใน หอ ทะเบียน เห็น เปน การ ถูก ต้อง แล้ว ก็ ให้ ออก โใบ แทน ให้

โใบ แทน นี้ ให้ ทำ เหมือน ตรา ของ ชั่ว คราว ทุก อย่าง แต่ ให้ เขียน คำ ว่า "โใบ แทน" ด้วย เส้น หมึกแดง ลง ข้าง หน้า คำ ว่า "ตรา ของ ชั่ว คราว" แต่ ให้ จดหมาย เหตุ ไว้ ว่า ออก โใบ แทน ให้ เพราะ เหตุ ไต แต่ ให้ ลง วัน ตาม วันที่ ออก โใบ แทน

อนึ่ง ถ้า ตรา ของ ชั่ว คราว เต็ม มี แผน ที่ แต่ หมาย เหตุ ประการ ไต บ้าง ให้ จำ ตกลง ลง ใน โใบ แทน ด้วย ทุก อย่าง ข้อ ความ ซึ่ง จำ ต้อง จาก ตรา ของ ชั่ว คราว เต็ม นี้ ให้ เขียน ด้วย เส้น หมึกแดง เชน สำคัญ คือ หมาย เหตุ ที่ จะ เขียน ต่อ ไป สิ่ง แต่ ออก โใบ แทน แล้ว จึง ให้ เขียน ด้วย เส้น หมึกดำ

ข้อ ๕๕ ถ้า ผู้ ไต จะ เว้น คั้น ที่ ดิน ให้ ทำ เรื่อง ราว ตาม แบบ (ณ) แต่ นำ ตรา ของ ชั่ว คราว มายื่น ต่อ นาย ทะเบียน เมื่อ นาย ทะเบียน ตรวจ เห็น เปน การ ถูก ต้อง แล้ว ก็ ให้ รับ ไว้ แต่ ทำ โใบ รับ ให้ ผู้ เว้น คั้น ไป เปน สำคัญ

08/10/2566

แล้วให้นายทะเบียน สัก ทดง ตรวจของ ชั่ว คราว ไว้ ทั้ง สอง ฉบับ แยก
 ทะเบียน ให้ปรากฏว่า ได้ เว้น คั้น แต่เมื่อ วัน นั้น แล้ว ให้ส่ง ตรวจของ ชั่ว
 คราว ฉบับ สำหรับ เจ้า ของ ที่ดิน ไปยัง เจ้าพนักงาน เลขตรี แต่ ฉบับ สำหรับ
 หอ ทะเบียน นั้น ให้ คง เก็บไว้ ใน หอ ทะเบียน พร้อมทั้ง เรื่อง ภาย นำ เมื่อ
 รัฐบาล ได้ อนุญาต ให้ ออก ตรวจของ ชั่วคราว ใน ที่ แปลง นั้น แก่ ผู้ใด ก็ให้นาย
 ทะเบียน รวม หนังสือ เรื่อง ที่ดิน แปลง นั้น บวก เข้า ใน ตำรบบ เดิมต่อไป

กฎให้ไว้ ณวันที่ ๒๗ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงนาม) เทเวศร วงษ์วิวัฒน์เสนาบดีกระทรวง เลขคราธิการ

ตรา

พอม ก,

ข้อ ๕

เรื่อง ราว ของ รั้ว ตรา ของ ชั่ว คราว

วันที่ เดือน ..... ร, ศ,

ข้าพเจ้า ..... เสนอ คน ใน บังคับ .....

อยู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....

เมือง ..... ทำเรื่อง ราว นี้น ค่อ ..... ข้าหลวง

เลขตรี ..... เมือง ..... ว่า

ข้อ ๑ มีที่ดิน อยู่ที่ ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... เปนที่ ..... ข้าพเจ้า

08/10/2566

ได้ สืบสวน เสนอ แล้ว ว่า มิใช่ ที่ มี เจ้า ของ ถัด กรรมสิทธิ์ ตาม กฎหมาย
แต่ มิใช่ ที่ ซึ่ง รัฐบาล หวง ห้าม ไว้ เพื่อ ราชการ หรือ เพื่อ สาธารณ ประโยชน์

ข้อ ๒ ข้าพเจ้า มีความ ประสงค์ จะ ขอ รับ พระ ราช ทาน กรรมสิทธิ์ ถัด
ที่ดิน ไร่ นี ไหว ทำ ..... ปรมาณ เนื้อ ที่ ..... ไร่ ..... งาน
..... ว่า กำหนด เขต ทั่ว สี่ ทิศ คือ →

ทิศ เหนือ ๑๓ .....

ทิศ ใต้ ๑๓ .....

ทิศ ตะวัน ออก ๑๓ .....

ทิศ ตะวัน ตก ๑๓ .....

ข้อ ๓ ข้าพเจ้า ขอ ให้ ข้าหวง เกษตร ทำ ครา ของ ข้า คราว ที่ ดิน ไร่ นี
ให้แก่ ข้าพเจ้า เป็น สำคัญ ตาม กฎหมาย เสนอ

เซ็น ชื่อ ..... ผู้ขอ

ทรา

พอม ข,
ข้อ ๕

ใบไต่สวน แล หมายเลข ที่ ดิน

เรื่อง รว ที่ .....

ชื่อ ผู้ยื่น เรื่อง รว ..... ดัง กัด ชน ..... อยู่ หมู่ บ้าน

ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... เมือง .....

ที่ดินตั้งอยู่ในตำบล .....

อำเภอ ..... เมือง .....

เนื้อที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ๑๐๐ ตารางวา

ที่ดินติดต่อกับที่ดิน .....

ทิศเหนือจด .....

ทิศใต้จด .....

ทิศตะวันออกจด .....

ทิศตะวันตกจด .....

ได้ทำการได้ส่วนในการเรื่องขอถือกรรมสิทธิ์ที่ดินซึ่งกล่าวมาข้างบนนั้นแล้ว ต่อหน้าผู้ยื่นเรื่อง รว หรือผู้แทนผู้ยื่นเรื่อง รว กับผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินที่อยู่ติดต่อกันแต่เพียงกันแต่ทั้งต่อหน้ากำนัน นายตำบลนั้น ๆ และการที่ขอขึ้นไม่มีฉิวฉาบ

เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการนี้ผู้มีส่วนต่อลงไปนี้ได้เซ็นชื่อกำกับไว้เป็นพยานแล้ว

ทิศเหนือ .....

ทิศใต้ .....

เจ้าของที่ดินที่ติดต่อกับที่ รว นี

ทิศตะวันออก .....

ทิศตะวันตก .....

เซ็น ..... ผู้ยื่นเรื่อง รว

เซ็น ..... กำนัน

ถ้าเป็น การ วิวาท

แต่ที่ต้น หมาย นี้ ได้ ทำ การ บัญ ระบุ สำหรับ แล้ว กับ ได้ เขียน ไว้ ใน

ข้อความ เหล่า นี้

แผน ที่ แล้ว ด้วย

จะ ชัด ชำ ออก เสีย ใน ตอน นี้ ถ้า มี การ วิวาท ควร จะ ชัด ข้อ ความ

ลง ไว้ แต่ ชัด ชื่อ ผู้ วิวาท กับ ประเภท การ วิวาท ได้ ด้วย คือ

ว่าจะ เป็น ที่ ว่า ง เป่า หรือ ไม่ แต่ ทั้ง ชัด ความ เห็น ของ เจ้า พนักงาน ทำ

การ ได้ ส่วน ไว้ ด้วย

ตำรวจ พยาน หลก ถาน ที่ ได้ สืบ ใน การ เรื่อง วิวาท ที่ แจ่ง ช่าง มน นี้ ก็ ได้

คิด อยู่ นี้ ด้วย แล้ว

เช่น .....

เจ้า พนักงาน ทำ การ ได้ ส่วน

08/10/2566

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ตรา

พ้อม ก,
รัช ๑๘

คำขอ.....กรรมสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินใน ตราของรัช ๑๖๕ ตำบล.....

เลขที่.....อำเภอ.....

เมือง.....

วันที่.....เดือน.....ร.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อยู่ที่.....ตำบล.....

คำขอ.....เมือง.....ผู้เป็นเจ้าของ

กรรมสิทธิ์ที่ดิน ตราของรัช ๑๖๕ เลขที่.....

ใน ตำบล.....อำเภอ.....เมือง.....

มีประสงค์จะ.....กรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงที่กล่าวนี้

แก่.....เป็นเนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา

เต็ม ตราของ.....แต่ข้าพเจ้าขอปฏิญาณสัญญาว่า.....ที่ดินรายนี้

ไม่เต็ม

ได้อยู่ในระหว่างคดี อย่างหนึ่ง อย่างใด แต่เงินภาษีอากร อย่างหนึ่ง อย่างใด

ที่จะต้องเสียแก่รัฐบาล ไม่มีค้าง

ข้าพเจ้าขอให้ท่านเจ้าพนักงาน.....ทะเยียน

๐๘/๑๐/๒๕๖๖

กรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงที่กล่าวนี้ให้แก่.....ตามกฎหมาย

ลง ตาย มือ ..... ผู้ .....

ลง ตาย มือ ..... พยาน .....

ลง ตาย มือ ..... พยาน .....

ข้าพเจ้า ..... อยู่ที่ ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... เมือง ..... ผู้ .....

กรรมสิทธิ์ที่ดิน ราชัน ขอ ทำสัญญา ให้ ไร่ ไร่ เป็น สำคัญ ว่า ตั้งแต่ วัน

ที่ ข้าพเจ้า ได้ ถอน กรรมสิทธิ์ ที่ดิน แปลง ไร่ ไร่ ไป ข้าพเจ้า จะ ยอม รับ ผิด

รับชอบ ที่จะ เสีย ภาษี อากร ทุก อย่าง ซึ่ง รัฐบาล จะ เก็บ จาก ที่ ดิน แปลง

นี้ แต่ จะ ประพฤติ ให้ ต้อง ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย สำหรับ ที่ ดิน ซึ่ง

คง ใช้ อยู่ใน เขต ไร่ ทั้ง ที่ จะ ได้ แก่ ไร่ แปลง ใหม่ หรือ ดง ไร่ ใหม่ ใน

ภavnนำ ทุก ประการ ข้าพเจ้า ได้ ลง ตาย มือ ให้ ไร่ ไร่ สำคัญ

ลง ตาย มือ ..... ผู้ .....

ลง ตาย มือ ..... พยาน .....

ลง ตาย มือ ..... พยาน .....

๓๘๖

ตรา

พอม ง, (๓)

ข้อ ๓๘

หนังสือสัญญา ขาย กรรมสิทธิ์ ที่ดิน

ฉบับ ..... ตำบล .....

ตรา ของ ชั่วคราว เลข ที่ ..... อำเภอ .....

เมือง ..... หนังสือสัญญา ฉบับ นี้ ได้ ทำ ต่อ หน้า .....

เจ้าพนักงาน ทะเบียน ที่ดิน เมือง ..... พร้อม ด้วย ผู้ เห็น

เป็น พยาน ใน ระหว่าง ..... อยู่ที่ .....

ตำบล ..... อำเภอ ..... เมือง ..... เป็น ผู้ขาย

ฝ่ายหนึ่ง กับ ..... อยู่ที่ .....

ตำบล ..... อำเภอ ..... เมือง .....

เป็นผู้ซื้อ ฝ่ายหนึ่ง มี ข้อ ความ ดังนี้ ว่า

ข้อ ๑ ผู้ขาย เป็น เจ้า ของ กรรมสิทธิ์ ที่ดิน อยู่แปลง หนึ่ง ..... อยู่

ตำบล ..... อำเภอ ..... เมือง .....

เป็น เนื้อ ที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ๑๖ มี ตรา

ของ หมายเลข ..... เป็น สำคัญ

๐๘/10/2๕๖๖ ข้อ ๒ ผู้ขาย กรรมสิทธิ์ ที่ดิน รายนี้ ขาย ที่ดิน ..... ตรา

ของ เป็น เนื้อ ที่ ..... ไว้ ..... งาน ..... ว่า ตาม
รูป แผน ที่ ซึ่ง มี แจก อยู่ หลัง โฉมต. แล้ว นั้น เป็น เด็ด ชาติ แก่ ผู้ ช้อ ตง แต่ ได้

ทำ สัญญา ไป

ข้อ ๓ ผู้ ช้อ ให้ เงิน ..... แก่ ผู้ ชาย เป็น ราคา กรรมสิทธิ์
ที่ดิน ราย นี้ แต่ ผู้ ชาย ได้ รับ เงิน จาก ผู้ ช้อ แล้ว

ข้อ ๔ สิ่ง ซึ่ง ปลด ถวาย ลง ใน ที่ ดิน ราย นี้ .....

เพื่อให้ เป็น หลัก ถาน แก่ สัญญา นี้ เจ้า พนักงาน ทะเบียน ได้ ให้ ผู้ ชาย ผู้ ช้อ
แต่ พยาน ตรวจ หนังสือ สัญญา นี้ เห็น ว่า ถูก ต้อง แล้ว ผู้ ชาย ผู้ ช้อ แต่
พยาน จึง ได้ ลง ชื่อ ไว้ เป็น สำคัญ

ลง ตาย มือ ..... ผู้ ชาย

ลง ตาย มือ ..... ผู้ ช้อ

ลง ตาย มือ ..... พยาน

ลง ตาย มือ ..... พยาน

หนังสือ สัญญา นี้ ได้ ทำ เมื่อ วันที่ ..... เดือน ..... ปี ค.ศ. ....

เช่น ชื่อ ..... เจ้า พนักงาน ทะเบียน

08/10/2566

ประทับตราตำแหน่ง ไว้ เป็น สำคัญ

พอม ง, (๒)

ข้อ ๓๘

หนังสือสัญญาให้ กรรมสิทธิ์ ที่ดิน

ฉบับที่..... ตำบล..... อำเภอ.....

หนังสือ ตรา ของ ข้าราชการ เลขที่..... เมือง.....

หนังสือ สัญญา ฉบับนี้ ได้ทำ ต่อ หน้า..... เจ้าพนักงาน

ทะเบียน ที่ดิน เมือง..... พร้อมด้วย ผู้รู้ เห็น เป็น พยาน

ใน ระหว่าง..... อยู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ..... เมือง..... เป็นผู้ ให้ ฝ่าย หนึ่ง

กับ..... อยู่ที่ตำบล..... อำเภอ.....

เมือง..... เป็นผู้ รับ ฝ่าย หนึ่ง มี ข้อ ความ ดัง นี้ ว่า

ข้อ ๑ ผู้ ให้ เป็น เจ้า ของ กรรมสิทธิ์ ที่ดิน อยู่ แปลง ๑ อยู่ที่ ตำบล

..... อำเภอ..... เมือง.....

เป็น เนื้อ ที่..... ไร่..... งาน..... วา..... มี

หนังสือ ตรา ของ เลขที่..... เป็น สำคัญ

ข้อ ๒ ผู้ ให้ ขอ ยก กรรมสิทธิ์ ที่ดิน ราย นี้ ให้ เป็น สิทธิ ชาติ แก่ ผู้ รับ

เป็น เนื้อ ที่..... ไร่..... งาน..... วา..... ตรา ของ ตาม

แผน ที่มี เป็น สำคัญ อยู่ หลัง โฉนด นั้น ตั้งแต่..... ตั้ง แต่ ได้ ทำ สัญญา นี้ ไป

ข้อ ๓. สิ่งซึ่งได้ปลดสร้างลงในที่ดินที่ได้สัญญาไว้
เพื่อใช้เป็น หลักฐาน แก่สัญญาไว้ เจ้าพนักงาน ทะเบียน ได้ ให้ผู้ให้ ผู้รับ
แต่ พยาน ตรวจ หนังสือ สัญญาไว้ เห็น ว่า ถูก ต้อง แล้ว ผู้ให้ ผู้รับ แต่ พยาน
จึง ได้ ลงลาย มือ ไว้ เปน สำคัญ

ลงลายมือ ..... ผู้ให้

ลงลายมือ ..... ผู้รับ

ลงลายมือ ..... พยาน

ลงลายมือ ..... พยาน

หนังสือสัญญาไว้ได้ทำเมื่อวันที่ ..... เดือน ..... 7. ศ.

เห็นชื่อ ..... เจ้าพนักงาน ทะเบียน

แต่ ประทับ ตรา ตำแหน่ง เปน สำคัญ

ตรา

พอมง, (๓)

ข้อ ๓๘

หนังสือสัญญา จำนำ กรรมสิทธิ์ ที่ดิน

ฉบับ เลขที่ ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... ตำบลของ เลขที่ ..... เมือง .....

หนังสือสัญญาไว้ ได้ ทำต่อ หน้า ..... เจ้าพนักงาน

ทะเบียน ที่ดิน เมือง ..... พร้อมด้วย ผู้รับ เห็น เปน พยาน

08/10/2566

ใน ระหว่าง ..... อยู่ที่ ..... ตำบล .....

ข้าพเจ้าชื่อ.....เมือง.....เป็นผู้จำหน่าย ฝ่าย หนังสือ
กับ.....อยู่ที่.....ตำบล.....

ข้าพเจ้าชื่อ.....เมือง.....เป็นผู้รับ
จำหน่าย ฝ่าย หนังสือ มีความตงนี้ว่า

ข้อ ๑ ผู้จำหน่าย มีกรรมสิทธิ์ที่ดิน ย้ายแปลง หนังสือ
.....อำเภอ.....เมือง.....

เป็นเนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ว.....ตาราง
หมายเลขที่.....เป็นสำคัญ

ข้อ ๒ ผู้จำหน่าย ได้จำหน่าย กรรมสิทธิ์ ของ ที่ดิน แปลง ที่ กตว่า นี ไร่ แก่ผู้
รับจำหน่าย เป็น จำนวนเงิน.....แต่ผู้จำหน่าย ได้รับ ต้นเงิน ที่ ได้
จำหน่าย นั้น จาก ผู้รับจำหน่าย เป็น การ เสรีจ กัน แล้ว

ข้อ ๓ ผู้จำหน่าย รับ จะ ให้เงิน ดอก เบี้ยค่า บ่อย การ เงิน แก่ ผู้รับจำหน่าย
เดือนหนึ่ง ซึ่ง ตะ.....แต่ยอม ตก ตง จะ นำส่ง.....

เสมอ ไป เป็น เซตร

ข้อ ๔ สิ่ง ซึ่ง ได้ ปกฏ ส่วาง ตง ใน ที่ดิน ที่ สัญญา นี้.....
เจ้าพนักงาน ทะเบียน ได้ กาม ผู้จำหน่าย แต่ ผู้รับจำหน่าย ว่า ฝ่าย ไต จะ ถือ ตรว
จง ไร่ ใน ระหว่าง เวลา ที่ ใช้ สัญญา จำนำ ที่ดิน ราย นี ทั้ง ต้อง ฝ่าย ตก ตง กัน
ยอมให้.....ถือ ตรว จง ราย นี แต่ เพื่อให้ เป็น หตัก
ถาย แก่ สัญญา นี้ เจ้าพนักงาน ทะเบียน ได้ ให้ ผู้จำหน่าย กับ ผู้รับจำหน่าย แต่
พยาน ตรว จ หนึ่ง ชื่อ สัญญา นี้ เห็น ว่า ถูก ต้อง แล้ว ผู้จำหน่าย ผู้รับจำหน่าย

พยาน จึง ลง ชื่อ ไว้ เป็น สำคัญ

ลง ตายมือ ..... ผู้ จำนำ

ลง ตายมือ ..... ผู้ รับ จำนำ

ลง ตายมือ ..... พยาน

ลง ตายมือ ..... พยาน

หนังสือสัญญาฉบับนี้ทำเมื่อวันที่ ..... เดือน ..... ร. ศ. ....

เช่น ชื่อ ..... เจ้าพนักงาน ทะเบียน

แต่ ประทับ ตรา ตำแหน่ง เป็น สำคัญ

ตรา

พอม ง, (๔)

ข้อ ๓๘

หนังสือสัญญา ขาย ฝาก กรรมสิทธิ์ ที่ดิน

ฉบับที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....

ตราจอง ชาวคราว เลขที่ ..... เมือง .....

หนังสือสัญญา ฉบับนี้ทำต่อหน้า ..... เจ้าพนักงานทะเบียน

ที่ดิน เมื่อ ..... พร้อมด้วย ผู้ เห็น เป็น พยาน

ในระหว่าง ..... ที่อยู่ ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... เมือง ..... เป็น ผู้ ขาย ฝาก ฝ่าย หนึ่ง

กับ ..... อยู่ที่ ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... เมือง ..... เป็น ผู้ ซื้อ ฝาก ฝ่าย หนึ่ง

มี ข้อ ความ ดัง นี้ ว่า

08/10/2566

ข้อ ๑ ผู้ขายฝาก เป็น เจ้า ของ กรรมสิทธิ์ ที่ดิน อยู่ แปลง หนึ่ง อยู่

ตำบล ..... อำเภอ ..... เมือง .....

เป็น เนื้อ ที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ๑ ..... มี ไร่

ของ หมายเลข ที่ ..... เป็น สำคัญ

ข้อ ๒ ผู้ขายฝาก ได้ขายฝาก กรรมสิทธิ์ ของ ที่ดิน แปลง ที่ กต่าง นี้ไว้
แก่ ผู้ซื้อฝาก เป็น จำนวน เงิน ..... แต่ ผู้ขาย ฝาก ได้รับ
เงิน จาก ผู้ซื้อฝาก เป็น การ เสร็จ กัน แล้ว

ข้อ ๓ สิ่ง ซึ่ง ได้ ปลูก ฝัง ลง ใน ที่ดิน ที่ได้ สัญญา นี้ .....
เพื่อให้ เป็น หลัก ตาม แก่ สัญญา นี้ เจ้าพนักงาน ทะเบียน ได้ ตาม ทั้ง ๒ ฝ่าย
ว่า ใน ระหว่าง สัญญา กัน นี้ ฝ่าย ไต จะ ถือ ครอบครอง ทั้ง ๒ ฝ่าย ได้ ตก ลง
กัน ให้ ผู้ ..... ถือ ครอบครอง แต่ ได้ ให้ ผู้ ขาย ฝาก, ผู้ ซื้อ ฝาก,
แต่ พยาน, ตรวจ หนังสือ สัญญา นี้ เห็น ว่า ถูก ต้อง แล้ว ผู้ ขาย ฝาก
ผู้ ซื้อ ฝาก, แต่ พยาน, จึง ได้ ลง ลาย มือ ไว้ เป็น สำคัญ

ลง ลาย มือ ..... ผู้ ขาย ฝาก

ลง ลาย มือ ..... ผู้ ซื้อ ฝาก

ลง ลาย มือ ..... พยาน

ลง ลาย มือ ..... พยาน

หนังสือ สัญญา นี้ ได้ ทำ เมื่อ วันที่ ..... เดือน ..... ร.ศ. ....

เซ็น ชื่อ ..... เจ้าพนักงาน ทะเบียน

ตรา

พอมฯ,
ข้อ ๒๐

คำขอโอน ตรา ของ ด้วย รับ มรดก กรรมสิทธิ์ ที่ดิน
ที่ดิน ใน ตรา ของ เจ้า ทราวด เลข ที่ _____

เมือง _____

ข้าพเจ้า _____ เป็น คน ใน บังคับ สยาม _____ อยู่ที่ _____

ตำบล _____ อำเภอ _____ เมือง _____

ทำ คำขอ ขึ้น ต่อ เจ้า พนักงาน ทะเบียน ที่ดิน เมือง _____

มี ข้อความ โดย สัจจริง ดังนี้ว่า

ข้อ ๑ _____ อยู่ที่ _____ ตำบล _____

อำเภอ _____ เมือง _____ ได้ ถือ กรรมสิทธิ์ ที่ดิน อยู่

แปลง หนึ่ง _____ อยู่ ตำบล _____ อำเภอ _____

เมือง _____ เป็น เนื้อ ที่ _____ ไร่ _____ งาน _____ ๑๐ _____ มี

ตรา ของ ที่ _____ เป็น สำคัญ

ข้อ ๒ บัดนี้ _____ ผู้ ถือ กรรมสิทธิ์ ที่ดิน รายนี้

ถึง มรณภาพ เมื่อ วันที่ _____ เดือน _____ ร.ศ. _____

ข้อ ๓ ข้าพเจ้า _____ เป็น ผู้รับ มรดก กรรมสิทธิ์

ที่ดิน รายนี้ ตาม กฎหมาย เพราะ _____

แต่ ตรา ของ รายนี้ ตก อยู่ใน มือ ของ ข้าพเจ้า แล้ว

ข้าพเจ้า ขอให้ เจ้าพนักงาน ทะเบียน แก่ ทะเบียน โอน ครา ของ ข้าพเจ้า
รายนี้ ให้กรรมสิทธิ์ ตก อยู่แก่ ข้าพเจ้า คือ ไป

ข้อ ๕ ข้าพเจ้า ขอสัญญาให้ ไว้ เป็น สำคัญว่า ตั้งแต่ วันที่ ข้าพเจ้า
ได้รับ ถือ กรรมสิทธิ์ ที่ดิน รายนี้ สืบไป ข้าพเจ้า ยอม รับ ผลิตชอบ ที่จะ
เสีย ภาษี อากร ทุก อย่าง ซึ่ง รัฐบาล จะ เก็บ จาก ที่ดิน รายนี้ และ จะ
ประพฤติ ให้ ต้อง ตาม พระ ราช กำหนด กฎหมาย ต่างๆ ที่มี ที่ดิน ซึ่ง คง ใช้ ใน
เวลานี้ ทั้ง ที่จะ ได้ แก่ โส เปลี่ยนแปลง หรือ ตั้ง ขึ้น ใหม่ ภาย หน้า ทุก ประการ
เพื่อให้ เป็น หักกลาน ใน คำ ขอ แต่ ข้อ สัญญา ที่ ข้าพเจ้า ได้ ทำ ไว้ นี้ ข้าพเจ้า
ได้ ลง ตายมือ ให้ ได้ เป็น สำคัญ คือ หน้า ผู้รู้ เห็น เป็น พยาน

หนังสือ นี้ ได้ ทำ เมื่อ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ลง ตายมือ .....

ลง ตายมือ .....

ลง ตายมือ .....

ตรา

พอม, ด

๒
10 ๒๐

ประกาศ เรื่อง ขอ รับ บรรทุก กรรมสิทธิ์ ที่ดิน

ข้าพเจ้า ..... เจ้าพนักงาน ทะเบียน ที่ดิน เมือง .....

08/10/2566

ขอ ประกาศ โฆษณา การ ให้ คน ทง หาย ทราบทั่ว กน ดัง นี้ ว่า

๓๒๕

ข้อ ๑ ..... อยู่ที่ ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... เมือง ..... มาแจ้ง ความว่า ที่ ดิน

แปลง ..... อยู่ใน ตำบล ..... อำเภอ .....

เมือง ..... มี ตราจอง ชั่ว คราว ที่ ..... เป็น สำคัญ

ที่ดิน ไร่ ..... อยู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....

เมือง ..... เป็น ผู้ถือ กรรมสิทธิ์ มา .....

ข้อ ๒ บัดนี้ ..... ถึง มรณภาพ กรรมสิทธิ์ ที่ ดิน

รายนี้ เป็น มรดก ตกแก่ ..... ผู้ขอ ตาม กฎหมาย

ข้อ ๓ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด จะโต้แย้ง คำ ขอ ของ .....

เพราะเหตุใด ให้มาขึ้น คำโต้แย้ง ..... ต่อเจ้าพนักงาน ทะเบียน ที่ ดิน เมือง

..... ภายในวันที่ ..... เดือน ..... ร.ศ. ....

ถ้า ไม่มี ผู้ใดมาขึ้น คำโต้แย้ง ภายในกำหนด วันที่ว่า มาแล้ว ..... จะ โอน

กรรมสิทธิ์ ให้แก่ ..... ไป ตาม กฎหมาย

ประกาศ มา ณ วันที่ .....

ตรา

พอม ช,

ข้อ ๒.

คำ ขัดแย้ง ไม่ยอม แก่ ทะเบียน

วันที่ ..... เดือน ..... ร.ศ. ....

ที่ ดิน ไร่ ๐๘๔๐/๒๕๖๖

เลขที่ ..... หนังสือ ตราจอง ข้อ ๒

คราวเลขที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....

เมือง ..... ชื่อ ..... มา ขอให้ แก่ ทะเบียน โดย

เหตุ .....

ข้าพเจ้า เห็น ว่า .....

จึง ไม่ ยอม แก่ ทะเบียน ให้

เช่น ชื่อ ..... เจ้า พนักงาน ทะเบียน

แต่ ประทับ ทรา คำ แห่ง เป็น สำคัญ

ทรา

พอม ช,
ข้อ ๒๔

คำ ขอ วัปี โใบ แทน ทรา ของ ชั่ว คราว

ที่ ดิน ทรา ของ ที่ ..... ตำบล .....

อำเภอ .....

เมือง .....

วันที่ ..... เดือน ..... ร, ศ, ...

ข้าพเจ้า ..... ชย ที่ ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... เมือง ..... ผู้ เปน เจ้า ของ กรรมสิทธิ์

ที่ ดิน ทรา ของ ที่ ..... ใน ตำบล ..... อำเภอ .....

เมือง ..... มีความ ประสงค์ จะ ขอ วัปี โใบ แทน ทรา ของ ชั่ว คราว

ด้วย เหตุ ว่า ทรา ของ เดิม ของ ข้าพเจ้า ได้ .....

แต่สัญญาว่าข้าพเจ้าเป็นเจ้าของ กรรมสิทธิ์ ที่ดิน รายนี้จริง กับข้าพเจ้า
 ได้นำพยานมาสืบเพื่อ เปน หลักฐาน ในการ ที่ข้าพเจ้ามี กรรมสิทธิ์ด้วย ๒
 นาย แต่ยอมสัญญาว่าถ้าสืบ ไปเมื่อ นำ ข้าพเจ้า พบ ครา ของ ฉบับเดิม
 แล้ว ข้าพเจ้าจะคืน ให้แต่ จะ ไม่ถือ ว่า ครา ของ ฉบับ นั้น มี กรรมสิทธิ์
 ใน ที่ดิน ราย นี้ อีก ค่อ ไปเลย แต่ข้าพเจ้า ยอม ประพฤติ ให้ เบน ไป ตาม
 พระราชกำหนด กฎหมาย ที่ คง ใช้ อยู่ แต่ ที่ จะ ได้ แก่ ไร่ เบียดเบียน แดง แด
 ที่ จะ ตั้ง ขึ้น ใหม่ ด้วย ทุก ประการ

เซ็น ..... ผู้ขอ
 เซ็น ..... พยาน
 เซ็น ..... พยาน

ตรา

พอม ณ,
 วันที่ ๒๕

คำ ขอ เว้น คืน ที่ ดิน

ที่ ดิน ตรา ของ ที่ ..... ตำบล .....

อำเภอ .....

เมือง .....

วันที่ ..... เดือน ..... ร, ศ, ...

ข้าพเจ้า ..... อยู่ ที่ ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... เมือง ..... ผู้เป็นเจ้าของ กรรม สิทธิ์

ที่ ดิน ตรา ของ ที่ ..... ใน ตำบล .....

อำเภอ.....เมือง.....มีความประสงค์จะ

ขอเวนคืนที่ดินซึ่งข้าพเจ้าถือกรรมสิทธิ์อยู่นี้ แต่ข้าพเจ้าจะไม่ขอรับ
ผิดรับชอบในการเสียเงินภาษีอากรต่าง ๆ อีกต่อไป แต่จะยอมถือว่า
ข้าพเจ้าเป็นผู้ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินรายนี้ด้วย

ข้าพเจ้าได้นำตรวจของชั่วคราวมาคืน แต่นำพยานมาด้วยแล้ว ๒ นาย
เพื่อสืบเป็น การ หลักฐาน ในการนี้ด้วย

เช่น.....ผู้ขอเวนคืน
เช่น.....พยาน
เช่น.....พยาน

ตรวจของ ที่.....
.....
ตรวจของชั่วคราวนี้

หน้า.....
.....
เล่ม.....

ข้าพเจ้าผู้มีชื่อในท้ายตรวจของนี้ได้

ให้ไว้เป็นสำคัญแก่.....เป็นคนในบังคับสยาม

ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

แขวงเมือง.....

ด้วยขอที่ดินได้ตหนึ่ง.....ซึ่งตั้งอยู่ใน.....

ตำบล.....อำเภอ.....แขวงเมือง.....

เจ้าพนักงานได้พลตรีได้สวนแล้วได้จำนวนที่ดินว่ามี.....

08/10/2568

ตารางวา หรือ.....ไร่.....งาน.....วา

แต่มีเขตรัฐข้างเคียงซึ่งติดต่อกับท้องถิ่นดังนี้ คือ :-

ตำบลควน ออกจด.....

ตำบลควน ตกจด.....

ตำบลเหนือจด.....

ตำบลใต้จด.....

(๑) ตราของฉบับนี้ จะมีกรรมสิทธิ์ได้เสมอไป ก็ต่อเมื่อ

ผู้ถือได้ประพฤติก่อให้เกิดข้อตามความในพระราชกำหนดกฎหมายสำหรับที่ดินซึ่งคงใช้อยู่ หรือจะตั้งขึ้นใหม่ในภายหน้าสืบไปนั้นทุกประการ

(๒) ผู้หนึ่งผู้ใดจะรับถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามตราของฉบับนี้จากการตั้งต่อประเภทใด ๆ แล้ว ต้องนำตราของฉบับนี้มาแก้ทะเบียนตามพระราชบัญญัติออกตราของชั่วคราว ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ จึงจะนับว่าการนั้นได้กระทำชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ตราของนี้เป็นตราของชั่วคราวสำหรับออกให้ในที่ดินทั้งปวงซึ่งการออกโฉนดอย่างใหม่ตามพระราชบัญญัติออกโฉนด ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ศก ๑๒๐ ยังไม่ได้เดินไปถึง ถ้าเมื่อได้เดินถึงแล้ว

ผู้ถือตราของนี้ต้องรับโฉนดอย่างใหม่ตามพระราชบัญญัติอากรค่าที่ดินหรือค่าต้นผลไม้ประการใด ๆ ผู้ถือตราของนี้ต้องประพฤติก่อให้เกิดการให้เป็นไปตามกฎหมายแต่ประเพณีอยู่แล้วแต่เดิม แต่จะมีขึ้นต่อไปจนทุกประการ

(๔) เพื่อให้เป็นหลักฐานของตราของฉบับนี้ ข้าพเจ้าซึ่งมีนามข้างท้ายนี้ ได้ลงชื่อ แต่ประทับตราตำแหน่งไว้เป็นสำคัญ

แต่ณวันที่ ๒๘/๕/๒๕๖๖ เดือน..... รัตนโกสินทร ศก.....

สารบัญแนกทะเบียน

หนังสือสำคัญ		ประเภทการส่งต่อ	นามผู้ส่งกรรมสิทธิ์		วันแ่กเวลา	พื้นที่เดิมที่ได้		คราของใหม่		นามแ่กคราตำแหน่งนายทะเบียน
			ผู้ส่ง	ผู้รับ		สัญญา	ไร่ งาน วา	เดิม	หน้า	

ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ
แก่ บริษัททำเงิน เวตเว กำปนี ทุนจำกัด

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า พระยาพิพัฒน์โกษา มีสเตอร์ อี แอม กิन्छ, มีสเตอร์ บับชีกิन्छ, มีสเตอร์ ชิเกรนเมอร์, หมอ แอด คอยน์เซอร์, มีสเตอร์เฮส แดตโฮม, มีสเตอร์ ซีเฮด บอช, มีสเตอร์เฮ ซี โชนซ์ มีสเตอร์เย แมคโค, มีสเตอร์เย แมธิเวน, มีสเตอร์ซี แซนเตอร์เรโกซี่, ๑๓ นายด้วยกัน ได้ขอรับพระราชทาน พระบรมราชานุญาต ตั้งบริษัทมีนามว่า บริษัททำเงิน เวตเว กำปนีตีมีเค็ด แต่ให้บริษัทนี้ได้ถือว่าเป็นบุคคลในกฎหมาย ไม่ต้องใช้หนังสือเงินทุนที่มี แดเกิน หรือเกิน ทรัพย์สินที่เป็นผลของทุนนั้น หรือที่เรียกว่าทุนจำกัด

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บริษัทเวตเวกำปนี ทุนจำกัด เป็นบุคคลได้ในกฎหมาย เมื่อได้ประพฤติ ตาม ข้อ ความตั้ง ที่ จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้อำนาจ พิเศษนี้ จะทรงพระกรุณา โปรดเลิกถอนเสียได้ ทุกเมื่อ

ข้อ ๒ ประกาศนี้ ให้ ใช้ได้ ใช้แต่เมื่อ บริษัท ได้จัด ทะเบียนเสร็จ แล้วที่ กระทรวง เกษตราธิการ ตาม วิธีที่ ได้ทำ ไว้ ใน ข้อ ๕

ข้อ ๓ รัฐบาลไม่ รับผิด ชอบแทน บริษัท นี้ ด้วย อย่างไร อย่าง หนึ่ง เป็นอันขาด ใน การที่ บริษัท จะ ได้ ทำ ไป

ข้อ ๔ โดยประกาศนี้ ไม่ได้พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ บริษัท มีอำนาจ หลีก เคียง กฎหมาย ฎา ข้อ บังคับ ที่มี อยู่ เดียว นี้ ฎา ที่ จะมี ขึ้น ใน ภาย น้

ข้อ ๕ ให้ บริษัท นำ หนังสือ กำหนด อำนาจ (แมมโมแรน ต่า ออฟ แอส โซซิเอชัน) แต่ ข้อ บังคับ (ฮาติเกิล ออฟ แอส โซซิเอชัน) ของ บริษัท ดัง ขอ ฎต ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรา ชิกการ

ข้อ ๖ ให้ กระทรวง เกษตรา ชิกการ ยอม ให้ คน ทั้ง หลาย ตรวจ หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ ข้อ บังคับ ของ บริษัท ได้ เมื่อ ได้ เสีย ค่า ธรรมเนียม พอ ส้มควร ตาม แต่ เส้นนา บดี กระทรวง เกษตรา ชิกการ จะ กำหนด อย้า ให้ เกิน ๓ บาท ขึ้น ไป

ข้อ ๗ ให้ ถือ ว่า หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น เปน หนังสือ สัญญา เหมือน อย้า ว่า ได้ ทำ ต่อ หน้า อำเภอ เจ้า พนักงาน ใน ระหว่าง บริษัท แต่ ผู้ถือ แชร้ ฎา ส้มชิก แต่ เหมือน อย้า ว่า ส้มชิก ทุกคน ได้ ลง ชื่อ ใน หนังสือ สัญญา นั้น ใน ส่วน คน แต่ ผู้ที่ จะ ได้รับ มรดก ของ คน ค่อ ไป รับ รอง ว่า จะ ประพฤติ ตาม หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ ข้อ บังคับ นั้น ทุก ประการ เว้น แต่ จะมี ข้อ ความ ที่ จะ ขัด กับ ประกาศ นี้

ข้อ ๘ ถ้า บริษัท จะ แก้ไข ข้อ ความ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ฎา ข้อ บังคับ อย้า ไร ก็ ดี ฎา จะ ตก ลง เด็ก บริษัท ก็ ดี ให้ บริษัท ฎต ทะเบียน บอ ก ถ่า ว่า ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ชิกการ โดย เร็ว

ข้อ ๙ ให้ บริษัท พิมพ์ หนังสือ กำหนด อำนาจ แต่ ข้อ บังคับ ของ คน นำ ดัง ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ชิกการ ก็ สมับ นั้น แต่ ว่า แต่ เส้นนา บดี กระทรวง เกษตรา ชิกการ จะ เห็น ควร เพื่อ จะ ได้ เปน การ ส้มควก แก่ คน ทั้ง หลาย ที่ ต้องการ

ตรวจหนังสือ นั้น ๆ ซึ่งให้ บริษัท จำเป็น ต้อง ขยาย หนังสือ กำหนดค่าจ้างแก่
ข้อ ๑๓๖ ให้ผู้ใด ๆ ที่ ขอ ชื้อ อย่า เรียก ราคา เกิน บาท หนังสือ ดังรับ หนังสือ

ข้อ ๑๐ กรรมการ (โตเรกเตอร์) ของ บริษัท นี้ให้มีน้อย

กว่า ๕ คน แต่ให้จัด ทะเบียน ชื่อไว้ ที่กระทรวง เกษตรการ ธิการ โดยเร็ว

ข้อ ๑๑ ผู้คน เช่น ที่ เรียกว่า คน ที่ ๓ ไม่ จำ เป็น ต้อง ถือ ว่า ใคร ได้ เปน
ฎา ได้ ออก จาก ตำแหน่ง กรรมการ กว่าจะ ได้ จัด ทะเบียน ไว้ แล้ว ว่า ได้ รับ ฎา
ได้ ออก จาก ตำแหน่ง นั้น ๆ

ข้อ ๑๒ ผู้ที่จะ เปน กรรมการ ต้อง นำ ตัว แשר ของ ตน ไป วาง ฝาก
ไว้ เปน ประกัน ที่ กระทรวง เกษตรการ ธิการ ไม่น้อย กว่า คน ละ ๑๐ แשר มิ
ฉะนั้น อย่า ให้ กระทรวง เกษตรการ ธิการ ยอม ให้ จัด ทะเบียน ลง ว่า เปน กรรมการ
การ แשר ที่ วาง ฝาก เปน ประกัน นั้น ห้าม ไม่ ให้ โอน ให้ แก่ ผู้อื่น ใน เวลา
ที่ เจ้า ของ เปน กรรมการ อยู่

ข้อ ๑๓ ให้ บริษัท มี ออฟฟิศ ประจำ ไว้ แห่ง หนึ่ง บริษัท จะ ต้อง ลง
ทะเบียน บอก ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรการ ธิการ ว่า อยู่ แห่ง ไร ตำบล ไร แด
เมือง ไร เพื่อ ประโยชน์ การ ส่ง หนังสือ แด บาดหมาย ทั้ง หลาย แก่ บริษัท เหมือน
อย่าง ว่า ส่ง ลง ใน มื่อ บริษัท นั้น ถ้า ไม่มี ออฟฟิศ เช่น นี้ ฎา ไม่ จัด ทะเบียน
ก็ ดี ให้ ปรับ เปน จำนวน เงิน วัน หนึ่ง ไม่ เกิน ๑๐๐ บาท ทุก วัน ไป กว่า จะ ได้
ทำ ให้ ถูก ต้อง

ข้อ ๑๔ ให้ บริษัท มี ตรา สำคัญ ใน ดวง ตรา นั้น ให้ มี ชื่อ บริษัท
เปน อักษร ไทย อ่าน ได้ ชัด แต่ มี คำ ทูน จำ กัด ค่อ ท้าย เหมือน ว่า เปน ส่วน
ของ ชื่อ ด้วย 08/10/2568 แต่ ให้ นำ ตรา นี้ ไป ลง ทะเบียน ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรการ ธิการ
มิฉะนั้น ให้ ปรับ บริษัท เปน จำนวน เงิน ไม่ เกิน ๑๐๐๐ บาท ได้

ข้อ ๑๕ ถ้า บริษัท จะจำหน่าย หรือ เอา ทรัพย์สินสมบัติ ของ ตน เป็น ประกัน แก่ ผู้ใด ให้ จด ทะเบียน ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรราชการ บอก ข้อ ความ โดย ย่อ แต่ ให้ ชัด เป็น ต้น คือ ทรัพย์สินอะไร ที่จำหน่าย เอา เป็นประกัน เงิน ของ เท่าไร กัน แล ชื่อ เจ้าหนี้

ข้อ ๑๖ ถ้า ไม่ได้ ประพฤติ ตาม ที่ กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๑๕ แล้วย การ จำนำ แล เอา ทรัพย์สิน เป็น ประกัน นั้น ใช้ ไม่ได้ ใน กฎหมาย

ข้อ ๑๗ ถ้า บริษัท ตก ลง จะ เพิ่ม ทุน ถ้า จะ ลด ทุน ถ้า จะ ออก ตัว จำนำ ทรัพย์สิน ให้ ทรัพย์สิน เป็น ประกัน (ดิเบเนเชอร์) อย่างไร ต้อง จด ทะเบียน บอก กล่าว ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรราชการ โดย เร็ว

ข้อ ๑๘ ห้าม ไม่ ให้ บริษัท ลด ทุน น้อย ลง กว่า กิ่ง ที่ ได้ กำหนด ไว้ เดิม แล ถึง กระนั้น ก็ ต้อง โฆษณา ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ครั้ง หนึ่ง แล ใน หนังสือ พิมพ์ ใน เมือง ที่ ตั้ง ออฟฟิศ อย่าง น้อย ๓๐ วัน แล ใน ระหว่าง นั้น ไม่มี เจ้าหนี้ ผู้ใด ได้ เขียน หนังสือ มา บอก กล่าว ไม่ ยอม จึง จะ เป็น อัน ใช้ ได้ ใน กฎหมาย

ข้อ ๑๙ ห้าม ไม่ ให้ บริษัท ออก ตัว จำนำ เอา ทรัพย์สินสมบัติ เป็น ประกัน (ดิเบเนเชอร์) อย่างไร อย่าง หนึ่ง จน กว่า จะ ได้ รับ เงิน ทุน ไม่ น้อย กว่า ครั้ง ที่ ได้ กำหนด ไว้ แล เงิน ที่ จะ ยืม มา โดย ออก ตัว ทั้ง หลาย นี้ ห้าม ไม่ ให้ เกิน กว่า เงิน ทุน ที่ บริษัท ได้ รับ แล้วย ถ้า ที่ ผู้ถือแชร์ จะ ได้ ให้ ไว้ แล้วย

ข้อ ๒๐ ใน การ ทั้ง หลาย ที่ บริษัท จะ ต้อง เขียน ถ้า พิมพ์ ชื่อ ของ บริษัท ๆ ๐8/10/2568 กรรมการ สมาชิก เอเยนต์ ลูกจ้าง คนใด ๆ ที่ ทำ การ ฝ่าย บริษัท นั้น จะ ต้อง เขียน ถ้า พิมพ์ คำ ทุน จำกัด ถ้า ท, ก, ก, ไว้ ต่อท้าย

ชื่อ บริษัท เหมือน จำเป็น ชื่อ ด้วย มี ฉนั้น ให้ ปรับ เป็น จำนวน เงิน ไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท ถ้า ถือ ว่า ผู้ ที่ ทำ ฉนั้น ได้ ทำ การ ทำ ฉสัญญา ใน ส่วน ตน เอง ๆ ต้อง รับ ฉิต ชอบ

ข้อ ๒๓ ให้ บริษัท เขียน บัญชี ชื่อ ของ บริษัท ไว้ ใน ภาษา ไทย มี ค่า ทุน จำ กัด ต่อ ท้าย ใจ ที่ ประศ ออฟฟิศ ของ บริษัท แต่ ทุก แห่ง ที่ ทำ การ กับ ผู้ อื่น ตัว หนังสือ ฎา บัญชี นั้น ต้อง ให้ อ่าน ได้ โดย สดวก มี ฉนั้น ให้ ปรับ เป็น จำนวน เงิน ไม่เกิน ๑๐๐ บาท ทุก ครั้ง ที่ ทำ ฉิต ฎา ทุก วัน ที่ ทำ ฉิต ดัง นั้น

ข้อ ๒๒ ให้ บริษัท นี้ มี อำนาจ ทำ การ แด่ เฉพาะ ที่ ได้ พรพณา ไว้ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ถ้า ได้ ทำ การ เกิน อำนาจ นั้น ไป ไม่ ให้ ถือ ว่า ใช้ ได้ ใน กฎหมาย มายัน เขา แก่ คน อื่น ฎา คน อื่น มายัน เขา แก่ บริษัท เว้น ไว้ แต่ การ ที่ ทำ ไป นั้น พอ เห็น ได้ ว่า โดย คำ เนิน การ ตาม ความ ประสงค์ ที่ ปรากฏ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท นั้น

ข้อ ๒๓ ให้ บริษัท มี บานูฉิ คน เข้า แชร ฎา สม่ฉิก ใจ ที่ ออฟฟิศ ที่ ได้ จด ทะเบียน ถ้า จะ โอน แชร กัน แล้ว ให้ ลง ใจ ใน บานูฉิ นั้น เป็น สำคัญ มี ฉนั้น ไม่ ให้ ถือ ว่า ได้ โอน กัน ฎุ ด้วย กฎหมาย

ข้อ ๒๔ ห้าม ไม่ ให้ ผู้ ใด เรียก เงิน จาก สม่ฉิก ฎา ผู้ ที่ ถือ แชร ด้วย เหตุ ว่า เป็น สม่ฉิก ฎา ถือ แชร นั้น เฉย เว้น ใจ แต่ ผู้ ที่ ถือ แชร นั้น ยัง ไม่ ได้ ส่ง เงิน เค็ม ตาม แชร ถ้า ดัง นั้น แล้ว ให้ เรียก ได้ แต่ ส่วน ที่ เหลือ จะ ต้อง ส่ง

ข้อ ๒๕ ให้ บริษัท มี เงิน เผื่อ ขาด เผื่อ เหลือ ใจ แต่ ให้ ถอน เขา เงิน จาก ก่าไร แต่ ไม่ น้อย กว่า ร้อย ตะ ๕ ของ ก่าไร นั้น ทุก ครั้ง ที่ ได้ แบ่ง ก่าไร

กน มีคณิน เป็นเงินเมื่อขาดเมื่อเหลือเก็บไว้จนเงินนี้จะเท่าๆเกินหนึ่งในสี่ถ้าเสียวหนึ่งของคุณ

ข้อ ๒๖ ให้บริษัทตั้งงบบัญชีที่กระทรวงเกษตรธิการภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่จัดทะเบียน และให้ส่งต่อไปทุกครั้งที่ได้แบ่งกำไร ถ้าไม่ใส่แบ่งกำไรต้องส่งงบบัญชีอย่างน้อยที่สุดปี ๑ ครั้ง ๑ แดงบ บัญชีนี้ต้องแจ้งความว่าแชร์ได้ส่งเงินแล้วเท่าไรทรัพย์สินของบริษัทมีเท่าไร ยังต้องใส่หนี้เท่าไร

ข้อ ๒๗ สมุดหนังสือแตบัญชีทุกอย่างรัฐบาลมีอำนาจให้เจ้าพนักงานไปตรวจได้

ข้อ ๒๘ ผู้ถือแชร์มีอำนาจที่จะตรวจบัญชีแดงบบัญชีได้

ข้อ ๒๙ ถ้าสมาชิกถูกผู้ถือแชร์ของบริษัทนั้น ตัดลงจนไม่ถึง ๗ คน แดบริษัทยังคงทำการอยู่ต่อไปเกิน ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่บริษัทนั้นมีสมาชิกน้อยกว่า ๗ คน สมาชิกผู้ใดรู้เหตุตงนั้น จะต้องเป็นผู้รับใช้แทนกันต่างกันจนเต็ม ในส่วนหนี้ที่ใดมีชนในเวลานั้น

ข้อ ๓๐ เลื่อนาบดีกระทรวงเกษตรธิการมีอำนาจที่จะตรวจการของ บริษัทนั้นได้ทุกอย่าง แดถ้าบริษัทจะแก้ไขหนังสือกำหนดอำนาจหรือข้อ บังคับแแต่ๆ ตกตงจะตลทุนๆ จะออกตัวจำนำๆ ให้ทรัพย์สิน เป็นประกันก็ดีๆ จะเลิกการของบริษัทนั้นก็ดี ต้องได้รับอนุญาต ของเลื่อนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ เปนตายตักษณ อักษรไว้ก่อน

ข้อ ๓๑ เลื่อนาบดีกระทรวงเกษตรธิการมีอำนาจที่จะเรียกค่าจรรยา เขียม ใน การ ตด ทะเบียนๆ ส่งหนังสือต่างๆ ตามประกาศนี้ได้แแต่แต่ เลื่อนาบดีนั้น จะกำหนดพอดสมควร

ข้อ ๓๒ ถ้ามีคดีในระหว่าง บริษัท กรรมการ สมาชิก ผู้ถือแชร์
ผู้อื่น ใน กั้น แยกกัน ให้ คัด พิจารณา ตาม กฎหมาย แต่ ธรรมเนียม ของ
บริษัท ที่ ได้ คง ชน สำหรับ ค่า ขาย หา ผล ประโยชน์ มี ทุน เป็น จำกั แต่
ตาม หนังสือ กำหนด อำนาจ แด ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น เว้นไว้ แต่ ทัง หดาย
นี้ จะมี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประกาศ นี้

ข้อ ๓๓ (๑) ถ้า ได้ ทรง พระ กรุณา โปรด ยก คั้น ประกาศ นี้ กั (๒)
ถ้า บริษัท ตก ลง จะ เดิก การ แต่ ได้ รับ อนุญาต เดิม บัดี้ กระทบ เกษตรา
ธิการ แด กั (๓) ถ้า บริษัท ไม่ สามารถ จะ ใช้ หนี กั (๔) ถ้า สมาชิก มี
น้อย คน กว่า ๗ กั ให้ จั กรรมการ เดิก บริษัท นี้ เดีย

โดย ประกาศ นี้ ให้ คน ทัง หลาย ว่า ตั้ง แต่ ณ ที่ บริษัท ทำ จั ณ เรด เวก่า ปนี้
ทุน จำกั ได้ จั ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรา ธิการ ตาม วิธี ที่ ได้ กั มา
แล้ว บริษัท ทำ จั ณ เรด เวก่า ปนี้ เป็น บุคคล ใน กฎหมาย คน ละ พันก
จาก สมาชิก นั้น ๆ แต่ สามารถ ที่ จะ ใช้ หนี ได้ ตาม ทุน แด ทรัพย ซึ่ง เป็น ผล
ของ ทุน นั้น ๆ ที่ เรียก ว่า ทุน จำกั แต่ มี อำนาจ ที่ จะ ถือ ทรัพย สมบั เป็น
เจ้า ของ มี อำนาจ ที่ จะ รับ ๆ จะ ต้อง เสีย ความ ชอบ ธรรม ได้ ทัง ต้อง
อย่าง แต่ จะเป็น โจทย์ ๆ จะ ต้อง เป็น จำ เจย แต่ ให้ คน ทัง หดาย ที่ จะมี
การ เกี่ยว ช้อง กับ บริษัท ทำ จั ณ เรด เวก่า ปนี้ นั ถึง เกด แต่ จำ ว่า บริษัท น้อย
ใน ข้อ บังคับ ของ ประกาศ นี้ แต่ ทำ การ ได้ เพียง ที่ ปรากฏ ใน หนังสือ
กำหนด อำนาจ แต่ ข้อ บังคับ ที่ ได้ จั ทะเบียน ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ธิการ
เท่านั้น เอง

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๒๓
เป็น วันที่ ๑๒๕๖๕ ใน รัชกาล บั ดย บั นั
พระยาศรีสุทโธปราชญ์

ประกาศ บอกร ยกเลิก ตรา แดง ไบ ของ ไบ เขียบ ย่ำ เติม

สำหรับ ที่ดิน ตำบล สอง ห้าง อำเภอ ตลกด ชวัญ แขวง เมือง นนทบุรี

เจ้า พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ ขอ
ประกาศ แก่ บรรดา ผู้ถือ ที่ดิน หรือ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ซึ่ง มี กิจ ชุระ เกี่ยว ของ
ด้วย ที่ดิน ตำบล ซึ่ง จะ กล่าว ต่อ ไปนี้ ให้ทราบ ทัง กัน ว่า

ด้วย ตาม ประกาศ กระแส พระบรมราชโองการ เรื่อง ออกโฉนด ที่ดิน ลง
วันที่ ๑๕ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ใน ข้อ ๑๒ มีความ ว่า
“ให้ เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ มี อำนาจ ที่จะ ประกาศ ยกเลิก
ตรา แดง ไบ ของ เจ้า ไบ ท้อง ที่ ซึ่ง ออกโฉนด ใหม่ นี้ ตั้ง แต่ พัน วัน
กำหนด ไป บรรดา ที่ดิน ใน เขตฯ ท้อง ที่ นั้น ซึ่ง ไม่มี โฉนด อย่าง ใหม่ นี้ เปน
สำคัญ ให้ ถือ ว่า เปน ที่ ซึ่ง รัฐขาด ปลก บักรักษา ผู้อื่น ไม่มี กรรม
สิทธิ์ ใน ที่นั้น ๆ” ความ แจ่ม ชัย ใน ประกาศ นั้น แล้ว

บัด นี้ ข้าหลวง เกษตรฯ ได้ จัด การ ออกโฉนด สำหรับ ที่ดิน ตำบล สอง ห้าง
อำเภอ ตลกด ชวัญ แขวง เมือง นนทบุรี ให้ แก่ ผู้ถือ ที่ดิน เพื่อ เปน กรรมสิทธิ์ ใน ที่ดิน
ฉนจิง ทั่ว ตำบล ที่ กล่าว มา แล้ว นั้น ตาม ประกาศ ออกโฉนด อย่าง ใหม่ แล้ว

เพราะ ฉนั้น จึง ประกาศ มา ให้ทราบ โดย อำนาจ ประกาศ กระแส พระบรม
ราชโองการ ว่า บรรดา ตรา แดง ไบ ของ เจ้า ไบ สำหรับ ที่ดิน ตำบล
สอง ห้าง อำเภอ ตลกด ชวัญ แขวง เมือง นนทบุรี บรรดา ซึ่ง ได้ ออกโฉนด
ใหม่ แล้ว นั้น ให้ ยกเลิก เสีย ไม่ ให้ ใช้ เปน กรรมสิทธิ์ สำหรับ ที่ดิน ใน
ตำบล จังหวัด ที่ กล่าว มา แล้ว ข้าง ต้น สืบ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๗ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ลงนาม) เทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตรราชการ

ประกาศแก้ไขเพิ่มเติมความในหมวดที่ ๒

ของ พระราชบัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๐

ด้วย มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นชอบเกล้าฯ สั่งว่า ตาม ความใน พระราชบัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ รัตน โกสินทร์ ศก ๑๒๐ หมวดที่ ๒ มาตรา ๒๔ ซึ่ง มีความว่า “ ประทาน บัตร ทุก ๆ ฉบับ ต้อง ให้ ลงนาม และ ประทับตรา ตำแหน่ง ของ เจ้าบัตินั้น โดย พระบรม ราชานุญาต ก่อน จึง เป็น อัน ใช้ ได้ ตาม กฎหมาย ” กับ ใน มาตรา ๒๕ มีความว่า “ ให้ เจ้าบัตินั้น ชำระ เงิน ประทับตรา ประทานบัตร ฉบับ ละ ๕๐ บาท เป็น กำหนด ” ความ เจ้ง อยู่ใน พระราช บัญญัติ นั้น แล้ว บัตินั้น ได้ ทรง ทราบ ว่า ของ ขุด ได้ พระบาท ว่าจะ การ ที่ ต้อง สั่ง ประทานบัตร ทุก ฉบับ มา ยัง กรุงเทพมหานคร ฯ เพื่อ รับ พระบรม ราชานุญาต ให้ เจ้าบัตินั้น ลงนาม และ ประทับตรา ตำแหน่ง นั้น เป็น การ เด็ดร้อน แก่ ราษฎร คน ทำเหมืองแร่ อยู่ เพราะ เหตุ ว่า ทั้ง ที่ เหมืองแร่ บาง แห่ง ระยะ ทาง ห่าง ไกล จาก กรุงเทพมหานคร ฯ ถ้า เป็น ประทานบัตร ที่ มี เนื้อ ที่ ดิน เหมืองแร่ แต่ เด็ก น้อย แต่ จำ เป็น จะ ต้อง สั่ง ประทานบัตร เข้า มา กรุงเทพมหานคร ฯ คน ทำเหมืองแร่ ต้อง คอย รับ ประทานบัตร ก่อน จึง จะ ลงมือ ทำเหมืองแร่ ได้ เป็น การ ข้ำเสีย เวลา อยู่ แต่ คน ทำเหมืองแร่ บาง จำพวก เป็น คน อนาคตา หา ผล ประโยชน์ ได้ ไม่ พอ แก่ ค่า ชำระเงิน ที่ จะ ต้อง เสีย ทรง พระราชดำริ เห็น ว่า สมควร จะ จัด การ แก้ไข เพื่อ ให้ เป็น การ สดวก แก่ คน ทำเหมืองแร่ จึง สั่ง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ แก้ไข มาตรา ๒๔ แต่ มาตรา ๒๕ ใน หมวดที่ ๒ ของ พระ

ราชบัณฑิตยสถาน ทำเหมืองแร่ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น และให้ใช้
๒ มาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมแทนกันดังต่อไปนี้

มาตรา ๒๔ การที่จะออกประทานบัตรให้ทำเหมืองแร่ นั้น เมื่อ
ได้ออกประทานบัตรตามข้อความดังกล่าวต่อไปนี้ จึงให้ถือว่า ประทาน
บัตรที่ออกนั้นเป็นอันใช้ได้ ตามกฎหมาย คือ

๑ ประทานบัตรที่เสนาบดีได้รับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต และ
ได้ลงนาม ประทับตราตำแหน่งเสนาบดีเป็นสำคัญ

๒ ประทานบัตรที่ข้าหลวงเทศาภิบาล หรือผู้ว่าราชการเมืองใด ซึ่ง
เสนาบดีได้รับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต และได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาว่า ให้ข้าหลวงเทศาภิบาล หรือผู้ว่าราชการเมือง
นั้น มีอำนาจจะออกประทานบัตรได้ โดยมีกำหนด เนื้อที่ดิน และเวลา
ในประทานบัตร ตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วนั้น

มาตรา ๒๕ ตามปกติให้เรียกค่าธรรมเนียม ประทับตรา ประทาน
บัตร ฉบับละ ๕๐ บาท เว้นแต่ประทานบัตรทำเหมืองแร่รายใด ซึ่ง
เสนาบดีเห็นสมควรลดค่าธรรมเนียม ประทับตราต่ำกว่า ๕๐ บาท โดย
เหตุอันสมควร ก็ให้เสนาบดีตั้งอัตราค่าธรรมเนียม ประทับตราลดลง
ตามสมควร

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

08/40/2566

เป็นวันที่ ๑๒๔๖๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศเพิ่มเติมความใน หมวดที่ ๘

ของ พระราชบัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐

พระเจ้าห้อง ยาเซอ กรม หลวง ดำรง ราชา นุภาพ เสด็จมาตี กระทรวง มหาค
ไทย รับ พระบรม ราชาโอง การ ได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ
ตั้ง ว่าตาม ความใน พระราช บัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐
หมวดที่ ๘ มาตรา ๔๗ ว่า การ โอน ประทานบัตรนั้น ถ้าเสด็จมาตี ไม่
ได้ตั้งนาม และ ประทับตราตำแหน่งโดย พระบรม ราชาอนุญาต ยอมให้ โอนแล้ว
จะ โอน ไม่ได้ เป็น อัน ชาค ความแจ้ง อยู่ใน พระ ราช บัญญัติ นั้น แล้ว
บัตรนี้ ได้ ทรง ทราบฝ่า ดออง สุธิ พระบาทว่า การ ที่ จะ โอน ประทาน บัตร ตาม
มณฑล และ หัว เมือง นั้น บาง ที่ ราษฎร ที่ ทำเหมืองแร่ มีความ ประสงค์ที่
จะ โอน ประทาน บัตร ที่ตน ได้ รับถือ อยู่ แล้ว ให้แก่ ผู้อื่น เพื่อ ประ โยชน์หา
กำไร ใน การ โอน ประทานบัตร เป็น ต้น เช่น นี้ ก็ จะ ต้อง ขอ ให้ เทศาภิบาล
หรือ ผู้ว่า ราชการ เมือง มีบอกเข้ามา กรุงเทพฯ ๆ เพื่อ รับ พระบรม
ราชาอนุญาตให้เสด็จมาตี ตั้ง นาม และ ประทับตราตำแหน่ง นั้น ถ้า เป็น มณฑล
หรือ หัว เมืองที่ ระยะ ทาง ห่าง ไกลจาก กรุงเทพฯ ก็ ต้อง คอย นาน เป็น
การ เสียเวลา กว่า จะ ได้ รับ อนุญาต ให้ โอน ได้ ทรง พระราช ดำริห์ เห็น
ว่าสมควร จะ จัด การ แก้ไข เพื่อให้ เป็น การ สดวกแก่ การ ทำเหมืองแร่
สืบไป จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้แก้ไข มาตรา ๔๗ ใน
หมวดที่ ๘ ของ พระราช บัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐
ให้ ใช้ตามที่ ได้แก้ไข เพิ่มเติมแทน กัน ดัง คือ ไปนี้ ก็คือ

ความใน ช่วงต้น ของ มาตรา ๔๗ ที่ใช้คำว่า “การที่จะโอน

ประธานบัตรนั้น ถ้าเสนาบดี ไม่ได้ลงนามและประทับตราตำแหน่ง โดยพระบรมราชานุญาตให้โอนแล้ว จะโอนไม่ได้เป็นอันขาด” นั้นให้ยกเลิก แล้วให้เพิ่มข้อท้ายข้อ ๒ ของมาตรา ๔๗ เป็น ข้อ ๓ ดังแจ้งต่อไปนี้ว่า “ประธานบัตรที่เสนาบดี ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้โอน และได้ลงนามประทับตราตำแหน่งเสนาบดีเป็นสำคัญนั้น ให้เป็นอันใช้ได้ตามกฎหมาย และอีกประการหนึ่ง เมื่อเทศาภิบาลหรือผู้ว่าราชการเมืองใด ซึ่งเสนาบดีได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว ให้เป็นผู้โอนประธานบัตรได้ และได้ออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วว่าเทศาภิบาลหรือผู้ว่าราชการเมืองนั้นมีอำนาจโอนประธานบัตรได้ตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว” นั้น ความนอกนี้ ให้เป็นไปตามข้อความในพระราชบัญญัติเต็มแจ้งทุกประการ

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ มกราคม วันวันโกสินทร์ ศก ๒๔๓๓

(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศ บอก ยกเลิก ตราแดง ใบจอง ใบเหี้ยบ ย่ำ เต็ม

สำหรับที่ดินทุ่งบ้านตลาดเกรียบ บ้านบาง ประแดง ตำบลตลาดเกรียบ

อำเภอพระราชวัง แขวงเมืองกรุงเก่า

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ ขอประกาศแก่บรรดาผู้ถือที่ดิน หรือผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่ง มีกิจธุระเกี่ยวข้องกับที่ดินตำบล ซึ่ง จะกล่าวต่อไปนี้ให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยตามประกาศ กระแสพระบรมราชโองการ เรื่อง ออกโฉนดที่ดิน ลงวันที่ ๓๕ กันยายนวันโกสินทร์ศก ๒๒๐ นั้น ในข้อ ๓๖ มีคำว่าว่า

“ให้เสนาบดีกระทรวง เกษตราธิการ มีอำนาจ ที่จะ ประกาศ มอก ยก เด็ก
 ครอบงำ ไบจอง ของ เก้า ใน ท้อง ที่ ซึ่ง ออกโฉนด ใหม่ นี้ ตั้ง แต่ พัน วัน กำหนด
 ไป บรรดา ที่ ดิน ใน เขต ที่ ท้อง ที่ นั้น ซึ่ง ไม่มี โฉนด อย่าง ใหม่ นี้ เป็น สำคัญ
 ให้ ถือ ว่าเป็น ที่ ซึ่ง รัฐบาล ปกป้อง รักษา ผู้อื่น ไม่มี กรรมสิทธิ์ ใน ที่ นั้น ๆ ,,
 ความ แจ้ง อยู่ใน ประกาศ นั้น แล้ว

บัดนี้ ข้าหลวง เกษตร ได้ จัด การ ออกโฉนด สำหรับ ที่ ดิน ที่ บ้าน ตลาด
 เกือบ บ้าน บาง ประดง ตำบล ตลาด เกือบ อำเภอ พระราชวัง แขวง เมือง กรุง
 เก้า ให้ แก่ ผู้ถือ ที่ ดิน เพื่อ เป็น กรรมสิทธิ์ ใน ที่ ดิน ณ จังหวัด คำบด ที่
 กล่าว มา แล้ว นั้น ตาม ประกาศ ออกโฉนด อย่าง ใหม่ แล้ว

เพราะ ฉนั้น จึง ประกาศ มา ให้ ทราบ โดย อำนาจ ประกาศ กระแส พระ
 บรมราชโองการ ว่า บรรดา ครอบงำ ไบจอง ของ เก้า สำหรับ ที่ ดิน ที่ บ้าน ตลาด
 เกือบ บ้าน บาง ประดง ตำบล ตลาด เกือบ อำเภอ พระราชวัง แขวง เมือง
 กรุง เก้า บรรดา ซึ่ง ได้ ออกโฉนด ใหม่ แล้ว นั้น ให้ ยก เด็ก เสีย ไม่ ให้
 ใช้ เป็น กรรมสิทธิ์ สำหรับ ที่ ดิน ใน ตำบล จังหวัด ที่ กล่าว มา แล้วข้าง ค้นสืบ ไป
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๕ มกราคม ค.ศ. ๑๙๑๓

(ลงนาม) เทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ

ประกาศ แก่ ไซ ประกาศ ออกโฉนด ที่ ดิน

ลง วันที่ ๑๕ กันยายน ร. ศ. ๑๒๐

08/10/2566

มี พระ บรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทร มหาจุฬาลง

กรณี พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คำว่าดีเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศ
ให้ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศ ออกโฉนดที่ดิน ลงวันที่ ๑๕
กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ในข้อ ๒ ซึ่งกล่าวด้วยผู้บัญชา
การ เมือง นายอำเภอ ผู้ปกครองท้องที่ ต้อง เช่น ชื่อแต่ ประทับตรา
ตำแหน่ง ในโฉนดนั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า เป็นการเสียเวลา ของ
การ ออกโฉนดที่ดิน ซึ่งควรเป็น ไป ได้ อยู่ เพราะ ผู้บัญชา การ เมือง แด
นาย อำเภอ ผู้ ปก ครอง ท้อง ที่ ย่อม มี ราชกิจ อย่าง อื่น มาก ดั่งควร ต้อง
แก้ไขให้การเบาลง เพื่อโฉนดจะได้ ออกให้แก่ราษฎร ผู้ควร รับผิดชอบ
ที่ดิน ได้ โดยเร็ว เพราะ ฉนั้น จึง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ
แก้ไขต่อไป ดังนี้ว่า

ข้อ ๑ ในข้อ ๒ แห่ง ประกาศ ออก โฉนดที่ดิน ลงวันที่ ๑๕
กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ซึ่งกล่าว ว่า โฉนดที่ดิน ๑ ๑
ต้อง เช่น ชื่อ ผู้บัญชา การ เมือง นายอำเภอ ผู้ ปก ครอง ท้อง ที่ นั้น ให้ ยก
เลิกเสียไม่ต้อง ใช้ต่อไป ให้คง เป็น แต่ ประทับตราตำแหน่ง อย่าง เดียว แด

ข้อ ๒ โฉนดที่ดิน ที่ได้ ประทับตราตำแหน่ง ผู้บัญชา การ เมือง แด
นายอำเภอ ผู้ ปก ครอง ท้อง ที่ นั้น เมื่อ เจ้าพนักงาน เกษตราธิการ เมือง
นั้น ได้ เช่น ชื่อ แต่ ประทับตราตำแหน่ง ด้วยแล้ว ให้ถือว่าโฉนดที่ดิน นั้น
ได้กระทำถูกต้อง แล้วโดย ชอบด้วย กฎหมายต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๑

ประกาศ กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ

ขอ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า ตาม ประกาศ ซึ่ง ลง ใน ราชกิจจานุเบกษา แผ่นที่ ๓๘ วันที่ ๑๕ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ นั้น บัดนี้ แยกทั้ง หดหาย ได้เปิด การ ซื้อ ขาย บิด เปน ปกติ แล้ว การ ก้าขาย ได้ดำเนิน ไป โดย สดวก เพราะ ฉนั้น ประกาศ อัน กล่าว แล้ว เปน อัน ยกเลิก .

แต่ นี้ ต่อ ไป ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด มี ประสงค์ จะ แลก เงิน บาท ต่อ กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ จง แสดง ความ ประสงค์ ไป ยัง เจ้าพนักงาน พระคลัง กตาง กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ เพื่อ จะ ได้ ตก ลง กัน ตาม การ อัน สมควร

โดย รับ สั่ง พระเจ้า น้อง ยาเธอ กรมหมื่น มหิศรราช หฤทัย เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ.

หอ รัษฎา กรพัตมน์

วันที่ ๑๕ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงนาม) หม่อมเจ้า บิณฑกิติ ปลัด ทูล ถอด

กฎ เสนาบดี กระทรวง ยุติธรรม

กฎ ที่ ๓๘ ด้วย ได้ สั่ง เกิด เห็น ว่า การ ที่ ศาล อนุญาต ให้ คู่ ความ ว่า ความ อย่าง คน อนาคต ทั้ง ที่ เปน อยู่ เดียว นี้ ยัง ไม่ ครบ ถ้วน ตาม

พระราชบัญญัติ
08/12/2566

๑. ตั้งแต่นั้นต่อไป ผู้ใดจะว่าความ อย่าง คน อนาคต ต้องสำบาต
ด้วยคำ ร้อง ขอ อนุญาต ต่อศาล แล้ว ให้ ศาล ส่ง คำ ร้อง ของ ผู้ที่ ว่า
เป็น อนาคต ให้ กับ คู่ ความ อีก ฝ่าย หนึ่ง เพื่อ อีก ฝ่าย หนึ่ง จะ ได้ มีโอกาส
ร้อง กัด คำน ได้ ศาล จะ ได้ ใ้ ส่วน ให้ ได้ ความ เ็จจริง

๒. ถ้า คู่ ความ ไม่ ร้อง กัด คำน หรือ ศาล ใ้ ส่วน ได้ ความ ว่า ผู้ นั้น
อนาคตจริง ให้ มี คำ ส่ง อนุญาต ให้ ผู้ นั้น ว่า ความ อย่าง คน อนาคต ได้

๓. ถ้า ศาล ใ้ ส่วน ไม่ ได้ ความจริง ให้ ยก คำ ร้อง ของ ผู้ ที่ ขอ ว่า
ความ อย่าง คน อนาคต นั้น เสีย เมื่อ ฉะนั้น แล้ว ห้าม ไม่ ให้ ศาล รับ ฟ้อง หรือ คำ
อุทธรณ์ หรือ คำ ร้อง ใดๆ ไว้ พิจารณา หรือ ส่ง ขึ้น มา ยัง ศาล สูง เบื้อง ขึ้น ชาติ

วันที่ ๒๓ มกราคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๓

(ลง พระนาม)

รพีพัฒน์ศักดิ์

ประกาศ ยกเลิก การ เก็บ เงิน อากร บำ ผัง

มณฑล นคร สุพรรณ

ด้วย มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ดำรัส เหนือเกล้า ฯ สั่ง ว่า
การ เก็บเงิน อากร บำ ผัง ใน มณฑล นคร สุพรรณ ซึ่ง ได้ จัด เก็บ อยู่ใน
เวลานี้ เป็น ภาษี เด็ก น้อย กระจุก กระจิก ไม่ สมควร จะ เก็บ ทรง พระ
กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ยกเลิก การ เก็บเงิน อากร บำ ผัง ใน มณฑล
นคร สุพรรณ เพื่อ เป็น การ บำรุง ราษฎร ต่อ ไป

คำดำ ว่า การ มหาดไทย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๔ มกราคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๓

06-1072506

(ลง พระนาม) ดำรง ราชานุภาพ เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย

ประกาศ บอกละเลิก ตราแดง ใบ ของ ใบ เขี้ยบบ ย่า เต็ม

สำหรับที่ดิน ใน อำเภอ ตราด ขวัญ แขวง เมือง นครบุรี

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ขอประกาศแก่บรรดาผู้ถือที่ดิน หรือผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งมีกิจธุระเกี่ยวข้องกับที่ดิน ตำบล ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ ให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยตามประกาศ กระแส พระบรมราชโองการ เรื่อง ออกโฉนดที่ดิน ลงวันที่ ๑๕ กันยายน รศ. ๖๕๐ นั้น ในข้อ ๑๖ มีความว่า “ให้ เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ มีอำนาจที่จะประกาศ บอกละเลิก ตราแดง ใบ ของ เก่า ในท้องที่ซึ่ง ออกโฉนด ใหม่ ตั้งแต่พ้นวันกำหนดไป บรรดาที่ดิน ในเขตท้องที่นั้น ซึ่ง ไม่มีโฉนด อย่างใหม่ เป็นสำคัญ ให้ถือว่า เป็น ที่ ซึ่ง รัฐบาล ปกป้อง รักษา ผู้ซื้อ ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน” ความแจ้ง อยู่ใน ประกาศ นั้น แล้ว

บัดนี้ ข้าหลวง เกษตร ได้จัด การ ออกโฉนด สำหรับที่ดิน ตำบล บาง ตราด ตำบล ตึกกัน ตำบล บาง ชรณี ตำบล ท่าทราย ตำบล บ้านวัดบ่อ ตำบล ตริ้อยทอง ตำบล บ้าน ช้อย ตำบล บาง พัง ตำบล บาง แพรก ตำบล บาง ชือ ตำบล บ้านใหม่ ตำบล บ้าน แยก ตราด ขวัญ ตำบล บาง คนาว ครี ตำบล ล้วนใหญ่ ใน อำเภอ ตราด ขวัญ แขวง เมือง นครบุรี ให้แก่ผู้ถือที่ดิน ณจังหวัด ตำบล ก็กล่าว มาแต่นั้น ตาม ประกาศ ออกโฉนด อย่างใหม่แล้ว

08/10/2566

เพราะฉะนั้น จึงประกาศมาให้ทราบโดย อำนวย ประกาศ กระแส พระ
บรมราชโองการว่า บรรดา ตราตงใบ ของ ของ เก้า สำหรับ ที่ดิน ตำบล
บาง คตาด ตำบล ลักัน ตำบล บาง ชรณี ตำบล ท่าทราย ตำบล บ้าน วัดบ่อ
ตำบล สร้อยทอง ตำบล บ้าน อ้อย ตำบล บาง พัง ตำบล บาง แพรก ตำบล
บาง ชือ ตำบล บ้านใหม่ ตำบล บ้าน แหก คตาด ชวัญ ตำบล บาง ตนาวศรี
ตำบล บ้าน ส่วนใหญ่ ใน อำเภอ คตาด ชวัญ แขวง เมือง นนทบุรี บรรดา ซึ่ง
ได้ ออกโฉนด ใหม่ แล้ว นั้น ให้ ยกเลิก เสีย ไม่ ให้ ใช้ เป็น กรรมสิทธิ์
สำหรับ ที่ดิน ใน ตำบล จังหวัด ที่ กล่าว มา แล้ว ข้าง ต้น เสีย ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๒๒๓

(ลงนาม) เทเวศรวงษ์วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตรการ

กฎ เสนาบดี กระทรวง ยุติธรรม

กฎที่ ๓๘ ด้วย ทุกวันนี้ ยังมี ความ อุทธรณ์ฎีกา ที่ ไม่ควร จะ เป็น
อุทธรณ์ฎีกา ได้ ตาม พระราชบัญญัติ ส่ง ขึ้น มา ยัง ศาล สูง ทำให้ เสีย เวลา
แก่ ศาล สูง แด การ บังคับ บัญชา ของ ศาล ต่าง ซ้ำ ไป ตั้ง แล้ว ค่อย ไป

๑ ความ ฎีกา ที่มี ทุน ทวิพัย คำ กว่า ๒ ซึ่ง ฎา โทษ จำ คำ กว่า ๒ เดือน
ซึ่ง ไม่มี ผู้ รับ รอง ตาม พระราชบัญญัติ นั้น ห้าม ไม่ ให้ ศาล ต่าง ๆ ส่ง
ฎีกา ชนิด นี้ มา ยัง ศาล ฎีกา เป็น อัน ขาด ถ้า คู่ ความ อยากร จะ ร้อง ให้ ได้ ให้
บอก ให้ ผู้ ฎีกา มา ทัว คำ ยื่น ต่อ ศาล ฎีกา เอง ขอ อนุญาต ร้อง ฎีกา

๒ ห้ามไม่ให้ผู้พิพากษา รับ อุทธรณ์ฎีกา ที่เกิน กำหนด ส่ง ขึ้น มา ยัง
 ศาลสูง ถ้ามีความ ชนิดนี้ แต่คู่ความ ยาก จะร้อง ให้ ได้ แล้ว ให้
 ยื่น คำร้อง แสดง เหตุ แล ขอ อนุญาต ต่อ ศาลสูง ที่จะ พิจารณา ความ เรื่องนี้
 ต่อ ศาลสูง ส่ง ให้ ศาลล่าง รับ อุทธรณ์ฎีกา ชนิดนี้ ไว้ จึง รับ ได้

วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ตง พระนาม) ระเบียบ พันศักดิ์

ประกาศกระทรวง อรรวม การ

ด้วย พระยาวุฒิกิจการ มดี เสนาบดี กระทรวง อรรวม การ รับ พระ บรม
 ราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ สั่งให้ หมาย ณะ เคียง
 ส้ม เต็ม พระ ราชาคณะ แล พระ ราชาคณะ ผู้ใหญ่ ผู้ น้อย พระครู ฤาณา
 นุกรม มา เรียง ที่มี ส้ม ณะ ศักดิ์ ใน กรุง เทพ ฯ และ หัว เมือง ทวาย ทั้ง กัน
 ว่า แบบ แผน พระ ส่ง ส้ม ณะ ศักดิ์ ซึ่ง จะ ใช้ ตาด บัด และ ถวาย อติเรก
 ถวาย พระ พร ตา ใน ราชการ ต่าง ๆ ตาม พระ ราช ประเพณี แต่ ก่อน ก็มี
 อยู่ แล้ว แต่ ส้ม เต็ม พระ บรม โอรส ธิราช และ ส้ม เต็ม พระ บรม ราช เทวี
 พระ ราช เทวี ยัง หา ได้ มี หมาย ที่ จะ ให้ ใช้ ตาด บัด ยศ ไม่ จึง ทรง พระ
 กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ พระ ส่ง ส้ม ณะ ศักดิ์ ซึ่ง จะ ใช้ ตาด บัด ยศ
 ตาม ที่ กล่าว พระ นาม ไว้ แล้ว ข้าง ต้น นั้น ดังนี้ คือ

ใน การ มา เพ็ญ พระ ราช กุศล ใน กรุง หรือ หัว เมือง ก็ ตี ซึ่ง เป็น ส่วน
 ราชการ หลวง ต้อง ใช้ ตาด บัด ยศ และ ถวาย อติเรก ด้วย และ ถ้า เด็ด จ
 ออก ประทับ ณ พระ ท้อง หรือ ที่ แห่ง ไต ฯ ใน พระ บรม มหา ราช วงี หรือ

ในที่ประทับแรมที่เรียกว่า พระราชวัง มี ถวาย พระพร ตา ถ้าในงาน พระ
 ราช กุศล ของ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช หรือ สมเด็จพระนางเจ้า พระ
 บรม ราชเทวี หรือ พระราชเทวี ให้ ใช้ ศาตบัตย์ ศัก แต่ไม่ต้อง ถวาย
 อติเรก ให้ สมเด็จพระ ราชฯ คณะ และ พระ ราชฯ คณะ พระครู ถานา
 นุกรม บาเรียน ที่มี สมณะ ศักดิ์ ใน กรุง เทพ ฯ และ หัว เมือง ทราบ ทัก กัน
 และ ให้ ประพฤติ ตาม กระแส พระ บรม ราช โอง การ ที่ โปรดเกล้า ฯ ให้ ทุก ประการ
 กระ ทรวง ขรรม การ

วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓

(ลงนาม) พระยาอุฎติการบดี เสด็จมาตี

ประกาศ กระทรวงโยธาธิการ

ห้าม การ แยก เปลี่ยน เจ้า ของ ที่ ดิน ซึ่ง ถูก ทาง รถ ไฟ สาย เหนือ
 เสด็จมาตี กระทรวงโยธาธิการ รับ พระ บรม ราช โอง การ ได้ เกณฑ์ ฯ
 ประกาศ ให้ ทราบ ทัก กัน ว่า ทรง พระ กรุณา โปรด เกณฑ์ ฯ ให้ ส้วม
 ทาง รถ ไฟ แยก จาก ทาง รถ ไฟ สาย นคร ราช เต็ม มา ตั้งแต่ ตำบล บ้าน ภาษี
 มณฑล กรุงเก่า ไป จนถึง นคร เชียงใหม่ เรียกว่า ทาง รถ ไฟ สาย เหนือ
 การ ส้วม ได้ ทำ สำเร็จ แล้ว ตั้งแต่ บ้าน ภาษี จนถึง เมือง ตพบุรี ต่อ ต่อ
 ตพบุรี ไป ถึง ปาก น้ำ โข แวง นคร สวรรค์ กำตั้ง ส้วม อยู่ แต่ ได้ ประกาศ
 ห้าม มา แล้ว แต่ ก่อน มิ ให้ เจ้า ของ ที่ ดิน ซึ่ง ถูก ทาง รถ ไฟ เปลี่ยน ที่
 ดิน ให้ เป็น ของ ผู้ อื่น ด้วย อากัร ต่าง ๆ ตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม มา แล้ว
 ถึง บัด นี้ จะ ได้ มี การ ขุด แล ตง มือ ส้วม รถ ไฟ ต่อ ไป แต่ บ้าน ปาก น้ำ โข

จนถึง เมือง อุดรดิฐ ถ้าแต่เจ้าพนักงาน ได้ปัก กรวยลง แล้ว บรรดาที่
 ดินจัดแต่ กรวยทาง ออกไปข้าง ตะ ๕๐ วา ถ้าเป็นที่ว่าง เป้าห้ามมิ
 ให้ผู้หนึ่งผู้ใดจับจอง ถ้าที่มีเจ้าของห้ามมิให้ยกให้ แลซื้อ ขาย
 แลก เปลี่ยน แก่ผู้หนึ่ง ผู้ใด ก่อนที่จะ ได้รับ อนุญาต จาก ข้าหลวง เทศาภิบาล
 ถ้าหากเจ้าของ ที่นั้น อยากรจะ ยก ที่ดิน ของ คนให้ หรือ ขาย หรือ แลก เปลี่ยน
 แก่ผู้หนึ่ง ผู้ใด แล้ว ก็ให้แจ้ง ความ ต่อ ข้าหลวง เทศาภิบาลให้ ทราบ ก่อน
 เมื่อ ข้าหลวง เทศาภิบาล ได้ ปฎักษา ด้วย เจ้าพนักงาน รถ ไฟ เห็นไม่จำเป็น จะ
 ต้อง ใช้ ที่นั้นใน การ สร้าง รถไฟ แล้ว ก็ จะ อนุญาตให้ ซื้อ ขาย แลก เปลี่ยน
 ได้ ถ้าต้อง การ สำหรับ สร้าง ทาง รถไฟ ก็จะได้ ใช้ ราคาตาม พระ
 ราช ฤกษ์ ฎีกา ซึ่งโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งไว้สำหรับ การ นั้น แล้ว แล เมื่อ
 เจ้าพนักงาน ได้ปัก กรวยแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของ ที่ในเขตฯ ซึ่ง ต้อง ห้าม
 นั้น ปลุก สร้าง สิ่งหนึ่ง สิ่งใด ลง ใหม่ ในที่ ห่วง กรวยข้าง ตะ ๕๐ วา ตามที่
 กำหนดแล้ว นั้น ถ้าขึ้น กระทำลง ก็จะไม่ได้รับ เงิน ใช้ค่าสิ่ง ของ เหล่า
 นั้น ตาม พระราช ฤกษ์ ฎีกา

ประกาศมา ณวันที่ ๓๖ กุมภาพันธ์ วันโกสสินทร ศก ๑๒๓

(ลง พระนาม) นริศรานุกิตติวงษ์ เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

ประกาศ กำหนดใช้ พระราชบัญญัติ อากร การ พ้น
 ใน มณฑล กรุงเทพฯ ฯ

08/10/2566
 พระเจ้าน้อย ยาเชอ กรมหลวงนเรศวรฤทธิ์ เสนาบดีกระทรวง

นคร ชาติ รับ พระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ ให้ทราบทั่ว กัน ว่า

ตามความใน พระราชบัญญัติ อากร การ พ้น รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ มาตรา ๒ มีความว่า ถ้าทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ใช้พระราชบัญญัติ อากร การ พ้น ใน มณฑล ไต เมื่อ ไตจะ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา เปน สำคัญ นั้น

บัดนี้ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ใช้ พระราชบัญญัติ อากร การ พ้น รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ใน มณฑล กรุง เทพ ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒ เปน ต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

(ตง พระ นาม) นเรศวรฤทธิ์ เสดนาบดี กระทรวง นคร ชาติ

กฎ เสดนาบดี สำหรั อากร การ พ้น ใน มณฑล กรุง เทพ ๆ

ด้วย ตาม ข้อ ความ ใน มาตรา ๑๔ แห่ง พระราช บัญญัติ อากร การ พ้น รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ เสดนาบดี กระทรวง นคร ชาติ ตั้งกฎ ข้อ บังคับ สำหรั การ พ้น ใน มณฑล กรุง เทพ ๆ ดัง มี ข้อ ความ คอ ไปนี้

ข้อ ๑ การ พ้น ที่ ว่า ไว้ ใน ข้อ นี้ ห้าม มิ ให้ เสน ใน ที่ ไต ๆ คือ (๑) การ พ้น ที่ เปน ดัทธิ สำหรั คอ ผู้ เชน ไม้ สาม อัน ใฝ่ สาม ไบ ไม้ ตัว ไม้ แดง น้ำ เต่า ลอ ๆ เปน ต้น หรือ การ พ้น อื่น ซึ่ง เสน เปน ทำนอง เดียว กัน กับ ที่ ไต ออก ข้อ มา นี้

(๒) การพนันที่เป็นลักษณะเข้ามือเอาเปรียบผู้แทงเหลือเกินนัก เช่น จับยี่เก้ ไพ่หัวโต ทายภาพ ไพ่บ็อก เป็นต้น หรือการพนันอื่นที่เล่นเป็นทำนองเดียวกันกับที่ได้บอกชื่อมานี้

(๓) การพนันที่เล่นมักจะมีเหตุวิวาทกัน เช่น ต่อแต้มเงิน เป็นต้น หรือการพนันอื่นที่เล่นเป็นทำนองเดียวกันกับที่ได้บอกชื่อมานี้

(๔) การพนันที่กระทำทารุณกรรมสัตว์เช่นเอาเม็ดลูกไก่ให้ชนกัน เอาหนามผูกนกให้ชนกัน วางยาสัตว์ให้มันเมาแล้วชนกันเอาเพลิงลุ่มหลังเต่าให้วิ่งแข่งกัน เป็นต้น หรือการพนันอื่นที่เล่นเป็นทำนองเดียวกันกับที่ได้บอกชื่อมานี้

ข้อ ๒ การพนันต่าง ๆ ที่ต้องรับใบอนุญาตอาชญาบัตร^๕ตามพระราชบัญญัติอาชกร การพนันวิเทศนิเทศ ศก ๑๒๐ ก่อนแล้ว จึงเล่นได้ นั้น ให้แบ่งออกเป็น ๓ ประเภทดังนี้ คือ

ประเภทที่ ๑ การพนันตามรายชื่อที่กล่าวต่อไปนี้ จัดว่าเป็นการพนันที่ประชุมผู้คนมากให้เล่นแต่ในสนามที่ผู้ว่าราชการเมือง หรือเจ้าพนักงานได้กำหนดอนุญาตให้เล่น คือ

- (๑) ชนไก่ (๒) ชนนก (๓) ชนโต (๔) ชนกระบือ (๕) กัดปลา (๖) วิ่งวัวคน

ประเภทที่ ๒ การพนันตามรายชื่อที่กล่าวต่อไปนี้ หรือการพนันที่เล่นโดยทำนองเดียวกันตามที่ได้บอกชื่อในประเภทนี้ ถ้าผู้ว่าราชการเมือง หรือเจ้าพนักงาน จะอนุญาตเป็นครั้งเป็นคราวเฉพาะให้เล่นแต่ในที่แห่งหนึ่งแห่งใด ในการนักชดถุกษ์เทศภาค เช่น การนัดออกวันขายของ ในเทศภาคหัวพระ เป็นต้นก็ได้ คือ (๑) ไม่หมุน

- (๒) ตู้รูป (๓) โยนห่วง (๔) โยนสิ่งของให้ตงในขวดหรือไห
- (๕) ตกเบ็ดเอาสิ่งของ (๖) ถ่วงเหรียญ (๗) จับฉลาก (๘)
- ชักเส้นด้าย (๙) ปาหน้าคน (๑๐) เอาข้ามด่าน (๑๑) ยิงเป้า
- (๑๒) บั่นอี่ปะ (๑๓) อี่โปง (๑๔) ขตุกขตุก (๑๕) น้ำเค็มมุ่น
- (๑๖) ดอตเคอรวี

ประเภทที่ ๓ การพนันตามรายชื่อที่กล่าวต่อไปนี้ เมื่อได้รับ
ใบอนุญาตบัตรตั้งโต๊ะแล้วได้ทุกระดุกาตามแต่ไม่กำหนดที่เล่น คือ

- (๑) ไพ่ไทยจับคู่ต่างๆ (๒) กวด (๓) ช้ะแล (๔) สี่เหลงดัก

ข้อ ๓ ผู้ที่จะตั้งสนามมี การพนันตามรายชื่อในประเภทที่ ๓
แห่งข้อ ๒ นั้นต้องทำเรื่องราวขอ อนุญาตตั้งสนามก่อน คือ เมื่อได้
รับใบ อนุญาตตั้งสนามแล้ว จึงจะรับ ใบ อนุญาตบัตรตั้ง การพนัน ใน
สนามนั้นได้

ข้อ ๔ ผู้ที่จะมีการพนันเป็น ครั้ง เปน ครั้ง ใน เวตาเทศ กาศ ตาม
รายชื่อใน ประเภทที่ ๒ แห่งข้อ ๒ นั้น ให้ขอ อนุญาตต่อ กรมตำรวจ
ใน หรือ กอง ผด ประโยชน์ ของ เมือง นั้น ๆ

ข้อ ๕ การพนันที่มี ราย ชื่อใน ประเภทที่ ๓ แห่งข้อ ๒ นั้น ใน
เวตาเทศ กาศ ตรุศ์สาม วัน สักรานต์สาม วัน (หรือสี่ วัน ในบี
สังกรานต์สี่ วัน) ตรุศ์เงินสาม วัน อนุญาตให้เล่นได้ โดยไม่ต้องขอ
อนุญาต แต่ไม่ต้องเสียค่า อนุญาต อีก ประ การ หนึ่ง ใน โรง บ่อน
เบี้ย ให้ นาย อากรม มี อำนาจ ที่จะ อนุญาต ให้เล่น ใน โรง บ่อน ได้ ทุกระดุกา

08/10/2566

ข้อ ๖ คำว่า "วัน" ใน การ ที่ อนุญาต ให้เล่น การ พนันนั้น ให้

พึงเข้าใจว่ากำหนดเป็นวัน ละสิบ ชั่วโมง ถ้าเวลา คือ ตั้งแต่ห้าค่ำไปจนถึงห้ารุ่ง นับเป็นวันหนึ่ง แต่ตั้งแต่ห้ารุ่งไปจนถึงห้าค่ำนับเป็นวันหนึ่ง ส่วนของวัน จะเป็น สัปดาห์ ชั่วโมง ก็ได้ ให้ นับเป็น วัน หนึ่ง ด้วย ถ้าเวลา คาบเดียวกัน เช่น กลาง วัน บ้าง กลาง ค่ำ บ้าง ดังนี้ ให้ นับเป็น สอง วัน

ข้อ ๘ ให้เจ้ากรมสรรพากร โอน เตผู้ว่าราชการเมือง กำหนดแบ่งเขตร์ แวง ให้มีเจ้าพนักงาน สำหรับ ออกใบ อนุญาต เล่น การพนัน ตาม พระราชบัญญัติใน ณะพระเขตร์ แวง กับ ให้ตั้งก นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ ผู้ใด ที่ สามารถ ตั้ง ขึ้น เป็น เจ้าพนักงาน ผู้ ออกใบ อนุญาต เล่น การ พนัน ให้ พอ สัมควร แก่ ทั้ง ที่ แต่ ให้ ผู้ ที่ จะ เล่น การ พนัน ขอ รบใบ อนุญาต จาก เจ้า พนักงาน ซึ่ง มี อํานาจ ออกใบ อนุญาต ใน ทั้ง ที่ ซึ่ง ตน จะ เล่น การ พนัน นั้น

ข้อ ๙ ตราที่จะ ประทับ ใบ อนุญาต สำหรับ การ พนัน นั้น ให้เจ้าพนักงาน เปลี่ยน ตรา ทุก ปี เมื่อ ปี ไต จะ ไร่ อย่างไร ให้ กรม สรรพากร ใน แ่ง ความ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา ให้ทราบทั่ว กัน เพื่อ บัง กัน ไม่ ให้ มี ผู้ ทำ ใบ อนุญาต ปลดสม ได้

ข้อ ๑๐ ให้เจ้าพนักงาน ผู้ ออก ใบ อนุญาต บัตร เล่น การ พนัน เก็บ ค่า อนุญาต ตาม อัตราดัง มี แ่ง อยู่ ข้าง ท้าย กฎนี้

ข้อ ๑๑ ให้เจ้ากรม สรรพากร โน มี อํานาจ ที่ จะ จ่าย ใบ อนุญาต เจ้าพนักงาน ผู้ ออกใบ อนุญาต แต่ ผู้ ตรวจ ที่ ไม่ ได้ เตือน ใน การ เก็บ เงิน ค่า อนุญาต เล่น การ พนัน ดัง

(๑) เจ้าพนักงาน ผู้ออก ใบ อนุญาต เมื่อรับ ใบ อนุญาต ไป โดย ใช้ เงิน สด ให้ ได้รับ ส่วน ตด ไม่เกิน กว่า ร้อย ละ ยี่สิบ

(๒) เจ้าพนักงาน ผู้ออก ใบ อนุญาต เมื่อรับ ใบ อนุญาต ไป โดย ยัง ไม่ ได้ ใช้ เงิน แต่ นำ เงิน มา ส่ง ต่อ เมื่อ เก็บ ได้ ให้ ได้รับ ส่วน ตด ไม่เกิน กว่า ร้อย ละ ยี่สิบ

(๓) ผู้ตรวจ ที่ ไม่ ได้รับ พระราชทาน เงิน เดือน ให้ ได้รับ ส่วน ตด ร้อย ละ ห้า ตาม ที่ ตรวจ ได้ เป็น รางวัล

ข้อ ๓๓ การ ตรวจ แล เกาะ จับ หรือ ห้าม ปราบ มิ ให้ ราษฎร จัก ดอง เถ็น การ พนัน ที่ ต้อง ห้าม ให้ เป็น นำ ที่ ขก กรม ของ ระเบียบ กับ ทั้ง ข้าราชการ ใน กรม สรรพากร ใน ศตอด ไป จน ที่ สุด ถึง กำนัน ผู้ ใหญ่ บ้าน มี นำ ที่ เป็น เจ้า พนักงาน ผู้ ตรวจ ได้ ทุก คน

กฎ ให้ ไว้ ณ วันที่ ๓๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๓

(๑๑ พระ นาม) นเรศวร ฤทธิ เสดนา บดี กระทรวง นคร ี มาต

สำนักหอสมุด

หอสมุด

อัตราค่าอนุญาต ให้เดิน การ พนัน ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ

รายชื่อ การ พนัน	อัตราเงิน
<p>ประเภทที่ ๓ การพนันที่จะเดินในสนามที่ เจ้าพนักงาน ได้กำหนด อนุญาต ให้เดิน</p> <p>(๓) ชนไก่ (๒) ชนนก (๓) ชนโค (๔) ชนกระบือ (๖) ดึงจั่วคน (๕) กัดปลา</p>	<p>วงหนึ่งวัน ละ สิบ บาท วงหนึ่งวัน ละ สี่ บาท</p>
<p>ประเภท ๒ การพนันที่เดินได้เป็นครั้งเป็น คราว เฉพาะในเวลากลางคืน</p> <p>(๓) ไม้หมุน (๒) รั้วรูป (๓) โยน ห่วง (๔) โยนสิ่งของให้ลงในขวด หรือไห (๕) ตกเบ็ดเขาสั่งของ (๖)</p>	

ตวงเหรียญ (๗) จับฉลาก (๘) ชัก

เส้นด้าย (๙) ปาหน้าคน (๑๐)

เต้าข้ามด่าน (๑๑) ยิงเป้า (๑๒)

บันชีแปะ (๑๓) ยี่โปง (๑๔) ซดก

ชดก (๑๕) น้ำเต้าหมูน (๑๖)

ซ็อดเคอรวี

วงหนึ่งวัน ละสองบาท

ประเภทที่ ๓ การพนันที่เล่นได้ทุกเวลา

(๑) ไฟไทยจีนต่าง ๆ (๒) ทวด

(๓) สระแก (๔) สี่เหลงชัก

วงหนึ่งวัน ละหนึ่งบาท

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๒๒๑

(ตง พระนาม) แรศร วรฤทธิ

เสนาบดีกระทรวงนครบาล

ประกาศ ทรงตั้งผู้บัญชาการ ทหาร กรม ทหาร เวือ

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ ให้ทราบทั่วกันว่า ด้วย ตำแหน่ง ผู้บัญชาการ ทหาร เวือว่างอยู่ จะทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ สมเด็จ พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระภาณุพันธุวงศ์วรเดช รับตำแหน่ง นั้น แต่เป็น เวลา ไม่ ทรง ด้บาย จึง ขอ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต หยุด พัก คราวหนึ่ง บัดนี้ ทรง ด้บาย เป็น ประสงค์ แล้ว จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้ง ให้ สมเด็จ พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้า กรมพระภาณุพันธุวงศ์วรเดช เป็นผู้บัญชาการ ทหาร เวือ แต่คง อยู่ใน ตำแหน่ง เดิม ด้กระทรวง กระต่าใหม่ ด้วย พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้า อภากร เกรียศิริวงศ์คง อยู่ใน ตำแหน่ง รอง ผู้บัญชาการ ทหาร เวือ ตาม เดิม

ประกาศ มา ณ วันอังคาร ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๙๑๑
เป็น วันที่ ๑๒๕๑๒ ในรัชกาล บัญยบุนนาค

ประกาศ เปลี่ยนชื่อตรา เก็บค่าที่ ทรา ตุ่มุก

และแร่ ตุ่มุก รัตนโกสินทร ศก ๑๒๒

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดี
กระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการ ไล่เกล้าฯ ทรง พระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้ง ว่า ตามความ ใน ประกาศ เปลี่ยนวิธี เก็บค่าที่
ตรา ตุ่มุก ๑๘/๗/๒๕๖๖ ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๑๘

ว่า ให้เก็บค่าตีตรา ต้มบุ๋ก ที่ ถลุงแล้ว แด แร่ ต้มบุ๋ก ที่ยังไม่ ได้ ถลุง หาบ ละ ๓ บาท หรือ ๒๐ เซ็นต์ นั้น

บัดนี้ ทรง พระราชดำริ เห็น ว่า การ เก็บค่า ตีตรา แร่ ต้มบุ๋ก ที่ ยัง ไม่ ได้ ถลุง หาบ ละ ๓ บาท เท่ากับ เนื้อ ต้มบุ๋ก ที่ ถลุง แล้ว มี มี ยัง ไม่ เป็น ระเบียบ ตาม ลำดับ กัน แร่ ต้มบุ๋ก ต้อง เสีย ค่า ตีตรา เกิน กว่า เนื้อ ต้มบุ๋ก ชยู่ ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ควร จะ ลด ค่า ตีตรา แร่ ต้มบุ๋ก ลง เพื่อให้ เป็น ระเบียบ และ ระเบียบ นี้ ตาม ลำดับ กัน จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ แก่ ไซเบดีย์ พวิชัย เก็บค่า ตีตรา ต้มบุ๋ก ที่ ถลุง แล้ว และ แร่ ต้มบุ๋ก ที่ ยัง ไม่ ได้ ถลุง ดังนี้ คือ

บรรดา เจ้า ของ ต้มบุ๋ก ที่ ถลุง แล้ว ก็ ตี แร่ ต้มบุ๋ก ที่ ยัง ไม่ ได้ ถลุง ก็ ตี ต้อง นำ มา ให้ เจ้าพนักงาน ตีตรา พร้อม กับ เวลา ที่ นำ มา เสีย ภาคหลวง ให้ เรียก ค่า ตีตรา ต้มบุ๋ก ที่ ถลุง แล้ว ตาม หน้า หนัก หาบ ละ ๓ บาท แด บรรดา แร่ ต้มบุ๋ก ที่ ยัง ไม่ ได้ ถลุง ตาม หน้า หนัก หาบ ละ ๔๒ อัฐ ตั้งแต่ วันที่ ๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๒๒๒ เป็นต้น ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๒๒๓

(ลง พระนาม) ดำรง ราชานุภาพ เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศ แก่ ไซเพิ่มเติม ความใน หมวดที่ ๒

ของ พระราชบัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ รัตนโกสินทร ศก ๒๒๐

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรง ราชานุภาพ เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการ กรมราชโลหกิจ รับ พระบรมราชโองการ 08/10/256๑ ให้ ประ กาศ ให้ ทราบ ทั่ว กัน ว่า ได้ เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประ กาศ ให้ ทราบ ทั่ว กัน ว่า

ด้วยตามความในประกาศ ซึ่งลงวันที่ ๓ เดือน มกราคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๖๑ แต่ไซ้เพิ่มเติมความในหมวดที่ ๒ ของ
พระราชบัญญัติการ ทำเหมืองแร่ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ มาตรา ๒๔
ซึ่งมีคำ ว่า “ การที่จะ ออก ประทานบัตร ให้ทำเหมืองแร่ นั้น เมื่อ ได้
ออก ตาม ข้อความ ดังว่าต่อไปนี้ จึง ให้ถือว่า ประทานบัตร ที่ ออก นั้น
เป็น อัน ใช้ ได้ตาม กฎหมาย คือ

๑ ประทานบัตร ที่ เสนาบดี ได้รับพระราชทาน พระบรม ราชานุญาต และ
ลงนาม และ ประทับตรา ตาแหน่ง เสนาบดี เป็นสำคัญ

๒ ประทานบัตร ที่ ข้าหลวงเทศาภิบาล หรือ ผู้ว่า ราชการ เมืองใด ซึ่ง
เสนาบดี ได้รับ พระราช ทาน พระบรม ราชานุญาต และได้ ออก ประกาศ ใน ราช
กิจจานุเบกษา แล้วว่า ให้ ข้า หลวงเทศาภิบาล หรือ ผู้ ว่าราช การ เมือง นั้น
มีอำนาจ จะ ออก ประทานบัตร ได้ โดยมีกำหนด เนื้อ ที่ดิน และ เวลา ใน
ประทานบัตร ตาม ที่ได้ ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา แล้ว นั้น ”

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระ บรม ราชานุญาต
ให้ พระยาวิษณุวานประกิจ มหิศร์ ภาณี ข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑล มุกเก็จ ๑
พระยาสุโขมนต์นิพนธ์ ข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑล นคร ศรี นครราชสีมา ๑
พระยาจรัสดีชั่งเสี้ยวตรี ข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑล ชุมพร ๑ มีอำนาจ
ที่จะ ออก ประทานบัตร ได้ โดยมีกำหนด เนื้อ ที่ดิน ไม่เกิน กว่า ๑๐๐ ไร่ และ
มีกำหนด เวลา ใน ประทานบัตร ไม่เกิน กว่า ๗ ปี

และ ให้ พระยาศักดิ์เสมี ข้าหลวงใหญ่ ประจำบริเวณ ๗ หัวเมือง ๑
พระยารัตนเศรษฐี ^{๒๕๖๖} ผู้ว่า ราชการ เมือง ระนอง ๑ หลวงศิริสมบัติ มี

ว่า ราชการเมือง พังงา ๓ และ พระยาสุนทรภักตร์บุรีจักษ์ ผู้ว่าราชการ
เมือง นคร ศรีธรรมราช ๓ มีอำนาจที่จะ ออก ประทานบัตร ได้ โดยมี
กำหนด เนื้อ ที่ดิน ไม่เกิน กว่า ๕๐ ไร่ และมีกำหนด เวลา ใน ประทานบัตร
ไม่ เกิน กว่า ๓ ปี ตั้งแต่วันที่ ๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๗๒
เป้นต้น ไป แต่ ผู้อื่น นอกจาก ที่ได้ มีนาม แล ตำแหน่ง ปรากฏ ใน ประกาศ
ฉบับนี้ ไม่มี อำนาจที่จะ ออก ประทานบัตร ได้ ตาม ความ ใน ประกาศ
ฉบับนี้ เป้น ต้น ชาติ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๗๓
(ลง พระนาม) ดำรง ราชานุภาพ เลขาธิการ กระทรวง มหาดไทย

ประกาศเพิ่มเติม ความ ใน หมวด ที่ ๘

ของ พระราชบัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐
พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรง ราชานุภาพ เลขาธิการ กระทรวง
มหาดไทย ผู้บัญชาการ กรมราชโลหกิจ รับ พระบรมราชโองการ
ใส่เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ทราบ ทุก กิ่ง ว่า
ด้วย ตาม ความ ใน ประกาศ ซึ่ง ลง วันที่ ๙ เดือน มกราคม ร.ศ. ๑๒๓ เพิ่ม
เติม ความ ใน หมวดที่ ๘ ของ พระราชบัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ ร.ศ. ๑๒๐
มาตรา ๔๗ ซึ่งมี คำว่า “ ประทานบัตร ที่ เลขาธิการ ได้ รับ พระราชทาน พระ
บรมราชานุญาต ให้ โอน และ ได้ ลง นาม ประทับยกร คำตำแหน่ง เลขาธิการ เป้น
สำคัญ นั้น ให้ เป้น ต้น ชาติ ได้ ตาม กฎหมาย และ อีก ประการ หนึ่ง เมื่อ
ข้าหลวงเทศาภิบาล หรือ ผู้ว่าราชการ เมืองใด ซึ่ง เลขาธิการ ได้ รับ พระราช

ทาน พระบรมราชานุญาตแล้ว ให้เป็น ผู้โอน ประทานบัตรได้ และได้
ออก ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษาแล้วว่า เทศาภิบาล หรือผู้ว่าราชการ
เมือง นั้น มีอำนาจ โอน ประทานบัตรได้ ตามที่ ได้ ประกาศ ใน ราชกิจจา
นุเบกษาแล้ว นั้น ”

บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต
ให้ พระยา วิชาญประติฐมหิศรภักดี ข้าหลวง เทศาภิบาล มณฑล ภูเก็ต ๑
พระยา วรสิทธิ์เสวีวัตร ข้าหลวง เทศาภิบาล มณฑล ชุมพร ๑ พระยา
ศุขมณีนยวินิต ข้าหลวง เทศาภิบาล มณฑล นคร ศรีธรรมราช ๑ มี
อำนาจ ที่จะโอน ประทานบัตร ซึ่ง มีกำหนด เนื้อ ที่ดิน ไม่เกิน กว่า ๑๐๐ ไร่
และมี กำหนด เวลา ใน ประทานบัตร ไม่เกิน กว่า ๑ ปี

และ ให้ พระยา ศักดิ์เสณี ข้าหลวงใหญ่ ประจำ บริเวณ ๑ หัวเมือง ๑
พระยารัตนเศรษฐี ผู้ว่า ราชการ เมือง ระนอง ๑ หลวง ศิริสัมพันธ์ ผู้ว่า ราชการ
เมือง พังงา ๑ และ พระยา สุนทรภทร ชุระกิจ ผู้ว่า ราชการ เมือง นคร
ศรีธรรมราช ๑ มี อำนาจ ที่จะโอน ประทานบัตร ซึ่ง มีกำหนด เนื้อ ที่ดิน
ไม่เกิน กว่า ๒๐ ไร่ และมี กำหนด เวลา ใน ประทาน บัตร ไม่เกิน กว่า ๑ ปี
ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน วันโกสินทร ศก ๑๒๒ เป็นต้น ไป แต่ผู้ยื่น
นอก จาก ที่ ได้ ๖ นาม และ ตำแหน่ง ปรากฏ ใน ประกาศ นี้ ไม่มี อำนาจ ที่
จะโอน ประทานบัตรได้ ตาม ความ ประกาศ ฉบับนี้ เป็น อัน ขาด

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ วันโกสินทร ศก ๑๒๒

(ตง พระนาม) ดำรง ราชานุภาพ เจ้านา บัติ กระทรวง มหาดไทย

08/10/2566

รู้ว่านักเรียนคนนั้น มีอุปนิสัยใจคอเป็นอย่างไร เพื่อจะแก้ไขความบกพร่องดังกล่าวมานี้ จึงได้มีตำแหน่งผู้ตรวจการ สำหรับตั้งนักเรียนไว้ในระหว่างเวลาศึกษา ก่อนรับตำแหน่ง

เพราะเหตุดังอธิบายมานี้ ขอให้เป็นที่เข้าใจต่อไป ดังนี้ว่า

(๑) ตำแหน่งผู้ตรวจการนั้น สำหรับตั้งนักเรียนซึ่งมีความรู้แล้วไว้ฝึกหัดให้เข้าใจการท้องที่ก่อนตั้งให้ไปรับตำแหน่ง เพราะฉะนั้นตำแหน่งผู้ตรวจการไม่จำเป็นจะต้องมีเสมอ คือ มีตัวคนสมควรจึงตั้งเป็นผู้ตรวจการ

(๒) ตำแหน่งผู้ตรวจการไม่ควรจะให้ผู้ใดเป็นอยู่ช้านานเกินกว่าปี ๑ เมื่อเห็นว่าผู้นั้นมีความรู้ความชำนาญสมควรแล้ว ก็ควรให้ไปรับราชการมีตำแหน่ง แลหาผู้ขึ้นเป็นผู้ตรวจการใหม่

(๓) การที่ใช้ผู้ตรวจการนั้น ไม่จำเป็นจะต้องใช้แต่ให้คุ้ญตรวจตราการต่างหุด่างตามข้าหลวงเทศาภิบาล การที่ใช้ควรจะใช้โดยมุ่งหมายให้ผู้ตรวจการ ได้ความรู้ความชำนาญในราชการตำแหน่งที่จะไปรับราชการนั้นเป็นใหญ่

(ตง พระนาม) ดำรง ราชานุภาพ
ประทัมตรา พระราช สิ้นน้อย มา เป็น สำคัญ

กฎกระทรวงมหาดไทย

ที่ ๒ แพนกปกครอง

ว่าด้วย

อธิบายด้วยถึงอำเภอ

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ วันโกสินทร ศก ๒๒๓

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมาตีกระทรวงมหาดไทย ถึงข้าหลวงเทศาภิบาล แต่ผู้ว่าราชการเมืองทั้งปวง

ด้วยถาวรจัดตั้งกิ่งอำเภอ ตามที่ได้ปรึกษาในที่ประชุมเทศาภิบาล ร.ศ. ๓๒๐ นั้น บัดนี้บางมณฑลได้จัดตั้งกิ่งอำเภอขึ้นบ้าง แต่ยังไม่เข้าใจว่าจะวางแบบแผน แลหน้าที่กรมการ กิ่งอำเภอประการใด มีไม่บอกหาวิธีมา จึงได้กำหนดลักษณะแลแบบแผนกิ่งอำเภอไว้ในกฎกระทรวงนี้

๓ บางอำเภอท้องที่กว้างขวาง ต้องเดินทางตั้งคนหนึ่งถึงคนหนึ่ง จะตลอดเขต เป็นกำลังที่กรมการ อำเภอจะออกไปตรวจตราการได้ทั่วถึง แต่หากว่าท้องที่นั้นผู้คนไม่มากมาจะแยกตั้งออกเป็นอีกอำเภอหนึ่งต่างหากก็ช่วยการอีกอย่างหนึ่ง บางอำเภอท้องที่พหุระมาณ แต่มีจำนวนผู้คนมากถึงสี่หมื่นห้าหมื่น มีกรมการเกินกว่ากรมการอำเภอจะตรวจและจะทำได้ทั่วถึง แต่จะตั้งแยกออกเป็นอีกอำเภอหนึ่งต่างหาก ท้องที่ก็เดินไป ดังนี้ จึงควรจัดตั้งกิ่งอำเภอขึ้นในอำเภอหนึ่ง เพื่อแก้ไขความขัดข้อง ในหน้าที่กรมการ อำเภอที่มีอยู่ตั้งเข้ามาแล้ว

๒. ลักษณะ การ ตั้ง กิ่ง อำเภอ นั้น ต้อง กำหนด เขตร ท้อง ที่ กิ่ง อำเภอ นั้น ท่านอง จัต ตั้ง เปน อำเภอ และมี ที่ ว่า การ กิ่ง อำเภอ ตั้ง ใน ประเทศ ท่าม กตาง อัน สมควร แก่ ที่ง ที่ นั้น ท่านอง ที่ ว่า การ อำเภอ แต่พนักงาน ประจำ ที่ ว่า การ กิ่ง อำเภอ ควร มี แต่ ปลัด อำเภอ คน ๑ สารวัตร คน ๑ กับ เสมียน คน ๑ หรือ ๒ คน พอ สมควร แก่ การ

- ๓. การ ใน หน้า ที่ กรมการ อำเภอ ที่ ควร แยก ไป ทำ ที่ กิ่ง อำเภอ นั้น คือ
  - ๑. การ ตรวจ ตรา วิชา ความ เรียบ ร้อย
  - ๒. เปรียบ เทียบ ความ แ่ง
  - ๓. ใต้ ส่วน ความ อาญา
  - ๔. ติดตาม ศักคน
  - ๕. ทำ คราสิน ชันสุตร และ รับ ซาญาคี

การ นอกจาก นี้ ควร ทำ ที่ ที่ ว่า การ อำเภอ เมื่อ จะ ให้ กิ่ง อำเภอ รับ ชูระ ทำ การ อย่าง ใด เปน ครั้ง เปน คราว เช่น เก็บ เงิน คำ ราชการ เปน ต้น ก็ ให้ ทำ การ อย่าง นั้น ได้

๔. นายอำเภอ เปน ผู้ รับ ผิดชอบ ใน การ ทั้งปวง ตลอด ตั้ง กิ่ง ใน อำเภอ นั้น ปลัด อำเภอ ผู้ ทำ การ ประจำ กิ่ง อำเภอ เสมอ เปน ผู้แทน นาย อำเภอ อยู่ใน ที่ นั้น เพื่อ นาย อำเภอ ไป อยู่ หรือ ไป ถึง ที่ กิ่ง อำเภอ อำนาจ ทั้งปวง ก็ ย่อม อยู่ใน นาย อำเภอ

๕. การ จัด กิ่ง อำเภอ เปน การ ที่ อยู่ใน เวล ะ ทศตาง เมื่อ จัก ไป ได้ ความ คุ้นเคย รู้ เห็น ว่า จะ ควร แก้ ไข เพิ่ม เติม ประการ ใด ก่อ ไป ก็ จะ ได้ แก้ ไข ต่อ ไป ตาม ควร

(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ
ปะทับศรา พระราช สิ้น น้อย มา เปน สำคัญ

ประกาศแก้ไขข้อความในพระราชบัญญัติลักษณะผูกบัญชีเงิน

รัตนโกสินทร ศก ๓๓๘ เฉพาะใช้ในมณฑลกรุงเทพฯ

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำริดีเห็นชอบเกล้าเห็นชอบกระหม่อมว่า ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะผูกบัญชีเงินรัตนโกสินทร ศก ๓๓๘ ซึ่งได้ประกาศไว้เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคมรัตนโกสินทร ศก ๓๓๘ เพื่อสำหรับใช้ในการผูกบัญชีเงินตามสมัยคราวผูกบัญชีข้อความแจ้งอยู่แล้ว

บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า ในมณฑลกรุงเทพฯ มีจำนวนเงินตั้งอยู่แต่ทั้งเงินจรไปมา มากกว่ามณฑลอื่น แต่กำหนดการผูกบัญชีรวมเดือนวันเดียวกันกับมณฑลอื่น เวลาคาพอเพียงแก่การที่จิวสำรวจผูกบัญชีนั้นไม่สมควรจะต้องเดือนกำหนดเดือนวันจัดการผูกบัญชีให้มีเวลามากวันขึ้นไป กับที่จัดตั้งชันการเก็บเงินค่าแรงผูกบัญชีให้เป็นความสะดวกขึ้นอีกด้วยจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แก้ไขข้อความในพระราชบัญญัติบางส่วน เพื่อสำหรับจัดการผูกบัญชีเฉพาะในมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อความในมาตรา ๘ เดิมนั้นให้งดเสียไม่ใช้ในมณฑลกรุงเทพฯ ให้ใช้ข้อความใหม่ดังต่อไปนี้แทน คือ

มาตรา ๘ เมื่อถึงเดือนเมษายน ในปีที่กำหนดผูกบัญชี ให้เจ้ากรมสรรพากรในออกประกาศโฆษณาการแก่เงิน แด่บุตรเงิน หาดานเงิน ซึ่ง

สมัคร จะ ต้อง ผูก บัญชี เสีย เงิน ค่า แรง โฉน มณฑล นั้น ว่า เจ้า พนักงาน
 จะ ได้ ลง มือ ผูก บัญชี แต่ เรียก เงิน ค่า แรง ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ไปจน
 ถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ให้ จ้าง แล บุตร จ้าง หาดาน จ้าง ซึ่ง ตั้ง บ้าน เรือน
 อยู่ ใน อำเภอ ไท จะ ต้อง ไป เสีย เงิน ค่า แรง แต่ ผูก บัญชี ณ ที่ ไท แต่ ให้ ไป
 เสีย เงิน ผูก บัญชี ตาม วันที่ เจ้า พนักงาน ผูก บัญชี ใน อำเภอ นั้น ๆ จะ ได้ กำหนด ให้
 ทราบ แต่ ใน ที่ ยี่ ประกาศ ให้ เจ้า กรม สรรพากร ใน แจ้ง ไป ด้วย ว่า
 ถ้า จ้าง แล บุตร จ้าง หาดาน จ้าง ซึ่ง สมัคร จะ ต้อง ผูก บัญชี เสีย เงิน ค่า แรง
 ตาม พระราชบัญญัติ นี้ ไม่ มา เสีย เงิน ค่า แรง ผูก บัญชี ตาม กำหนด เจ้า พนักงาน
 จะ ใช้ อำนาจ จับกุม บังคับ ให้ เสีย เงิน ค่า แรง ผูก บัญชี แต่ จะ ต้อง ปรับ อีก
 โสัดหนึ่ง ด้วย

ข้อ ๒ ความ ใน มาตรา ๓๑ เดิม นั้น ให้ งัด เสีย ไม่ ใช้ ใน มณฑล
 กรุงเทพ ฯ ให้ ใช้ ข้อ ความ ใหม่ ดัง ต่อ ไป นี้ แทน คือ

มาตรา ๓๑ เมื่อ เจ้า พนักงาน ทำ การ สำรอง จ้าง นั้น ถ้า เห็น ว่า จ้าง
 ที่ ได้ สำรอง ผู้ ไท สมัคร จะ ใช้ เงิน ค่า แรง ผูก บัญชี ใน ขณะ เมื่อ สำรอง
 ได้ ก็ ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ สำรอง ผูก บัญชี เรียก เงิน ค่า แรง ด้วย ที่ เดียว เพื่อ
 จ้าง ที่ ได้ สำรอง แล้ว ไม่ จำ เป็น ต้อง ไป ผูก บัญชี ยัง ตำบล ที่ เจ้า พนักงาน ผูก บัญชี ตั้ง
 อยู่ ให้ เป็น ความลำบาก

ข้อ ๓ ข้อ ความ ใน มาตรา ๓๒ เดิม นั้น ให้ งัด เสีย ไม่ ใช้ ใน มณฑล
 กรุงเทพ ฯ ให้ ใช้ ข้อ ความ ใหม่ ดัง ต่อ ไป นี้ แทน คือ

08/16/2566

มาตรา ๒๒ ให้คงมีอู่เก็บเงินค่าแรงตามกฎหมายฉบับเดิม แต่บุตร
จีน หลานจีน ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม เมื่อจีน หรือบุตรจีน
หลานจีน นำเงินสี่บาทยี่สิบสี่อัฐมาเสียก็ให้เจ้าพนักงานรับเงินให้
ใบเสร็จ แต่ลูกบี่ช้อมือไปเป็นสำคัญ ถ้าหากว่า จีน หรือบุตรจีน
หลานจีน คนใด ขอเสียเงิน หกบาทสามสิบสองอัฐ ก็ทำ ใบเสร็จตัว
สำคัญ ให้ ไม่ต้อง ลูกบี่จีน มีนั้น

ข้อ ๕ ข้อความในมาตรา ๑๔ เดิม นั้น ให้คงเสียไม่ใช้ ในมณฑล
กรุงเทพฯ ให้ ใช้ ข้อความใหม่ ดังต่อไปนี้แทน คือ

มาตรา ๑๔ เมื่อสิ้นเดือนสิงหาคม ให้เจ้ากรมสรรพากร ในจังหวัด
ตั้งตำบล ขึ้น ณฑล รวบรวม ตำบลหนึ่ง หรือหลายตำบล ตามสมควร แก่ภูมิ
ประเทศ ใน มณฑล แต่ให้มีเจ้าพนักงาน ประจำสำหรับ ตรวจจีน จร ที่
ไปมาผ่าน ตำบล นั้นให้ ตรวจตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน จนสิ้นเดือน ธันวาคม
จึงเลิก ให้กรมสรรพากร ใน ทำบ้าย ประกาศปิด ไว้ ที่ตำบล ตรวจ
ทุกตำบล ให้ ปรากฏว่า จีน หรือ บุตรจีน หลานจีน จะ ต้อง แวะ ให้เจ้า
พนักงาน ตรวจ ก่อน จึง จะ ผ่าน ไป ได้

ข้อนี้ ให้เจ้ากรมสรรพากร ใน แต่เทศาภิบาล มี หมาย ดังแก่เจ้า
พนักงาน ซึ่ง รักษา การ ตาม ท้องที่ ให้ตรวจ จีน แต่บุตรจีน หลานจีน
ซึ่ง สมควร จะ ต้อง ลูกบี่ แดเสียเงินค่าแรง ตาม พระราชบัญญัตินี้ ใน
ระหว่าง ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน จนสิ้นเดือน ธันวาคม ถ้าเจ้าพนักงาน

๐๘/10/2566

ตรวจพบปะ ฉิ่น หรือ บุตร ฉิ่น หลาน ฉิ่น ซึ่ง ยังมีได้เสียเงินค่าแรงผูก
บี ตาม พระราช บัญญัติ ก็ ให้ คุ่มตัว ตั้ง ยัง เจ้า พนักงาน ผูก บี ใน ท้อง ที่ นั้น ๆ
เรียก เงิน ค่าแรง ผูก บี ตาม พระราช บัญญัติ

ข้อ ๕ ข้อความอื่น นอกจากที่แกมานี้ ให้คงใช้ตาม พระราช
บัญญัติทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วัน อังคาร ที่ ๓๗ กุมภาพันธ์ รัตน โกสินทร ศก ๓๒๓
เป็น วันที่ ๓๒๕๓๖ ใน รัชกาล บัณฑิตุนี

กฎเสนาบดีสำหรับการสำรวจ

แต่เก็บเงินค่าแรงผูก บี ข้อ มื่อ ฉิ่น ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ
ด้วย ตาม ข้อ ความ ใน มาตรา ที่ ๒๐ แห่ง พระราช บัญญัติ ผูก บี ข้อ มื่อ
ฉิ่น รัตน โกสินทร ศก ๓๑๘ นั้น ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้
เสนาบดี กระทรวง นคร มาณ ตั้ง กฎ เป็น ข้อ บังคับ สำหรับ การ สำรวจ
แต่เก็บเงินค่าแรงผูก บี ข้อ มื่อ ฉิ่น ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ ตั้ง มี ข้อ
ความ คือ ไปนี้

เด็ก กฎเสนาบดี

ข้อ ๓ กฎ เสนา บดี สำหรับ การ สำรวจ แต่เก็บเงินค่าแรงผูก บี ข้อ
มื่อ ฉิ่น ใน กรุง เทพ ฯ จำนวน รัตน โกสินทร ศก ๓๓๘ ซึ่ง ได้ ประกาศ ใช้ ตั้ง
วันที่ ๓๗ พฤษภาคม รัตน โกสินทร ศก ๓๓๘ นั้น ให้ ยก เด็ก เสีย
ให้ ใช้ กฎ เสนา บดี นี้ แทน สืบ ไป

การ ออก ประกาศ

ข้อ ๒ ในเดือนเมษายน ให้เจ้า กรม สรรพากร ใน ออก ประกาศ
เป็น ภาษา ไทย ให้ พวก จีน แด บุตร จีน หาดาน จีน ซึ่ง จะ ต้อง เสีย
เงิน ค่า แรง แด ผูก บั๊ ซ้อ ม้อ รู้ ว่า การ เก็บ เงิน ค่า แรง แด ผูก บั๊ ซ้อ ม้อ นั้น
จะ ได้ ลง มือ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ไป จนถึง วันที่ ๓๑ สิงหาคม
แต่ ใน ระหว่าง ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม เจ้า
พนักงาน จะ ต้อง ใช้ อำนาจ จับกุม แด บังคับ ให้ ผู้ ที่ จะ ต้อง เสีย เงิน ค่า แรง
ผูก บั๊ ซ้อ ม้อ เสีย เงิน ค่า แรง แด ผูก บั๊ ซ้อ ม้อ

ใน ประกาศ ที่ ออก นั้น ต้อง กล่าว ให้ ชัด เจน ว่า ให้ พวก จีน แด
บุตร จีน หาดาน จีน ซึ่ง ตั้ง บ้าน เรือน ประจำ ชย์ กั๊ด ฎา มิ ได้ ประจำ ชย์
กั๊ด เสีย เงิน ค่า แรง แด ผูก บั๊ ซ้อ ม้อ ขณะ เมื่อ เจ้า พนักงาน ส้า รวจ ฎา
จะไป เสีย เงิน ค่า แรง แด ผูก บั๊ ซ้อ ม้อ ณ ที่ ว่า การ สรรพากร แห่ง ใด ตาม
เวลาที่ นาย อำเภอก ใน ตำบล ที่ จีน นั้น ตั้ง บ้าน เรือน อา ไศรย ชย์ ฎา ที่ เติบ
ทาง ชย์ นั้น กำหนด ไว้ ถ้า จีน ผู้ ใด ไม่ เสีย เงิน ค่า แรง แด ผูก บั๊ ซ้อ ม้อ
ตาม เวลา กำหนด จีน ผู้ นั้น จะ ต้อง ปรับ โทษ ตาม ความ ใน มาตรา ๑๕
แด มาตรา ๑๖ ของ พระราช บัญญัติ ตักษณ ผูก บั๊ จีน รัตน โกสินทรศก ๑๑๘

การ ส้า รวจ

ข้อ ๓ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม เป็นต้น ไป ปดิด อำเภอก ชัย ใน
กรุง เทพ ๑ กับ บ้าน หรือ เจ้า พนักงาน ที่ กรม สรรพากร ใน จัด ตั้ง ไป
ต้อง ลง มือ ส้า รวจ พวก จีน แด บุตร หาดาน ของ พวก จีน ซึ่ง จะ ต้อง
เสีย เงิน ค่า แรง แด ผูก บั๊ ซ้อ ม้อ ทุก ท้อง ที่ ทั่ว ไป

ในการที่จะสำรวจนั้น เจ้าพนักงานต้องเที่ยวตรวจไปทุก ๆ หมู่บ้าน ใน ตำบล ของตน แต่ให้ผู้ใหญ่บ้าน ฤ็า เจ้า ของบ้านทุก ๆ คน เรียกพวก จีน แต่บุตร หาดาน ของ พวก จีน ซึ่งจะต้องเสียเงินค่าแรง แด ผูก บั๊ หรือ มื่อ นั้น มา ให้เจ้า พนักงาน ตรวจ เมื่อ เจ้า พนักงาน ตรวจ ทัด แล้ว ต้อง ทำ หมายชี้สำรวจ ลงในแบบ หมายชี้ จด ชื่อ เจ้า ของ บ้าน กับ จีน ซึ่ง อยู่ ใน บ้าน นั้น ทั้ง สิ้น แต่ให้ผู้สำรวจเรียกเงินค่าแรง แด ผูก บั๊ หรือ มื่อ แก่ จีน ที่ สัมควร จะ เรียก ได้ ใน ขณะสำรวจ นั้น แล้ว รวมจำนวนเงินค่าแรง ผูก บั๊ ที่ ได้เรียก แล้ว แต่ ยัง คง ต้อง เรียก ทั้ง สิ้น ลง ใน ช่อง หมายชี้ แล้ว ส่ง หมายชี้ กับ เงิน ค่าแรง ที่ เก็บ ได้ แล้ว ไป ยัง ที่ว่า การ อำเภอ

อนึ่ง ใน เวลา ที่ เจ้า พนักงาน ทำ การ สำรวจ ถ้า มี ผู้ใด ที่ จะต้อง ยก เว้น ไม่ ต้อง เสีย เงิน ค่าแรง แด ผูก บั๊ หรือ มื่อ ตาม ที่ ก่กล่าว ไว้ ใน มาตรา ๕ ของ พระราชบัญญัติ ลักษณะ ผูก บั๊ จีน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ ก็ให้จด ลง ไว้ ใน หมายชี้ ยก เว้น แล้ว ส่ง ไป ยัง ที่ว่า การ อำเภอ พร้อม กับ หมายชี้สำรวจ เจ้า พนักงาน ผู้สำรวจ จะ ต้อง ทำ การ นี้ โดย ความ ระวัง เพื่อ จะมี ให้ผู้ ซึ่ง ต้อง เสีย เงิน ค่าแรง แด ผูก บั๊ หรือ มื่อ นั้น ไม่ ให้สำรวจ ได้ แต่ ให้มี แต่ผู้ ที่ อนุญาต ให้ยก เว้น ลง ไว้ ใน หมายชี้ ยก เว้น อย่าง เดียว

การสำรวจ พวก จีน ที่ ตั้ง อยู่ เปน หมู่

ข้อ ๔ ที่ใด ซึ่ง จีน มาก ด้วย กัน ตั้ง ทำ การงาน มี เจ้า แก่ กับ ผิด ชอบ ควร คุม ถ้า เจ้า พนักงาน เห็น สัมควร จะ อนุญาต ให้ เจ้า แก่ เปน ผู้สำรวจ จำนวน จีน เหล่า นั้น ตาม ความ โน มาตรา ๓๐ ของ พระราชบัญญัติ ลักษณะ ผูก บั๊ จีน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ ก็ อนุญาต ได้ ให้ เจ้า

พนักงาน มอบ บัญชี จำรวจ แต่ บัญชี ยาวนั้น ให้กับผู้ที่เป้น หัวหน้า
 ไปสำรวจ มา ยื่น ถ้าผู้ที่เป้น เจ้าแก่ ของ พวกจีน ต้อง การ เสริมขึ้น ช่วย
 ทำ การ ก็ ให้เจ้า พนักงาน จัด หา ให้เพื่อ จะ ได้ สำหรับ ทำ บัญชี เหล่า
 นั้น เมื่อเจ้า พนักงาน ได้ รับ บัญชี แล้ว ก็ ให้กำหนดวัน จัด ให้มีเจ้า
 พนักงาน ไป เก็บเงินค่าแรง แต่ ออก กั้ว สำคัญ ผู้ บั ช้อ มื่อ ให้ ตาม ขรรม
 เนียม แต่ เจ้า แก่ สำรวจ ต้อง รับ ผิด ชอบ ใน การ สำรวจ เท่า เจ้า
 พนักงาน สำรวจ ทุก ประการ

การ สำรวจ พวก จีน จร

ข้อ ๕ ใน การ ที่จะ สำรวจ จีน จร ที่เป้น คน เดิน ทาง แต่ ที่ เขา
 ไคร่ ร้อย ตาม เรือ ทั้ง หมด นั้น ให้เจ้า พนักงาน จัด การ ดัง นี้ คือ
 เมื่อ ถึง วันที่ ๓ กันยายน ให้ นาย อำเภอ ใน ตำบล นั้น ซึ่ง เปน
 ตำบล ตั้ง อยู่ ทาง ร้อม ที่ คน ต่าง เมือง จะ ต้อง ผ่าน มา ทาง นั้น ตรวจ เรือ
 ทุก ๆ ลำ ที่ พา จีน ผ่าน มา ทาง ที่ ว่า การ ของ อำเภอ นั้น แต่ ให้ทำ
 เปน ประกาศ บัด ไว้ ใน ที่ เบ็ด เหย ที่ โรง ตรวจ ของ นาย อำเภอ ให้ ปรากฏ ว่า
 จีน หรือ ผู้ ที่ เปน บุตร จีน หลตามัน ซึ่ง จะ ต้อง เสีย เงิน ค่าแรง แด
 ผูก บั ช้อ มื่อ ต้อง แวะ บอก ณ ที่ โรง ตรวจ นี้ เสีย ก่อน จึง จะ เดิน ทาง
 ต่อ ไป ได้ การ ที่จะ ตรวจ นี้ ต้อง ตรวจ โดย ทน ที่ ถ้า ตรวจ เห็น ว่า
 ใบ เสรีฯ นั้น มี คำ หนี รูป พรรณ ผิด ของ กับ ผู้ ที่ ถู ก นั้น แด ก็ ให้ ปลด อย
 ด้ว ไป แต่ ผู้ใด ที่ ต้อง เสีย เงิน ค่าแรง แด ผูก บั ช้อ มื่อ แต่ ยัง ไม่มี ใบ
 เสรีฯ เปน คู่ มื่อ ก็ ให้ เก็บเงิน ค่าแรง แด ผูก บั ช้อ มื่อ ผู้ นั้น โดย ทน ที่ ถ้า
 ผู้ นั้น ยัง ไม่ได้ เสีย เงิน ค่าแรง แด ผูก บั ช้อ มื่อ ก็ ให้ บัด ด้ว ไว้ จน กว่า จะ
 ชำระ ให้ เสรีฯ

ผู้ใดที่นำเสียเงินค่าแรงแต่ถูกขโมยมือ
อำเภอ ก็ให้นายอำเภอทำบัญชีสำรวจเพิ่มเติม
ส่งไปยังที่ว่าการเมือง หรือ ที่ว่าการ กรมสรรพากร ใน
ทุกงม ๗ วัน

นายอำเภอทุก ๆ คน จะต้องได้รับใบเสร็จใบอนุญาต
ยกเว้นแต่ขโมยมือให้พอ เพื่อเมื่อเวลาตรวจแล้ว
จะได้ออกใบเสร็จผูกมัดขโมยมือ
หรือ ใบอนุญาตยกเว้นได้ในทันที

ในการที่จะสำรวจพวกจีนที่เป็นคนเดินทาง
ให้เจ้ากรมสรรพากรในแต่ละผู้ว่าราชการเมือง
มีคำสั่งให้เจ้าพนักงานกองตระเวน นายอำเภอ
กำนันผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าพนักงานสรรพากรให้
ตรวจดูตัวใบเสร็จของพวกจีน หรือผู้ที่
เป็นบุตรจีน หาดานจีน บรรดาที่จะต้องเสียเงิน
ค่าแรงแต่ถูกขโมยมือซึ่งเดินผ่าน
มาในเขตรตำบลนั้นจงทุกคน ตั้งแต่วันที่ ๓
กุมภาพันธ์ จนถึงวันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม
ถ้าจีนคนใดมีใบเสร็จว่าได้เสียเงินค่าแรง
แต่ถูกขโมยมือแล้วก็ให้ปล่อยตัวไป
ถ้าตรวจพบว่ายังไม่เสีย ก็ให้จับ
แต่พาตัวไปส่งให้นายอำเภอโดยทันที
เพื่อ นายอำเภอจะได้เก็บเงินค่าแรง
แต่ถูกขโมยมือแล้วมอบใบเสร็จให้ไป
เป็นสำคัญ

คนจำพวกนี้ทุก ๆ คน นายอำเภอจะต้องสำรวจ
ได้ในบัญชีสำรวจเพิ่มเติมแต่ส่งไปยังที่ว่าการเมือง
หรือ ที่ว่าการ กรมสรรพากร ในทุกงม ๗ วันด้วย

ข้อบังคับเมื่อเวลาได้รับบัญชีสำรวจ

08/10/2566

ข้อ ๖ เมื่อ นายอำเภอได้รับบัญชีรายงาน การสำรวจ ตามที่

กล่าวไว้ ในข้อ ๓ และข้อ ๔ แล้ว คือ ตรวจดู หมายที่สำรวจนั้น ให้ถูกต้อง เรียบร้อยดี เมื่อตรวจเสร็จแล้ว ให้นายอำเภอส่ง หมายที่สำรวจนั้น ไปยังที่ว่าการเมือง นำส่ง กรมสรรพากรใน นายอำเภอ ไม่ต้องคอยที่จะรับ หมายที่ใน อำเภอ ของ ตัว จนครบ ทั้งสิ้น แล้วจึงส่ง เมื่อได้รับแต่ตำบลหนึ่ง ตำบลใด ตรวจดู เห็นว่า ถูกต้องดีแล้วก็ให้ส่ง ไปยังที่ว่าการเมืองโดยทันที เมื่อ หมายที่สำรวจฉบับใดที่ส่ง มาถึง ที่ว่าการ อำเภอ นายอำเภอ ตรวจดู เห็นว่า จะต้องให้มีคน ออก ไป ตรวจ สอบดู ในตำบลนั้น อีก ก็ให้ ไป ตรวจเอง หรือ ให้ สมุห์ หมายที่ ออก ไป ตรวจดู แทน ในตำบลนั้น

นายอำเภอ จะต้อง ตรวจดูว่า หมายที่ อนุญาต ยกเว้น ที่สำรวจแล้ว นั้น ถูกต้อง เรียบร้อยดี หรือ อย่างไร เพื่อจะบ่ง กั้น มิให้ผู้สำรวจ เขาชื่อผู้อื่น ซึ่ง ไม่ควร อนุญาต ยกเว้น มาสำรวจ ลง ใน หมายที่ ที่ จะ บ่ง กั้น มิให้เกิด การ ผิด โทง ได้ นั้น นาย อำเภอ จะต้อง เรียก บรรดา ผู้ที่จะได้รับ ใบ อนุญาต ยกเว้น มา ตรวจ เสีย ก่อน แล้ว จึง ให้ ไป

ถ้าผู้สำรวจคนใด เจตเอาชื่อคนที่ไม่ควร อนุญาต ยกเว้น ลง ใน หมายที่ โดยที่รู้ อยู่ แล้ว ต้องส่ง ตัว ผู้สำรวจ นั้น ไป ให้ ศาล ประับ ใหม่ ลงโทษ โดยฐาน ผิด หดอง แต่ให้ปรับ เขา เงิน ส่วน อด ของ ผู้สำรวจ นั้น เสีย ด้วย

ตัวใบเสร็จ

ข้อ ๗ ตัวใบเสร็จนั้น กรมสรรพากร ในแต่ผู้ว่าราช การ เมือง ต้องจ่าย ให้ นายอำเภอ แดเจ้าพนักงานผู้สำรวจทุก กอง เพื่อสำหรับ จะ ได้ ออกตัว ใบเสร็จผูก บั ข้อ ม่อ จน ขณะเมื่อสำรวจ แดเก็บเงินตาม

ตำบลนั้น แต่ตัวอนุญาต ยกเว้น ให้เขียน ออก ให้ ไป ต่อ เมื่อ ได้รับ
 หมายชี้ ดำรง แด หมายชี้ อนุญาต ยกเว้น แล้ว ก็ ได้ ตัว โย เสรีจ ต้อง ลง
 ชื่อ ประทับตรา ของ เจ้าพนักงาน ผด ประโยชน์ ทุก ๆ ฉบับ แด นาย อำเภอ
 มี อำนาจ ที่จะ ลง ชื่อ แด ประทับ ตรา ใน โย เสรีจ ของ ผู้ ที่ ต้อง ดำรง ตาม
 ความ ใน ข้อ ๕

การ อนุญาต ยกเว้น

ข้อ ๘ ให้ยกเว้น บุคคล ต่าง จำพวก ซึ่ง มี อยู่ใน ข้อ ต่อ ไป นี้ ตาม ความ
 ใน มาตรา ๕ ของ พระราชบัญญัติ ดัชนี ณ บั๊จัน รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘
 จาก การ ที่ ต้อง เสีย ค่า แด ณ บั๊จัน คือ

(๑) จัน บุตร จัน หลาน จัน ซึ่ง ได้รับ พระราชทาน สัญญาบัตร หรือ
 รับ ประทอนตรา เสนาบดี กระทรวง ใด ๆ เป็น ผู้ มี บวรตา ศักดิ์

(๒) จัน บุตร จัน หลาน จัน ซึ่ง รับ ราชการ เป็น กรมการ เป็น
 เจ้าภาษี นาย ขากร หรือ เป็น กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน

(๓) จัน บุตร จัน หลาน จัน ซึ่ง ได้ ขาด บริจาค ทริพย์ ช่วย ราชการ
 แผ่นดิน ใน ระหว่าง คราว ณ บั๊จัน ที่ เหว่ง มา แด เกิน กว่า จำนวน ที่ จะ ต้อง
 เสีย ค่า แด รับ ตัว สำคัญ

(๔) จัน บุตร จัน หลาน จัน ซึ่ง เป็น ผู้ ดำรง หมายชี้ คน ตาม ความ
 ที่ ว่า ใน มาตรา ๑๐ ของ พระราชบัญญัติ ดัชนี ณ บั๊จัน รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘

(๕) จัน บุตร จัน หลาน จัน ซึ่ง มี หนังสือ คู่มี ตัว เป็น ไทย

(๖) จัน บุตร จัน ^{08/10/2566} ซึ่ง เป็น คน ใน มังคัม ต่าง ประเทศ มี สัญญาทาง

พระราชไมตรี ต่อ กรุงสยามแต่จีน บุตรจีน หลานจีน ซึ่ง เป็น คนใช้ อยู่ใน
สถาน ราชทูต แด่ กรุงต่าง ประเทศ

(๗) จีน บุตรจีน หลานจีน ซึ่ง มี ใบเสร็จ เป็น สำคัญ ว่า ได้ เสีย
เงิน ค่า ราชการ ใน มณฑล ซึ่ง ไม่ได้ ผูก มี

(๘) จีน บุตรจีน หลานจีน ซึ่ง อายุ ต่ำกว่า ๑๘ ปี หรือ สูงกว่า ๒๐ ปี

(๙) จีน บุตรจีน หลานจีน ซึ่ง เป็น คน ทุพพลภาพ ไม่ สามารถ จะ
หาเลี้ยงชีพ โดยลำพัง ตน ได้

ในการ ที่ เกี่ยว แก่ จำพวก คน ที่ ควร จะ ได้รับ อนุญาต ยกเว้น ตาม
ความ โนมาตรา ๕ ข้อ ข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ แด่ ข้อ ๕ แด่ ที่ ก่อร่าง
ไว้ ในข้าง ต้น ของ ข้อ ๖ แด่ ข้อ ๗ ตาม ความใน พระราชบัญญัติ นั้น คือ
อนุญาต ยกเว้น ไม่ต้อง ออก ให้ ไป เพราะ หนังสือ สำคัญ ที่ สำ หรับ ตัว
ผู้ นั้น ก็ พอ จะ เป็น หลัก ถาน ชยู่ แล้ว คือ อนุญาต ยกเว้น ทุก ๆ คน จะ
ต้อง ลง ชื่อ แด่ ประทับตรา ของ เจ้า กรม สรรพากร ใน หรือ ผู้ว่า ราชการ เมือง
การ เก็บเงิน

ข้อ ๘ การ เก็บ เงิน ค่า แรง แด่ ผูก มี ข้อ มี จัน นี้ สมุห บัญชี เป็น ผู้
เก็บ ณ ที่ ว่า การ ข้า เกอ โดย ความ ตรวจตรา แด่ คำ สั่ง ของ นาย ข้า เกอ
แต่ ถ้า สมุห บัญชี มี การ สรรพากร อื่น ที่ จะ ทำ นาย ข้า เกอ มี อำนาจ ที่ จะ
ตั้ง ผู้ใด ผู้หนึ่ง เป็น ที่ ว่า การ ของ ข้า เกอ ให้ ทำการ นั้น ได้ ซึ่ง ตรวจ หนังสือ

เมื่อ กรม สรรพากร ใน แด่ ผู้ว่า ราชการ เมือง จะ ส่ง ใบเสร็จ ไป ให้
นาย ข้า เกอ ทำ การ ตรวจ เก็บ เงิน ค่า แรง แด่ ผูก มี ข้อ มี จัน ก็ ให้ กำหนด
เวลา ที่ จะ ให้ ลงมือ เก็บ เวลาใด แด่ ให้ แด่ เสร็จ เวลาใด ทุก ๆ คำ บด

08/10/2566

การ เก็บ เงิน ค่า แรง แต่ ผู้ ก ับ ช ้อ มี อ ำ จ ัน น ค ่อ ง ต ่ง มี อ ำ ก ่อ ม ต ่ง ค ่อ
วัน ที่ ๑ พฤษภาคม

นาย อ ำ ก ่อ ม ต ่อ ง บ ่อ ก ใ ห ำ น ำ ย ค ำ บ ่อ ต ทุ ก ๆ ค ุ น ใน อ ำ ก ่อ ม ของ ต ัว รั ำ ว่า การ
เก็บ เงิน ค่า แรง แต่ ผู้ ก ับ ช ้อ มี อ ำ จ ัน น จะ ต ่ง มี อ ำ ก ่อ ม เว ล ำ ไ ต แต่ ค ่อ ง ใ ห
แ ล ้ว เ ล ำ ร ำ เว ล ำ ไ ต ตาม เว ล ำ ซึ่ง ก รม ส ั ร ร พ ำ ก รั ใน แ ล ้ว ผู้ ำ ร ำ ก าร เม ื่อ ง จะ
ใ ต ำ ก ำ น ำ น ไ ้ว เพื่อ น ำ ย ค ำ บ ่อ ต จะ ไ ต มี เว ล ำ พ ่อ ที่ จะ พ ำ ค ุ น มา เ ล ำ ย เ ล ำ ย ค่า แรง
แต่ ผู้ ก ับ ช ้อ มี อ ำ ก ่อ ม ต ่อ น ำ ย อ ำ ก ่อ ม

เจ้า พ ัน ก ำ น ำ ย เก็บ เงิน ทุ ก ๆ ค ุ น ค ่อ ง มี บ ำ ณ ุ ช ี เ ล ำ น ส ั ต ร ำ ย วัน ต ำ ห ำ ร ับ
เ ล ำ น ที่ เก็บ ไ ต ทุ ก วัน น ั น ไ ้ว แ ล ้ว ไ ต มี อ ำ จ ำ น วน เ ล ำ น ที่ ต ่ง ค ่อ ง แ จ ำ ง อยู่ ใน น ั น ค ่อ ย

ค ำ บ ่อ ต ไ ต ไ ก ่อ จ ำ ก ที่ ว่า การ ของ น ำ ย อ ำ ก ่อ ม ก็ ใ ห ำ น ำ ย อ ำ ก ่อ ม ต ่ง ใ ห
ก ำ น ำ น ที่ ต ่อ แ ล ้ว อยู่ ใน ค ำ บ ่อ น ั น เ ล ำ น ผู้ ก ่อ ม แต่ ก ำ น ำ น เว ล ำ ที่ จะ ค ่อ ง เก็บ ใ ห
แ ล ้ว ไป ใ ห ำ ท ำ ร ำ บ ค ่อ ย

ค ุ น อ ุ น ำ ก ำ ไม่ มี เ ล ำ น จะ เ ล ำ ย ค ่อ ง เ ล ำ ร ำ บ ใ ช ำ การ ก ำ น

ช ้อ ๓๐ ต ำ จ ัน หรือ บ ุ ค ุ ร ำ จ ัน หล ำ น จ ัน ค ุ น ไ ต ซึ่ง จะ ค ่อ ง ผู้ ก ับ ช ้อ เ ล ำ ย เ ล ำ ย
ค่า แรง แต่ เ ล ำ น ค ุ น อ ุ น ำ ก ำ ไม่ มี เ ล ำ น ค่า แรง จะ เ ล ำ ย ผู้ น ั น จะ ค ่อ ง เ ล ำ
ร ำ บ ใ ช ำ แ ร ง ท ำ การ ก ำ น โย ช ำ เ ล ำ น ๓ ตาม ม ำ ต ร ำ ๓๐ ใน พ ระ ร ำ ช บ ั ญ ุ ช ี
ก ำ ร ที่ จะ ท ำ น ั น แ ล ้ว แต่ เจ้า ก รม ส ั ร ร พ ำ ก รั ใน แ ล ้ว ผู้ ำ ร ำ ก าร เม ื่อ ง จะ มี
ค ำ ส ั ง ใ ห ำ ส ั ง ไป ท ำ การ แต่ ใน ระ ห ่อ ง เว ล ำ ที่ ผู้ น ั น ท ำ การ ก ำ น อยู่ น ั น ใ ห
เจ้า พ ัน ก ำ น จ ั ต ุ ห ำ อ ำ ห ำ ร ใ ห ำ บ ั ร โภ ก แ ล ้ว จ ัน หรือ บ ุ ค ุ ร ำ จ ัน หล ำ น จ ัน ที่
ก ่อ ำ ร ำ น ั น จะ ค ่อ ง ผู้ ก ับ ช ้อ มี อ ำ ก ่อ ม ตาม จ รั ม ุ น ี ย ัม แต่ ไ ต รั บ ค ั ว อ ุ น ุ ย ำ ก
ย ก เ ล ำ น ไม่ ค ่อ ง เ ล ำ ย เ ล ำ ย ค่า แรง

08/10/2566

เมื่อเวลาเก็บเงิน เจ้าพนักงาน ตั๋วรพากร ต้อง ตรวจ สอบ

ข้อ ๓๓ ใน เวลา ทำ การ เก็บ เงิน ค่า แรง แด่ ผู้ กบฏ มี ชื่อ มี ฉันทน์ เจ้า
พนักงาน ตั๋วรพากร ทุก ๆ คน ต้อง ตรวจ ครา แต่ ช่วย กำ หนั น ผู้ ใหม่ บำ น
ตรวจ คน ที่ หอม หน้ ไม่ มา ผู้ กบฏ เสีย เงิน ค่า แรง แด่ ให้ คอย ตรวจ ครา อย่า
ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ น้อย กระ ทำ ให้ ฉันทน์ บุตรี ฉันทน์ หาดาน ฉันทน์ ได้ ความ เด็ด ร้อน
โดย มี จำ เปน

การ เบ็ด เต้ ด

ข้อ ๓๒ ฉันทน์ แด่ บุตรี ฉันทน์ หาดาน ฉันทน์ ที่ ได้ บริจาด ทรั พย์ ใน การ อาสา
ช่วย ราช การ แผ่นดิน เนือง ๆ ทรง พระ ราช ตำ ริ หั ว่า คน เหล่า นั้น ได้ กระ ทำ
คุณ แก่ ราช การ ชยู่ แล้วย จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เกล้า ๆ ตำ ริ สั ตัง ว่า
ถ้า ปรากฏ ว่า ฉันทน์ หรือ บุตรี ฉันทน์ หาดาน ฉันทน์ คน ไต ได้ บริจาด ทรั พย์ ใน การ
อาสา ช่วย ราช การ แผ่นดิน อย่าง ไต ใน ระหว่าง คราว ผู้ กบฏ ที่ ต่วง มา แล้วย โดย
จำนวน เงิน เกิน กว่า ๕๐๐ รากา แรง ฉันทน์ ตาม พระ ราช บัญ ญั ตี ตัก ษณ ผู้ กบฏ
ฉันทน์ รัตน โกล สัน ทร ศัก ๑๓๘ แล้วย ก็ อย่า ให้ คน เหล่า นั้น ต้อง ผู้ กบฏ
ต้อง เสีย เงิน ค่า แรง แด่ ให้ ถ้อ เขา ไบ รับ เงิน ช่วย ราช การ ที่ ผู้ ว่า
ราชการ เมือง ได้ ทำ ให้ เปน สำ คัญ ใน การ ที่ ยก เหน้ โดย พระ บรม
ราช านู ญา ตัน

วิธีตั้งเงินคดง

ข้อ ๓๑ จำนวนเงินที่เก็บได้นั้น นายอำเภอจะต้องส่ง ไปยัง คดง
เมือง อย่างช้า เพียงเจ็ดวัน ครั้ง หนึ่ง ถ้า มิฉะนั้น นายอำเภอ จะเก็บ
เงินนั้น ไว้ ใน ที่ว่า การ ของ ตัว โดย ไม่ ต้อง นำ ส่ง คดง ได้ แต่ ใน จำนวน
เงินที่ไม่เกินกว่า ๑๐๐๐ บาท แต่ ถ้า นายอำเภอ ไต ตั้ง อยู่ ใน พระ นคร
แต่ไกล เมือง แล้ว เงิน ค่า แรง ที่ เก็บ ได้นั้น ต้อง ส่ง ไปยัง กรมสรรพากร
ใน แด่ คดง เมือง ไม่ช้า กว่า วัน รุ่ง ชัน

บำเหน็จ ของ เจ้า พนักงาน ตำรวจ

ข้อ ๓๔ จำนวนเงินค่าแรงที่เก็บได้ จาก พวก จีน หรือ บุตร จีน
หุดาน จีน ที่ ตั้ง บ้าน เรือน ประจำ ชย์ ใน ตำบล ซึ่ง ได้ ตำรวจ ตาม
ความ ใน ข้อ ๓ แด่ ข้อ ๔ ให้ หัก ออก เป็น ค่า บำเหน็จ ของ กำนัน หรือ
ผู้ ตำรวจ ร้อย ละ ๓ ผู้ใหญ่ บ้าน ร้อย ละ ๒

ใน การ ที่ เจ้า พนักงาน ตำรวจ จับ ออก ตำรวจ จับ คน มา ตำรวจ ตาม ความ
ใน ข้อ ๕ นั้น ถ้า จับ ได้ คน หนึ่ง เจ้า พนักงาน ต้อง ได้ รับ เงิน ค่า บำเหน็จ ๑๒ อัฐ
เท่า แก่ ของ พวก จีน ที่ ได้ รับ อนุญาต เป็น ผู้ ตำรวจ พวก จีน แด่
บุตร จีน หุดาน จีน ตาม ความ ใน มาตรา ๑๐ ของ พระราชบัญญัติ
ด้วย ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๔๗๖ นั้น ได้ รับ เงิน ค่า บำเหน็จ ร้อย
ละ ๓๐ ใน จำนวน เงิน ค่า แรง ที่ เก็บ ได้ ตาม หมาย ผู้ ตำรวจ ที่ เกิน กว่า ๕๐ คน
เงิน ส่วน ตก ทั้ง หมด เหล่า นี้ ต้อง หัก ออก จาก จำนวน เงิน ที่ เก็บ ได้
จ่าย ให้ แก่ เจ้า พนักงาน ผู้ ที่ จะ ได้ รับ นั้น โดย ทัน ที่ แด่ จำนวน เงิน ที่ เหลือ
อยู่นั้น ให้ ส่ง เข้า ไว้ ใน คดง

โทษของผู้ที่ไม่มาเสียเงินค่าแรง ตามเวลาที่กำหนด

ข้อ ๑๕ จีน หรือ บุตรจีน หาดานจีน ทั้งปวง ที่ไม่ได้มาเสียเงินค่าแรง แต่ถูกบีบบังคับตามความใน มาตรา ๓ ของ พระราชบัญญัติลักษณะผูกบั้งจีน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ นั้น จะต้องปรับเป็นเงินบาทหนึ่ง ตามความใน มาตรา ๑๕ ของ พระราชบัญญัตินั้น แต่จำนวนเงินค่าปรับนั้น ก็ให้ส่งเข้า ใว้ยัง คลัง เป็นเงินค่าปรับของการตรวจการ

โทษของผู้ที่ไม่ยอมเสียเงิน ค่าแรงที่ตัว จะต้องเสีย

ข้อ ๑๖ จีน หรือ บุตรจีน หาดานจีน ที่ไม่ยอมเสียเงินค่าแรงที่ตัว จะต้องเสียตามความใน มาตรา ๓ ของ พระราชบัญญัติลักษณะผูกบั้งจีน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ นั้น ต้องให้เข้ารับใช้ การงาน โยธาของ เมืองที่ตัว ดำนัก อาไศรย์อยู่ หรือที่ตัว ถูกจับนั้น มีกำหนดเวลาเดือนหนึ่ง ตามความใน มาตรา ๑๖ ของ พระราชบัญญัตินั้น การที่จะทำนั้น ต้องแล้วแต่เจ้า กรมตรวจการใน แต่ผู้ว่าราชการ เมือง จะมีคำสั่ง

แต่ใน ระหว่างเวลาที่ ผู้นั้น ทำการ อยู่ นั้น ให้เจ้า พนักงาน จัดหาอาหาร ให้บริโภคน แต่พวกจีน หรือ บุตรจีน หาดานจีน เหล่า นั้น ต้องถูกบีบบังคับตาม ขรรณนิยม และ ได้รับตัว อนุญาต ยกเว้น ด้วย

โทษผู้ที่ใช้ใบเสร็จฉาบ ซึ่ง ออกให้ ไว้สำหรับผู้อื่น

ข้อ ๑๗ ถ้าผู้ใด ยืมใบเสร็จ ให้ตรวจค่าหิรูปพรรณใน ใบเสร็จไม่ต้อง อนุมัติ หิรูปพรรณ ของ ผู้นั้น แต่ชั้นสุตร เห็น ปรากฏ ว่า ผู้นั้น

สิ่งใดที่จะนำรัฐบาล โดยกิริยาที่ใช้ ใบเสร็จ หรือ บัญชี ออก ให้
สำหรับผู้อื่น ก็ดี ผู้นั้น จะต้องเสียเงินค่าแรง แต่ปรับโทษ ตามความใน
มาตรา ๑๗ ของ พระราชบัญญัติลักษณะผูก บัญชี วันโกสินทร ศก ๑๑๘
โทษผู้ที่ใช้ ใบเสร็จ หรือ บัญชีปลอม

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่ผู้ใด ใช้ ใบเสร็จ หรือ บัญชีปลอม นั้น ผู้นั้นจะ
ต้องถูกจับแฉเสียเงินค่าแรงแล้ว ส่งตัว ไปให้ศาล ปรับโทษ
ตาม พระราชกำหนด กฎหมาย อันควร แก่ความผิด

กฎให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ วันโกสินทร ศก ๑๒๑

(ลงพระนาม) นครสวรรค์ เสด็จมา บัดนี้ กระทรวง นครบาล

ประกาศเพิ่มเติม ประกาศ ออก โฉนดที่ดิน

ว่าด้วยตำแหน่ง ผู้ช่วย ข้าหลวง เกษตร ์ จัดการ ที่ดิน ในหน้าที่ตุลาการ
มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศ
ให้ทราบทั่วกันว่า การได้โฉนดที่ดินเพื่อจะได้ทำโฉนดให้แก่ผู้
ถือที่ดิน ตามประกาศนั้น ในยุคสมัยนี้ กองข้าหลวงเกษตร ์จัดการ
ที่ดิน ได้จัดการ แด่ขยาย การ มีเขตที่ดิน ที่จะทำใหญ่ออกไป
กว่าเดิม หลายแห่ง ทรงพระราชดำริห์ว่า เมื่อการที่ได้ขยายใหญ่
ออกไปเช่นนี้แล้ว ศึกที่ศาลข้าหลวงเกษตร ์จะได้พิจารณา แด่พิพากษา
ก็ย่อมจะต้อง มีจำนวน ที่ยิ่งขึ้น ไป ส่วนข้าหลวง เกษตร ์หน้าที่ในฝ่าย
ตุลาการ ที่จะต้องทำ แต่ตรวจ ก็มีเป็นอัน มากสมควร จะต้องให้มี

ตำแหน่ง ผู้ช่วย ใน กอง ข้าราชการ เกษตรฯ อีก ตำแหน่ง หนึ่ง เพื่อจะได้
พิจารณา ได้ ส่วน เปรียบเทียบ คดีอื่น จะมี ขึ้น นั้น ให้สำเร็จ แล้ว ไป ทูล
กับ กษัตริย์ ที่ ทำ ได้ เพราะ ฉะนั้น จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ
เพิ่มเติม มา ดัง คือ ใ้ นี้ ว่า

ข้อ ๑ ให้ มี ตำแหน่ง ผู้ช่วย ใน กอง ข้าราชการ เกษตรฯ อีก ตำแหน่ง หนึ่ง
แต่ เมื่อ ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ออก ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา
ตั้ง ให้ ผู้ใด เป็น ตำแหน่ง ผู้ช่วย ข้าราชการ เกษตรฯ แล้ว ให้ มี อำนาจ แด่ หน้า
ที่ ดัง คือ ใ้ นี้

ข้อ ๒ เมื่อ ผู้ช่วย ข้าราชการ เกษตรฯ ได้ หนึ่ง พร้อม กัน ไม่ น้อย กว่า ๒
นาย แล้ว ให้ มี อำนาจ ที่ จะ พิจารณา ได้ ส่วน เปรียบเทียบ คดีอื่น จะมี ขึ้น
นั้น ได้ ตลอด ทุก เรื่อง แต่ จะ คดี สิ้น เด็ดขาด ไม่ได้ แล

ข้อ ๓ ถ้า ค่า ความ ผ่าย หนึ่ง ผ่าย ใด ไม่ พอใจ ใน ค่า เปรียบเทียบ ของ
ผู้ช่วย ข้าราชการ เกษตรฯ แล้ว คดีอื่น มี ราคา ไม่ เกิน กว่า ๑๒๐ บาท ก็ ให้
ตั้ง ส่วน นวน บรรดา ที่ ได้ พิจารณา ทั้ง ค่า ร้อง คดี คำน ค่า เปรียบเทียบ มา
ยัง ข้าราชการ เกษตรฯ หรือ คดีอื่น มี ราคา เกิน กว่า ๑๒๐ บาท ขึ้น ไป ก็
ให้ ตั้ง ส่วน นวน ทั้ง หมด กับ ทั้ง ค่า ร้อง คดี คำน ค่า เปรียบเทียบ เข้า ไป ยัง
ศาล ข้าราชการ พิเศษ จัดการ ที่ นา ใน ตำบล ทุ่ง หลวง แด่ கடของ ประเวศ
บุรีรัมย์ ผนกระหวด ยุติธรรม กรุง เทพ ฯ เพื่อ จะได้ พิจารณา ให้ เป็น อัน
เด็ดขาด แล้ว กัน ไป ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

08/10/2566

เป็น วันที่ ๑๒๕๑๘ ใน รัชกาล บัณฑิต ๒๕

กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

กฎที่ ๔๐ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ไป วิธีที่ผู้พิพากษาจะบอกช่วยบอก ลา หรือขออนุญาต มากรุงเทพฯ หรือไปเมืองอื่น ให้เป็นดังนี้

๑ ถ้าผู้พิพากษาศาดเมือง หรือผู้พิพากษา รองศาลมณฑลป่วยใช้ หรือ มีกิจธุระจะต้อง ออกจากเมืองที่ตน รับราชการ อยู่ ตั้งแต่หนึ่ง วันขึ้นไปแล้ว ให้บอก ขออนุญาต ต่อ อธิบดีผู้พิพากษาศาด มณฑล แล คอยฟัง คำสั่ง อธิบดีผู้พิพากษาศาด มณฑล เป็นผู้ รับผิด ชอบ ใน การ ที่จะ สั่ง อนุญาต ฤๅ ไม่ อนุญาต ตาม คำ เห็น สัม ควรว ได้

ถ้า อธิบดีผู้พิพากษาศาด มณฑล มี การ จำ เป็น จะ ต้อง ลา มา จาก มณฑล ให้ บอก ขอ อนุญาต ที่ กระทรวงยุติธรรม โดย หนังสือ หรือ โทร เจด กี่ ได้ แล ต้อง ร้อง ฟัง คำ สั่ง ก่อน

ใน หัว เมือง มณฑล กรุงเทพฯ ให้ผู้พิพากษาศาด เมือง ขอ อนุญาต ต่อ อธิบดีผู้พิพากษาศาด โบริสภา ซึ่ง ได้ บัญชา หัว เมือง เหล่านี้ เช่น วิธี ศาด เมือง ขอ อนุญาต ศาด มณฑล ตั้ง มา แล้ว ข้าง ต้น

๒ ผู้พิพากษาใน ศาด สถิตย์ยุติธรรม ถ้า บ่วยใช้ ฤๅ มีกิจธุระ จะ มา ศาด ไม่ ได้ ตั้ง ตั้งแต่ วัน หนึ่ง ขึ้น ไป ให้ บอก ลา ต่อ อธิบดีผู้พิพากษาศาด นั้น ๆ ถ้า เป็น การ บั้จจุบัน ทัน ตอน จะ บอก ล่วง นำ ไม่ ทน ให้ บอก ใน วัน หนึ่ง ขึ้น

๓ กำหนด ฉะนั้น ถ้า สามารถ จะ บอก ได้ ว่า กี่ วัน ให้ บอก เสีย ที่ เดียว ถ้า บอก ไม่ ได้ กอน เวลา หาย บ่วย หรือ สิ้น ชุระ แล้ว ให้ รับ บอก ให้ ผู้รับ ตาทราบ ว่า หยุด กี่ วัน เพื่อ จะ ได้ จด บัญชี ไว้

08/10/2566

อนึ่ง การที่จะให้อนุญาตนั้น ไม่จำเป็น ต้องอนุญาต ตาม เวลา
ที่ขอ ถ้าเห็นว่า ไม่เป็น การ สมควร จะ ให้ หยุด นาน วัน จะ ใ้
กำหนด แทน ยัก ก็ ได้

๕ ผู้ที่ ขอลา นั้น จะ หยุด ศาสด ได้ แต่ เฉพาะ วัน ที่ ได้ อนุญาต ไว้ ถ้า
หาก ว่า มี การ จำ เบน จะ ต้อง หยุด ต่อ ไป อีก ต้อง ได้ อนุญาต อีก ถ้า
ผู้ใด หยุด ศาสดา มา เสีย จาก เมือง ที่ ตน รับ ราชการ โดย ไม่ได้ อนุญาต ฤ
เกิน กว่า กำหนด ที่ ได้ อนุญาต จะ ต้อง มี ความ ผิด ฐาน ตมก

วันที่ ๓๗ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๓

(ลงพระนาม) รัช วัฒนศักดิ์

ประกาศ พระราชกฤษฎีกาเพิ่มเติม

ในการ จัดซื้อที่ดิน สร้าง ทาง รถ ไฟ สายเหนือ

มี พระ บรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศ พระราชกฤษฎีกา
เพิ่มเติม ให้ทราบทั่วกัน ว่า แต่เดิม ได้ ออก ประกาศ พระราช กฤษฎีกา
กำหนด การ จัดซื้อที่ดิน สร้าง ทาง รถ ไฟ สายเหนือ คัน คือ รถ ไฟ สาย
นครราชสีมา ตำบล บ้านภาชี อำเภอเมืองสุรินทร์ ตลอดจน ไป ถึงปากน้ำโพมณฑล
นครสวรรค์ตอนหนึ่ง ซึ่ง ลงวันที่ ๒ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๓
มี เนื้อ ความ ๑๒ ข้อความ แจ่ม อยู่แล้ว

บัดนี้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้กระทรวงโยธาธิการ จัด การ
สร้าง ทาง รถ ไฟ ขยาย ออก ไป ตั้งแต่ ปากน้ำ โฟ ถึง เมือง อุตรดิตถ์ ตาม
ประกาศ เสนาบดี กระทรวงโยธาธิการ ห้าม การ แลกเปลี่ยน เจ้า ของ ที่ดิน

08/10/2566

ซึ่งตั้งวันที่ ๓๐ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ นั้นแล้ว เพราะเหตุ
นั้นจึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ใช้ ความ ในประกาศ พระราช
อภัยภูฏา ใน การจัดซื้อที่ดินสร้าง ทางรถไฟ ซึ่งตั้งวันที่ ๒ มิถุนายน
รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ นั้นตลอดไปถึง เมืองอุตรดิตถ์ด้วยทุกประการ
ประกาศพระราชอภัยภูฏาเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓
ไปเมื่อวันที่ ๑๒๕๒๗ ในรัชกาลบัดนี้นั้น

ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติรักษาทำนบ

คตของ ภาษีเจริญ

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ขอ
ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่าการที่ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้
กระทรวงเกษตราธิการ จัด การซ่อมคตของ ภาษีเจริญ ดังได้ประกาศมา
เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓ นั้น บัดนี้กระทรวง
เกษตราธิการ นำความ กราบ บังคม ทูล พระ กรุณาว่า เจ้าพนักงาน ได้ตั้ง
ทำนบ ในคตของ ภาษีเจริญ รวม ๒๘ ตำบล แจก อยู่ใน ภาณูซึ่งท้าย
ประกาศนี้เสร็จแล้ว แต่จะได้ตั้ง มือ ขุดต่อไป จึง ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาตให้ทำนบเหล่านี้ เข้า อยู่ใน
พระราชบัญญัติรักษาทำนบ ซึ่ง ตั้ง วันที่ ๑๓ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๓
ตั้งแต่บัดนั้นสืบไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ตง นม) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

08/10/2566

บาญชีทำนบ คลอง ภาษี เจริญ

- ๑ ทำนบตั้ง แต่ ทำนบใหญ่ บาง หัว มา ถึง ทำนบ ริม บ้าน นาย ชุ่ม ทด ออก คลอง ตางบัว ๑ ทำนบ
- ๒ ทำนบ ริม บ้าน จีน แดง ทด ออก คลอง ตางบัว
- ๓ ทำนบ ริม บ้าน นาย เขียม ต่ำ กระจ่าง ส่วน
- ๔ ทำนบ เหนือ บ้าน นาย เขียม ต่ำ กระจ่าง ส่วน
- ๕ ทำนบ ริม บ้าน อ่างแดง จำ ทด ออก คลอง ตางบัว
- ๖ ทำนบ คลอง วัด ตางบัว
- ๗ ทำนบ ริม บ้าน อ่างแดง เขียม ทด ออก ตางบัว
- ๘ ทำนบ ริม บ้าน นาย สิง ทด ออก คลอง ตางบัว
- ๙ ทำนบ ริม บ้าน จีน เขียน ผู้ใหญ่ บ้าน ทด ออก คลอง ตางบัว
- ๑๐ ทำนบ ริม บ้าน จีน เล็ก ทด ออก คลอง ตางบัว
- ๑๑ ทำนบ ริม บ้าน จีน พุก ทด ออก คลอง ตางบัว
- ๑๒ ทำนบ ริม บ้าน จีน สุก ต้น
- ๑๓ ทำนบ คลอง พระยา มนตรี

หมด เพียง คลอง พระยา มนตรี ๑๓ ทำนบ ผัง ซ้าย มี ขึ้น ไป

- ๑ ตั้ง แต่ โรง พัก พล ตรี เวณ ตง มา ทำนบ ริม บ้าน จีน ตุ่น ทด คลอง บาง แด
- ๑ ทำนบ
- ๒ ทำนบ ริม บ้าน นาย เขียม ทด คลอง บาง แด
- ๓ ทำนบ ริม บ้าน จีน อยู่ ทด คลอง บาง แด
- ๔ ทำนบ ริม บ้าน จีน เดียว ทด คลอง บาง แด
- ๕ ทำนบ ริม บ้าน จีน จีน ทด คลอง บาง แด
- ๖ ทำนบ ริม บ้าน อ่างแดง ถิ่น ทด คลอง บาง แด

08/10/25๖6

- ๗ ทำนบริม บ้าน จีน ตึกดำ กระโถง
- ๘ ทำนบริม บ้าน นาย สาย ทตฺ คุตของ บาง แคว
- ๙ ทำนบริม บ้าน นาย รุ่ง ทตฺ คุตของ บาง แคว
- ๑๐ ทำนบ คุตของ วัด บาง แคว
- ๑๑ ทำนบริม บ้าน นาย ไร่ ทตฺ คุตของ บาง แคว
- ๑๒ ยังไม่ได้เปิดน้ำไหล เนื้อ บ้าน อ่างแดง สิ้น
- ๑๓ ทำนบ ริม บ้าน อ่างแดง สิ้น ทตฺ คุตของ บาง หัว
- ๑๔ ทำนบริม บ้าน นาย เศษ ทตฺ บาง จาก
- ๑๕ เนื้อ บ้าน นาย เศษ ตึกดำ กระโถง ส่วน ยัง ไม่ได้ มีต
- ๑๖ ทำนบริม บ้าน นาย เพ็ชร ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๑๗ ทำนบริม บ้าน นาย มามู ใหญ่ บ้าน ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๑๘ ทำนบ ริม บ้าน อ่างแดง จืด ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๑๙ ทำนบ ริม บ้าน อ่างแดง ต่วน ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๒๐ ทำนบ ริม บ้าน นาย ส่วน ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๒๑ ทำนบ ริม บ้าน นาย นุค ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๒๒ ทำนบ ริม บ้าน นาย ต่วน ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๒๓ ทำนบ หน้า วัด ร่อง มี ข้าม ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๒๔ ทำนบ ริม บ้าน นาย ลำ ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๒๕ ทำนบ ริม บ้าน นาย ชื่น ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๒๖ ทำนบ ริม บ้าน อ่างแดง เลื่อย ทตฺ คุตของ บาง จาก
- ๒๗ ทำนบ ริม บ้าน นาย จีน มี ใหญ่ บ้าน ทตฺ บาง หัว
- ๒๘ ทำนบ ริม บ้าน นาย กุศ ทตฺ คุตของ บาง หัว
- ๒๙ ทำนบ ริม บ้าน นาย กิม มี ใหญ่ บ้าน ทตฺ คุตของ บาง หัว

กฎเสนาบดี กระทรวงยุติธรรม

กฎที่ ๔๓

ด้วยแต่ก่อน ได้มีกฎไว้ว่า ความที่เกินกว่าอำนาจศาล เมืองจะชำระได้นั้น อนุญาตให้ชำระได้ แต่ห้ามไม่ให้ตัดสิน ให้ส่งส่งมอบมาให้ศาล มณฑล ศักดินา มีความแจ้ง อยู่ในกฎที่ ๓๐ ซึ่งได้รับพระบรมราชานุญาตแล้วนั้น

ฉบับนี้เห็นสมควรที่จะใช้กฎที่ ๓๐ ในศาลหัวเมือง มณฑล กรุงเทพฯ ฯ ด้วย ให้สิทธิพิเศษ พากษา ศาล หัวเมือง มณฑล กรุงเทพฯ ฯ มีคำสั่ง ไปยังศาล ซึ่ง อยู่ในบังคับแต่ใน หัวเมือง มณฑล กรุงเทพฯ ฯ ให้ส่ง ความที่เกิน อำนาจ มายังศาล แพ่ง หรือ ศาลพระราชนิพนธ์ตามรูป ความ
วันที่ ๑๓ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๓

(ตง พระนาม) ระเบียบพัฒน ศักดินา

ประกาศ กระทรวงมหาดไทย

พระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จฯ ทรงดำรง ราชานุญาต เสด็จฯ บัดนี้กระทรวง มหาดไทย รับพระบรมราชโองการ ให้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ สั่งว่า ด้วยตาม ความใน ข้อ ๓๐ แห่ง กฎเสนาบดีสำหรับอากร การ หน้าที่มีไว้ ให้กรมสรรพากร เปนเจ้าหน้า ที่ ตีตรา ในใบ อนุญาต ทุก ๆ ฉบับก่อน ที่ส่ง ไป ยัง ศักดินา แต่ความที่ จะ ใช้ ในใบ อนุญาต การ เล่น นั้น ให้เปลี่ยน ตราทุกปี นั้น บัดนี้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ แก่ ไชยกลเล็ก ข้อ ที่ว่า ตราที่ จะ ใช้ ในใบ อนุญาต การ เล่น นั้น ให้เปลี่ยน ตราทุกปี นั้น เสีย เปลี่ยน เปน ว่า ตราที่ จะ ใช้ ในใบ

อนุญาต การ เดิน พนัน นั้น ๆ ถ้าจะเปลี่ยน คราวเมื่อใด จะได้ออกประกาศ
ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา ให้ทราบ ถ้ายังไม่ได้ออก ประกาศ ให้
เปลี่ยน คราวใหม่แล้ว ก็คงให้ ใช้ คราวเก่าที่ตั้ง ใน ใบ อนุญาต การ เดิน
พนัน จนกว่าจะ ให้ เปลี่ยน คราว ใหม่

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๒๒๓
(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ
เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศ จัดการ ป้องกัน กัฬโรค

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ๆ ให้ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า

ด้วยบัดนี้ ไข้ กัฬโรค ได้เกิดขึ้นแล้ว ใน เมือง ชองกง แดเมืองอื่น ๆ
จึง มี พระราชประสงค์ ที่จะจัดการ ป้องกัน ไม่ให้ โรค เช่น นั้น แพร่ กระจายตาม
มาถึง พระราชอาณาจักร นี้ ได้

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตรา พระราชบัญญัติ ประกาศให้
ทราบทั่วกัน ดังนี้

ข้อ ๑ ให้จัดเกาะไผ่เบน ที่สำหรับ ทำ การ คำน บ้อง กันโรค ภัยอันตราย
แด่เบน ที่ ทำการ ตรวจ โรค ตาม ข้อ บังคับใน พระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๒ เรือดำหนึ่งดำใด ซึ่ง ออกจาก เมือง ชองกง มา ถึง น่าน น้ำ
สยาม ใน วัน หรือ ใน ภาย หลัง วันที่ ได้ ประ กาศ พระราชบัญญัติ นี้ ต้อง แวะ
จอดที่ เกาะ ไผ่ ^{๐๘/10/2566} แด่ก่อนที่จะ ได้รับ ใบ อนุญาต ของ คำน บ้อง กันโรค ภัยอันตราย

อนุญาตให้โดยเข้ามาได้นั้น ต้อง รอ พัก อยู่กว่า จะ ครบ กำหนด เวลา ๗ วัน เต็ม นับ ตั้งแต่ วันที่ ได้ ออก มา จาก ท่า หรือ จน กว่า เจ้าพนักงาน แพทย์จะ อนุญาต ให้ เข้า มา

ข้อ ๓ เรือ ดำ หนึ่ง ลำ ไค ที่ ออก จาก เมือง ท่า ไค ๆ ใน ประเทศ จีน มา ถึง น่าน น้ำ สยาม ใน วัน ฤๅ ใน ภาย หลัง วันที่ ได้ ประกาศ พระราชบัญญัติ นี้ ต้อง แวะ จอด ที่ เกาะ ไม้ แด่ ต้อง รอ พัก อยู่ ที่ นั้น จน ถึง เวลา ที่ เจ้าพนักงาน แพทย์จะ ได้ อนุญาต ไป ตรวจ บน เรือ แล ออก ไป อนุญาต ของ คำน บั๊ง กั้น โรค ภัย น ตราย ให้ โดย เข้า มา ได้

ข้อ ๔ เรือ ดำ หนึ่ง ลำ ไค มา จาก เมือง ชื่อง กง หรือ มา จาก เมือง ท่า ไค ๆ ใน ประเทศ จีน เมื่อ ถึง น่าน น้ำ สยาม ตั้งแต่ เวลา พระ อาทิตย์ ขึ้น จน พระ อาทิตย์ ตก ต้อง ชัก ชง ตาม ขรรณ เนียม เรือ ที่ ต้อง ตรวจ โรค หรือ ชง เหล็ด ชง ที่ เสา นำ แด ตั้งแต่ เวลา พระ อาทิตย์ ตก จน พระ อาทิตย์ ขึ้น ต้อง ชัก โคม แดง ที่ เสา นำ แด แต่ ต้อง แด ดง สิ่ง สำคัญ อัน นี้ ตลอดจน ไป จน กว่า จะ ได้ รับ ใบบ อนุญาต ของ คำน บั๊ง กั้น กาฬ โรค ภัย น ตราย

แต่ ที่ คำน ทำ การ ตรวจ โรค ก็ จะ ได้ ชัก ชง แด โคม แด ดง สิ่ง สำคัญ เช่น เดียว กัน ตลอดจน ใน เวลา ที่ ใช้ พระ ราชน บัญญัติ นี้ อยู่

ข้อ ๕ ห้าม ไม่ ให้ บุคคล ผู้ ไค นอกจาก เจ้า พนักงาน แพทย์ ฤๅ ผู้ ช่วย ของ เจ้า พนักงาน แพทย์ นั้น ทำ การ ไป มา ติด ต่อ จาก เรือ ดำ ไค ๆ ซึ่ง มา จาก เมือง ชื่อง กง ฤๅ จาก เมือง ท่า ไค ๆ ใน ประเทศ จีน ไป ยัง ผัง ฤๅ จาก ผัง ไป ยัง เรือ ดำ นั้น ฤๅ จาก เรือ ดำ นั้น ไป ยัง เรือ ดำ อื่น ๆ ฤๅ จาก เรือ ดำ อื่น ๆ ไป ยัง เรือ ดำ นั้น ก่อน เรือ ดำ นั้น ได้ รับ ใบบ อนุญาต

ของค่าน บ็อง กั้น โรค ภยัน ทราย ให้เลย เข้า มา ได้นั้น เปน ฮัน ชาค

ข้อ ๖ ผู้เป็นนายเรือถูกคนผู้ใด ซึ่งเป็นผู้บังคับการในเรือลำหนึ่ง ลำใดที่จอดพัก อยู่ตามกำหนดกัก ค่าน บ็อง กั้น โรค ภยัน ทรายนั้น จึงกัก การด้วย ส่วน เรือ แล ส่วนเวลา ที่ได้เดินเรือ มาตามทาง แล รม ี่ใช้จับถูก ไม่มี อย่างไร ใน บรรดาถูกเรือ แล คนโดยสาร แล ทั้ง กาว อื่น ๆ แก่เจ้าพนักงานแพทย์ ตามที่เจ้าพนักงานผู้นั้น จะต้อง การ แล ถ้าตอบคำถามต่าง ๆ ที่เจ้าพนักงานแพทย์จะ ถาม นั้น โดย ความจริง แล โดย ถ้วน ถึ แต่ ถ้าเจ้าพนักงาน แพทย์ จะ ต้อง การ ให้จัดเรือ แล เครื่อง ใช้ อื่น สมควร สำหรับส่งคน โดยสาร แล คนถูกเรือ ขึ้น มก ที่ ค่าน บ็อง กั้น โรค ภยัน ทรายนั้น ก็ต้องจัด ให้ แล ทั้ง ต้อง ช่วยเจ้าพนักงานแพทย์ ตามสมควร ในทาง อื่น ๆ ทั่ว ไป เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้นั้น ได้จัดการ ออกไป อนุญาต ของค่าน บ็อง กั้น โรค ภยัน ทราย สำหรับเรือ ลำนั้น ด้วย

ข้อ ๗ เจ้าพนักงาน แพทย์ มีอำนาจที่จะขึ้นไป บนเรือ ที่ มา ถึง นำน น้ำ สยาม ได้ทุก ลำ แล ตรวจบรรดาคน ที่ อยู่ใน เรือ ลำนั้น ได้ทั่ว หน้า แล ถ้าเห็นสมควร จะเรียก ตรวจ ใ้ สำคัญ แจ้ง ด้วย การ ใช้ จับ สำหรับเรือ หนึ่งลำ แจ้ง จำนวน คน อพยพ หรือ หนึ่งลำ อื่น ๆ ซึ่งเจ้าพนักงาน แพทย์ จะ ต้อง การ ตรวจ เพื่อให้จัดการ ออกไป อนุญาต ของค่าน บ็อง กั้น โรค ภยัน ทรายนั้น ด้วยก็ได้ แล เจ้าพนักงาน แพทย์ จะ ต้อง ทำ การ โดย ทาง ที่ ถูกต้อง ด้วย กฎหมาย ตามที่เห็นสมควร ต้อง ทำ เพื่อให้รู้ ได้ว่า ความ สดอาด เรียบร้อย ในเรือ แล ใน บรรดาคน ใน เรือ นั้น ๆ มีอยู่เป็น อย่างไร

ข้อ ๘ ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงาน ชุดการ ซึ่ง ทำ การ ใน น้ำ ที่ อยู่ เกาะซึ่ง ตู เมือง สหุท ปรากกร อนุญาต ให้เรือลำหนึ่ง ลำใด ที่ มา จอ

เรื่อง ย่อง กง ฎา จากเมืองท่าโต ๆ ในประเทศจีนที่ไม่ได้แสดง ใบ อนุญาต
บอกความ บริ สุทธิ์ จาก โรค อัน ที่ ควร จะ ได้รับ จาก เกาะ ฝู นั้น ถ้า เดี่ยว
ถ่าย สิ้น ค้ำ ที่ เกาะ สี่ ช้าง ฎา ถิ่น เอย เข้า มา กง เทพ ๆ เปน อัน ขาด แะ
บรรดา เรือ ที่ จะ ได้ แสดง ใบ อนุญาต เช่น นั้น ให้ ตรวจ ดู แล้ว จึง
ให้ ถ้า เดี่ยว ถ่าย สิ้น ค้ำ ที่ เกาะ สี่ ช้าง แะ เอย เข้า มา ยี่ กง เทพ ๆ ฎา ค่า แะ
ได้ ไม่ ต้อง มี การ ตรวจ อีก

ข้อ ๘ ให้ เจ้า พนักงาน แพทย์ มี อำนาจ ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้ จัด
การ ตาม ที่ จะ เห็น สมควร ใน บรรดา เรือ ฎา คน ทั้ง หาย อัน มี โรค ติด มา นั้น
เพื่อ บัง กัน ไม่ ให้ โรค แพร่ หาย ได้ คือ

ข้อ ๙ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ที่ กระทำ ความ ละเมิด ฎา ช่วย กระ ทำ ความ
ละเมิด อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ต่อ พระ ราช บัญญัติ นี้ แะ ทั้ง ผู้ เปน นาย เรือ ฎา
กับ ทัน ฎา ผู้ ใด ๆ ซึ่ง มี อำนาจ บัง คัม ฎา ของ เรือ ใหญ่ ฎา เรือ เล็ก ถ้า
ใด ๆ ที่ ใด มีความ ละเมิด นั้น เกิด ขึ้น ก็ ตี ฎา เปน เรือ ที่ ได้ ใช้ อย่าง
หนึ่ง อย่าง ใด ใน การ อัน เปน ความ ละเมิด นั้น ก็ ตี ผู้ นั้น ๆ จะ ต้อง ต่ ง คน
มี โทษ ปรึบ เปน เงิน ไม่ เกิน ๒๐๐๐ บาท ฎา โทษ จำ ชั่ง ไม่ เกิน กำหนด
เวลา ๖ เดือน ฎา ต้อง รับ โทษ ทั้ง สอง สถาน นั้น

ข้อ ๑๐ บรรดา เงิน ค่า ใช้ จ่าย อัน มี ชั้น ที่ รัฐ ภาว ได้ ออ ก ไป เท่า ใด ใน
การ รักษา รั้ง ตู คน ที่ ได้ เหว กั้น จาก เรือ ไป พัก อยู่ ที่ ด่าน บัง กัน โรค ภัย
คราย ที่ เกาะ ฝู นั้น ผู้ ที่ เปน เอ เจนต์ ของ เรือ ดัง นั้น ต้อง ใช้ เงิน ให้ แก่
รัฐ ภาว ทั้ง สิ้น

08/10/2566